

IIN KUNTA

TILINPÄÄTÖS 2021

Khall 28.3.2022, § 101
Kvalt 30.5.2022, §

Sisällysluettelo

1. Tilinpäätös	4
1.1. Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat.....	4
2. Toimintakertomus	4
2.1. Toimintakertomusta koskevat säännökset	4
2.2. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	5
2.2.1. Kunnanjohtajan katsaus	5
2.2.2. Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	7
2.2.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	9
2.2.3.1. Työllisyys	10
2.2.3.2. Työllisyyden edistäminen	12
2.2.3.3. Väestökehitys vv. 2017 - arvio 2023.....	13
2.2.4. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	16
2.2.5. Kunnan henkilöstö	17
2.2.6. Ympäristöasiat	19
2.2.7. Muut ei taloudelliset asiat.....	24
2.2.8. Arvio todennäköisesti tulevasta kehityksestä	24
2.2.9. Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista	25
2.3. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä	26
2.4. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	29
2.4.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen	29
2.4.2. Toiminnan rahoitus	30
2.5. Rahoitusasema ja sen muutokset.....	33
2.6. Kunnan kokonaistulot ja -menot.....	36
2.7. Kuntakonsernin toiminta ja talous	37
2.7.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä.....	37
2.7.2. Konsernin toiminnan ohjaus	37
2.7.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	38
2.7.4. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	38
2.7.5. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	38
2.7.6. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	40
2.8. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	43
2.8.1. Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä	43
3. Kuntastrategian toteutuminen	43
4. Talousarvion toteutuminen	70
4.1.1. Keskushallinto.....	70
4.1.2. Elinvoimapalvelut	71
4.1.3. Hallintopalvelut.....	74
4.1.4. Sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut.....	75
4.1.5. Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut.....	76
4.1.6. li-Instituutti	83

	3
4.1.7. Kiinteistö- ja ympäristötekniset palvelut.....	92
4.2. Tuloslaskelmaosan toteutuminen	99
4.3. Investointien toteutuminen.....	101
4.4. Rahoitusosan toteutuminen	105
4.5. Yhteenveto valtuuston määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta.....	106
5. Tilinpäätöslaskelmat.....	108
5.1. Tuloslaskelma	108
5.2. Rahoituslaskelma	109
5.3. Tase	110
5.4. Konsernilaskelmat	113
5.4.1. Konsernin tuloslaskelma	113
5.4.2. Konsernin rahoituslaskelma	114
5.4.2. Konsernin rahoituslaskelma	114
5.4.3. Konsernitase	115
6. Tilinpäätöksen liitetiedot.....	118
7. Iin vesiliikelaitoksen tilinpäätös.....	133
8. Liikelaitoksen vaikutus kunnan talouteen	155
8.1. Liikelaitoksen vaikutus kunnan tilikauden tuloksen muodostumiseen.....	155
8.2. Liikelaitoksen vaikutus kunnan toiminnan rahoitukseen.....	156
9. Tytäryhtiöiden toiminnan taloudellinen tulos ja merkittävimmät riskit	157
10. Allekirjoitukset ja merkinnät.....	162
11. Luettelot kirjanpito- ja tosittelajista.....	163

1. Tilinpäätös

Kunnan tilinpäätöksen sisältö määritellään kuntalaissa. Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteumavertailu ja toimintakertomus (KuntaL 113.2 §). Kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee lisäksi laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätöksen.

Iin kunnan tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen, talousarvion toteutumisvertailun, tilinpäätöslaskelmat, liitetiedot, erillistilinpäätökset, allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkinnät sekä luettelot ja selvitykset. Erillistilinpäätöksenä Iin kunnan tilinpäätöksessä on Iin vesiliikelaitoksen tilinpäätös. Lisäksi Iin kunnan tilinpäätökseen sisältyy konsernitilinpäätös.

Toimintakertomus jakaantuu toiminnan ja talouden kokonaistarkasteluun ja talousarvion toteutumisvertailuun. Iin kunnan tilinpäätöksessä toiminnan tavoitteet on johdettu kuntastrategiasta ja Resurssi- viisas li -tiekartasta. Kokonaistarkastelussa esitetään olennaiset tapahtumat toiminnasta ja taloudesta sekä tilikauden tuloksen muodostuminen, toiminnan rahoitus, rahoitusasema ja siinä tapahtuneet muutokset.

Tilinpäätöksen perustana olevista kirjanpidoista sekä tositteiden ja muiden kirjanpitoaineistojen lajeista laaditaan kirjanpitolain 2:7 §:n mukaisesti luettelo, josta ilmenevät niiden keskinäiset yhteydet ja säilytystavat.

Tilintarkastuskertomusta ja tarkastuslautakunnan arviointikertomusta ei oteta kunnan tilinpäätösasiakirjaan. Tilintarkastuskertomus ja arviointikertomus on saatavilla yleisessä tietoverkossa (KuntaL 109 §).

1.1. Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat

Tilinpäätöstä varmentavia asiakirjoja ovat tase-erittelyt (KPL 3:13 §), joiden laatimisesta on annettu ohjeet kirjanpitolautakunnan kuntajaoston Kunnan ja kuntayhtymän taseen laatimista koskevassa yleisohjeessa. Iin kunnan tase-erittelyissä on noudatettu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamia yleisohjeita.

2. Toimintakertomus

2.1. Toimintakertomusta koskevat säännökset

Toimintakertomus jakaantuu toiminnan ja talouden kokonaistarkasteluun ja talousarvion toteutumisvertailuun. Kokonaistarkastelussa esitetään olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa sekä tilikauden tuloksen muodostuminen, toiminnan rahoitus, rahoitusasema ja siinä tapahtuneet muutokset.

Toimintakertomuksen antamisesta vastaavat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja (KuntaL 113 §). Toimintakertomuksessa annetaan tiedot kunnan toiminnan kehittymisestä ja tuloksellisuudesta, taloudellista tilannetta sekä merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä koskevista tärkeistä seikoista. (KPL 3:1a §). Kunnan toimintakertomuksen erityisenä tehtävänä on selvittää valtuuston talousarviossa hyväksymien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista kunnassa ja kuntakonsernissa (KuntaL 115§). Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa kunnan tai kuntakonsernin taseessa, tuloslaskelmassa tai rahoituslaskelmassa. Arvio kunnan todennäköisestä kehityksestä, selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja niiden perusteella tehdyistä keskeisistä johtopäätöksistä ovat asioita, jotka eivät käy selville tilinpäätöslaskelmista.

Kirjanpitolain 3a luvun mukaan toimintakertomuksessa annetaan lisäksi tiedot siitä, miten kirjanpito-velvollinen huolehtii ympäristöasioista, sosiaalisista asioista ja henkilöstöasioista, ihmisoikeuksien kunnioittamisesta sekä korruption ja lahjonnan torjunnasta. Toimintakertomuksessa kuvataan millaisia toimintaperiaatteita kunta noudattaa huolehtiessaan edellä luetelluista asioista, toimintaperiaatteiden noudattamisen tulokset sekä kuvaus riskeistä, joiden toteutuminen todennäköisesti haittaa sen

toimintaa sekä selostus siitä, miten kirjanpitovelvollinen hallitsee näitä riskejä. Tiedot on annettava siinä laajuudessa kuin se on tarpeen kirjanpitovelvollisen toiminnan vaikutusten ymmärtämiseksi. (KPL 3a:2 §)

Liikelaitokset noudattavat tilinpäätöksen laatimisessa yleisohjetta kunnan tilinpäätöksen laatimisesta. Kunnan liikelaitosten tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

2.2. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

2.2.1. Kunnanjohtajan katsaus

Viime vuosi toinen koronan varjostama vuosi. Korona on vaikuttanut kaikkien meidän elämään, myös kuntien palveluihin. Rajoituksia on väliin poistettu, väliin kiristetty sen mukaan, miten koronaa on esiintynyt. Tätä kirjoittaessani koronarajoituksia poistetaan, vaikka koronaa esiintyy paljon. Rokotukset ovat kuitenkin vaikuttaneet tilanteeseen niin, että korona ei enää aiheuta samassa määrin vakavia sairaustapauksia. Yhteinen toive on, että korona saataisiin haltuun niin, että rajoituksen voitaisiin poistaa ja palata uuteen normaaliin.

Valtio ei ollut viime vuonna yhtä anteliaalla päällä kuin vuotta aiemmin. Koronasta aiheutuvia kustannuksia korvattiin syntyneiden suorien kustannusten mukaan.

Koko kuntatalouden tilikauden tulos oli helmikuussa julkaistujen tilinpäätösarvotietojen perusteella noin 1,31 mrd. euroa positiivinen, kun vuonna 2020 vastaava luku oli positiivinen noin 1,659 mrd. euroa. Vuosikate oli negatiivinen 13 kunnassa, kun vuonna 2020 vuosikate oli negatiivinen vain 2 kunnassa.

Vuoden 2021 verokertymä oli hyvä, nousua edellisestä vuodesta 3.025 M€. Vielä kesällä tilanne näytti verotulokertymän osalta huonommalta, mutta loppujen lopuksi koronan vaikutukset verotulokertymään jäivät vähäisiksi.

lissä valtionosuudet laskivat 3.061 M€ ja verotulot nousivat 3.025 M€. Vuosikate oli 3,051 miljoonaa euroa, jossa muutosta edelliseen vuoteen oli -2,027 miljoonaa euroa. Tilinpäätös on alijäämäinen 0,760 miljoonaa euroa ja toimintamenojen kasvu oli 4,78 % (kunnissa keskimäärin 6,1%). Johtopäätöksenä voikin sanoa, että viime vuosi oli taloudellisesti huono, mutta verrattuna talousarvioon hyvä.

Viime vuoden investoinnit olivat yhteensä 2,056 M€. Suuria investointeja ei tehty ja kunta pääsi lyhentämään velkaansa. Velan määrä vuoden lopussa oli 43,367 M€ (4.374 euroa/asukas), joka oli 4.876 M€ vähemmän kuin vuoden 2020 lopussa.

Taloussuunnitelmakausi eli vuodet 2022 - 2023 tulevat olemaan taloudellisesti vaikeita. Talousarvio 2022 on vuoteen lähdetessä 1,8 M€ alijäämäinen. Talouden tasapainottamistyö jatkuu. Rakenteellisia uudistuksia pystyttiin viime syksynä tekemään. Näiden vaikutus näkyy täysimääräisesti vuoden 2023 taloudessa. Talous on kuitenkin edelleen alijäämäinen ja talouden tasapainottamista on välttämätöntä jatkaa.

Keväällä 2020 perustettu talouden tasapainottamistyöryhmä ulkopuolisilla asiantuntijoilla vahvistetuna antoi kesäkuussa raporttinsa kunnanhallitukselle. Raportin mukaan kunnalla on mahdollisuus sekä saada lisää tuloja että tehdä säästöjä yhteensä yli 5 miljoonan euron edestä vuosittain. Uusi kesäkuussa valittu valtuusto pääsi syksyllä päättämään työryhmän esityksistä. Useita merkittäviä säästöpäätöksiä pystyttiin tekemään ja niiden talousvaikutukset näkyvät tulevien vuosien taloudessa.

Jo pitempään jatkunut työllisyystilanteen parantuminen jatkui vuoden 2021 aikana. Työttömyys asettui ennen koronaa olleeseen tasoon. Työllisyys on parantanut ja työllisyysaste on noussut koko maassa ja myös lissä. Työ on parasta sosiaaliturvaa ja korkea työllisyysaste vaikuttaa monella tavalla myönteisesti julkisen talouden tilaan. Oulun kaupunkiseudun työllisyyskokeilu alkoi maaliskuun alusta 2021 ja kuntien mahdollisuudet vaikuttaa työllistämiseen paranivat. TE2024 uudistus on valmisteilla ministeriössä ja toteutuessaan työllisyyspalveluiden tuottaminen siirtyy kokonaisuudessaan valtiolta kunnille.

Sosiaali- ja terveysalan sekä pelastustoimen uudistuksen valmistelu jatkui ja eduskunta päätti kesäkuussa uudistuksesta. Pitkään jatkunut valmistelun epävarmuus saatiin näin päätökseen ja uudistuksen valmistelu siirtyi perusteluille väliaikaisille valmisteluelimille. Sosiaali- ja terveyspalvelut sekä pelastuspalvelut siirtyvät kunnilta perustettavalle hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta.

Viime vuosina li on kehittynyt myönteiseen suuntaan. Kuntalaisten verotulot ovat nousseet hyvää tahtia ja niiden ennustetaan nousevan jatkossakin. Työllisyysaste nousi ennen koronaa jo yli 70 %:iin. Koulutusaste on myös ollut vahvasti nousussa. Vähintään toisen asteen tutkinnon suorittaneiden määrä kuntalaisista on 72,3 % ja korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden määrä on 23,2 %. Luvut ovat vuodelta 2020 ja korkeammat kuin koskaan aiemmin. Iiläiset ovat aiempaa hyvätuloisempia, koulutempia ja aiempaa useampi aikuinen on töissä.

VT4 perusparannuksen valmistuminen on osaltaan vaikuttanut siihen, että muuttoliike lihin on kiihtynyt ja kiinteistöjen kysyntä kasvussa. Viime vuonna muuttovoittoa kertyi 78 henkilöä. Uusien rakennuslupien määrä on pysynyt hyvällä tasolla. Väestön määrä on kasvussa. Syntyneiden määrä laski hieman edellisestä vuodesta.

Vuoden 2021 aikana kunnanvaltuusto kokousti 10 kertaa ja käsitteli 209 pykälää, kunnanhallitus kokousti 26 kertaa ja käsitteli 369 pykälää. Lauta- ja johtokunnat kokoustivat yhteensä 69 kertaa ja käsitelivät 694 pykälää. Lisäksi viranhaltijat tekijät merkittävän määrän päätöksiä vuoden aikana.

Haluan kiittää kuntapäättäjiä ja kunnan henkilökuntaa hyvästä yhteistyöstä, yhteishengestä ja kuntalaisten eteen tekemästänne työstä. Korona on lisännyt työn kuormittavuutta, mutta parantanut kunnan työntekijöiden yhteishenkeä ja ilmapiiriä kaiken kaikkiaan.

Omalta osaltani tämä oli viimeinen vuosi lin kunnanjohtajana. Haluan kiittää henkilökuntaa, päättäjiä ja kuntalaisia hyvästä yhteistyöstä ja lin eteen tehdystä työstä.

Me kunnassa teemme työtä, jolla on merkitystä. Ollaan siitä yhdessä ylpeitä.

Ari Alatossava
kunnanjohtaja

2.2.2. Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Tilivelvolliset toimielimet, toimielinten tilivelvolliset jäsenet 31.7.2021 saakka

<p><u>Kunnanhallitus:</u> Johannes Tuomela, puheenjohtaja Pekka Koskela, 1 varapj. Mika Hast, 2. varapj. Veli Paakkola Helka Tapio Sanna Valaja Oili Kaleva Leena Tiiro Johanna Jakku-Hiivala Petri Tervonen Risto Säkkinen</p>	
<p><u>Tarkastuslautakunta:</u> Reijo Kehus, puheenjohtaja Pertti Huovinen, varapuheenjohtaja Anna Turtinen Matti Haatainen Johanna Ruottinen Aila Paaso</p>	<p><u>Keskusvaalilautakunta:</u> Risto Säkkinen, puheenjohtaja, 19.4.2021 saakka Jaakko Höyhtyä, puheenjohtaja, 20.4.2021 alkaen Aila Paaso, varapuheenjohtaja, 1.3.2021 saakka Tiina Vuononvirta, 2.3.2021 alkaen Pentti Jokela, 20.4.2021 alkaen Paula Juopperi Maila Maalismaa</p>
<p><u>Yhdyskuntalautakunta:</u> Mika Hast, puheenjohtaja Pentti Jokela, 1 vpj. Jarmo Lauri, 2 vpj. Veli Paakkola Harri Sanaksenaho Kirsimaria Pakonen Sanna Valaja Hilikka Kalliorinne Heli-Hannele Haapaniemi</p>	<p><u>Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta:</u> Reijo Kehus, puheenjohtaja Leena Tiiro, 1 vpj. Petteri Mäenpää, 2 vpj. Jaakko Höyhtyä Kati Södö Taina Häkkinä Eila Fäldt Sauli Keltamäki Anne Ojala</p>
<p><u>lin vesiliikelaitoksen johtokunta:</u> Hannes Hekkala, puheenjohtaja Maire Turtinen, 1. vpj. Tiina Vuononvirta, 2. vpj. Kimmo Juopperi Aili-Marja Alaraasakka Juuso Pyörälä Veera Kuha Juho Tauriainen Mikael Pietilä</p>	<p><u>Rakennuslautakunta:</u> Sauli Keltamäki, puheenjohtaja Eero Alaraasakka, 1. vpj. Jukka Pietikäinen, 2. vpj. Sonja Alaraasakka Arto Junes Helka Tapio Marja-Leena Liimatta Veera Kuha Juha Malo</p>
<p><u>li-Instituutti-liikelaitoksen johtokunta:</u> Jari-Jukka Jokela, puheenjohtaja Seppo Keltamäki, 1. vpj. Jussi Kurttila, 2. vpj. Jarkko Kärki Aili-Marja Alaraasakka Paula Pivelin Pertti Huovinen Johanna Jakku-Hiivala Hilikka Kalliorinne</p>	<p><u>lin ateria- ja tilapalveluliikelaitoksen johtokunta:</u> Tauno Kivelä, puheenjohtaja Taisto Orajarvi, 1. vpj. Merja Jeronen, 2. vpj. Pentti Jokela Taina Häkkinä Mervi Jyrkäs Aini Autio Petri Hyvönen Harri Sandgren</p>

Tilivelvolliset toimielimet 1.8.2021, toimielinten tilivelvolliset jäsenet

<p><u>Kunnanhallitus:</u> Ilkka Pakonen, puheenjohtaja Teijo Liedes, 1 varapj. Hannu Kaisto, 2. varapj. Reijo Kehus Noora Huotari Helka Tapio Petri Hyvönen Heli-Hannele Haapaniemi Petri Tervonen Leena Tiiro Inka Laurila</p>	
<p><u>Tarkastuslautakunta:</u> Eila Fäldt, puheenjohtaja Johannes Tuomela, varapuheenjohtaja Simo Paakkola Eija Alaraasakka Johanna Ruottinen Juho Malo</p>	<p><u>Keskusvaalilautakunta:</u> Mika Hast, puheenjohtaja Pekka Nevalainen, varapuheenjohtaja Anna Turtinen Pentti Matila Eija Tikkanen, 29.11.2021 saakka Aila Paaso, 30.11.2021 alkaen</p>
<p><u>Yhdyskuntalautakunta:</u> Sanna Valaja, puheenjohtaja Mika Hast, 1 vpj. Jarmo Lauri, 2 vpj. Taina Häkkinä Mika Jutila Harri Sanaksenaho Kirsti Keränen Eila Fäldt Seppo Keltamäki</p>	<p><u>Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta:</u> Minna Paakkola, puheenjohtaja Leena Tiiro, 1 vpj. Pirjo Klasila, 2 vpj. Juuso Pyörälä Pekka Nevalainen Veliheikki Hyvärinen Aila Paaso Katja Torvinen Juho-Jussi Heinäaho</p>
<p><u>Iin vesiliikelaitoksen johtokunta:</u> Mika Hast, puheenjohtaja Noora Huotari, 1. vpj. Annika Peltovuoma, 2. vpj. Juuso Pyörälä Jukka Jussila Sirpa Varanka Pentti Matila 12.12.2021 saakka, Veliheikki Hyvärinen 13.12.2021 alkaen Ville Veijola Aila Wiik</p>	<p><u>Rakennuslautakunta:</u> Eero Alaraasakka, puheenjohtaja Sauli Keltamäki, 1. vpj. Petri Hyvönen, 2. vpj. Arto Junes Mervi Jyrkäs Satu Nevatalo Ville Veijola Maire Turtinen Inka Laurila</p>
<p><u>Ii-Instituutti-liikelaitoksen johtokunta:</u> Sirpa Varanka, puheenjohtaja Johanna Jakku-Hiivala, 1. vpj. Jari-Jukka Jokela, 2. vpj. Jarkko Kärki Satu Sassi Jaska Kakko Heli-Hannele Haapaniemi Juho Kaakinen Pertti Huovinen</p>	

Tilivelvolliset luottamushenkilötoimielimet

Kunnanhallitus
Lautakunnat
Johtokunta

Tilivelvolliset viranhaltijat:

kunnanjohtaja Ari Alatossava
hallintojohtaja Annastiina Junnila, vs. hallintojohtaja Anu Kosonen 20.9.2021 alkaen
opetusjohtaja Tuomo Lukkari
varhaiskasvatusjohtaja Virpi Uutela 31.5.2021 saakka, Pauliina Auranaho 1.8.2021 alkaen
tekninen johtaja Janne Jokelainen 18.4.2021 saakka, Ville Keränen 19.4.2021 alkaen
Hyvinvointijohtaja Tarja Rahkola
Ateria- ja puhtauspalvelujohtaja Anne Hautamäki

Tilivelvollinen liikelaitoksessa:

lin vesiliikelaitoksen johtaja Pekka Paaso

2.2.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Kuntaliiton pääekonomistin mukaan Suomen kansantalous kääntyi huhtikuussa 2021 reippaaseen kasvuun alkuvuoden rajoitustoimien ja heikon talouskehityksen jälkeen. Ennakollisten suhdannetietojen mukaan talouskasvu jatkui pirteänä koko loppuvuoden ajan, vaikka aaltoilevat koronatartunnat, joulukuussa käyttöön otetut uudet rajoitustoimet, epävarmuuden lisääntyminen, inflaation kiihtyminen ja kustannuspaineiden nousu jättivät vuoden 2021 lopullisiin kasvulukuihin varmasti vielä jälkensä. Suomen Pankki on arvioinut, että tuotantokapeikat saattavat pienentää viime vuoden BKT:n kasvua noin 0,5 prosenttiyksiköllä.

Tässä vaiheessa näyttää, että viime vuoden BKT:n volyymin muutos asettuu 3,5–4 prosentin tuntumaan. Kasvua on ylläpitänyt loppuvuonna erityisesti tavaroiden ja palvelujen vienti sekä kulutus.

Neljännesvuositilastojen perusteella on kuitenkin jo selvää, että kansantalouden tuotantoluvut nousivat koronaa edeltävälle tuotannon tasolle jo vuoden 2021 toisella neljänneksellä. Koronaa edeltävälle kasvu-uralle päästään ennusteiden mukaan vasta myöhemmin.

Koronan tartuntaluvut nousivat joulukuussa 2021 rajusti omikron-variantin myötä. Tartuntojen hidastamiseksi ja sairaalakapasiteetin hallitsemiseksi käynnistetyt uudet rajoitustoimet, niiden kesto ja epidemiatilanteen heikennyksen voimistama kuluttajien ja elinkeinoelämän luottamusindikaattorin lasku vaikuttavat vuodenvaihteen talouskehitykseen. Rajoitustoimet ja sulkutilat hidastavat ainakin jossain määrin erityisesti vasta äskettäin piristyneen palvelualan kasvua.

Kansantalouden kehityksen ei enää arvioidakaan riippuvan niin voimakkaasti koronatartuntojen kehityksestä kuin pandemian alkuketkinä. Koronasta on tullut yksi talouskasvuun vaikuttava tekijä muiden joukossa. Se saattaa kuitenkin lisätä talouskehitykseen liittyvää vaihtelua.

Kuluvan vuoden 2022 alussa Suomen talouskasvun ennakoidaan hidastuvan mutta palaavan varsin pian sitä edeltävälle kasvu-uralle. Suhdannelaitosten konsensusennuste BKT:n volyymin kasvuksi kuluvana vuonna nousee vahvan kasvuperinnön vuoksi yhä noin kolmen prosentin tuntumaan, mikä on Suomen kansantalouden trendikasvua selvästi ripeämpi tahti.

Kasvua ylläpitää kuluvana vuonna rakentaminen, erityisesti asuntorakentaminen, mutta kaiken kaikkiaan investoinnit ovat kehittyneet viime vuosina varsin vaisusti. Vaisu kansantalouden investointikysyntä ei kuitenkaan sulje pois sitä, että yksittäisillä toimialoilla ja yksittäisillä paikkakunnilla on tapahtunut merkittäviä investointipäätöksiä, kuten Kemiin rakennettava biotuotetehdas.

Palvelujen ennakoidaan kasvavan vahvasti vuonna 2022 alkuvuoden rajoitustoimista huolimatta. Monien pandemiasta vielä kärsivien toimialojen näkymät kirkastuvat loppuvuoden aikana, sillä

kotimaisessa kulutuskysynnässä on yhä pandemian jättämää patoumaa ja kotitalouksien säästöt ovat pysyneet korkealla.

Yksityisen kulutuksen taso ei ole palautunut viime vuonna vielä koronaa edeltäneelle tasolle, mutta vuonna 2022 yksityisen kulutuksen kasvun ennakoitaan kiihtyvän 3,5–4 prosentin vauhtiin. Myös julkisen palvelutuotanto tukee palveluiden kasvua vuonna 2022.

Pohjois-Pohjanmaalla ei ole toteutunut merkittävää työttömyys- tai konkurssiaaltoa korona-aikana. Monilla työpaikoilla on pystytty sopeuttamaan vaikeaan tilanteeseen hyvin. Jatkossa kotitalouksien kulutus kasvaa, useilla aloilla investointiaktiivisuus nousee ja julkisella elvytyksellä kiihdytetään kasvua. Kansainvälisessä kaupassa on yhä koronasta aiheutuvaa kitkaa: osa yrityksistä kärsii komponentti- ja materiaalipulasta tai pidentyneistä toimitusajoista.

Pohjois-Pohjanmaan alkutuotannossa satokausi on keskimääräistä heikompi ja kasvaneet tuotantokustannukset heikentävät lähitulevaisuuden näkymiä. Turveala on kriisiytynyt äkillisesti ja korvaavan työn ja tulolähteiden löytäminen on haasteellista. Useilla teollisuuden aloilla liikevaihto on kasvussa ja näkymät ovat positiiviset. Rakentaminen on edelleen maakunnassa aktiivista ja lähivuosillekin on tiedossa isoja avauksia.

Asiakas- ja aukiolorajoitukset ja vähentyneet matkustaminen ovat vaikeuttaneet merkittävästi monien palveluyritysten liiketoimintaa. Pohjois-Pohjanmaalla näkymät vuoden päähän ovat aiempaa valoisammat ja kansainvälisen liikkumisen helpottuminen lisää kysyntää. Kaupan sektorilla myynti jatkuu hyvällä tasolla. ICT-klusterin yrityksissä tilauskanta on korkea, mutta huomattava tekijäpula ehkäisee yritysten kasvua ja kilpailu osajista jatkuu kiihkeänä.

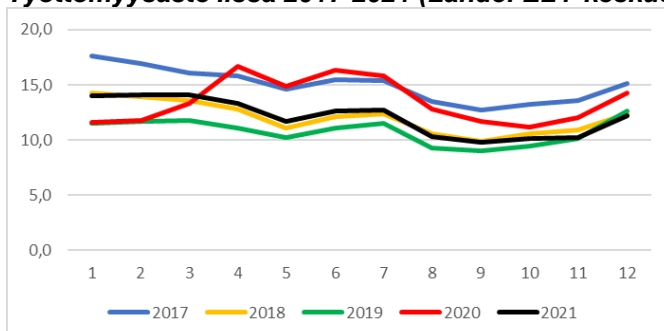
Vuoden 2021 alussa ilmoitettu Kemin biotuotetehtaan investointipäätös tulee vaikuttamaan myös lissä, erityisesti raaka-aineketjuun tarvitaan lisää alihankkijoita. Puun kysyntä tulee kasvamaan koko Pohjois-Suomen alueella. Investointivaihe kestää 2,5 vuotta. Yrityksiä neuvotaan ja kannustetaan osallistumaan erilaisiin investoinneista johtuviin kilpailutuksiin.

Alkuvuodesta ennustettua myönteistä talouskehitystä muuttaa todennäköisesti Venäjän hyökkäys Ukrainaan torstaina 24. helmikuuta. Jos sota jatkuu pitkään, sillä on merkittävä vaikutus koko maailman talouteen ja Suomen talousnäkyvät rapistuvat ja energian hinta kallistuu. Pakolaisten määrä kasvaa Euro-alueella.

2.2.3.1. Työllisyys

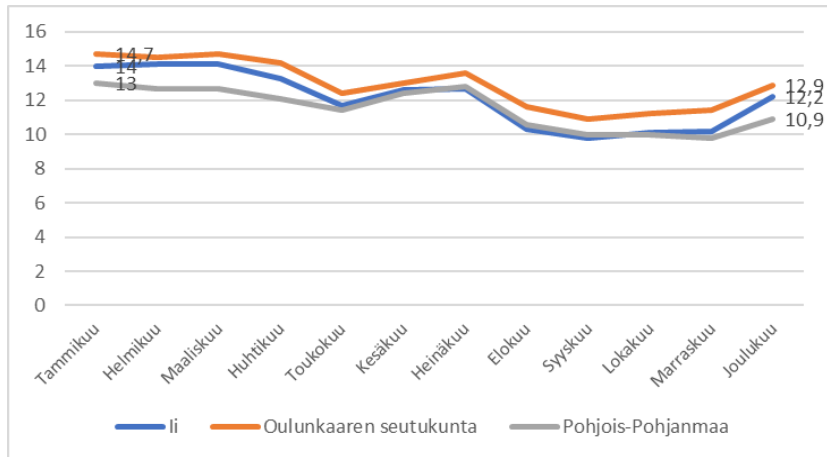
Vuoden 2020 keväällä koronapandemian seurauksena heikentynyt työllisyystilanne kääntyi positiiviseen suuntaan keväällä 2021. Iin työvoima vuoden 2021 alussa oli 4 203 ja vuoden lopussa 4 155. Keskimääräinen työttömyysaste vuonna 2021 oli 12,1 % (ka 503/kk). Suurimmillaan työttömyysaste oli helmikuussa 14,1 % (592 työtöntä) ja alimmillaan syyskuussa 9,8 % (407 työtöntä), kun vuonna 2020 keskimääräinen työttömyysaste oli 13,6 % (ka 530/kk), suurimmillaan huhtikuussa 16,7 % (700 työtöntä) ja alimmillaan lokakuussa 11,2 % (470 työtöntä). Eniten työttömiä vuonna 2021 oli miesten (313 henkilöä) ja yli 50-vuotiaiden (215 henkilöä) keskuudessa. Eniten työttömyys laski edellisvuodesta naisten kohdalla (ka -42/kk). Pitkäaikaistyöttömien määrä on lähtenyt kasvuun koronapandemian aikana. Vuonna 2021 yli vuoden työttömänä olleita oli keskimäärin 150/kk, kun vuonna 2020 heitä oli keskimäärin 129 ja vuonna 2019 keskimäärin 113/kk. (ELY-keskus)

Työttömyysaste lissä 2017-2021 (Lähde: ELY-keskus)

lin työttömyysaste pysytteli hieman Oulunkaaren seutukunnan työttömyysasteen alapuolella, mutta laski toukokuussa Pohjois-Pohjanmaan keskiarvotasolle. Joulukuussa lin työttömyysaste oli 1,3 % suurempi kuin Pohjois-Pohjanmaalla, mutta 0,7 % alaisempi kuin seutukunnassa keskimäärin.

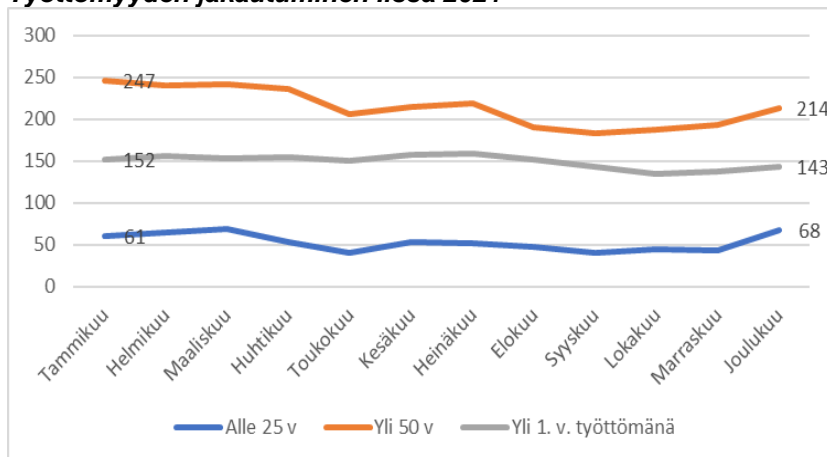
Työttömyysaste 2021: li, seutukunta ja Pohjois-Pohjanmaa

Työllisyyskehitys lissä ja seutukunnassa keskimäärin kuukausittain

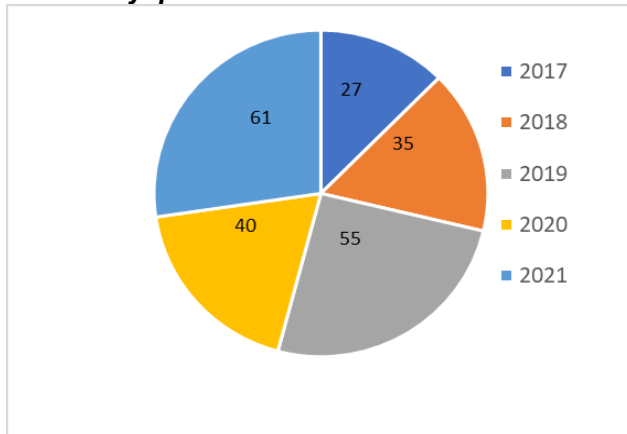
Vuosi	2019	2020	2021
avoimet työpaikat	55	40	61
työttömyysaste	10,8	13,6	12,1
työttömät työnhakijat	456	570	503
alle 25-vuotiaat tyött. työnhakijat	54	64	53
yli 50-vuotiaat tyött. työnhakijat	184	225	215
yli vuoden työttömänä olleet	113	129	150
työttömyysaste seutukunnassa	11,0	13,9	12,9
työttömät työnhakijat seutukunnassa	1 040	1 291	1 177

Työttömyyden jakautuminen lissä 2021

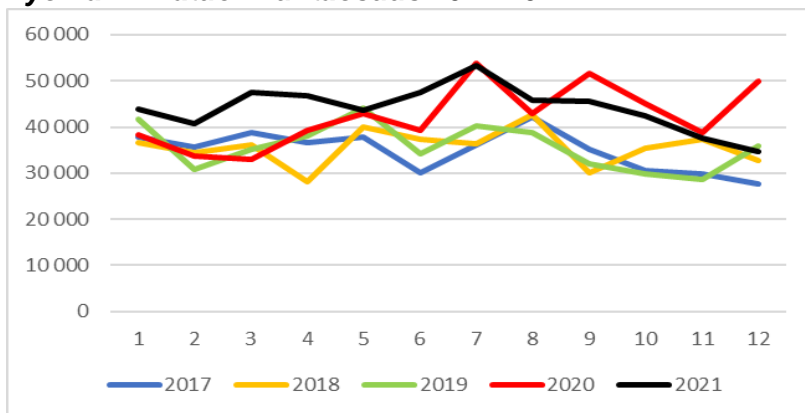
Avoimien työpaikkojen määrä lissä kasvoi vuodesta 2017 vuoteen 2019. Vuonna 2020 koronapandemia katkaisi työpaikkojen positiivisen kasvukehityksen, mutta vuonna 2021 työpaikkojen määrä lähti jälleen kasvamaan ollen keskimäärin 61 avointa työpaikkaa kuukaudessa. Enimmillään työpaikkoja vuonna 2021 oli avoinna syyskuussa (86) ja pienimmillään huhtikuussa (32).

Avoimet työpaikat lissä 2017-2021

Koronapandemian vaikutus kunnan osarahoittaman työmarkkinatuen kuntaosuuden kustannuksiin näkyi edelleen vuoden 2021 maksuissa. Työ- ja työttömyysturvalainsäädäntöön vuonna 2020 tehtyjä muutoksia, joiden tarkoituksena oli helpottaa niin ihmisten kuin yritystenkin selviytymistä koronaepidemian aiheuttamasta tilanteesta, jatkettiin vuoden 2021 loppuun asti. Lakimuutoksen myötä freelance-reille ja yksinyrittäjille tuli mahdollisuus saada koronasta johtuvan töiden ja tulojen vähenemisen perusteella tietyn ehdoin väliaikaista työmarkkinatukea Kelalta, ilman yritystoiminnan lopettamista, kuten normaalisti. Lakimuutoksen johdosta osa freelance-reista ja yksinyrittäjistä siirtyi koronatilanteen vuoksi kunnan osarahoittaman työmarkkinatuen piiriin, mikä näkyy myös työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvussa. Vuonna 2021 työmarkkinatuen kuntaosuutta maksettiin 529 653 €, mikä oli n. 20 000 euroa enemmän kuin vuonna 2020.

Työmarkkinatuen kuntaosuus 2017-2021

2.2.3.2. Työllisyyden edistäminen

Iin kunta osallistui 1.3.2021 käynnistyneeseen Oulun seudun työllisyyden kuntakokeiluun (1.3.2021-30.6.2023) yhteistyössä Oulun kaupungin, Hailuodon, Kempeleen, Limingan, Lumijoen, Muhoksen ja Tyrnävän kanssa. Työllisyyden kuntakokeiluilla pyritään lisäämään työllisyyspalveluiden vaikuttavuutta ja sujuvuutta yhdistämällä uudella tavalla valtion ja kuntien resursseja, osaamista ja palveluja. Kuntakokeilujen tavoitteena on edistää tehokkaasti työttömien työnhakijoiden työllistymistä ja koulutukseen ohjautumista sekä tuoda uusia ratkaisuja osaavan työvoiman saatavuuteen. Kokeilujen tarkoituksena on parantaa erityisesti pidempään työttömänä olleiden ja heikossa työmarkkina-asemassa olevien pääsyä työmarkkinoille. Kokeilujen tavoitteena on tehostaa erityisesti työnhaun alkuun liittyviä palveluita ja henkilökohtaista palvelua. Yhteistyösopimuksellaan kunta on sitoutunut kehittämään toimintaa kokeilulle asetettujen yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Osapuolet vastaavat Kokeilun kohderyhmään kuuluvien työttömien työnhakijoiden lähipalveluiden järjestämisestä oman kuntansa osalta, siltä osin kuin mutta ei ole sovittu. Lähipalvelujen tuottamisessa huomioidaan Kokeilulle asetettavat tavoitteet. Lähipalveluja ovat Kokeilulain mukaiset työvoima- ja yrityspalvelut sekä kunnan omat työllisyys- ja yrityspalvelut, kunnan järjestämisvastuulla olevat sosiaali- ja terveystyöpalvelut sekä

osaamisen kehittämisen palvelut, jotka Kokeilussa yhteen sovitetaan. Kunnat vastaavat oman kuntansa osalta Kokeilun kohderyhmään kuuluvien työttömien työnhakijoiden ohjaamisesta keskitettyihin ja seudullisesti hyödynnettävissä oleviin palveluihin osana asiakkaan työllistymispolun koordinoitua.

Maaliskuussa 2021 alkaneen työllisyyden kuntakokeilun myötä osa TE-toimiston tehtävistä siirtyi asiakkaan kotikunnan vastuulle. Lin työllisyyspalveluiden asiakkuuteen siirtyivät kaikki alle 30-vuotiaat, työmarkkinatukea tai peruspäivärahaa saavat, sekä vieraskieliset ja maahanmuuttajataustaiset asiakkaat. Asiakkaat siirrettiin TE-toimistosta massasiirtona maaliskuun puolivälissä ja tämän jälkeen varsinaisen asiakaspalvelutyö saatiin ripeästi käyntiin. Merkittävin kuntakokeilun mukanaan tuoma muutos asiakkaan näkökulmasta on ollut henkilökohtainen yhteyshenkilö, omavalmentaja, joka auttaa asiakasta etenemään kohti henkilökohtaisia tavoitteitaan. Työllistymis- ja aktivointisuunnitelmien päivittämisen lisäksi omavalmentajat ovat opastaneet asiakkaita työnhaussa sekä koulutuksiin ja muihin palveluihin hakeutumisessa. Lisäksi on tarjottu konkreettista apua esimerkiksi sähköisten palveluiden käytössä, työhakemusten tekemisessä ja CV:n päivittämisessä. Palvelua on tarjottu paikallisesti lin toimipisteessä ja tarpeen mukaan omavalmentajat ovat jalkautuneet myös Kuivaniemeen ja työpaikoille.

Kuntakokeilun asiakasryhmien kohdalla korostuu verkostoyhteistyön merkitys, jossa vuoden 2021 aikana esiintyi ajoittain suuriakin haasteita, johtuen mm. yhteistyökumppaneiden henkilöstövaihdoksista ja -vajeista. Kuntakokeilun työnantaja asiakkaiden palvelujen kehittämistä on suunniteltu yhteistyössä lin Micropolis Oy:n yrityspalveluiden kanssa.

Kunta työllisti palkkatuella omiin yksiköihinsä 63 henkilöä (28,3 htv), joista kunnan veloitetyöllistämisen piiriin kuuluvia 10 ja 10 alle 29-vuotiaasta nuorta. Kuntouttavaan työtoimintaan osallistui yhteensä 70 asiakasta. Kuntouttavaa työtoimintaa järjestettiin työpajatoiminnan eri osastoilla lin keskustaajamassa, ryhmätoimintana Kuivaniemitalolla ja Oulunkaaren kuntayhtymän toimintayksiköissä. Työkokeiluun osallistui 10 henkilöä.

Koronan vuoksi edellisenä vuonna 2020 peruutetut nuorten kesätyö kunnan ja Oulunkaaren kuntayhtymän toimipisteissä pystyttiin toteuttamaan aiempien vuosien tapaan. Kunta työllisti omiin ja Oulunkaaren kuntayhtymän yksiköihin yhteensä 97 vuonna 2002-2005 syntyntä nuorta. Lisäksi 94 nuorta työllistyi yrityksiin ja yhdistyksiin kunnan kesäseteli-tuella ja 6 nuorta pääsi kokeilemaan yritystoimintaa Micropolis Oy:n yrityskehittäjän sparraamina ja kunnan työllistämispalvelujen kesäryhtymä-tuella.

Tuunataan työtä-hankkeessa jatkettiin Tavarat kierto varastojärjestelmän ja sirpaletyömallin kehittämistä mm. hyödyntämällä palvelumuotoilua. Koronan vuoksi monia suunniteltuja tapahtumia ja toimintoja jouduttiin edelleen perumaan tai muuttamaan toteutustapaa. Hankkeen loppuseminaari pidettiin 24.8.2021.

Lin kylillä meidän porukasa ESR hankehakemusta valmisteltiin kevään aikana yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Hankkeelle myönnettiin rahoitus ajalle 1.7.2021-30.6.2023. Hanke käynnistyi rekrytointien jälkeen 16.8.2021. Hankkeen tavoitteena on rakentaa kunnan työllisyyspalvelujen ja kolmannen sektorin välille yhteistyömuotoja, pilotoida palkkatukityöllistämistä kolmannelle sektorille ja luoda iiläinen yhteisöllisen työllistämisen malli. Hankkeella halutaan synnyttää paikallista kohtaantoa työtehtävien ja työnhakijoiden välille vahvistamaan kylien elinvoimaisuutta, edistää osallisuuden kokemuksia ja tukea työkykyä. Hanke tarjoaa yhdistystoimijoille tukea ja koulutusta työnantajana toimimiseen.

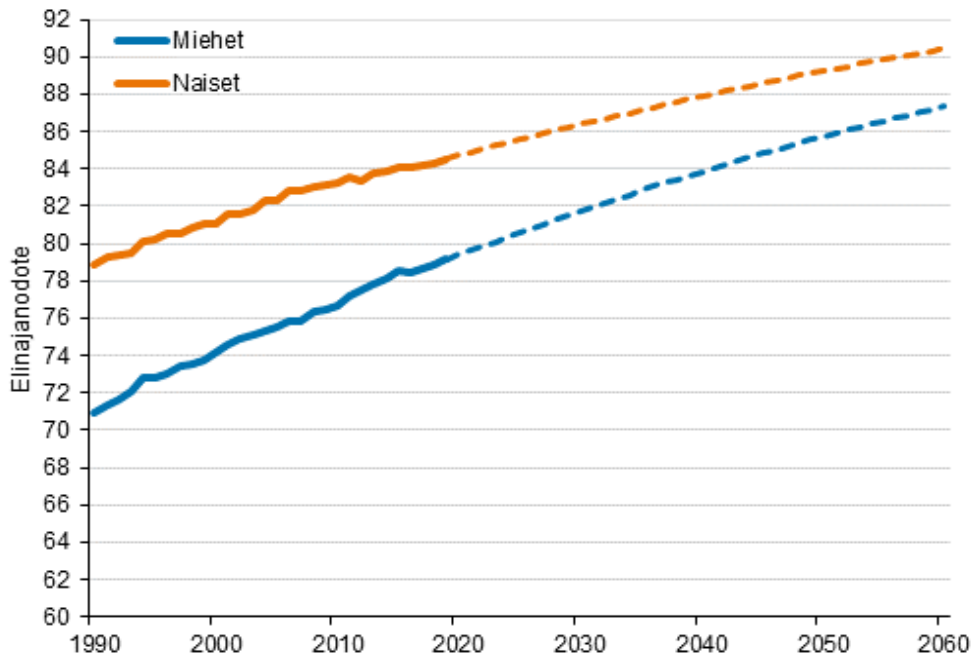
2.2.3.3. Väestökehitys vv. 2017 - arvio 2023

väestö 31.12.	2018*)	2019	2020	2021	arv. 2022	arv. 2023	arv. 2024
lin kunta	9864	9844	9848	9915	9935	9955	9975
muutos hlö	317	-20	2	78	20	20	20

*) Jakkukylän osakuntaliitos lihin

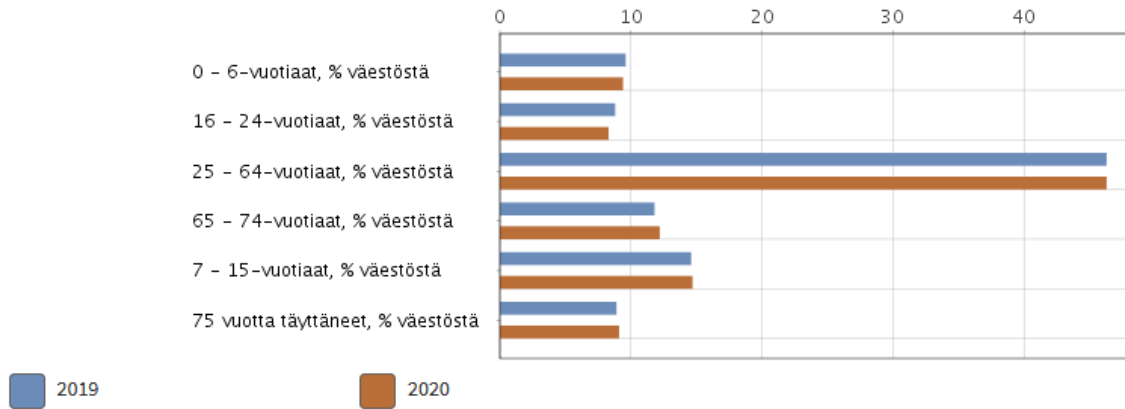
Lin kunnan väestön kuolleisuus (113 henkilöä) on suurempaa syntyvyys (99 lasta) 14 henkilöä, joten luonnollisen väestönlisäys oli negatiivinen 14 henkilöä. Muuttoliikkeen ansiosta kuitenkin lin väkiluku kasvoi 78 henkilöä.

Koko maan vastasyntyneen elinajanodote sukupuolen mukaan 1990–2020 ja ennuste vuoteen 2060

(Lähde tilastokeskus)

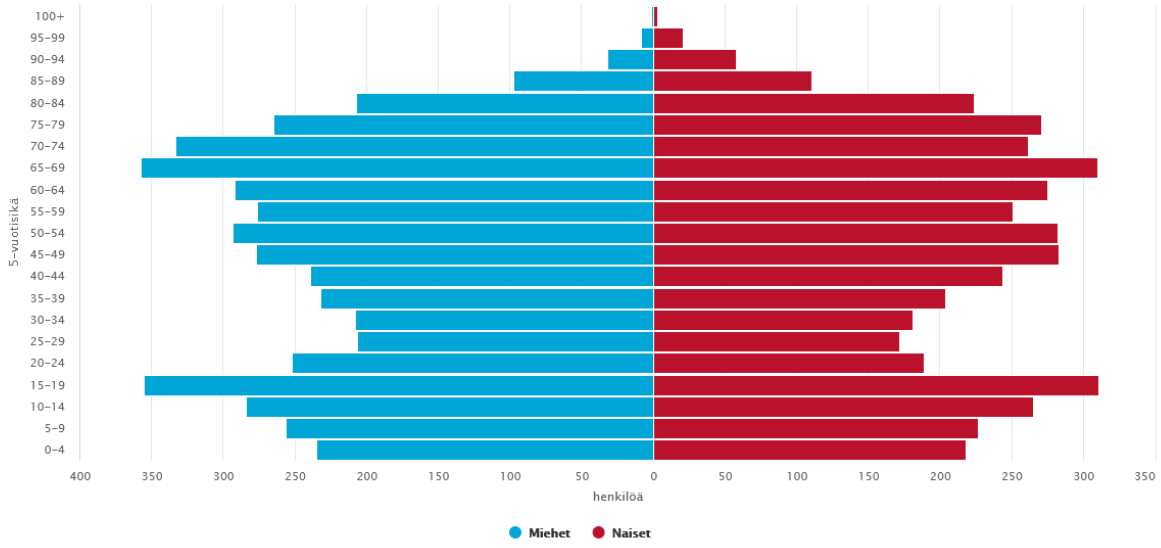
lin kunnan väestön ikärakenne prosentiosuuksina koko väestöstä:

(Sotkanet)

li 2030 Piirrä

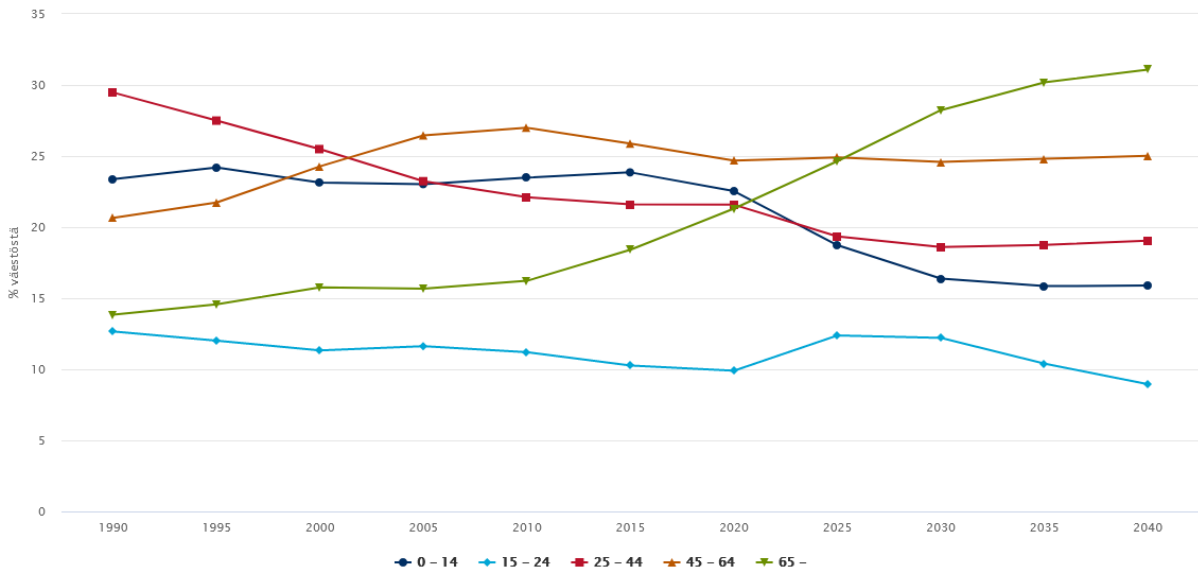
Ennustettu ikärakenne li 2030

Kuntaliitto

li Piirrä

Väestön ikärakenne, toteutunut ja ennuste li 1990-2040

Kuntaliitto

2.2.4. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Lin kunnanvaltuusto hyväksyi talousarvion 7.12.2020 § 95 vuodelle 2021. Talousarvion alijäämä oli päätettäessä 2,775 miljoonaa euroa. Vuoden aikana myönnettyjen lisämäärärahojen ja tulo-odotusten hyväksymisen jälkeen talousarvion alijäämä painui 5,178 miljoonaan euroon. Merkittävin määrärahamuutos oli Oulunkaaren sosiaali- ja terveystalouden lisämäärärahatarve, joka arvioitiin olevan erikoissairaanhoidon 3,3 milj. euroa ja Oulunkaaren tuottamien sosiaali- ja terveystalouden omaan toimintaan 0,550 milj. euroa. Lopullinen Oulunkaaren ky:n tilipäätös jäi kuitenkin alle korotetun budjetin 1,764 milj. euroa.

Merkittävimmät poikkeamat talousarviosta oli toimintatuloissa tuet ja avustukset tiliryhmässä. Tuet ja avustukset ylittivät 0,848 milj., joka sisältää Oulunkaaren kautta maksetun korona-avustuksen 0,167 milj.euroa. Lisäksi muissa toimintatuloissa kertyi käyttöomaisuuden myyntivoitoista 0,336 milj. euroa yli budjetoidun. Kaikkiaan ulkoisia toimintatuloja kertyi 1,364 milj. euroa enemmän kuin oli budjetoitu. Talousarviovuonna ei haettu määrärahamuutoksia tuloihin, vaikka kunnalle myönnettiin hankerahotusta etenkin opetus- ja varhaiskasvatuksen toimialalle.

Toimintakulut alitti 3,009 milj. euroa budjetoidun. Suurin alitus oli palveluiden ostoissa 2,020 milj. euroa. Suurimman osan alituksesta selittää Oulunkaaren sosiaali- ja terveystalouden alitus. Lisäksi talousarvio alitettiin avustuksissa, kun usea yksityinen päiväkotitoiminta lopetti toimintansa eikä varattuja avustuksia tarvittu. Muissa toimintakuluissa näkyy pakollisen varauksen purku 0,473 milj. euroa, jolla kuitattiin Oulunkaari ky:n vuonna 2012 tekemä alijäämä lomapalkkajaksotuksien takia.

Lin kunnan tuloveroprosentti (21,50 %) ja kiinteistöveroprosentit pysyivät vuoden 2020 tasolla. Kaikkiaan verotuloja kertyi lin kunnalle 37,463 milj. euroa, joka oli 3,025 milj. euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Verotulojen kertymään nousuun vaikutti merkittävästi kunnallisverokertymän kasvu 1,975 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Vaikka korona-epidemian pelättiin pienentävän kunnallisverotuloja kasvoivat ne edelliseen vuoteen verrattuna merkittävästi. Verotuksen joustavan valmistumisen vaikutuksesta kiinteistöverotuloja kertyi 0,522 miljoonaa euroa vähemmän edelliseen vuoteen verrattuna.

Valtionosuudet pienenevät edellisestä vuodesta, koska korona-epidemiasta johtuvia valtionosuuksia myönnettiin vuonna 2021 koronasta aiheutuneiden kulujen perusteella hakemuksesta. Edellisenä vuonna 2020 myönnettiin lin kunnalle 2,515 miljoonaa euroa tukea korona-epidemiasta selviämiseen. Lisäksi vuonna 2020 lin kunnalle myönnettiin harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta 0,700 miljoonaa euroa. Edelliseen vuoteen verrattuna vuonna 2021 kunnalle myönnettiin yhteensä 3,061 milj. euroa vähemmän valtionosuuksia. Valtionosuuksia maksettiin 3096 €/as edellisenä vuonna 3429 €/as. Kuitenkin lin kunnan alijäämä jäi 0,760 milj. euroon.

Talouden tasapainottamistyö on alkanut vuonna 2019 ja jatkuu edelleen, koska kunnan talous ei ole tasapainossa talousarviovuonna 2022 eikä suunnittelukaudella 2023-2024. Kunnanvaltuusto on 16.8.2021 § 165 saanut tiedoksi taloustyöryhmän ja FCG Consulting Oy:n laatiman raportin talouden tervehdyttämiseksi.

Yhteenveto viime vuodelle talouden tasapainottamistoimenpiteiden vaikutuksesta kunnan tulokseen.

Yhteenveto säästöistä	€
Lomaraha/säästövapaat	100 000
Opetuspalvelut	40 000
li-instituutti	145 000
Kiinteistö- ja ympäristötekniiset p.	40 000
	325 000

Tarkemmat erittelyt henkilöstön kehitys kodassa ja toimialojen toimintakertomuksissa.

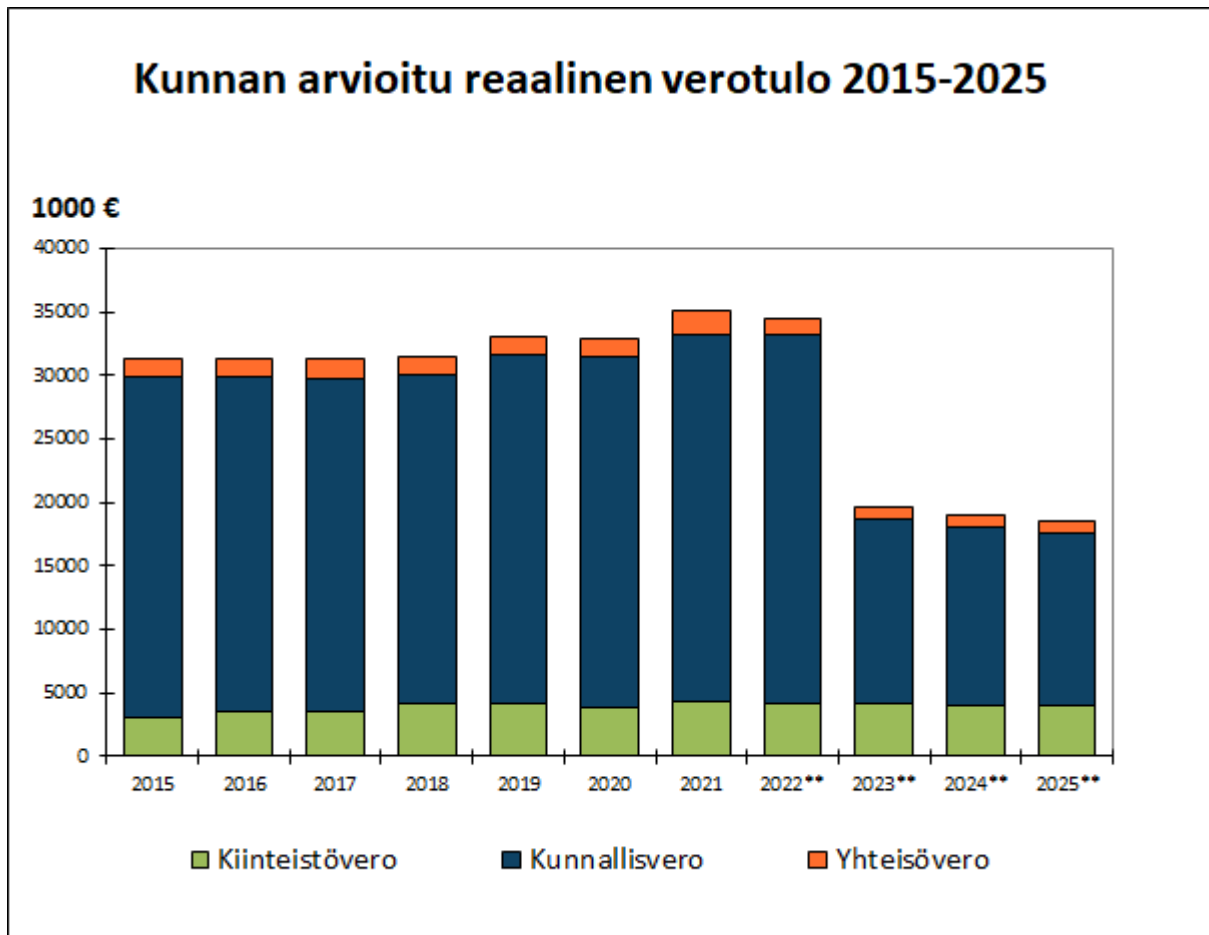

lin kunnan nettoinvestoinnit olivat tilinpäätösvuonna 1,610 milj. euroa. Jakkukylän silta rakennettiin loppuun ja otettiin käyttöön. Viime vuoden investointimenot Jakkukylän sillalle olivat nettona 0,409 milj. euroa. Lisäksi Haminan päiväkodin rakentaminen aloitettiin 0,299 miljoonalla eurolla. Lisäksi kunnalla ja vesilaitoksella oli muita investointikohteita. Kunnan kokonaisinvestoinnit olivat yhteensä 4,805 milj.€.

Verotulot 2019-2021 (1000 euroa):

tilivuosi/verolaji	2019	2020	2021
kunnallisvero	28.154	28.922	30.897
muutos%	6,3 %	2,7%	6,8%
osuus yhteisöveron tuotosta	1.453	1.521	2.049
muutos%	5,8 %	4,7%	34,7%
kiinteistövero	4.279	3.996	4.518
muutos%	1,2 %	-6,6%	13,1%
yhteensä	33.886	34.439	37.463
muutos%	5,6 %	1,6%	8,8%

Lähde Kuntaliiton kuntakohtainen veroennustekehikko

Lähde Kuntaliiton kuntakohtainen veroennustekehikko

2.2.5. Kunnan henkilöstö

Alla olevassa taulukossa on esitetty vuoden viimeisen kalenteripäivän (31.12.) mukainen henkilöstömäärä vertailuvuosina. Taulukko ei erottele osa-aikaisia eikä sivutoimisia vaan jokainen työ/virkasuhte lasketaan yhdeksi henkilöksi. Sijaisten määrä on vuoden 2021 osalta esitetty erikseen. Sijaisia on vuodenvaihteessa 2020/21 ollut poikkeuksellisen suuri määrä, tämä johtui pääosin covid19 -tilanteesta. Oletettavasti vuoden 2020 määräaikaisiin on kirjattu sijaisia, luku on epätavallisen korkea.

Opetus- ja varhaiskasvatustoimessa määräaikaisten lukumäärään ovat vaikuttaneet avustukset, joilla on palkattu lisähenkilökuntaa. Varhaiskasvatuksen kasvanut palvelutarve ja yksityisten palveluntarjoajien toiminnoissa tapahtuneet muutokset (yksiköiden lakkauttamiset) ovat heijastuneet henkilöstömäärään.

Henkilöstömäärä 31.12. tilanteen mukaisena

Henkilöstö	2018	2019	2020	2021	muutos
vakinaiset	347*	357	369	363	-6
määräaikaiset***	146	146	184	153	-31
sijaiset				63	+63
työllistetyt	20	30	16	18	+2
oppisopimuksella	2	6	3	7	+4
yhteensä	515***	539**	572**	604**	

* 2018 Jakun koulun ja ryhmiksen henkilöstö siirtyi kuntaan

** määräaikaisissa kansalaisopiston tuntiopettajat (v. 2021 50 henkilöä)

*** sisältää osa-aikaiset ja sivutoimiset

Palkkamenojen kehitys 2018 – 2021 on esitetty alla olevassa taulukossa; luvut sisältävät liikelaitokset.

	2018	2019	2020	2021	muutos	ero %
vakainainen henkilöstö	5 440 840	5 890 887	6 068 347	7 358 151	1 289 804	21,25 %
määräaikainen henkilöstö	1 394 712	1 421 012	1 639 274	2 796 051	1 156 777	70,57 %
sairaus- ja äit.lomasijaiset	333 796	395 075	489 214	645 675	156 461	31,98 %
muut sijaiset	647 677	761 129	804 153	1 015 303	211 150	26,86 %
erilliskorvaukset	276 928	302 179	280 107	283 871	3 764	1,34 %
muut korvaukset	1 850	3 030	2 050	400	-1 650	-80,49 %
palkkatuki	608 896	563 676	489 527	552 334	62 807	12,83 %
tuntipalkat	289 140	285 777	233 613	308 271	74 658	31,96 %
opettajat kuel	2 174 215	2 348 012	2 438 201	2 871 908	433 707	17,79 %
opettajat vel	2 177 475	2 302 738	2 201 494	2 237 859	36 365	1,65 %
jaksotetut palkat	1 568 051	1 740 482	2 003 760	395 124	-1 608 636	-80,28 %
yhteensä	14 913 580	16 013 997	16 649 740	18 464 947	1 815 207	10,90 %

Sairauspoissaoloja seurataan säännöllisesti ja niitä pyritään ennaltaehkäisemään varhaisen puuttumisen mallin avulla. Sairauspoissaolotilasto sekä tilasto sairauspoissaolojen kustannuksista sisältyy henkilöstöraporttiin. Keskimäärin sairauspoissaoloja oli vuonna 11,7 tpv, kun luku vuonna 2020 oli 11 tpv. Luku on pysynyt kunta-alan keskiarvon alapuolella, vaikka työntekijöitä on kehoitettu jäämään matalla kynnyksellä sairauslomalle koronan vuoksi. Sairauspoissaoloja keskimääräistä enemmän on kunta-alalla ollut sosiaali- ja terveystoimen sekä varhaiskasvatuksen toimialoilla. Kunta-alalla keskimäärin sairauspoissaoloja oli uusimman tilaston (-20) mukaan 16,7 tpv.

Työhyvinvoinnin, tasa-arvon ja yhdenvertaisen kohtelun kokemista seurataan säännöllisesti joka toinen vuosi kyselyin (Party = parempi työyhteisö -kysely, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskartoitus). Loppuvuodesta 2019 toteutettuun Party-kyselyn tulokset raportoitiin tilikauden päättymisen jälkeen. Kunnan kokonaisavainluku oli 14,4 (2015 / 14,4 ja 2017 / 14,3) kuntien keskiarvon ollessa 14,0. Vuonna 2021 Party- kyselyä ei toteutettu, tilalla oli Vetoa ja pitoa -hankkeen kysely.

Työsuojeluorganisaatio toimi vahvistettuna toimikaudella 2019 - 2021. Varsinaisia työsuojelu- valtuutettuja oli kolme. Työsuojelutoimikunta kokoontui 2022 neljä kertaa ja yt-toimikunta viisi kertaa.

Työnohjausta tarjottiin sekä ryhmä- että yksilömuotoisena. Vetoa ja pitoa -hanke on ollut toiminnassa vuoden 2021 ajan ja jatkuu vielä vuoden 2022 loppuun saakka.

Talouden tervehdyttämisessä asetettiin tavoite henkilöstösäästöille, joita toteutettiin tilinpäätösvuonna seuraavasti:

-lomautukset

1. 17 henkilöä/koulunkäynninohjaajia
2. yhteensä 451 kalenteripäivää (1,2 htv)
3. keskimäärin 26,5 kalenteripäivää/lomautettu

-palkaton vapaa säästösyistä

4. yhteensä 24 henkilöä
5. yhteensä 77 palkatonta kalenteri/työpäivää (0,2 htv)
6. keskimäärin 3,2 kalenteripäivää/tt
7. yhteensä 15 palkallista työpäivää

-lomarahan vaihto vapaaksi

8. 47 henkilöä
9. yhteensä 451 kalenteripäivää (1,2 htv)
10. keskimäärin 9,6 kalenteripäivää/tt

vaikutus yhteensä 2,6 htv

karkeasti arvioiden alle 100.000 € jäänee säästö, koska lomautuksissa ja lomarahan vaihdossa paljolti ohjaajia ja lastenhoitajia

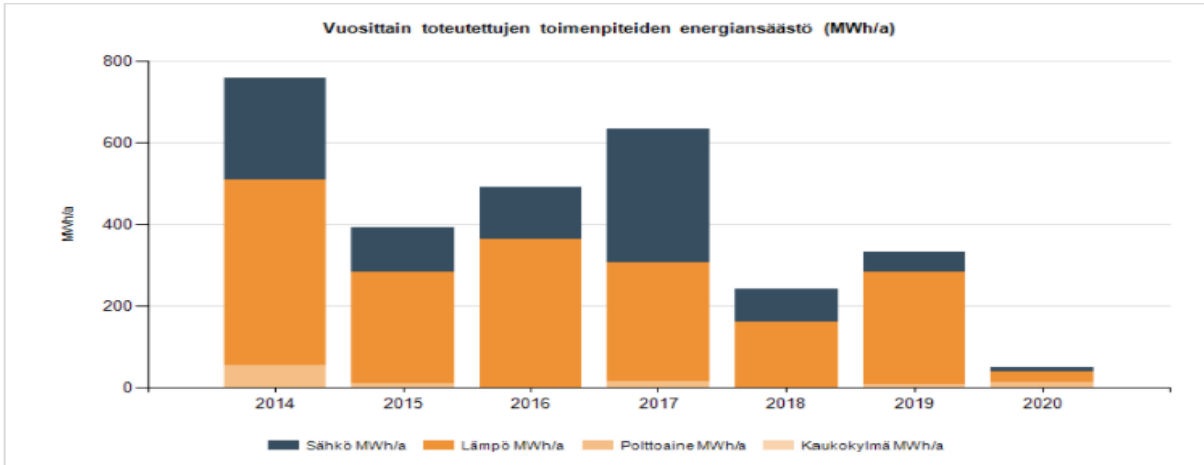
2.2.6. Ympäristöasiat

Lin kunta liittyi uuteen Energiategokkuussopimukseen ensimmäisten joukossa. Vuosien 2017–2025 energiategokkuussopimus allekirjoitettiin toukokuussa 2016 (energiategokkuussopimukset 2017-2025.fi/). Viimeisin hyväksytty energiategokkuussopimuksen raportti on vuodelta 2020.

Vuonna 2020 raportointiin 3 energiategokkuustoimenpidettä investoinnin ollessa näihin 2590 664 € jossa mukana uuden Alarannan joutsen merkityn koulun investointi kustannukset. Saavutettu energi-ansäästö sähkön osalta 11 MWh/a, lämmössä 24 MWh/a, polttoaineissa 14 MWh/a, yhteensä 48 MWh/a. Sopimuskaudella yhteensä tehtyjä toimenpiteitä on 103 ja niiden yhteenlaskettu energiansäästö on 2901 MWh/a.

Vuosi 2021

Vuosi	lkm	Investointi €	Sähkö MWh/a	Lämpö MWh/a	Polttoaine MWh/a	Kaukokylmä MWh/a	Energiansäästö yhteensä MWh/a
2014	24	372 240	251	455	54	0	760
2015	10	152 500	111	271	11	0	393
2016	15	423 800	128	365	0	0	492
2017	27	682 934	328	292	14	0	634
2018	12	179 494	80	161	0	0	241
2019	12	238 800	49	277	7	0	333
2020	3	2 590 664	11	24	14	0	48
Toteutetut toimenpiteet yhteensä	103	4 640 432	957	1 844	100	0	2 901
josta voimassa vuonna 2021	99	4 634 832	903	1 721	100	0	2 724

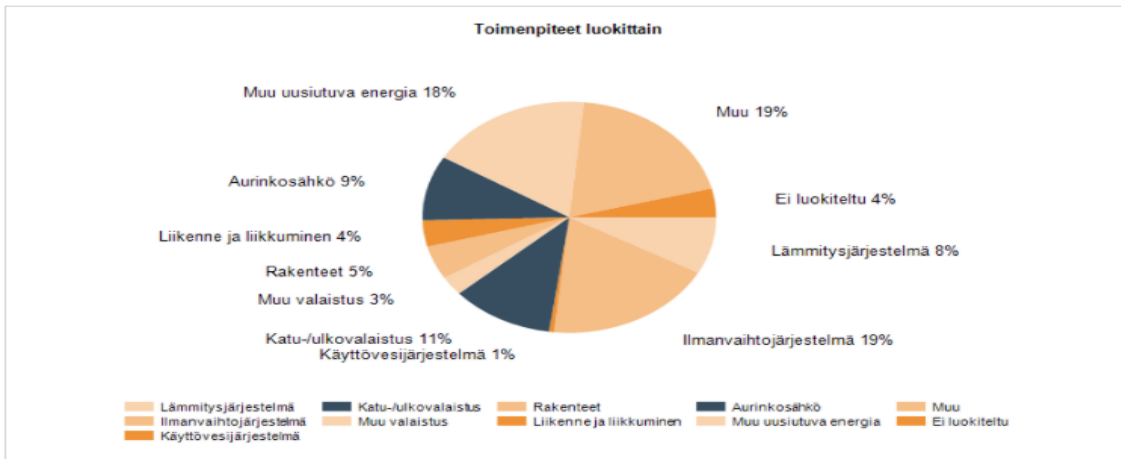

Toimenpide luokittain tarkasteltuna lin kunta on sopimuskauden 2014–2025 aikana investoinut energiatehokkuus toiminna eniten rakennuksiin, joihin kohdistuvia toimenpiteitä on vuoteen 2020 mennessä tehty 13 kpl. Sähkön säästön osalta suurimmat säästöt on saavutettu katu - ja ulkovalaistuksessa sekä aurinkosähkön tuotannossa. Lämmön vastaavasti vaikuttavimmat toimenpiteet on kohdistuneet uusiutuvaan energiaan siirtymisessä ja ilmanvaihtojärjestelmien parantamistoimien yhteydessä.

Liittyjä: Iin kunta

Raportti sisältää kaikki sopimuskaudella 2014-2025 toteutetut toimenpiteet joiden säästövaikutus on voimassa tarkasteluvuonna 2021.

Toimenpideluokka	Ikä	Investointi €	Sähkö MWh/a	Lämpö MWh/a	Polttoaine MWh/a	Kaukokylmä MWh/a	Energiansäästö yhteensä MWh/a
Lämmitysjärjestelmä	10	136 300	15	202	0	0	217
Ilmanvaihtojärjestelmä	11	289 000	122	387	0	0	509
Käyttövesijärjestelmä	9	43 390	0	15	0	0	15
Katu-/ulkovalaistus	10	200 944	308	0	0	0	308
Muu valaistus	10	35 300	69	4	0	0	73
Rakenteet	13	2 625 600	30	98	0	0	128
Liikenne ja liikkuminen	8	114 334	0	0	100	0	100
Aurinkosähkö	12	297 464	247	0	0	0	247
Muu uusiutuva energia	6	395 000	-10	499	0	0	489
Muu	9	375 500	81	447	0	0	528
Ei luokiteltu	2	127 000	40	69	0	0	109

Kunta on edelleen aktiivisesti mukana Hinku- ja Kuntien energiasäästö -ohjelmissa saavuttaen vuoden 2020 ennako laskelmissa 61 % päästövähennyksen vertailuvuonna 2020 (vuodet 2007 - 2020). Muutos päästöissä asukasta kohti on -64 %. tarkemmin tietoja päästöjen jakautumisesta eri osa alueille on saatavissa <https://paastot.hiilineutraalisuomi.fi/>

Lisäksi kunta on FISU-verkoston jäsen. Verkostoon kuuluu tällä hetkellä 11 Suomen kaupunkia tai kuntaa (fisuverkosto.fi). Sitran mallin mukainen Resurssiviisauden tiekartta on hyväksytty kunnanvaltuustossa toukokuussa 2017 ja se on ohjannut Iin kunnan toimintaa kokonaisvaltaisesti ympäristö- ja energia-asioissa. Resurssiviisauden tiekartan kehittymistä seurataan Resurssiviisas li -johtoryhmän kokouksissa ja vuosittaiset tavoitteet asetetaan talousarvion yhteydessä.

Vuonna 2021 Iin kunta osallistui muiden FISU-kuntien kanssa muun muassa REVI ja REETTA-hankkeiden toteutukseen, joissa REETTA-hankkeessa on tavoitteena kehittää ja pilotoida systemaattista toimintatapaa kytkeä ilmastotoimenpiteiden suunnittelun ja toteutuksen johtaminen osaksi kunnan talousjohtamista ja sen prosesseja. Tässä luotiin uusi ilmastotalousarvion malli, joka esittää ja kerää tietoa kunnantalousarvioon liittäen yhteen talousjohtamista resurssiviisauden tavoitteita. Resurssiviisusindikaattoreiden (REMI) jatkohankkeessa keskitytään indikaattoreiden käytäntöön vieniin. Hanke tuottaa tietoa siitä, miten indikaattorit saadaan osaksi kuntien kestävyden johtamisjärjestelmää ja ohjaamaan tiedon käyttöä kuntajohtamisessa. Fisun neuvottelukunta kokouksessaan päättikin, että jokaisessa kunnassa otetaan soveltuvin osin käyttöön yhteisesti sovitut REMI-indikaattorit. Edellä olevissa hankkeissa onkin nyt sitten toteutettu uudella tavalla ja tuotu esiin Iin resurssiviisauden tiekartan tavoitteet ja mittarit. Myös uusi kaista luonnon monimuotoisuus on otettu lisää resurssiviisauden tiekarttaan vuonna 2021.

Vuoden 2021 alussa aloitettiin valtuustokauden 2016–2020 kestävä kehityksen tilinpäätöksen valmistelu. Asiakirjaa varten pyydettiin kuntakonsernin hallintokuntia sekä tytäryhtiöitä raportoimaan tarkastelujakson aikana tehtyjä resurssiviisauden toimenpiteitä, joita nostettiin osaksi tilinpäätöstä. Asia kirja esiteltiin kunnanvaltuustolle 19.4.2021. Raportti on luettavissa osoitteessa: https://www.ii.fi/sites/ii.fi/files/TIEDOSTOT/ASUMINEN_YMPARISTO/ilmastotoimet/kestava-kehitys-ja-liitteet.pdf

li valittiin marraskuussa 2017 Circwaste Kiertotalouden edelläkävijäkuntaverkoston kymmenen kunnan joukkoon. Tavoitteena on vastata EU:n jätesuunnitelman valtakunnalliseen toteuttamiseen. <http://www.materiaalikierto.fi>. Tässä hankkeessa lihin laadittiin kiertotalouden tiekartta, joka tulee osaksi Resurssiviisas li -tiekarttaa täydentäen ja tarkentaen kiertotalouden osuutta (lin kunnanhallituksen päätös 9.12.2019). Suomen ympäristökeskuksen julkaisu: http://www.materiaalikierto.fi/fi-FI/Tyokalut/Kiertotalouden_tiekartat/Edellakavijakuntien_tiekartat

CircLab, teollisuuksien sivuvirtoja tulevaisuuden teknologioilla kuten mikroleväteknologialla puhdistava kiertotalouden ympäristö käynnistettiin elokuussa 2021 ja sille hankittiin kumppanit sekä jatkorahoitus. Tavoitteena on kiertotalouden investointien lisääntyminen lihin ja on käynnistetty selvitys kiertotalousalueesta yhteistyössä teknisten palveluiden kanssa. Kiertotaloutta tukevat alkaneet hankerahoitukset Kaski ja Virke. Kalatalouden edistämistä on tehty Vatungissa ja Kalaverrakki yritys yhteistyöhanke edistää kalatalouden elinkeinoja.

Järjestettiin Suomen merkittävin, kaikille avoin IlmastoAreena 20.-21.8.2021 ja ympäri vuoden netissä IlmastoAreenan johtokunnan teemoituksen mukaisesti. IlmastoAreenan rahoitti 95 %:sti Maaseuturahasto. 1,5 asteen elämäntapakokeilu järjestettiin iiläisille vuonna 2021 yhteistyössä Porvoon ja Kauniainen kanssa.

Paikallista yritysverkoston toiminnan kehittäminen ja yritysten mukaantulo verkostoon toteutunut suunnitellusti.

Ojasta allikkoon hankkeella aloitettiin 2021 metsätalouden vesiensuojelun tehostaminen johtamalla ojitusvesiä kuivuneille soille -toimintamallin suunnittelu.

Kimppajätekeräys käynnistettiin 2021 lin vuokratulojen toimesta ja saatiin lin keskustan alueelle biojäte erilliskeräys. Tavoitteena kasvattaa keräystä ja tehdä selvitys Kuivaniemen alueelle.

Iijoki-sopimuksen (2019 – 2023) tavoitteena on nostaa Iijoen vesistön arvoa mm. palauttamalla vaelluskalojen luonnonkierto Iijokeen, parantaa veden laatua vesistö- ja valuma-aluekunnostuksin, piristää alueen elinkeinoelämää ja matkailua sekä lisätä virkistyskäyttöä ja asumisviihtyvyyttä.

PVO-Vesivoima Oy, Pohjois- ja Etelä-lin jakokunnat ja lin kunta sopivat toukokuussa 2017 Iijoen Raasakan vanhan uoman kehittämisestä vuosina 2017 – 2021 ja toimintaa päätetty jatkaa 2022-2024. Kehittämistoimenpiteistä päättää neuvottelukunta, johon kukin sopijapuoli on valinnut kolme edustajaa. Sopimuskaudella on uutisoitu mm. lohikalajien luontaisesta lisääntymisestä vanhan uoman alueella, ensimmäistä kertaa sitten 1960-luvun. Lin kunta osallistuu Iijoen vaelluskalahankkeeseen vuosina 2020 - 2022. Vaelluskalahankkeet sisältyvät hallitusohjelmaan.

PVO-Vesivoima Oy, Pohjois- ja Etelä-lin jakokunnat ja lin kunta sopivat toukokuussa 2017 Iijoen Raasakan vanhan uoman kehittämisestä vuosina 2017 - 2021. Kehittämistoimenpiteistä päättää neuvottelukunta, johon kukin sopijapuoli on valinnut kolme edustajaa. Sopimuskaudella on uutisoitu mm. lohikalajien luontaisesta lisääntymisestä vanhan uoman alueella, ensimmäistä kertaa sitten 1960-luvun.

Lin kunta osallistuu Iijoen vaelluskalahankkeeseen vuosina 2020 - 2022. Vaelluskalahankkeet sisältyvät hallitusohjelmaan ja hankkeelle on saatu valtionrahoitusta. Lin kunnan rahoitusosuus hankkeeseen on 40 000 €.

Iijoki-sopimuksen (2019 – 2023) tavoitteena on nostaa Iijoen vesistön arvoa mm. palauttamalla vaelluskalojen luonnonkierto Iijokeen, parantaa veden laatua vesistö- ja valuma-aluekunnostuksin, piristää alueen elinkeinoelämää ja matkailua sekä lisätä virkistyskäyttöä ja asumisviihtyvyyttä. Läpileikkävänä tavoitteena on luottamuksen rakentaminen ja vuorovaikutuksen lisääminen Iijolla toimivien tahojen välillä.

Lin kunnan metsäsuunnitelman päivitys käynnistettiin alkuvuodesta 2020. Suunnitelma korvaa edeltävän, vuosille 2007 - 2017 laaditun metsäsuunnitelman ja kattaa vuodet 2021 - 2030. Laaditussa metsäsuunnitelmassa esitetään sekä talousmetsille että kaava-alueella sijaitseville taajamametsille

suunnitellut toimenpide-ehdotukset. Hankinnan kohteena olleiden metsien kokonaispinta-ala on 1 747,5 hehtaaria. Suunnitelma on tilaajan toiveesta toteutettu monitavoitteisena, jossa erityisesti painotukseksi nostettiin lin kunnan päästövähennystavoitteet. Taloudellisten näkökulmien rinnalle on nostettu vahvasti tavoitteet, jossa kunnan puisto- ja talousmetsiä hoidetaan luonnon monimuotoisuus huomioon ottaen, vähentäen samalla vesistökuormitusta sekä lisäten metsien kykyä sitoa hiiltä. Lisäksi taajamametsien osalta suunnitelma on jaettu Viherympäristöliiton laatiman RAMS 2020 -hoitoluokituksen mukaisiin hoitoluokkiin tilaajan tavoitteet huomioiden

Vuonna 2020 lin kunta aloitti yhteistyössä kyläyhdistysten kanssa kalataloudellisia kunnostustoimenpiteitä Olhavanjoella ja Kuivajoella. Tavoitteina hankkeissa oli kunnostaa jokien koskialueita kutualueiksi ja sitä kautta parantaa kalojen lisääntymismahdollisuuksia. Molempien hankkeiden osalta oli kyse vaiheesta 2. Keväällä 2021 ELY-keskukselta saatiin uudet avustuspäätökset vaiheessa 2 aloitettujen töiden jatkamiseksi molempien jokien osalta. Vuonna 2021 kunnostustöitä ei pystytty jatkamaan työnjohdon ollessa varattu muihin projekteihin, mutta kunta on hyväksynyt tarjoukset maanrakennustöiden, materiaalien ja työnjohdon osalta vuodelle 2022, ja näin ollen työt pääsevät jatkumaan tulevana kesänä. Kuivajoen osalta vaihe 1 toteutettiin vuoden 2018 aikana Kuivajoen osakaskunnan toimesta ja lin kunta liittyi hankkeeseen mukaan vasta vaiheen 2 alkaessa vuonna 2019. Olhavanjoella vaihe 1 toteutettiin vuonna 2019. Tämän hankkeen osalta kunta on ollut mukana alusta alkaen.

Vuoden 2019 helmikuussa lin kunnassa käynnistettiin kahden tuulivoimahankkeen, Ollinkorven ja Kovasinkankaan, osayleiskaavoitus. Ollinkorven tuulivoimahankkeen toteuttaminen edellyttää YVA-lain mukaista ympäristövaikutusten arviointia (YVA), joka toteutetaan YVA-lain (252/2017) mahdollistamana yhteismenettelynä. Menettelyssä laaditaan sekä osayleiskaava että hankkeen ympäristövaikutusten arviointi (YVA). Kovasinkankaan hankkeella YVA-arviointikynnys ei ylity. Ollinkorven kaavaprosessi käynnistettiin uudelleen helmikuussa 2020 ja samoin Kovasinkankaan prosessi lokakuussa 2020, koska kaavoituksen käsittelyssä ei oltu huomattu kaikkien luottamushenkilöiden esteellisyyttä.

Kymmenen tuulivoimalan laajuinen Ollinkorven osayleiskaava hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 24.1.2022. Ilmatar li Oy suunnitteli alun perin enimmillään noin 63 tuulivoimalan suuruisen tuulivoimahankkeen rakentamista Ollinkorven alueelle, joka sijaitsee lin keskustataajamasta 4–20 kilometriä koilliseen rajautuen Oulun kaupungin rajaan Yli-lissä. Hankkeessa tarkasteltiin kolmea toteutusvaihtoehtoa (VE1 63, VE2 15 ja VE3 42 tuulivoimalaa) ja ns. nollavaihtoehtoa, jossa tuulivoimaloita ei rakenneta. Valmisteluvaiheen ratkaisu laadittiin hankevaihtoehdosta VE3 42 tuulivoimalaa. Valmisteluaikaneistosta kuulemisesta saadun palautteen ja käytyjen neuvottelujen perusteella muun muassa hankkeen ympäristövaikutusten pienentämiseksi ja nykyisestä maakuntakaavasta hyväksyttävän poikkeaman mahdollistamiseksi laadittiin kaavaehdotus hankevaihtoehdosta VE4 (10 tuulivoimalaa). Ehdotusratkaisussa kaava-alueen pinta-ala on noin 22 km², voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho noin 5–9 MW. Tuulivoimapuiston liittämiseksi kantaverkkoon tutkittiin kahta liittymispistevaihtoehtoa, joista valmisteluaineistosta kuulemisen Fingridin lausunnon ja yhteysviranomaisen lausunnon johdosta liittymispistevaihtoehdoksi kaavaehdotukseen valittiin Fingridin suunnittelema uusi Hervan sähköasema.

Kovasinkankaan kaavan valmisteluvaiheen aineisto on ollut nähtävillä 7.6.–9.8.2021 välisen ajan ja suunnittelu jatkuu. Kovan Tuulivoima Oy suunnittelee lin kunnan eteläosaan Kovasinkankaan alueelle kuudesta tuulivoimalasta muodostuvaa tuulivoimapuistoa. Kovasinkankaan tuulivoimapuiston sähköverkkoliityntä on suunniteltu toteutettavaksi hankealueen etelärajalla kulkevan Fingridin Harkaperä - Isokangas 110 kV voimalinjan kautta. Sähkönsiirtoa varten hankealueelle rakennetaan uusi sähköasema 110 kV voimalinjan varten. Tuulivoimapuiston sisäinen sähkönsiirto toteutettaisiin maakaapelein.

Vuoden 2018 lopussa käynnistettiin myös Yli-Olhavan tuulivoimahankkeen osayleiskaavoitus. Kunnanvaltuusto hyväksyi viidenkymmenen tuulivoimalan laajuisen kaavaratkaisun 1.2.2021, mutta päätöksestä on jätetty valituksia Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen ja näin ollen kaava ei ole vielä lainvoimainen. Yli-Olhavan hanke sijaitsee noin 20 kilometriä lin keskustataajamasta pohjoiseen. Hanke on toteutettu YVA-lain mukaisena yhteismenettelynä. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä ympäristövaikutusten arviointisuunnitelma oli nähtävillä maaliskuussa 2019 ja tuulivoimahankkeen yhdistetty 68 voimalan kaavaluonnos ja YVA-selostus oli nähtävillä huhti-toukokuussa 2020. YVA-prosessi saatiin päätökseen heinäkuussa 2020 ja 50 voimalan kaavaehdotus oli nähtävillä loka-marraskuussa 2020.

2.2.7. Muut ei taloudelliset asiat

lin kunta toimii kirjanpitolain 3a määräysten mukaan ihmisoikeuksia kunnioittaen.

lin kunnan tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma vuosille 2022 - 2025 on käsitelty yhteistyötoimikunnassa 9.2.2022 § 4 sekä hyväksytty henkilöstöjaostossa 24.2.2022 § 52. lin kunnan henkilöstön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman tarkoituksena on edistää sukupuolten välisen tasa-arvon sekä yhdenvertaisuuden toteutumista työyhteisössä. Tasa-arvoisessa työyhteisössä kaikilla on mahdollisuus työskennellä ilman syrjintää sukupuolen tai muun henkilöön liittyvän syyn, kuten iän, syntyperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan tai vammaisuuden perusteella. Lisäksi on laadittu koulujen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmat.

Kunnanvaltuusto päätti kokouksessaan 28.2.2022 § 48 allekirjoittaa "Eurooppalainen tasa-arvon peruskirja" -asiakirjan.

Korruption ja lahjonnan estäminen kuuluu osaksi kunnan toimintaa.

2.2.8. Arvio todennäköisesti tulevasta kehityksestä

Valtionvarainministeriön 10.2.2022 julkaisemassa muistiossa arvioidaan kuntien ja kuntayhtymien talouden kehitystä helmikuun alussa julkistettujen vuoden 2021 tilinpäätösarvotietojen perusteella. Yhteenvetona muistiossa oli todettu, että vuosikate heikkeni noin 490 miljoonalla eurolla noin 3,58 mrd. euroon, joka on noin 650 euroa/asukas. Vuosikate ylitti kuitenkin selvästi poistotason ja myös nettoinvestoinnit. Kuntien toimintakate heikkeni 4,2 %.

Vuoden 2023 alusta Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue vastaa alueen julkisista sosiaali-, terveys- ja pelastuspalveluista. Valmistelutyö on meneillään. Kunnan talouteen sote-uudistus vaikuttaa merkittävästi käyttötalousmenojen puolittumisena mutta vastaavasti tulojen leikkauksena suunnilleen vastavalla summalla. Kuntien veroprosenttia leikataan alustavan tiedon mukaan 12,39 %-yksikköä.

Osana hyvinvointialueen valmistelua on myös alettu valmistelemaan kunnissa Inhouse yhtiötä, joka tuottaa ateria- ja puhtauspalvelut kunnille ja hyvinvointialueelle. Myös lin kunta on mukana alueen Inhouse yhtiön valmistelussa. Inhouse yhtiöön siirtyisi kunnan ateria- ja puhtauspalveluhenkilöstö. Kiinteistöhoitajat eivät siirry hyvinvointialueelle vaan kiinteistöhoito sisältyy vuokriin. Lisäksi kuntouttava työtoiminta siirtyy hyvinvointialueen hoidettavaksi.

lin kunnalla on taseessa kertynyttä ylijäämää 2,8 milj. euroa. Vuoden 2021 verotulokertymä oli 8,8 % korkeampi edelliseen vuoteen verrattuna, joka on euroina 3,025 milj. euroa. Koronaepidemian pelättiin vaikuttavan kunnan verotuloihin heikentävästi, mutta hyvä työllisyysaste nosti kunnallisverotuloja 1,975 milj. euroa. Valtionosuustulot laskivat edellisestä vuodesta 3,061 miljoonaa euroa. Verotulojen nousun ja valtionosuuksien muutoksen vaikutus tulokertymään oli -0,05 % verrattuna vuoteen 2020 eli tulot pysyivät suunnilleen samalla tasolla. Menoihin talouden tasapainottamistyön eurovaikutukset alkat näkyä vasta talousarviovuonna 2022.

Investoinnit ovat olleet viime vuosina niin suuret, että kunta on velkaantunut. Mutta tilinpäätösvuonna tulo-rahoitus riitti kattamaan investoinnit ja lainoja pystyttiin lyhentämään. Kuluvan vuoden investoinnit lisäävät velkaantumisen painetta.

Vuoden 2019 helmikuussa puhjennut koronaepidemia on vaikuttanut merkittävästi palvelualueiden toimintaan. Nyt vasta vuoden 2022 maaliskuussa on pystytty purkamaan koronarajoituksia ja elinkeinoelämä palaa normaaliin toimintaan. Viruksen torjumiseksi on aikuisväestölle suositeltu kolmea koronarokotusta, joka estää viruksen aiheuttamasta vakaa tautia. Koronaepidemian vaikutukset talouteen ovat todennäköisesti monivuotiset. Vielä on vaikea arvioida kuinka merkittävät vaikutukset kansantalouteen korona lopulta aiheuttaa. Viruksen aiheuttamat tulojen menetykset sekä menojen lisäykset heikentävät entisestään kunnan talouden tilaa ja mahdollisuuksia rahoittaa ja järjestää kuntalaisien palveluita.

Euroopan talouteen vaikuttaa myös pitkäaikaisesti Venäjän 24.2.2022 Valko-Venäjän tuella aloittama hyökkäys Ukrainaan. Yhtenä tavoitteena on vahvistaa Venäjän asemaa suhteessa länteen vaihtamalla Ukrainan poliittinen johto ja liittämällä Ukraina osaksi Venäjän etupiiriä. Sotilaallinen eteneminen on edennyt Venäjän näkökulmasta hitaasti. Sotatoimet ovat mittavan pakolaisaallon.

Sodan vaikutuksia Suomeen on tässä vaiheessa mahdotonta arvioida luotettavasti, koska sen kestosta ja lähikuukausien tapahtumista ei voi sanoa vielä mitään varmaa. Sota kuitenkin pienentää aikaisemmin ennustettua talouskasvua. Sodan vaikutus näkyy energia- ja raaka-ainemarkkinoilla välittöminä hintojen nousuna.

Kuntiin kriisi vaikuttaa valmiussuunnitelmien ajantasalle saattamisena ja henkilöstövarausten tarkistamisena. Kunnan verotuloihin ei sodalla ole juuri vaikutuksia. Kuntien tulee varautua pakolaistulvaan, jota odotetaan saapuvaksi Ukrainasta Suomeen.

2.2.9. Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Vuoden 2021 talousarvion käsittelyn yhteydessä hyväksyi kunnanvaltuusto myös kunnan riskienhallintasuunnitelman, johon oli kirjattu koko kunnan toiminnan kannalta merkittävät riskit. Merkittäviksi riskeiksi määriteltiin: talousriski, strategiset riskit, toiminnalliset riskit ja vahinkoriskit. Riskien määrittelyssä otettiin käyttöön värikoodit, joilla riskin vaikutusta ja todennäköisyyttä havainnollistettiin värien vihreä, keltainen ja punainen avulla.

Merkittävimmäksi taloudelliseksi riskiksi on nostettu vuoden 2021 talousarvion valmistelun yhteydessä kolme kunnan talouden kannalta merkittävää tekijää, jotka on arvioitu vaikutukseltaan merkittäväksi ja todennäköiseksi riskiksi toteutua. Nämä kartoitetut merkittävimmät riskit ovat väestön kasvun tyrehtyminen, verotulojen väheneminen ja liian suuret investoinnit kunnan kantokykyyn nähden

Riskikartoituksessa on nostettu merkittävänä riskinä esille väestön kasvun tyrehtyminen ja sen seurauksena uhka verotulojen ja valtionosuuksien pienentämisestä. Riskin pienentämiseksi on kunnan vetovoimatekijät huomioitava toiminnan suunnittelussa. Riski asukasluvun vähenemisestä ei toteutunut tilinpäätösvoonna vaan asukasluku kasvoi 65 henkilöä edellisestä vuodesta.

Verotulojen kertymisen epävarmuutta lisäsi tilinpäätösvoonna koronaepidemian luoma epävarmuus koko kansantaloudessa. Kuntaliiton ja verohallinnon verotuloennusteet muuttuivat epidemiatilanteen mukaan. Verotuloennustetta muutettiin syksyllä kuntaliiton arvion mukaan suuremmaksi. Verotulojen kasvu oli 8,8 % eli 3,025 milj. euroa. Vastaavasti valtionosuudet laskivat 3,061 milj. euroa eli verotulojen ja valtionosuuksien yhteistulo oli suunnilleen sama kuin edellisenä vuonna.

Investointien pitkän aikajänteen suunnittelulla ja palveluverkon tarkastelulla sekä investointien eri rahoitusmuodoilla voidaan varmentaa kunnan rahavarojen riittäminen lainan lyhennyksiin ja muihin investointien rahoitusmenoihin. Investointeihin liittyvä riski toteutui osittain Jakkukylän sillan rakentamisen yhteydessä. Sillan rakennustyöt keskeytettiin 29.5.2020 ja sillan suunnitelmiin tehtiin ulkopuolinen tarkastus WSP Finland Oy:n toimesta. Kunnanvaltuusto hyväksyi lisämäärärahan sillan rakentamiseen loppuun uusien suunnitelmien pohjalta. Viime vuonna silta rakennettiin loppuun ja otettiin käyttöön loppuvuodesta. Kaikkiaan vuonna 2021 investointien bruttokulut olivat 2,096 milj. euroa. Jakkukylän siltaan on myönnetty rahoitusavustuksia 0,275 milj. euroa, joita haettiin loppuvuodesta. Lisäksi muiden rahoitusavustusten ja käyttöomaisuuden myyntien jälkeen nettoinvestoinnit jäivät 1,635 milj. euroa.

Koska viime vuonna investointimenot jäivät mataliksi pystyttiin lainoja lyhentämään 4,876 milj. euroa. Kuluvan vuoden 2022 suurimmaksi investoinniksi on budjetoitu päiväkodin rakentaminen, jonka on tarkoitus valmistua tänä vuonna. Kokonaisbudjetti päiväkodille on arvioitu olevan 3,6 milj.euroa. Suurin osa kiinteistöistä on peruskorjattu tai korvattu uudisrakennuksilla. Vielä on päättämättä kunnanviraston ja Nätteporin kiinteistöjen peruskorjaaminen tai korvaaminen uusilla rakennuksilla. Viime vuonna investoinnit pystyttiin rahoittamaan tulorahoituksella ja kunnan lainamäärä laski 43,4 milj. euroon. 48,2 milj. eurosta. Lainakannassa on aina korkoriskiä, vaikka kunta on jakanut korkoriskiä nostamalla lainoja kiinteä- ja vaihtuvakorkoisina. Näillä näkymin investointiriski pienenee suunnitelmakaudella.

Näköpiirissä oleva kunnan soteuudistus ja epävarma talouskehitys lisäsi talousriskin merkitystä talousarvion 2022 laadinta vaiheessa. Kunnanhallituksen päättämän hallinnon uudistuksen sekä taloustyöryhmän odotetaan muuttavan kunnan talousnäkyviä. Jotta kuntatalous saadaan pysymään tasapainossa eli tulot riittämään käyttömenojen kattamiseen ja investointien rahoitukseen, tulee lähivuosina tehdä sellaisia rakenteellisia ratkaisuja, jotka tuovat peruspalveluiden tuottamiseen lisää tehokkuutta ja taloudellisuutta. Kunnan taseessa ei ole vielä alijäämää mutta talouden tasapainottamistoimenpiteisiin on ryhdytty kunnan talouden saattamiseksi kestäväälle tasolle. Talousriskin merkitys kunnan palvelujen tuottamisen kannalta on merkittävä.

Strategisista riskeistä on nostettu mahdolliseksi riskiksi epäonnistuminen johtamisessa ja päätöksenteossa. Riskin pienentämiseksi on koulutettu esimiehiä erillisellä esimiesvalmennuksella ja muutokseen reagoimalla. Riskin toteutumisen vaikutus ei ole arvioitu kunnan toiminnan kannalta merkittäväksi, mutta mahdolliseksi. Lisäksi riskiksi on nostettu hallinto- ja johtamismalli, jonka vaikutusta on pienennetty hallinnon uudistuksella, jolla luodaan toimintaa tukeva hallintojärjestelmä.

Toiminnallisista riskeistä merkittävimmäksi on nostettu päätösten toimeenpanossa epäonnistuminen ja toiminnan lyhytjänteisyys. Riskin pienentämiseksi tehdään päätösten valmistelu hyvin ja seurataan päätösten toimeenpanoa ajallaan. Toimintaa suunnitellaan palveluverkkotyöryhmässä, jotta toimintaan saadaan pitkäjänteisyyttä. Riskienhallinta pyritään sisällyttämään kunnan jokapäiväiseen päätöksen tekoon. Muita toiminnallisia riskejä on työturvallisuuden laiminlyöminen, jota on pienennetty perehdytykseen panostamalla.

Vahinkoriskeistä on nostettu esille omaisuusvahingot ja toiminnan keskeytyminen. Toiminnan keskeytymisen riski on määritelty epätodennäköiseksi mutta mahdolliseksi. Lin kunta ja liikelaitokset käyttivät vuonna 2021 vakuutusmaksuihin yhteensä 63 tuhatta euroa turvatakseen toimintaansa.

Riskienhallinnassa tulisi erityisesti varmistaa, että päätöksenteossa noudatetaan lakia ja muita säännöksiä. Sekä päätökset pannaan täytäntöön ja noudatetaan päätöksiä. Henkilöstölle laaditaan työsuojatimet ja työnkuvaukset sekä henkilökunnan ammattitaitoa kehitetään. Talousarviototeumaa seurataan säännöllisesti ja annetaan viranhaltija päätökset lautakunnalle/johtokunnalle tiedoksi. Tietoturvasioihin on kiinnitetty erityistä huomiota, ettei henkilötietoja pääse vääriin käsiin. Riskienhallinta perustuu kuntastrategiaan sekä toiminnan ja talouden tavoitteisiin. Riskienhallinta on kunnan tavoitteita uhkaavien riskien tunnistamista ja priorisointia.

2.3. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kuntalain 14 §:n ja 39 §:n mukaan kunnanhallitus vastaa kokonaisvaltaisesti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytöstä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta. Kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintatapojen tulee siten olla järjestelmällistä ja dokumentoituja.

Hallinto- ja johtamistapa

Lin kunnanhallitus toteaa, että lautakunnat ja johtokunnat ovat toimineet vahvistetun talousarvion sekä kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen hyväksymien tavoitteiden mukaisesti. Palvelualueiden ja liikelaitosten johtajat ovat huolehtineet osaltaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toteutuksesta kunnan ohjeiden mukaisesti.

Lin kunnanvaltuusto on hyväksynyt 16.12.2019 § 131 hallintosäännön, jonka 10. luvussa määritellään kuntalain edellyttämät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen perusteet. Konserniohje on päivitetty ja ollut kunnanvaltuuston hyväksyttävänä 20.6.2016 § 59. Omistajaohjaus kuntakonsernissa ja omistajapoliittiset linjaukset on hyväksytty valtuustossa 12.9.2016 § 71. Hallintosääntö on päivitetty 27.9.2021 § 172 ja uudelleen vuoden 2022 alussa. Konserniohje on päivitetty 17.1.2022 §12. Omistajaohjauksen päivitys on vielä kesken.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kunnan johtamis- ja ohjausjärjestelmää, strategista ja operatiivista toiminnan ja talouden suunnittelua, päätöksentekoa, seurantaa sekä poikkeamiin

reagoimista. Kunnanhallituksen tehtävänä on huolehtia sisäisen ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kunnanjohtaja puolestaan vastaa sisäisen valvonnan asianmukaisesta toteuttamisesta. Omistajaohjauksella kehitetään kuntakonsernin riskienhallintaa.

Nykytila sisäisessä valvonnassa säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen sekä riskienhallinnassa

Kunnanhallitus toteaa toimielinten antamien selonteokojen perusteella, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat hyvällä tasolla. Sisäinen valvonta tuottaa kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, hyvän hallintotavan toteutumisesta palvelualueilla lakien, sääntöjen ja ohjeiden noudattamisella asioiden valmistelussa, päätöksenteossa ja toimeenpanossa. Toiminnan tavoitteena on asiakaslähtöisyys. Kunnan liikelaitoksen toimivaltaa, vastuita ja tehtäviä on selkiytetty hallintosäännössä.

Lautakuntien ja johtokuntien pöytäkirjat on asianmukaisesti allekirjoitettu ja hyväksytyt sekä päätökset on pantu täytäntöön viivytyksettä. Delegointipäätökset on osittain tehty ja niitä on noudatettu. Delegointipäätösten viemistä lautakuntien ja johtokunnan käsittelyyn on nyt tarkennettu ja vuoden 2022 alusta kaikki lautakunnat ja johtokunta käsittelevät ja hyväksyvät uuden hallintosäännön hyväksymisen jälkeen delegoinnit. Viranhaltijapäätökset kirjataan Dynasty-asiakirjanhallintaohjelmaan ja toimitetaan asianosaisille sekä toimielimille, joilla on otto-oikeus.

Kaikille työntekijöille tehdään työsopimus/virkamääräys ja tehtäväkuvaukset on pääsääntöisesti tehty. Työntekijöiden osaamisen kehittämiseen on panostettu palkkaamalla henkilöstösuunnittelija. Henkilöstösuunnittelija pyysi syksyllä toimivapaata, joka hänelle myönnettiin. Henkilöstösuunnittelijan tehtävät jaettiin useammalle työntekijälle.

Kokonaisvaltainen riskienhallinta

Riskikartoitus päivitettiin vuoden 2022 talousarvion laadinnan yhteydessä ja vuoden 2021 tilinpäätöksen yhteydessä raportoidaan vuonna 2021 toteutetut toimenpiteet riskien pienentämiseksi. Tytäryhtiöt tekevät riskikartoitukset merkittävimmistä riskeistä talousarvioon ja arvioivat riskien pienentämistä ja toteutumista tilinpäätöksessä. Riskienhallinta on jatkuvaa toimintaa. Toimenpiteet riskien hallitsemiseksi käsitellään vuosittain syksyllä talousarvion laadinnan yhteydessä ja keväällä tilinpäätöksen yhteydessä. Lisäksi riskien hallinta tilannetta käydään läpi väliraportoinnin yhteydessä. Johdon vastuulla on riskienhallinta, jolla ennaltaehkäistään toiminnan jatkuvuutta ja häiriöttömyyttä uhkaavia tapahtumia.

Kunnan vakuutus sopimusten hoitajaksi on valittu Novum Oy. Vahinkoriskien ja etätyön varalta kunta on vakuuttanut henkilöstönsä Protector yhtiössä ja omaisuutensa sekä liikenne ja kaskovakuutusena vakuutusyhtiö If Oy:ssä. Samoin luottamushenkilöt ja peruskoulun sekä lukion oppilaat on vakuutettu Protector yhtiössä. Viime vuonna ei sattunut huomattavia omaisuusvahinkoja. Vakuutukset on kilpailutettu vuoden 2020 aikana ja kunnan vakuutusyhtiöt ovat vaihtuneet vuoden 2021 alusta.

Toiminnan ja talouden sisäisen valvonnan varmistaminen

Talouden seuranta on ollut säännöllistä kaikilla toimialoilla, jolla on varmistettu varojen ja omaisuuden turvaaminen sekä johtamisen edellyttämän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen informaation riittävyys. Oulunkaaren ja Oulunkaaren kunnat ovat hankkineet yhdessä johdon raportointityökaluohjelman. Raportointiohjelman tarkoituksena on saada helppokäyttöiset työkalut talouden ja henkilöstön tunnuslukujen seurantaan. Johdon raportointijärjestelmää on kehitetty, mutta kehitystyö jatkuu edelleen. Lisäksi otettiin käyttöön taloudensuunnitteluohjelma, johon annettiin oikeudet kaikille budjettivastuussa oleville sekä asiatarkastajille. Tämä on helppokäyttöinen ohjelma, josta pystyy seuraamaan taloutta helposti. Ongelmana on tietojen siirto, joka tapahtuu manuaalisesti kuukausittain. Lisäksi kunnan työntekijät ovat vaihtuneet ja ohjelman käyttö vaatii lisäkoulutusta.

Laskujen hyväksyjät vuodelle 2021 on hyväksytty kaikissa lautakunnissa ja johtokunnissa. Lisäksi muutoksen laskujen käsittelijöissä on hyväksytty vuoden aikana. Rondo-ostolaskuohjelmalla käsitellään pääsääntöisesti kaikki kunnan ostolaskut. Ohjelma vaatii kaikille laskuille asiatarkastajan ja hyväksyjän. Lisäksi on käytössä muistiotositteiden sähköinen kierrätys Rondo-ostolaskuohjelmassa.

Hankinnoissa noudatetaan lin kunnan hankintaohjetta (Khall 9.12.2019) ja hankinnat on kilpailutettu hankintaohjeiden mukaisesti. Kunnanhallitus on päivittänyt hankintaohjeen 17.1.2022 § 11. Lisäksi hankinnoissa on noudatettu vahvistettuja hankintarajoja, lakia julkisista hankinnoista, kuntalain säännöksiä sekä Kuntaliiton julkaisemia yleisiä hankintaohjeita. Suurin osa toimittajista on kilpailutettu Monetra Oy:n hankintapalveluiden kautta. Muista kuin Monetran kautta tapahtuneista hankinnoista ja kilpailutuksista ovat vastanneet palvelualueet. Kunnassa on käytössä Cludia hankintojen ja sopimushallinnan sähköinen työkalu.

Lakien, säännösten tai hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista seuraisi merkittävä korvaus, kanne, tms. vaatimus tai oikeusseuraamus ei ole kunnan toimielinten tai liikelaitosten tiedossa. Käyttöomaisuuden hankinnassa tai käyttöarvossa ei ole toteutunut menetyksiä, arvon alennuksia tai jouduttu korvaus- tai muuhun oikeudelliseen vastuuseen.

Koronan aiheuttama etätyömääräys on muuttanut toimintatapoja ja erityisesti pitää kiinnittää huomiota tietoturvaan. Lisäksi toimintatavan muutos haastaa esimiehiä johtamistapojen muutokseen, että sisäinen valvonta säilyy hyvällä tasolla.

Arvio sisäisen valvonnan ja tarkastuksen järjestämisestä

Sisäisen valvonnan järjestäminen perustuu riittävään oheistukseen ja läpi organisaation toteutuvaan systemaattiseen riskienhallintaan, jolloin katetaan olennaisimmat toimintaan ja talouteen liittyvät erilaiset riskit sekä ymmärretään riski myös mahdollisuudeksi.

Lin kunnassa ei ole varsinaista sisäistä tarkastajaa. Kunnan controllerin työaika on määritelty jakaantuvaksi tasan taloussihteerin tehtäviin 50 % ja 50 % controllerin tehtäviin. Controllerin tehtäviin kuuluu talouden sisäinen tarkastus, tarkastuksen ohjeistaminen, toteuttaminen ja kehittäminen. Toimialueet toimittavat pääsääntöisesti kaikki talouteen ja sisäiseen valvontaan liittyvät päätökset tiedoksi controllerille. Controller on raportoinut kunnanhallitukselle ja kunnanjohtajalle sisäisen tarkastuksen havainnoista. Havaintojen perusteella on annettu kirjallisia ja suullisia neuvoja sisäisen valvonnan kehittämiseksi.

Kunnan organisaatiomuutokset hallinnon uudistuksen toteutuksessa vaikuttavat myös johtamiseen ja ohjausjärjestelmään. Tämän seurauksena järjestettiin sisäisiä koulutuksia sisäisestä valvonnasta. Lisäksi henkilöstön rekrytoinnit lisäävät sisäisen valvonnan koulutuksen tarvetta.

2.4. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

2.4.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

1 000€	2021	2020
Toimintatuotot	9 427	8 079
Valmistus omaan käyttöön	0	0
Toimintakulut	- 74 342	- 70 952
Toimintakate/jäämä	- 64 915	- 62 873
Verotulot	37 463	34 439
Valtionosuudet	30 698	33 759
Rahoitustuotot ja -kulut	- 195	- 246
Korkotuotot	9	9
Muut rahoitustuotot	82	54
Korkokulut	- 276	- 309
Muut rahoituskulut	- 10	0
Vuosikate	3 051	5 078
Poistot ja arvonalentumiset	- 3 893	- 4 040
Satunnaiset tuotot	0	0
Satunnaiset kulut	0	0
Tilikauden tulos	- 842	1 039
Varausten ja rahastojen muutokset	82	84
Tilikauden yli-/alijäämä	- 760	1 123

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:	2021	2020
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	12,68	11,39
Vuosikate/Poistot, %	78,38	136,80
Vuosikate, €/asukas	307,71	515,57
Asukasmäärä	9915	9850

Toimintatuottojen ja –kulujen erotus on toimintakate, joka osoittaa kuinka suuri osuus toimintakuluista katetaan verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate on kaikissa kunnissa negatiivinen. Iin kunnan toimintatuotot kattoivat noin 12,68 % toimintakuluista. Toimintakate oli vuonna 2021 -64,9 milj. euroa, joka oli 2 milj. euroa heikompi kuin edellisessä tilinpäätöksessä.

Toimintatulot kasvoivat edellisestä vuodesta 1,3 milj. euroa. Toimintatuloista kasvoivat maksutuotot, tuet ja avustukset ja muut toimintatuotot yhteensä 1,6 milj. euroa, joka koostuu valtion myöntämistä valtionavustuksista. Valtion saatiin 167 tuhatta euroa korona avustusta välittömiin kustannuksiin. Myyntituotot pienenivät 270 tuhatta euroa, koska Iin Energia maksoi 2020 ylimääräistä lisäkorvausta koskiosuuksien käytöstä.

Toimintakulut nousivat edelliseen vuoteen verrattuna 3,4 milj. euroa, joka on prosentteina 4,8 %:ia nousua edelliseen vuoteen verrattuna. Palkkakulut ilman sivukuluja nousivat 1,7 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Kokonaisuutena henkilöstökulut nousivat 2,2 milj. euroa. Palkkakulujen nousu johtuu opetuspuolelle saaduista avustuksista. Prosentteina kaikkien henkilöstökulujen nousu oli 10,4 %. Palveluiden ostot nousivat edelliseen vuoteen verrattuna 1,7 milj. euroa. Prosentteina palvelujen ostot nousivat 4,1 %:ia. Ostopalveluista on suurimpana Oulunkaaren sosiaali- ja terveystalot. Avustuksissa on laskua 360 tuhatta euroa. Avustuskulujen lasku johtui suurelta osin varhaiskasvatuksen tukien maksun laskusta. Muut toimintakulut ovat vuonna 2021 poikkeuksellisesti positiivinen 230 tuhatta euroa, johtuen Oulunkaaren kuntayhtymän vuoden 2012 alijäämän kattamisesta varten tehdyn pakollisen varauksen purusta.

Verotulot ja valtionosuudet

Verotuloja kertyi 37,464 milj. euroa. Verotulojen kasvu oli euroina 3,1 milj. euroa, joka on prosentteina 8,8 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Valtionosuudet pienenevät 3,1 milj. euroa edellisestä vuodesta, joka on prosentteina 9,1 %. Valtionosuuksien lasku johtui 2020 maksetusta koronan aiheuttamien lisäkulojen korvaamiseksi myönnettyistä valtionosuuksista 2,515 milj. euroa ja lin kunnalle myönnetystä harkinnanvaraisesta valtionosuuden korotuksesta 0,7 milj. eurosta. Verotulot ja valtionosuudet ovat laskeneet 0,3% edelliseen vuoteen verrattuna.

Vuosikate

Vuosikate kuvaa kunnan kokonaistulojen riittävyyttä. Vuosikatteeseen lasketaan toimintakate, verotulot, valtionosuudet sekä rahoitustuotot ja –kulut. Lin kunnan vuosikate pieneni edellisestä vuodesta 2,1 milj. euroa. Vuonna 2020 vuosikate oli 5,1 milj. euroa, vuosikate kattoi poistot 136,80 %:sesti. Vuoden 2021 vuosikate on 3,1 milj. euroa joka kattoi poistot vain 78,38%sti. Tunnusluku huononi edellisestä vuodesta 58,42 %-yksikköä. Tunnusluvun arvon ollessa vähintään 100 % tulorahoituksen tulkitaan olevan riittävää. Yleinen ohje on, että investointien pitäisi olla pitkällä aikajänteellä poistojen suuruiset. Lin kunnan nettoinvestoinnit olivat vuonna 2021 1,6 milj. euroa, joka on 2,3 milj. euroa alle sumupoistojen. Lin kunnan poistosuunnitelma noudattaa kirjanpitolautakunnan antamaa ohjeistusta.

Rahoitustuottoihin kirjataan mm. lainojen korot. Viime vuoden korkokulut pienenevät edellisestä vuodesta 32 tuhatta euroa lainakannan pienentyessä 4,876 milj. euroa. Muut rahoitustuotot ja –kulut yhteensä lisääntyivät 19 tuhatta euroa verrattuna edelliseen vuoteen.

Tilikauden tulos ja ylijäämä

Lin kunnan tilikauden tulos oli 842 tuhatta euroa alijäämäinen, edellisenä vuonna tulos oli ylijäämäinen 1,039 milj. euroa. Tilikauden tulos on huonontunut edellisestä vuodesta 1,883 milj. euroa. Tilikauden tuloksessa on huomioitu kaikki tilikaudelle kuuluvat tulot ja menot sekä tilikauden poistot. Suunnitelman mukaiset poistot vuonna 2021 olivat 3,893 milj. euroa, jotka nousivat edellisestä vuodesta 180 tuhatta euroa. Vuonna 2020 tehtiin kertaluonteisia poistoja 0,327 milj.euroa, joita ei tehty vuonna 2021 ollenkaan. Poistoeron vähennystä kirjattiin 82 tuhatta euroa, joka parantaa tulosta. Tilinpäätös-siirtojen jälkeen tilikauden alijäämäksi muodostui 760 tuhatta euroa.

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= $100 \cdot \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$, %-tunnusluku: osoittaa paljonko kuluista saadaan katetuksi palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuotoilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla eli mikä on maksurahoituksen osuus

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Poistot}$ ja arvonalentumiset: kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan pitää pätevänä vain, jos poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoista valtionosuudet, liittymismaksut ja muut rahoitusosuudet

Vuosikate €/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa

2.4.2. Toiminnan rahoitus

Kunnan rahoituslaskelmassa on erikseen nähtävissä toiminnan ja investointien rahavirrat, jotka käsittelevät tulorahoituksen ja investointierät, sekä rahoituksen rahavirrat.

Rahoituslaskelma osoittaa onko toiminnan ja investointien rahavirta ylijäämäinen vai alijäämäinen. Rahoituksen rahavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen toiminnan rahavirta on rahoituksellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman ja investointien muuttamiseen.

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2021	2020
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	3 051	5 078
Satunnaiset erät, netto	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-884	-60
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 560	-4 805
Rahoitusosuudet investointimenoihin	464	50
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	460	57
Toiminnan ja investointien rahavirta	531	320
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		0
Antolainasaamisten vähennykset	9	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	19 100
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 626	-7 831
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 750	-7 590
Oma pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	3	-21
Vaihto-omaisuuden muutos	-5	1
Saamisten muutos	-720	-185
Korottomien velkojen muutos	1 770	1 829
Rahoituksen rahavirta	-3 819	5 304
Rahavarojen muutos	-3 288	5 624
Rahavarat 31.12.	4 937	8 225
Rahavarat 1.1.	8 225	2 601

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	-12 364	-22 188
Investointien tulorahoitus, %	145,58	106,8
Laskennallinen lainanhoitokate	0,58	0,66
Kassan riittävyys, pv	21	36
Asukasmäärä	9 915	9 850

Toiminnan ja investointien rahavirta

Toiminnan rahavirta osoittaa kuinka paljon kunta on pystynyt toiminnan (käyttötalouden) avulla saamaan rahavaroja toimintaedellytysten säilyttämiseen, investointeihin ja lainojen takaisinmaksuun nostamatta uutta lainaa. Tulorahoitus lasketaan vuosikatteesta, mukaan huomioidaan mahdolliset satunnaiset erät. Näiden lisäksi huomioidaan tulorahoituksen kirjanpidolliset korjauserät. Kunnan tulorahoitus korjauserien jälkeen tilinpäätösvuonna oli 2,167 milj. euroa sama luku edellisenä vuonna oli 5,018 milj. euroa. Tulorahoitusta kertyi 2,851 milj. euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Investointien rahavirta koostuu käyttöomaisuuden investointimenoista, rahoitusosuuksista ja myyntituloista. Kunnan tilinpäätösvuoden nettoinvestointimenot rahoitusosuuksien ja käyttöomaisuuden myyntitulojen jälkeen olivat 1,635 milj. euroa. Edellisenä vuonna 2020 sama luku oli 4,698 milj. euroa. Investointeja käsitellään tarkemmin luvussa 2. Talousarvon toteutuminen. Toiminnan ja investointien rahavirta oli 531 tuhatta euroa ylijäämäinen ja verrattuna edelliseen vuoteen rahavirta parani 0,210 miljoonaa euroa.

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä ilmaisee positiivisena sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennykseen ja kassan vahvistamiseen. Vuonna 2021 toiminnan ja investointien rahavirran kertymä oli positiivinen, joka osoitti, että investoinnit on katettu kokonaan tulorahoituksella. Investointien tulorahoitusprosentti tunnusluku 145,58 % osoittaa tulorahoituksen riittävyyttä.

Rahoituksen rahavirta

Viime vuonna ei nostettu pitkäaikaista lainaa peruskunnan taseeseen vaan pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 6,626 milj. euroa, josta vesiliikelaitoksen osuus oli 16 tuhatta euroa. Lyhytaikaisia lainoja nostettiin 1,750 milj. euroa. Kunnan nettolainanotto osoittaa, että lainamäärä on pienentynyt 4,876 milj. euroa edellisestä vuodesta (sisältää lyhyt- ja pitkäaikaiset lainat). Lainanhoitokate oli tilikauden lopussa 0,58. Tällä tunnusluvulla mitataan tulorahoituksen riittävyyttä vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Kunnan lainanhoitokyky on heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kassavarojen muutos

Rahavarat vähenivät tilanteesta 1.1.2021 vuoden loppuun mennessä 3,288 milj. euroa. Kassan riittävyys päivässä –tunnusluku kertoo kuin monen päivän kassasta maksut voidaan kattaa vuoden viimeisen päivän rahavaroilla. Vuoden vaihteen rahatilanteella kunta selviäisi 21 päivää.

Investointien tulorahoitus, %

= $100 \times \text{Vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$.

Investointien tulorahoitus –tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

LAINANHOITO

Laskennallinen lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1-2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Lainanhoitokate

= $(\text{vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1 – 2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kassan riittävyys(pv)

= $365 \text{ pv} \times \text{kassavarat } 31.12. / \text{kassasta maksut tilikaudella}$

2.5. Rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan rahoitusaseman rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikauden aikana tapahtuneet muutokset kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta.

IIN KUNNAN TASE

VASTAAVAA	2021	2020	VASTATTAVAA	2021	2020
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aiheettomat hyödykkeet			Peruspääoma	22 094 168,82	22 094 168,82
Aineettomat oikeudet			Arvonkorotusrahasto	4 654 596,62	4 654 596,62
Muut pitkävaikutteiset menot	7 518 991,85	7 749 977,00	Käyvän arvon rahasto		
Ennakkomaksut			Muut omat rahastot	576 837,08	576 837,08
	<u>7 518 992</u>	<u>7 749 977,00</u>	Ed. tk:en yli/alijäämä	2 823 838,03	1 701 113,05
Aineelliset hyödykkeet			Tilikauden yli/alijäämä	-759 754,83	1 122 724,98
Maa- ja vesialueet	7 076 071,07	7 035 691,76		29 389 685,72	30 149 440,55
34 822		36 751			
Rakennukset	868,83	833,13			
14 901		13 963			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	645,53	332,70	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		0
Koneet ja kalusto	1 548 773,82	1 717 674,58	Poistoero	1 079 533,36	1 161 428,91
Muut aineelliset hyödykkeet	33 948,08	33 948,08	Vapaaehtoiset varaukset	809 114,12	<u>809 114,12</u>
Ennakkomaksut ja kesk.er. hank	452 928,58	<u>950 515,94</u>		1 888 647,48	1 970 543,03
58 836		60 452			
235,91		996,19	PAKOLLISET VARAUKSET		
Sijoitukset			Eläkevaraukset		0
Osakkeet ja osuudet	13 416	13 414	Muut pakolliset varaukset	991 112,07	<u>1 464 114,63</u>
Joukkovelkakirjalainasaamiset	325,03	619,50		991 112,07	1 464 114,63
Muut lainasaamiset	881 078,50	889 824,27	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Muut saamiset			Valtion toimeksiannot	8 312,65	12 609,43
14 297		14 304	Lahjoitusrahastojen pääomat	96 907,76	92 075,58
403,53		443,77	Muut toimeksiantojen pääomat	90 971,79	<u>88 243,84</u>
TOIMEKSIANTOJEN VARAT				196 192,20	192 928,85
Valtion toimeksiannot	8 312,65	12 609,43	VIERAS PÄÄOMA		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	12 662,76	7 830,58	Pitkäaikainen		
Muut toimeksiantojen varat			Joukkovelkakirjalainat		
	<u>20 975,41</u>	<u>20 440,01</u>	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	32 741 000	39 367 000
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Vaihto-omaisuus			Lainat muilta luotonantajilta		
Aineet ja tarvikkeet	49 968,18	44 909,64	Saadut ennakot		
Keskeneräiset tuotteet			Ostovelat		
Valmiit tuotteet			Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	3 239 864,89	3 134 039,93
Muu vaihto-omaisuus			Siirtovelat		
Ennakkomaksut				<u>35 980 865</u>	<u>42 501 039,93</u>
	<u>49 968,18</u>	<u>44 909,64</u>	Lyhytaikainen		
Saamiset			Joukkovelkakirjalainat	4 000 000	2 000 000
Pitkäaikaiset saamiset					

Myyntisaamiset			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 626 000,00	6 876 000
Lainasaamiset	214 533,24	214 704,40	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0
Muut saamiset	368 000	165 000	Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0
Siirtosaamiset	21 883,34	10 300,00	Saadut ennakot	1 239 206,34	857 786,22
	604 416,58	390 004,40	Ostovelat	2 544 354,50	1 810 930,65
Lyhytaikaiset saamiset			Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	386 992,58	356 401,34
Myyntisaamiset	488 081,34	756 834,42	Siirtovelat	5 034 365,54	4 515 858,50
Lainasaamiset	165 608,06	96 864,44		19 830 918,96	16 416 976,71
Muut saamiset	159 231,42	182 431,59	Vieras pääoma	55 811 783,85	58 918 016,64
Siirtosaamiset	1 199 989,51	471 542,88	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	88 277 421,32	92 695 043,70
	2 012 910,33	1 507 673,33			
Rahoitusarvopaperit					
Osakkeet ja osuudet		0			
Sijoitukset rahamarkk.instrum.		0,00			
Joukkovelkakirjalainasaamiset		0			
Muut arvopaperit		0,00			
	0	0			
Rahat ja pankkisaamiset	4 936 519,53	8 224 599,36			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	88 277 421,32	92 695 043,70			

TASEEN TUNNUSLUVUT:

Omavaraisuusaste, %	35,94%	34,97%
Velat ja vastuut pros. käytöt., %	82,56%	87,78%
Suhteellinen velkaantuneisuus %	70,34%	76,12%
Lainakanta 31.12., 1000 €	43 367	48 243
Lainat €/asukas	4 374	4 898
Lainat ja vastuut, 31.12.	52 719	57 595
Lainat ja vastuut, €/asukas	5 317	5 847
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	881	890
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	2064	2824
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	208,18	286,68
Asukasmäärä	9915	9850

Omavaraisuus, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Tunnusluku mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee merkittävän suurta velkarasitetta

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista (toimintatuotot, verotulot ja käyttötalouden valtionosuudet) tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} - \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Lainat ja vuokravastuut 31.12.,

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$

2.6. Kunnan kokonaistulot ja -menot

TULOT	1 000 €	%
Toiminta		
Toimintatuotot	9 427	12,09
Verotulot	37 463	48,06
Valtionosuudet	30 698	39,38
Korkotuotot	9	0,01
Muut rahoitustuotot	82	0,11
Satunnaiset tuotot		
Tulorahoituksen korjauserät		
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-411	-0,53
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	464	0,6
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	460	0,59
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	9	0,01
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	-250	-0,32
Oman pääoman lisäykset		
Kokonaistulot yhteensä	77 951	100%
 MENOT		
Toiminta		
Toimintakulut	-74 342	90,34
- Valmistus omaan käyttöön		
Korkokulut	-276	0,34
Muut rahoituskulut	-10	0,01
Satunnaiset kulut		
Tulorahoituksen korjauserät		
+/- Pakollisten varausten muutos	-473	0,57
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot		
Investoinnit		
Investointimenot	-2 560	3,11
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäykset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 626	8,05
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	2 000	-2,43
Oman pääoman vähennykset		
Kokonaismenot yhteensä	-82 287	100%

2.7. Kuntakonsernin toiminta ja talous

2.7.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

	yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	yhdistelty (kpl)	ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
-Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	2	
-Muut yhtiöt	3	
Säätiöt		1
Kuntayhtymät	4	
Osakkuusyhteisöt	1	1
Muut omistusyhteisyyshyhteisöt	1	
yhteensä	11	2

2.7.2. Konsernin toiminnan ohjaus

lin kunnan konserniohjaus kuuluu kunnanhallituksen toimivaltaan. Konsernin toimintaa ohjaavat tavoitteet on asetettu omistajapoliittisissa linjauksissa (kvalt 12.9.2016 §71). Omistajapoliittiset linjaukset päivitetään vuoden 2022 aikana kun kunnan strategia saadaan päivitettyä. Omistajapoliittisissa linjauksissa määritellään kunnan omaisuuden ja eri omaisuserien omistamiseen, hankintaan ja käyttöön liittyvän päätöksenteon periaatteet. Käytännön toimintaa ohjaa lin kunnan konserniohje (kvalt 20.6.2016 §59). Kunnanvaltuusto päivitti konserniohjeen 24.1.2022 § 6.

Omistajapoliittisissa linjauksissa määritellään (1) missä tehtävissä kunta on mukana omistajana ja sijoittajana ja (2) omistuksille asetettavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, sekä vastuu - ja raportointisuhteet. Konserniohjeissa määritellään, miten kunnan päätösvaltaa käytetään tytäryhteisöissä ja annetaan ohjeita kunnan toimielimille ja viranhaltijoille sekä tytäryhteisöille.

Vuoden 2021 talousarviossa omistajaohjaukselle asetettiin seuraavat tavoitteet:

- 1) Käynnistetään vuokra-asuntotuotannon uudistaminen suunnitelman mukaan.

Kunta on päättänyt Tornikujaa koskevasta kaavamuutoksesta lokakuussa 2019. Maa-alue on vuokrattu lin Vuokratalot Oy:lle. lin Vuokratalot Oy on hakenut rakennusluvan uudelle 22 huoneistoa sisältävälle Tornikujalle tulevalle uudiskohteelle. Kiinteistön rakentaminen on käynnistynyt vuoden 2021 aikana.

- 2) Kunnan omistamat vuokra-asuntojen omistus ja toiminta keskitetään lin Vuokratalot Oy:hyn

Vuokra-asuntojen omistuksen ja toiminnan siirto ei ole edennyt asetetun tavoitteen mukaisesti.

- 3) Tarpeettomien kiinteistöjen myyntiä ja purkua jatketaan

Kunnanhallitus on kokouksessaan 21.10.2019 §265 päättänyt joko huonokuntoisuuden takia purkaa tai vähäisen käyttötarpeen takia myydä kunnan omistamia kiinteistöjä.

Myydyt/vuokratut rakennukset ovat:

- Lakson päiväkotia, tonttivuokrattu, vuokraaja purkaa kiinteistön, khall 22.11.2021 § 327

Maanhankinnassa keskitytään raakamaan hankintaan lin keskustaajaman osayleiskaavassa sekä Asemakylän osayleiskaavassa osoitetuilta alueilta

Viime vuonna kunta osti määräalan tilasta Lies-Mäkelä kiinteistötunnus 139-401-18-120 pinta-alaltaan n. 47792 m2 (Khall 6.9.2021 § 251). Alue on keskustaajaman osayleiskaavassa osoitettu asuntoalueena, jolle tulee laatia asemakaava (A-1) sekä osin lähivirkistysalueena (VL). Alueella ei ole voimassa olevaa asemakaavaa.

Kunta on v. 2011 ostanut kiinteistön Hyväri Rno 36:6 maanomistajalta maata Liesharjun asemakaava-alueelta. Rajankäynnin yhteydessä kesällä 2020 on huomattu, että n. 1641 m² kyseisen maanomistajan kiinteistöstä sijoittuu kunnan asemakaava-alueelle ja tonteille. Khall 23.6.2021 § 227 päätti, että kunta ostaa Liesharjun asemakaava-alueella sijaitsevasta kiinteistöstä Hyväri (kt. 139-401-36-6) noin 1641 m²:n suuruisen määrään.

4) Metsäomaisuuden inventointi / metsäsuunnitelma

Metsäomaisuuden inventointi käynnistyi syksyllä 2019 ja alusta metsäsuunnitelma valmistui syksyn 2020 aikana. Metsäsuunnitelmaan sisältyvä hiilitaselaskelma valmistui helmikuussa 2021. Kunnanhallitus on palauttanut koko metsäsuunnitelman valmisteluun kokouksessaan 29.6.2021 § 209.

2.7.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Vuoden aikana ei tapahtunut konsernirakenteessa ja konserniyhtiöissä oleellisia muutoksia.

2.7.4. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Konserniyhtiöiden toiminta jatkuu pääosin nykyisellä tavalla omistajapolitiisissa linjauksissa määritellyin ehdoin ja tavoittein. Suurta muutosta toimintaympäristössä ei ole ennakoitavissa. Iin Vuokratalot Oy käynnistää uuden vuokra-asuntokehityksen rakentamisen.

2.7.5. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Iin konserniohjeen mukaan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja.

Valtuusto linjaa kunnan omistajapolitiikan sekä päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Omistajapolitiisissa linjauksissa valtuusto hyväksyy konsernijohtamista koskevat yleiset tavoitteet ja toimintapolitiikan.

Konserniin kuuluvat yhteisöt toimivat valtuuston asettamien tavoitteiden toteuttajina. Yhteisöjen tulee laatia toiminnastaan talousarvio, joka saatetaan valtuuston käsiteltäväksi kunnan talousarvion ja taloussuunnitelman yhteydessä.

Kunnanhallitus:

1. vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta valtuustolle,
2. vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan,
3. antaa valtuustolle tilinpäätöksen yhteydessä raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä
4. arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta
5. käsittelee arvioinnin tulokset ja johtopäätökset valtuuston puheenjohtajiston kanssa
6. seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa päätöksiä,
7. antaa kunnan ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa,
8. vastaa tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten nimitysprosessista,
9. nimeää kunnan ehdokkaat tytäryhteisöjen hallitukseen sekä
10. nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet.
11. valmistelee kuntaa ja kuntakonsernia koskevat strategiset linjaukset;
12. seuraa strategian toteutumista kunnassa ja tytäryhtiöissä;

Kunnanjohtajan tehtävänä on toimia konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

Kunnanvaltuusto valitsee kunnan edustajat kuntayhtymien yhtymäkokouksiin tai valtuustoihin. Kunnanhallitus nimeää kunnan edustajat yhteisöjen hallintoelimiin. Kunnanhallitus antaa tarvittavat toimintaohjeet kunnan edustajille käsiteltävänä olevista asioista kuntakonsernin yhteisöjen ja muiden vastaavien toimielinten kokouksiin.

Konserniohje on hyväksytty tytäryhteisöjen yhtiökokouksissa ja hallituksissa. Kunnanhallituksen puheenjohtajalla ja kunnanjohtajalla on kunnanhallituksen edustajina puhe- ja läsnäolo-oikeus tytäryhtiöiden hallituksen kokouksissa. Tytäryhtiöiden toimitusjohtajat käyvät vähintään kerran vuodessa kertomassa yhtiön tilanteesta ja tavoitteiden toteutumisesta kunnanhallituksessa.

Konsernitavoitteet ovat toteutuneet tilikaudella pääsääntöisesti omistajan asettamien tavoitteiden mukaisesti.

2.7.6. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

lin kunnan konsernin tuloslaskelma

Tuloslaskelma	2021	2020
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	67 708	64 481
Toimintakulut	-131 802	-125 354
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	45	-28
Toimintakate	-64 049	-60 901
Verotulot	37 463	34 439
Valtionosuudet	33 556	36 647
Rahoitustuotot ja kulut		
Korkotuotot	12	15
Muut rahoitustuotot	127	180
Korkokulut	-404	-496
Muut rahoituskulut	-159	-51
Rahoitustuotot ja kulut yhteensä	-424	-353
Vuosikate	6 546	9 832
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 481	-7 591
Arvonalentumiset	0	-22
Satunnaiset tuotot ja kulut	473	
Tilikauden tulos	-462	2 220
Tilinpäätössiirrot	43	34
Tilikauden verot	-2	-2
Laskennalliset verot	4	-114
Vähemmistöosuudet	-19	-9
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-436	2 129
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2021	2020
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	51,39	51,43
Vuosikate/Poistot, %	87,50	129,53
Vuosikate €/asukas	660,23	998,18
Asukasmäärä	9915	9850

Iin kunnan konsernin rahoituslaskelma

	2021	2020
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	6 546	9 832
Satunnaiset erät	-496	
Tilikauden verot	-2	-2
Korjauserä	-116	71
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-9 280	-11 471
Rahoitusosuudet investointeihin	481	149
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	608	235
Toiminnan ja investointien rahavirta	-2 259	-1 186
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	-16
Antolainasaamisten vähennykset	604	597
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 611	23 166
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 228	-10 507
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 809	-7 146
Oman pääoman muutokset	-30	-17
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	2	-20
Vaihto-omaisuuden muutos	-32	-191
Saamisten muutos	7	2 402
Korottomien velkojen muutos	2 500	756
Rahoituksen rahavirta	2 243	9 023
Rahavarojen muutos	-17	7 837
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:	2021	2020
Investointien tulorahoitus, %	74,39	86,84
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, 1 000 €	-21 507	-21 913
Lainanhoitokate	0,72	0,94
Kassan riittävyys, pv	37	19
Asukasmäärä	9 915	9 850

IIN KUNNAN KONSERNIN TASE					
VASTAAVAA	2021	2020	VASTATTAVAA	2021	2020
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA	22 094 168,82	22 094 168,82
Aiheettomat hyödykkeet			Muu oma pääoma	4 356,07	4 356,07
Aineettomat oikeudet	281 627,82	261 349,52	Arvonkorotusrahasto	4 654 596,62	4 654 596,62
Muut pitkävaikutteiset menot	7 606 168,37	7 846 055,56	Käyvän arvon rahasto		
Ennakkomaksut	209 986,15	147 381,23	Muut omat rahastot	2 475 197,94	2 520 653,13
	8 097 782,34	8 254 786,31	Ed. tk:en yli/alijäämä	13 066 127,25	11 347 075,36
Aineelliset hyödykkeet			Tilikauden yli/alijäämä	-436 034,56	2 129 140,09
Maa- ja vesialueet	8 511 258,29	8 457 006,39		41 858 412,14	42 749 990,09
Rakennukset	53 223 453,23	56 416 029,83	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	29 657 667,13	29 088 437,15	Vähemmistöosuudet	156 305,01	227 608,03
Koneet ja kalusto	3 608 004,88	3 761 038,00	Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		0,00
Muut aineelliset hyödykkeet	57 310,99	52 221,82		156 305,01	227 608,03
Ennakkomaksut ja kesk.er. l	9 886 961,20	5 747 046,27	PAKOLLISET VARAUKSET		
	104 944 655,72	103 521 779,46	Eläkevaraukset		0,00
Sijoitukset			Muut pakolliset varaukset	1 785 623,35	1 808 174,97
Osakkeet ja osuudet	5 871 187,35	5 834 618,42		1 785 623,35	1 808 174,97
Joukkovelkakirjalainasaamis	0,00	0,00	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Muut lainasaamiset	286 653,41	295 399,18	Valtion toimeksiannot	165 445,44	129 661,10
Muut saamiset	38 478,69	38 478,69	Lahjoitusrahastojen pääomat	105 166,89	99 702,92
	6 196 319,45	6 168 496,29	Muut toimeksiantojen pääomat	292 193,68	348 323,10
TOIMEKSIANTOJEN VARAT				562 806,01	577 687,12
Valtion toimeksiannot	165 445,44	129 661,10	VIERAS PÄÄOMA		
Lahjoitusrahastojen erityisk	20 705,67	15 213,30	Pitkäaikainen		
Muut toimeksiantojen varat	196 471,84	254 734,92	Joukkovelkakirjalainat		
	382 622,95	399 609,32	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoks	56 682 785,56	58 490 185,61
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Lainat julkisyhteisöiltä	0,01	
Vaihto-omaisuus			Lainat muilta luotonantajilta	285 919,47	285 919,47
Aineet ja tarvikkeet	441 155,78	388 707,46	Saadut ennakot		
Keskeneräiset tuotteet	1 591,88	1 411,04	Ostovelat	0,00	0,00
Valmiit tuotteet	157 125,02	177 967,76	Muut velat/Liittymismaksut ja mu	8 438 581,57	7 776 423,21
Muu vaihto-omaisuus			Siirtovelat	84 843,06	
Ennakkomaksut				65 492 129,67	66 552 528,29
	599 872,68	568 086,26	Lyhytaikainen		
Saamiset			Joukkovelkakirjalainat	4 000 000,00	2 000 000,00
Pitkäaikaiset saamiset			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoks	8 357 226,41	8 519 051,31
Myyntisaamiset			Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Lainasaamiset	29 719,96	0,00	Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Muut saamiset	426 837,96	223 837,96	Saadut ennakot	1 360 526,32	996 751,31
Siirtosaamiset	23 172,11	14 529,92	Ostovelat	7 888 159,57	5 445 036,63
	479 730,03	238 367,88	Muut velat/Liittymismaksut ja mu	1 726 175,97	2 178 046,72
Lyhytaikaiset saamiset			Siirtovelat	10 888 310,93	10 000 703,27
Myyntisaamiset	4 694 549,64	5 246 602,57	Laskennalliset verovelat	1 443 354,78	1 445 292,76
Lainasaamiset	837 136,99	1 118 047,62	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	35 663 753,98	30 584 882,00
Muut saamiset	1 135 962,97	755 505,41		145 519 030,16	142 500 870,50
Siirtosaamiset	2 716 229,72	778 224,41			
	9 383 879,32	7 898 380,01	TASEEN TUNNUSLUVUT:		
Rahoitusarvopaperit			Omavaraisuusaste, %	29,14 %	30,37 %
Osakkeet ja osuudet	271,05	271,05	Rahoitusvarallisuus €/asukas	-7 513,62	-7 365,74
Sijoitukset rahamarkk.instru	416 252,86	194 867,96	Suhteellinen velkaantuneisuus %	71,94 %	70,92 %
Joukkovelkakirjalainasaamiset		0,00	Lainakanta 31.12., 1000 €	70 769	70 740
Muut arvopaperit			Lainat €/asukas	7 138	7 182
	416 523,91	195 139,01	Lainasaamiset 31.12., 1000 €	287	295
Rahat ja pankkisaamiset	15 017 643,79	15 256 225,97	Lainat ja vuokravastuut 31.12., 10	74 819	74 908
VASTAAVAA YHTEENSÄ	145 519 030,19	142 500 870,51	Laina ja vuokravastuut, €/asukas	7546	7605
			Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	12630	13476
			Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1273,84	1368,14
			Asukasmäärä	9915	9850

2.8. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

2.8.1. Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kaikki liitetiedot on esitetty kohdassa 4 Tilinpäätöksen liitetiedot.

Kuntalain 115 § mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa otettava kantaa tilikauden tulokseen sekä tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä ja toimenpiteistä kattamattoman alijäämän tasapainottamiseksi taloussuunnitelmakaudella.

lin kunnan tilikauden tulos ennen poistoeron muutosta ja varausten muutoksia on -841 650,38 euroa alijäämäinen. Tulokseen sisältyy myös lin vesiliikelaitoksen tulos, joka käsitellään kirjanpitosäännösten mukaisesti omassa kirjanpidossa.

Kunnanhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

1) Tuloutetaan peruskunnan ja liikelaitosten poistoeroa suunnitelman mukaan 81.895,55 euroa.

Tilikauden tulos	-841.650,38 €
Poistoeron vähennys	<u>81.895,55 €</u>
Tilikauden alijäämä 31.12.2021	-759.754,83 €

2) Edellä olevien poistoeron tuloutuksen jälkeen lin kunnan tilikauden alijäämäksi muodostuu -759.754,83 euroa josta kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että se siirretään taseen vapaaseen omaan pääomaan tilikauden alijäämään ja edellisten tilikausien ylijäämän vähennykseksi.

Taseessa on edellisten vuosien ylijäämä	2.823.838,03 €
Vuoden 2021 tilikauden alijäämä	<u>-759.754,83 €</u>
Kertynyt ylijäämä 31.12.2021	2.064.083,20 €

3) Esitystä talouden tasapainottamiseen ei tilikauden tuloksen perusteella tarvita, koska taseessa ei ole aikaisemmilta tilikausilta kertyneitä alijäämiä.

3. Kuntastrategian toteutuminen

Strategiset tavoitteet ja toimenpiteet niiden saavuttamiseksi

li 2025

Läpileikkaavat teemat ja tavoitetilat

Kunnan kehityksessä on mukana kolme läpileikkaavaa teemaa. Ne ohjaavat arjen työtä kuten arvot kiinnittäen lin ympäröivään maailmaan omalla erikoistumisellaan.

Kestävä kehitys

li sitoutuu kestävään kehitykseen. Kunta toimii resurssiviisaasti paremman, puhtaamman ja eettisen yhteiskunnan nimissä. Paikalliset ratkaisut ja lähipalvelut tukevat aluetaloutta niin ruoan- kuin energiantuotannossakin. Hankinnoissa hyödynnetään paikallista osaamista. Rakentamista ohjaavat kestävä säännöt ja infra tukee kestävä arkea. Liikkuminen on vähäpäästöistä. Vedet puhtaita. Turha kulutus karsitaan ja materiaalien osalta tehostetaan kiertoja. Muovittomuus on arkea. Kaikki osallistuvat ilmastotalkoisiin. Ilmastomuutokseen valmistaudutaan. li toimii viisaasti.

Toimenpiteet	Tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Hallinto			
Sähköiset kokoukset	Kaikkien toimielinten kokousmateriaalit toimitetaan sähköisesti	100 %	Tavoite toteutunut

Siirtyminen postilähetysten frankeeraamisesta valmiiksi maksettuihin kuoriin	Postituskulut pysyvät ennallaan tai vähenevät, vaikka palvelun tuottajat korottaisivat hintoja	kirjekuorten ja postimaksujen hinta 2020 < 2019	Postimaksut 60.161 e (v. 2020), 51.902 e (v. 2021)
Siirtyminen lappupohjaiseen tulostukseen (ts. ei makseta enää laitevuoria)	Kopioinnin vähentäminen	Vertailuluku saadaan vuoden 2020 kopiomääristä	Kopiomäärät 228.957 kpl (v.2020), 236659 kpl (v. 2021)
Luovutaan käyttökuluiltaan kalliista pöytätulostimista, joiden tulostusmäärien seuranta on vaikeaa			Omista pöytätulostimista luovuttu.

Elinvoimapaalvelut			
Vihreän talouden edistäminen uusiutuville energioilla. Kiertotaloudesta liiketoimintaa ja työtä. Energiategohokkuuden parantaminen kuntakonsernissa.	li toimii resurssiviisaasti ja kiertotaloutta hyödyntäen. Yritykset ovat mukana työssä: Paikallistamerkki + 20 %. Kiertotalousklusterissa +32 yritystä, joista 5 sitoutunut lihin ja joissa 3 uutta pysyvää työpaikkaa	- kestävästä kehityksestä syntyvien työpaikkojen lkm - Paikallistamerkin yritys lkm, Kiertotalousklusterin yritysten lkm:t	Tavoitteet toteutuneet pääosin.
Resurssiviisas li ja Kiertotalouden tiekartta -toiden koordinointi. Kysyntäjoustopuolteen edistäminen. Älyliikenne. Lijoen vesistöalueen yhteistyön koordinointi. Paikallistamerkki. Kuntalaisten, yritysten ja yhdistysten osallistumisen aktivointi, IlmastoAreena 2021 yhteiskunnan mukaan saamiseksi.	IlmastoAreenan kävijäta-voite 10 000 henkeä. Digitaaliset tapahtumat 10 kpl, aktiivisten digitapah- tumien kumppanien määrä 25 kpl, Ilmasto- Areena-tapahtuman yhteistyökumppanien määrä 80 kpl, joista 50 % yrityksiä.	- tavoitetaan 1000 kuntalaista mukaan ilmasto-työhön	Tavoitteet toteutuneet pääosin.

Sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut			
Liikkumisessa hyödynnetään yhteiskäyttöautoja ja uudet yhteiskäyttöautot ovat mahdollisuuksien mukaan sähköautoja.	Kokonaisajokilometrit eivät lisääny ja yhteiskäyttöautojen osuus ajetuista kilometreistä lisääntyy.	- yhteiskäyttöautojen ajokilometrit	Yhteiskäyttöautoilla (2 kpl) ajettu noin 27 900 km. Koronaepidemia on vaikuttanut yhteiskäyttöautojen käyttöön, sillä liikkuminen on vähentynyt esimerkiksi etätyön ja etäpalveluiden lisääntymisen takia .
Hyödynnetään etäyhteyksiä esim. kokouksissa ja muissa tapaamisissa aina, kun se on mahdollista.	Mahdollisimman moni uusi yhteiskäyttöauto on sähköauto.	- sähköautojen lukumäärä	2 sähköautoa ja 1 hybridiauto käytössä
Jätteiden lajittelua ja kierrätystä vahvistetaan			

50-50 toiminta kouluilla ja varhaiskasvatuksessa.	Kestävän kehityksen tavoitteiden sisäistäminen.	- energian ja veden kulutus - kiinteistöjen käyttökulut	50/50 toiminta toteutunut ja on aktiivista kouluilla, myös päiväkotia mukana 50/50 -toiminnassa. Kulutusta seurattu, tehty toimenpiteitä kulutuksen pienentämiseksi. Säästöjä saatu. Kestävän
---	---	---	---

			kehityksen projekteja opiskelijoiden toimesta. Vedenkulutus lisääntynyt varhaiskasvatuksessa korona-aikana.
Jätteiden lajittelu ja kierrätys yksiköissä. Jatketaan kompostoinnin pilotteja kouluilla ja varhaiskasvatuksen yksiköissä.	Omien ja yhteisten toimien vaikuttavuuden hahmottaminen ilmastotyössä. Luontoarvojen, lähiympäristön ja luonnon monimuotoisuuden arvostaminen.	-Kestävän kehityksen ja ilmastotyön sisällyttäminen perusopetuksen ja lukion opetussuunnitelmiin	Jätteitä lajitellaan ja kierrätetään ahkerasti kaikilla kouluilla. Myös päiväkodeissa kierrätetään. Kompostointi otettu koululla käyttöön, kaikilla kouluilla ei kompostia. Kestävän kehityksen periaatteet toimivat käytännön arjessa. Opetuksessa käsitelty kestävän kehityksen teemoja
Kasvisruoan lisääminen ja markkinointi.		-Seurataan hävikkiruoan määrää yksiköittäin	Hävikkiruoan määrää seurataan kaikilla kouluilla. Oppilaat ovat saaneet toimia maistajina erilaisille kasvisruoille. Varhaiskasvatuksessa pyritään lisäämään maistelua, kokeilua ja kasvisruokatarjontaa lapsiryhmissä.
Käyttötavaroiden kierrättäminen yksiköissä.	Kierrätyksen saaminen osaksi päivittäistä toimintaa yksilö – ja yksikötasolla.	-Tavarat kierto –järjestelmän käyttäminen	Tavarat kiertojärjestelmä on käytössä usealla koululla. Kierrätetään oppikirjoja ja muita opiskeluvälineitä. Päiväkodeissa kierrätetään tavaroita ja leluja lapsiryhmissä. Käsitöissä ja kuvataiteessa käytetään kierrätysmateriaaleja mahdollisuuksien mukaan.
Hanketoiminta kouluilla ja varhaiskasvatuksessa		- Innovaka –hanke varhaiskasvatuksessa toteutuu hankesuunnitelman mukaisesti	lin lukio mukana useammassa kestävässä kehitykseen liittyvässä hankkeessa. Kielten opetuksen kehittämishankkeessa tuotu ruotsin kielen opetusta lasten arkeen (Hamina), vieraisiin kieliin tutustuminen ja kielenvarhentaminen toteutui. Toteutunut hyvin varhaiskasvatuksessa.

li-instituutti			
Kansalaisopisto tarjoaa kuntalaisille vuosittain vähintään 6 koulutukseen ja materiaali kiertoihin liittyvää kurssia. Lisäksi opisto tarjoaa yhteistyössä kirjaston kanssa kestävän kehityksen mukaisia luentoja kaksi.	Tarjota kestävästä kehityksestä edistävästä kurssitoimintaa	Osallistujien lkm	13 kurssia, 123 osallistujaa
Ympäristötietoisuuden edistäminen kansalaisopiston ja taidekoulun toiminnassa	Kestävän kehityksen tavoitteiden sisäistäminen ja toimiminen tavoitteiden suuntaisesti arjessa	Kansalaisopiston ja taidekoulun kestävä kehityksen toimintasuunnitelman valmistuminen 2021	Sovittu, että instituutti tekee yhteisen
Käynnistetään ekotukihenkilötoimintaa: koulutus		Ekotukitoiminnan koulutuksen järjestäminen, osallistujien lkm	Ei toteutunut. Korona vaikuttanut.
Työllistäminen: Kunnan irtaimen kierrätys, tuunaus ja käytöstä poistetun materiaalin uusiokäyttö.	Irtaimen kierrätys arkipäivästä toimintaa, kestävä kehitys	Toiminta laajennetaan myös muille toimijoille	Käynnistetty toiminnan suunnittelu v. 2021 ja liikuntavälinelainaamo "Komero"-toiminta aloitettu alkuvuodesta 2022.

Yhdistyksille tarkoitettujen ääni- ja valolaitteiden ja teltojen ym. lainaus	Omaehtoinen tapahtu- matuotanto	Lainauskerrat	5 lainauskertaa. Korona vaikuttanut yhdistysten toimintaan.
Kiinteistö- ja ympäristötekniset palvelut			
Kestävä metsätalous	Hiili- ja ravinneneutraali metsänhoito	-Metsäsuunnitelma valmis	Palautettu valmisteluun Khal 29.06.2021 §209
Vesistöjen kunnostus	Vaelluskalojen lisääntyminen	- Kuiva- ja Olhavanjoen kutualueiden kunnostus valmiina	Hankkeet kesken.
Energiatehokkuus kunnan kiinteistöissä	Energiatehokas rakentaminen	-Uudisrakennusten energialuokka A	Alarannan koulu on energialuokkaa A.
lin ateria- ja puhtauspalvelut			
Elintarvikkeiden hankinnoissa lisätään paikallisten raaka-aineiden ja tuotteiden käyttöä.	Ostetaan tuotteita lähialueen tuottajilta ja tavarantoimittajilta. Edistetään paikallisten elintarvikeyritysten osallistumista minikilpailutuksiin	- käyttö-%	kotimaisuusaste 85%, josta paikallisia 24,1 %
Pesu- ja puhdistusaineissa suositetaan ympäristömerkin saaneita tuotteita.	Seurataan ympäristömerkin saaneiden pesu- ja puhdistuskemikaalien käytön määrää.	- käyttö-% kaikista pesu- ja puhdistusaineista.	70 % tuotteista
lin vesiliikelaitos			
Verkostojen kunnan ylläpito	Saneeraus: vj 1000 m ja jv 1500 m	m / vuosi	Kuivaniemen jv-verkoston kaivosaneeraukset ja Torvelan jv-pumppaamon ja Lanssitien verkostojen saneeraussuunnittelu aloitettu
Kuivaniemen jätevedenpuhdistamon hoitaminen lupaehtojen mukaisesti	Ohjuoksutusten määrä 0 m3	m3 / vuosi	Ohjuoksutukset toistaiseksi 0 m3
	Lupaehtojen / -määräysten toteutuminen	Rikkeiden määrä kpl / vuosi	Rikkeet toistaiseksi 0 kpl

Digitalisaatio

Palvelujen uudelleen järjestäminen digitalisaation avulla on osattu hyödyntää lissä. Kömpelöt ja aikaa vievät palvelurakenteet on muokattu yhteensopiviksi ja kuntalaisia laadukkaasti hyödyttäväksi palvelupoluiksi. Erillisten ohjeiden ja lomakkeiden rinnalla lissä toimivat älykkäästi ohjautuvat ja keskustelivat digitaaliset palvelut. Sähköiset järjestelmät sujuvoittavat palvelua, mikä vähentää rutiinityötä, jolloin henkilöstöllä on aikaa kuntalaisten kohtaamiseen. Kuntalaiset ja yritykset osaavat käyttää sähköisiä palveluita. Kattava digitaalisuus tarjoaa yrityksille liiketoimintamahdollisuuksia ja lille kilpailuetua. Valokuitua hyödynnetään tehokkaasti.

Toimenpiteet	Tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Hallinto			
Asia-, tieto ja talouspalveluiden automatisointi	- vähintään yksi avustusanomusprosessi on sähköistetty	- sähköisten avustusprosessien määrä > 0	ei toteutunut
	- asiakkaiden sähköinen laskutus	- sähköisten laskutusprosessien määrä > 0	pääosin toteutunut
Elinvoimapaalvelut			

Yritysten digiosaamisen nosto. Digitalisaatio liikunnan tukena mm. kimpasähköauto ja kimpakyytikokeilut.	Uusia älykkäitä ratkaisuja kunnan kehittämisessä.	- liikunnan kokeilut	Tavoitteet toteutuneet.
Älykäs energiankäyttö ja ohjausjärjestelmät. Kuntalaisten osallistumiskavien digitalisointi.	Yritykset kasvavat digitalisaatiota hyödyntäen.	- älykkään energiankäytön toteutuminen	Tavoitteet toteutuneet pääosin.
		- suomi.fi-palvelun käyttöönotto	Tavoitteet toteutuneet pääosin.
Sosiaali- ja terveystyö			
		- Omahoito-palvelun käyttäjien määrä	Omahoito-palvelua käyttää Oulunkaaren alueella yhteensä noin 15 900 henkilöä, joista lissä käyttäjiä on 6851.
Lisätään asiakkaiden ja henkilöstön tietoisuutta sähköisistä palveluista. Arvioidaan uusien sähköisten palveluiden käyttöönottoa. Käynnistetään digituutoriverkosto.	Turvataan asiakkaiden oikeus sähköisten palveluiden käyttöön ja lisätään mahdollisuuksia niiden käyttöön.	- muiden digitaalisten palvelujen käyttäjien ja käytettyjen palvelujen määrä	Korona-aika on vakiinnuttanut käyttöön digitaaliset palvelut osana palvelutarjontaa. Terveystyöissä käytössä esim. Videovisit-työkalu ja muiden etävastaanottojen kehitys on käynnissä, Klinik Omahoito laajasti käytössä. Etäkuntoutuksessa laadittu sähköiset opaskortit työntekijöiden ja asiakkaiden osaamisen tueksi. Mielenterveystyöiden sairaanhoitaja- ja ohjaaja-etävastaanottoja hyödynnetään. Myös mtt:n päiväryhmiä pidetty etänä. Perhepalveluissa Tukiverkko-hankkeen kautta kehitetty nettiterapiaa päihde- ja mielenterveystyöille maaliskuun 2021 loppuun, jatkui pilottina pepan ja tepan yhteistyönä elokuun 2021 loppuun. Vanhustyöissä lin kotihoidossa käytössä Yealink-linkki, jonka kautta hoitoneuvotteluja, lääkärin konsultaatiot asiakkaan kotona, ryhmäpäivätoiminta. SAP-kokouksia toteutettu myös Yealinkin kautta joulukuusta alkaen. Hoivatouch (AC liittymän kautta) -laite, mutta luovuttu laitteista ja lisensseistä, sillä ei vastaa tarpeita. Etäkotihoivan kehittäminen jatkuu (ryhmävirkestystoimintaa, kotikuntoutusta ja yhteydenpitoa kotona asuville). Digikummi mukana kehittämistyössä. Koti-TV mahdollinen kaikille halukkaille. Erilaisten sähköisten palveluiden kehittäminen jatkuu mm. hyvinvointialuevalmisteluun liittyvissä hankkeissa.
	Digituutoriverkosto laajenee ja toimii aktiivisesti.	-digituutoriverkoston koko	Oulunkaarella on kolme osa-aikaista digituutoria, jotka edistävät digitaalisten palveluiden käyttöä asukkaiden ja henkilöstön keskuudessa. Digituutoriverkoston kuuluu 36 jäsentä.
Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut			

Sähköinen asiointi varhaiskasvatuksessa ja kouluissa	Toimialan yksilöä koskevat hakemukset ja päätökset sähköisinä vuoden 2021 loppuun mennessä.	- sähköisten hakemusten ja päätösten määrä varhaiskasvatuksessa	Koulutoimen yhteiset sähköisen asioimisen prosessit käytössä. Sähköinen kouluasiointi toimii. Kouluun ja esiopetukseen hakeutuminen tapahtuu sähköisesti. Valtaosa käytännön toimista toteutetaan sähköisesti. Varhaiskasvatuksessa Wilma tulossa aluksi esiopetukseen sekä tuen lomakkeisiin.
Digitalisaation kasvatuksellinen ulottuvuus		- palveluprosessit ovat hakemuksesta päätökseen saakka sähköisiä varhaiskasvatuksessa	
Sähköinen työkalu kodin ja varhaiskasvatuksen yhteistyöhön		- varhaiskasvatuksen sähköinen järjestelmä kodin ja varhaiskasvatuksen yhteistyöhön ja viestintään on otettu käyttöön vuoden 2021 loppuun mennessä	Varhaiskasvatuksessa otettu käyttöön WhatsApp ryhmät, Instagram, padlet-kyselyt
		-koulukuljetushakemusten ja tuen päätösten digitalisoiminen	
Toimiva ja riittävä laitekanta sekä yhteydet	TVT- strategia on laadittu vuoden 2021 loppuun mennessä.	- TVT-strategia on hyväksytty ja käytönotettu	Toteutunut. Laitekantaa hieman kasvatettu, vielä tarve lisäykselle. Laitekanta toimiva ja riittävä (osa kouluista). Laitekantaa päivitetään (osa kouluista).
TVT-strategian laatiminen	Varhaiskasvatuksen sähköinen järjestelmä kodin ja varhaiskasvatuksen yhteistyöhön ja viestintään	-laitekanta ja yhteydet ovat TVT-strategian mukaisesti suunniteltu/toteutettu	TVT-strategia on käytössä kaikissa kouluissa. TVT –strategian edelleen kehittäminen ja käyttöönotto menossa varhaiskasvatuksessa.
Ii-instituutti			
Digitaalisten palveluiden hyödyntäminen	Kuntalaisten sähköisten palvelujen lisääminen sekä palvelujen järjestämisessä	Suunnitelma sähköisen palvelujen tarjonnasta normaali- ja poikkeusoloissa valmis 2021	Järjestetty henkilöstölle mobiilivideoneditointi koulutus 12/2021.lipajalla käyttöönotettu 4 uutta ohjelmistoa työvalmennuksen välineenä.
Kiinteistö- ja ympäristötekniset palvelut			
Sähköinen lupapalvelu	Lupa.fi	-käyttöaste 100%	100%, Lupapiste
Sähköinen varausjärjestelmä	Julius	-käyttöaste 50%	
Talotekniikan sähköinen valvonta	Talotekniikan sähköinen valvonta	-käyttöaste 70%	>70%
Etätyö	Etätyö	Etäkokousten määrä	
Iin ateria- ja puhtauspalvelut			
Sähköiset ruokalistat	Ruokalistat julkaistaan kunnan nettisivuilla. Tuotetaan ruokavinkeri palvelujen	- valmiusaste-%	100 %

tarjoajien ruokailupaikoista.			
Puhdistuspalveluissa kokeillaan siirtymistä digiaikaan asiakaspalautejärjestelmän käyttöönoton testamisella.	Testataan puhdistuspalvelun laadunarviointilomakkeen käyttöä asiakaspalauteiden keräämisessä.		ei toteutunut
lin vesiliikelaitos			
Etäluennan palveluita kehitetään ja laajennetaan	Häiriöilmoitusten välittäminen asiakkaille	Ilmoitetut häiriötilanteet	Hallituista häiriötilanteista ilmoituksia 2 kpl rajatulle asiakaskunnalle.

Elinkeinoelämä edellä

Li on tunnettu kasvun keskus. lillä on vahva vetovoima, jota rakentavat avoin viestintä ja muutoksessa mukana oleva, luova ja kansainvälinen markkinointi. Elinkeinoelämän kehittäminen on mukana kaikessa päätöksenteossa ja menestyvät yritykset tukevat kunnan kasvua. lihin on tervetullutta niin perinteisten kuin kehittyvienkin alojen yritystoiminta ja tiloja on tarjolla ketterästi myös pienille tulijoille. Uusia kiertotalousratkaisuja, liikkumisen palveluja ja älykästä erikoistumista hyödynnetään kunnan kaikilla osa-alueilla. lilläiset yritykset ovat verkottuneet ja yritysilmapiiri kannustaa kestävään kasvuun. lissä on reipas myyntiote yritysysteistyössä.

Toimenpiteet	Tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Elinvoimapaalvelut			
Yritysten kasvu- ja perustamismuovonta (korona)tukiohjelmat, verkottaminen, yritysviestintä- ja markkinointi, uusyrityshankinta, Paikallista -yritysysteistö, toimitilojen räätälöinti, yritys-tilaisuudet.	Uusien yritysten nettolisäys 15 kpl	- uusyrityspuustanta - yritysten lii- kevaihdon kehitys	Tavoitteet toteutuneet.
	Yritysten sijoittumisen ja kotipaikan vaihto lihin 10 kpl. Yrityspuovonta- kontaktit 150 kpl. Työpaikat 35 kpl.	- yritysneu- vontakontak- tit -synty- neet työpai- kat	Tavoitteet toteutuneet.
Kunnan imago-markkinointi. Matkailualan vahvistus, uusia toimijoita lihin, alueysteistyö	Yritysten verkottumistilaisuudet, aamukahvitilaisuudet, koulutukset 25 kpl.	- toimitilojen käyttöaste	Tavoitteet toteutuneet.
	Kunnalla on vahva imago, joka vetää puoleensa kasvua yrityksistä ja muutajista.	-matkailutoimijoiden määrä tai matkailutulo	Tavoitteet toteutuneet osin, korona haastanut matkailualaa.
Sosiaali- ja terveystuvelut			
Tiedotetaan yhteistyössä kunnan kanssa alueen yrittäjiä sote-palveluihin liittyvistä yhteistyömahdollisuuksista.	Vuoropuhelu alueen yritysten kanssa on avointa ja säännöllistä.	- pidettyjen yhteistyötilaisuuksien määrä	Alueen yrittäjiä on tiedotettu yhteistyömahdollisuuksista ja yhteistyötä tehdään mahdollisuuksien mukaan.
Osallistetaan alueen yritykset mukaan POPsote-hankkeeseen ja informoidaan toimijoita			Alueen yrityksillä on ollut mahdollisuus osallistua ja kuulla hyvinvointialueuudistuksen mahdollisuuksista POPsote- hankkeen ja

sote-uudistuksesta ja sen liike-toimintamahdollisuuksista.			hyvinvointialuevalmistelun kautta. Yhteistyö jatkuu hyvinvointialuevalmistelussa myös vuoden 2022 puolella.
Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut			
Yrittäjyyskasvatus opetuksessa	Elinkeinoelämäyhteistyön, nuorten yrittäjyyden ja paikallisten yritysten tuntemuksen edistäminen	- osallistuminen yrittäjyyskasvatus-tapahtumiin	Yrityskylään osallistuminen (8 koulua) Yrittäjyys yksi koulun valinnaisaineista. Yrittäjyyskasvatus valinnaisena oppiaineena 5.-6.-luokkalaisille.
Yhteistyö liläisten yritysten kanssa: vierailut kouluilla, päiväkodeissa ja yrityksissä hyödyntäen myös etäyhteyksiä	Nuorten ammatinvalinnan, osallisuuden ja mahdollisuuksien edistäminen.	-kummiyrittäjäyhteistyön määrä kouluilla ja varhaiskasvatuksessa	Yrityskylävierailut (8 koulua) Yrittäjyyskurssilaiset ovat järjestäneet useita yrittäjätapaamisia. Kummiyhteistoimintaa ei ollut koululla (Koronan vaikutus). Vierailuja tehty vähäisesti koronan vuoksi. Varhaiskasvatuksessa pyritään hyödyntämään lähialueen yritysten toimintaa ja tarjontaa.
Yrityskylän hyödyntäminen			
Yhteistyötoiminnan lisääminen kouluille ja varhaiskasvatuksen yksiköihin			
Lukion messut, rekry-messut	Tapahtumien ja esilläolon avulla positiivisen ja luovan ilmapiirin edistäminen.	- tapahtumien ja osallistujien määrä	Lukion messut ja Rekry-messut peruttiin vuonna 2021 koronan vuoksi.
Kansainväliset hankkeet			Kansainvälisiä hankkeita on vireillä ja ystävyyskoulutoiminta Unkariin jatkui myös vuonna 2021 lukiossa.
Kiinteistö- ja ympäristötekniset palvelut			
Paikallisten yrittäjien huomiointi hankinnoissa.	Tehokas tiedottaminen kilpailuttamisista	- pyydetty ja saadut tarjoukset %	Ilmoitus kilpailutuksista lähetetty suoraan sekä käytetty rajoitettua kilpailutusta.
lin ateria- ja puhtauspalvelut			
Työllistetään liläisiä yrittäjiä korjaus-, kunnostus- ja eri palvelualueiden tehtävissä.	Ostetaan paikallisilta sopimus-kumppaneilta palveluja.	- %/ hankinnat	39,12% palvelujen hankinnoista
Aktivoidaan yrittäjiä osallistumaan kunnan tarjouskilpailuihin ja tarjoamaan palveluita.	Ohjataan yrittäjiä osallistumaan tarjouskilpailuihin.	- yritysesitytilaisuudet	ei toteutunut koronan vuoksi

Mahdollistava ja rohkea li

lissä uskalletaan olla mukana muutoksessa. li tarjoaa elinkeinoelämälle puitteet toimia kestävästi osana globaalia taloutta. lissä on lupa kokeilla ja iiläiset yritykset ovat rohkeasti mukana kasvussa.

Tavoite: uusyritysperustanta ja yritysten liikevaihdon kehitys kasvussa
Mittari: uusyritysperustanta ja yritysten liikevaihto

Päämäärän saavuttamiseksi lin tulee varmistaa:

Nopeat yhteydet

lissä liikenne- ja viestintäyhteydet ovat maan huippua. Valtatie neljä on kunnostettu ja lin rautatie-asema on avattu lähiliikenteelle. Oulun kansainväliselle lentokentälle on nopea yhteys. Suorien

linjojen joukkoliikenne ja jakamistalouden hyödyntäminen mahdollistavat laajan työssäkäynti- ja opiskelualueen iiläisille. Liikenneväylät ovat selkeitä, nopeita ja turvallisia mahdollistaen yhteydet etelään ja pohjoiseen Pohjois-Ruotsi huomioiden. Kestävä liikkuminen vaihtoehtoisten polttoaineiden tankkaus-pisteineen ja reippaasti käyttöönotetut uudet liikkumisen palvelumallit ovat lin kilpailuvaltti. Alueita yhdistävä älyliikenne nostaa elintasoja ja tarjoaa yrityksille uutta liiketoimintapotentiaalia. Valokuitu ja 5G ovat kaikkien kuntalaisten ja yritysten käytettävissä. Liiketoiminta kasvaa netin avulla. Työvoiman saatavuus on hyvä, koska yhteydet pelaavat monensuuntaisesti.

Toimenpiteet	Tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Elinvoimapalvelut			
Kestävä liikkuminen ja liikkumisen uudet palvelumallit pilotoidaan: kimppakyytikokeilu, nopeiden bus-siyhteyksien ja joukkoliikenteen digitalisaation edistäminen. Ulkopuolisen rahoituksen toteutuessa kutsuohjattu joukkoliikenne. Yritysve-toisten uusiutuvien polttoaineiden tankkaus-pisteiden edistäminen.	Älyliikenne ja liikenteen kokeilut helpottavat kuntalaisten ja yritysten arkea: kokeiluja 3 kpl.	- pendelöintimäärät	Tavoitteet toteutuneet osin.
		- kokeiluihin osallistuneet kuntalaiset	Tavoitteet toteutuneet osin.
		- lisätankkaus-pisteiden sijoittuminen lihin	Tavoitteet saavutettu neuvotteluiden asteelle.
Sosiaali- ja terveystoimen palvelut			
Sote-palveluja kehitetään mahdollisuuksien mukaan digitaalisiksi, jotta palvelujen käyttö on nopeaa ja joustavaa ja jotta palveluverkko pysyy mahdollisimman laajana ja jopa laajenee.	Turvataan asiakkaiden oikeus sähköisten palvelujen käyttöön ja lisätään mahdollisuuksia sähköisten palveluiden käyttöön.	- digitaalisten palvelujen ja käyttäjien määrä	Korona-aika on vakiinnuttanut käyttöön digitaaliset palvelut osana palvelutarjontaa. Terveystoimissa käytössä esim. Videovisit-työkalu ja muiden etävastaanottojen kehitys on käynnissä, Klinik Omahoito laajasti käytössä. Etäkuntoutuksessa laadittu sähköiset opaskortit työntekijöiden ja asiakkaiden osaamisen tueksi. Mielen-terveystoimien sairaanhoitaja- ja ohjaaja-etävastaanottoja hyödynnetään. Myös mtt:n päiväryhmiä pidetty etänä. Perhepalveluissa Tukiverkko-hankkeen kautta kehitetty nettiterapiaa päihde- ja mielen-terveysasiakkaille maaliskuun 2021 loppuun, jatkui pilot-tina pepan ja tepan yhteistyönä elokuun 2021 loppuun. Vanhuspalveluissa lin kotihoidossa käytössä Yealink-linkki, jonka kautta hoitoneuvotte-luja, lääkärin konsultaatiot asiakkaan kotona, ryhmäpäivätoiminta. SAP-kokouksia toteutettu myös Yealinkin kautta joulukuusta alkaen. Hoivatouch (AC liittymän kaut-ta) -laite, mutta luovuttu laitteista ja lisensseistä, sillä ei vastaa tarpeita. Etäkotihoivan kehittämistyö jatkuu (ryhmävirkestystoimintaa, kotikuntoutusta ja yhteydenpitoa kotona asuville). Digikummi mukana

			kehittämistyössä. Koti-TV mahdollinen kaikille halukkaille.
Kiinteistö- ja ympäristötekniset palvelut			
Toimiva joukkoliikenne.	Käytön kasvu	- nousu- määrien kasvu %	Joukkoliikenteen matkustajamäärä nousi 3% vuoteen 2020 verrattuna kolmella linjalla kokonaisuutena, ollen noin 189.000 tuhatta
			Joukkoliikenteen matkustajamäärä nousi 3% vuoteen 2020 verrattuna kolmella linjalla kokonaisuutena, ollen noin 189.000 tuhatta

Rohkaiseva maankäyttö

lissä kaavoitetaan reippaasti ja ennakoivasti hyödyntäen kaavoituksen profiloitua. Maankäytön suunnittelu ja maanhankinta tukevat kasvavia asumisen ja palvelujen keskuksia. Etelä-lilaakson alueelle on rakentunut monipuolinen kaupan, teollisuuden ja logistiikan keskus, joka hyötyy uuden nelostien liittymästä. Keskustan uudelleen rakentaminen on alkanut ja pysäyttää tarjonnallaan, sekä kiinnostavalla ja nykyaikaisella ilmeellään ohikulkuliikenteen käyttämään iläisiä palveluita. Laajentuva päivittäistavarakauppa vastaa monipuolisesti kuluttajien tarpeisiin keskustassa. Ympäristö on siistiä ja kaunista.

Toimenpiteet	Tavoitteet	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Elinvoimapalvelut			
Pentinkankaan markkinointi, keskustan liiketilöiden täytyminen, Kuivaniemen biotalouskeskittymän kasvattaminen ja ulkopuolisten investointien käynnistyessä yritysten hyötymisen tuki. Kiertotalouskeskittymän kehittäminen Sääskenharjun alueelle: tuki kaavoituksessa ja yritykset mukaan ympäristöön. Asuinalueiden, kylien ja –tonttien markkinointi.	Pentinkankaan alueen kehittäminen sis. kauppa ja kiertotaloustoimet, keskustan alueen kehittäminen yritysten tukitoimilla, Kuivaniemen biotalousalueen kehittäminen. Kiertotalouskeskittymä Sääskenharjun alueelle. Kiertotalousklusterissa + 32 yritystä. Muuttovoittoisuuden vahvistus.	- lihin sijoittuvat yritykset - Kiertotalousklusterin yritysten lkm	Tavoitteet toteutuneet. Tavoitteet toteutuneet osin.
Sosiaali- ja terveystoimen palvelut			
Toimitaan tarvittaessa asiantuntijoina mm. esteettömyyteen liittyen maankäyttöä ja kaavoitusta koskevissa asioissa.	Yhteistyö kunnan muiden toimialojen kanssa on säännöllistä ja sujuvaa.	- yhteistyöhankkeiden/tapaamisten määrä, kunnan teknisen toimen kanssa	Tarvittaessa on toimitettu asiantuntijana esim. esteettömyyteen liittyvissä asioissa.
Kiinteistö- ja ympäristötekniset palvelut			
Keskitetty maanhankinta	Tiivis yhdyskuntarakenne	Maanhankinta keskusalueelta	Maanhankinta keskitettyä kunnan tavoitteiden mukaisesti.
Uudet asemakaava-alueet	Uudet asemakaavatontit kaupalle	- valmiusaste	Hyväksyttiin kaksi pientä asemakaavamuutosta kirkonseudulla. Pentinkankaan asemakaava oli nähtävillä kaavaehdotuksena.

			Kunnanviraston alueen rakennusten osalta tehtiin taustaselvityksiä kaavoitusta varten ja Timpurintien kaavaluonnosta työstettiin.
Yleis- ja asemakaavojen uusiminen	Yksi tuulipuisto kaava valmiina	- valmiusaste	Vuonna 2021 hyväksyttiin Jakkukylän osayleiskaava. Pentinkankaan osayleiskaavan muutos oli ehdotuksena nähtävillä. Strategisen yleiskaavan 2040 luonnosta työstettiin.

Viihtyisä koti

lissä on hyvä elää. Kunta on kuntalaisia varten. Kaikista pidetään huolta – naapureista, ympäristöstä ja yhteisestä hyvästä. Viihtyisät puitteet ja monipuolinen tekemisen tarjonta innostavat aktiiviseen elämään. Kaikkia kannustetaan hyvän elämän polulla. Ii on onnellisten asukkaiden koti.

Tavoite: kuntalaisten kokemus hyvästä elämästä, nouseva positiivinen väestönkasvu
Mittari: kuntalaisbarometrin hyvän elämän arviointi, tulo- ja lähtömuuttotilasto

Päämäärän saavuttamiseksi Iin tulee varmistaa:

Terve elämä

lissä on monipuolisesti erilaista asuintarjontaa elämän kaikkiin vaiheisiin. Terveellinen elinympäristö kannustaa omaehtoiseen toimintaan koko kunnan kattavine pyöräilybaanoineen ja monipuolisine liikuntamahdollisuuksineen. Liikuntatilojen käyttöä tuetaan monipuolisin käytäntein ja jokaisella asuinalueella on lähiliikuntatarjotin. Luonto on kaikkien saavutettavissa ja ympäristöarvot näkyvät taajamien siistityssä ilmeessä. Laajat vesistöalueet näkyvät kuntalaisten arjessa ranta-asumisen ja virkistytymisen alueina. Raasakka – Vihkosaari – Vanha Hamina – Rantakestilä - Karhu-akselille avataan inspiroiva rantojen elämyskokonaisuus, joka tukee kuntalaisten viihtymistä. Keskustasta pääsee rannalle. Jokisuistot ovat vetovoimaisia vapaa-ajanviettoalueita. Joet on ennallistettu ja kalastus kannattaa. Iin rannat tunnetaan valtakunnallisesti ja kaikki pääsevät niistä nauttimaan.

Toimenpiteet	Tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Elinvoimapaalvelut			
Luonto- ja vierailukohteiden markkinointi, koulutusmatkailun tueksi markkinointimateriaalit.	Iin virkistysalueet ovat vetovoimaisia. Vesistöt ovat puhtaat ja vesistöalueet houkuttelevat.	- matkailun verkkosivustojen kävijäseuranta	Tavoitteet toteutuneet.
Visit Ii –verkkosivuston ja esitekartat kehittäminen, Visit Oulu – yhteistyö.		-Iijoki-sopimuksen toimenpiteiden lkm	Tavoitteet toteutuneet.

lijoen kehittämistyön koordinaointi. Iijokisuiston hankkeistaminen ja Vatungin kehittäminen.			Tavoitteet toteutuneet.
Sosiaali- ja terveystalvet			
Asiakkaiden mielekästä ja turvallista elämää kotona tuetaan kotiin annettavilla palveluilla.	Oulunkaaren strateginen tavoite "Mielekäs elämä kotona" toteutuu. Hyödynnetään elinympäristön ja lähiluonnon tarjoamia mahdollisuuksia.	- kotona asuvien yli 75-vuotiaiden määrä	Kotiin annettavia palveluita on kehitetty ja tarjotaan lissä, esim. kotisairaaloiminta. Ikäihmisten digipalveluiden kehittäminen on myös osa tätä työtä eri palveluilla. Kotona asuvien 75-vuotta täyttäneiden määrä on n. 800 henkilöä (vuoden 2021 luvut eivät ole vielä saatavilla THL:n tilastoissa).
Erityisryhmien asumispalveluissa asiakkaiden kanssa ulkoillaan luonnossa ja lähiympäristössä. Lähde! Taiteesta voimaa arkeen -hankkeessa luotu hyvinvointipuisto on aktiivisessa käytössä ja mahdollistaa luonnossa liikkumisen myös erityisryhmille.		- hyvinvointipuiston aktiivinen käyttö	Hyvinvointipuisto on aktiivisessa käytössä ja sitä hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan. Yhteistyötä tehdään hyvinvointipuiston hyödyntämisessä kunnan ja esimerkiksi Lähde!-hankkeen kanssa.
Opetus- ja varhaiskasvatustalvet			
Liikkuva koulu -hankkeen jatkaminen	Terveellisen ja liikuntamyönteisen elämäntavan omaksuminen.	Liikuntakeskuksen käyttöaste opetuksessa ja varhaiskasvatuksessa	Liikuntakeskus (lisi-areena) käytössä useimmissa kouluissa. Liikkuva koulu- hankkeen mukaisia toimia tehty. Käytetään monipuolisesti Liikkuva Koulu-hankkeen liikuntavälineitä. Järjestetään useita liikuntakerhoja. Liikkuva Koulu –toiminta jatkuu.
Lähiluonnossa liikkuminen varhaiskasvatustalvet ja koulut			Lähiluontoa käytetään opetuksessa aktiivisesti lähes kaikilla kouluilla. Lähiluontoa käytetään aktiivisesti ja säännöllisesti myös päiväkodeissa
Innovaka -hanke	Liikuntapaikkojen hyödyntäminen ja kehittäminen varhaiskasvatuksessa, koulussa ja vapaaajalla.	-Innovakanhanke ja sen tavoitteet toteutuvat suunnitelman mukaisesti	Varhaiskasvatustalvet leikkiympäristöjä on kehitetty ja elävöitetty.
Luontokohteet oppimisympäristöinä varhaiskasvatustalvet		Liikkuva koulu –välineistön käyttö yksittäin	
li-instituutti			
Liikuntahallin monipuolinen tarjonta, hyvät käyttömahdollisuudet	Kuntalaisten liikuttamisen mahdollistaminen ja lisääminen	Käyttöaste	Kävijämäärä 48470. Käyttöaste 80% hallitilat.
Käynnistetään hyvinvointitarkastukset yli 50 v työttömille sekä 65 v. hyvinvointitarkastusten jatkaminen	Työkyvyn ylläpitäminen	Hyvinvointitarkastukseen osallistuvien määrä	Ei tarkastuksia. Liikuntaneuvojan vankansi täyttämättä 1.8. lukien

Hyvinvointipuistotoiminnan suunnittelu ja laajentaminen. Juurrutetaan Kestävä kaupunki – ohjelman toimintatavat		Tapahtumakävijät puistossa Hyvinvointisopimusten lkm	Kävijät Lähde -puisto 1600. Kävijät Ympäristötaidepuisto 1750. Uutena toimintana Taideluistelupolku (k. 500).
Kiinteistö- ja ympäristötekniset palvelut			
Monipuolinen tonttitarjonta	AO-tonttien luovutus	-lukumäärä verrattuna 2020	Vapaita omakotitontteja kunnalla yli sata kappaletta. Suurin osa tonteista Liesharjun alueella ja Tikkasenharjussa. Muutamia myös Alarannalla, Iilinsaassa, Olhavassa, Kaakkuriniemessä ja Kuivaniemellä. Saarenrinteen tonttien menekki kasvoi. Liesharjun ja koko kunnan asemakaava-alueilla olevien yksityistonttien rakentamisen edistämistä tarkasteltiin mm. maapoliittisessa jaostossa, suunnitellaan toimenpiteitä yhteistyössä Micropoliiksen kanssa vuonna 2022.
Kevyenliikenteenväylien parantaminen	Parannetut /rakennetut kilometrit	-300 metriä	Leipojantien jatke valmistunut.
Liikuntapaikkojen ylläpito	Hyväkuntoiset liikuntapaikat	-asiakaspa-laute	Selkeästi positiivisista palautetta.
Iin vesiliikelaitos			
Häiriötilanteiden (jakelu) määrä ja kesto	Häiriötilanteiden määrä alle 50 kpl	Lukumäärä kpl / vuosi	Häiriötilanteet 73 kpl. Yli 24 h / 1 kpl (tav. 0); yli 12 h / 0 kpl (2); yli 2 h / 17 kpl (10)
Talousveden laadun (väri, haju, maku, jne.) häiriötilanteet	Häiriötilanteiden kesto:24 h 0 kpl; 12 h 2 kpl; 2 h 10 kpl	Kesto h / häiriötilanne	0-2 vkoa
	Häiriötilanteiden määrä alle 10 kpl	Lukumäärä kpl / vuosi	11 kpl

Meidän Ii

Yhdessä tekeminen on iiläinen elämäntapa. Yhteisölliset asuinalueet yhdistävät eri-ikäisiä ja eri elämänvaiheissa olevia kuntalaisia. Kyläkulttuuri kyläkouluineen-, yhdistyksineen ja -tupineen tuo esiin maalaismaisen elämän parhaat puolet. Vapaaehtoistoimintaa ja osallisuutta tuetaan, kansalaisopiston kautta tavoitetaan kuntalaiset ja kulttuurista nautitaan integroituna eri toimialoille. Jokaiselle iiläiselle löytyy oma harrastus. Lapsia ja nuoria kannustetaan koko kylän voimin ja kunnan kaikissa palveluissa poikkihallinnollisesti hyvän elämän kasvuun. Kaikille mahdollistetut varhaiskasvatuspalvelut avoin varhaiskasvatus mukaan lukien tukevat sitä, että jokainen lapsi saa hyvän alustan ponnistaa elämässään. Omaa lukio vahvistaa nuoria kasvussa. Lapsille ja nuorille tarjotaan palveluja yli lakimääräisen. Kukaan ei jää yksin. Jokainen iiläinen tietää olevansa tärkeä.

Toimenpiteet	Tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Elinvoimapalvelut			
Kunnan tiedotelehti, kuntapalveluista viestiminen asiakasläh- töiseksi, kuntalaisbarometrin 2021 ja palvelukyselyiden koordinointi "Osallistuva Ii" –merkin alla sekä uuden asukkaan ter- vetulopaketti. 50/50-mallin koordinointi ja energiakummi- toiminnan käynnistys.	Aktiiviset, osallistuvat kuntalaiset. Iihin on helppo muuttaa, arjen tarjontaan pääsee mukaan. Lapset ja nuoret vievät ilmastotyötä eteenpäin.	- osallistuvat kuntalai- set	Tavoitteet toteutuneet.

Sosiaali- ja terveystalvet			
Yhteistyötä vapaaehtoistalvijoien kanssa tehdään talvelujen sisältöjen rikastamiseen mm. asumistalveluyksiköissä.	Yhteistyö järjestöjen, 3. sektorin ja mm. neuvostöjen kanssa on tiivistä. Oulunkaari osallistuu soveltuvin osin kunnan tapahtumiin.	- järjestöjen ja vapaaehtoisten käynnit yksiköissä	Korona-aikana ulkopuolisten käyntejä yksiköissä on rajoitettu, mutta yhteistyötä on pyritty tekemään muilla keinoilla, esimerkiksi ulkotiloissa.
Tuen polku- toimintamalli ja Lapset puheeksi -menetelmä tukevat lasten ja nuorten kasvua poikkiallinnollisesti.	Tuen polku- toimintamalli ja Lapset puheeksi -menetelmä on aktiivisessä käytössä.	- käytyjen Lapset puheeksi -keskustelujen määrä.	Tuen polku ja Lapset puheeksi -menetelmä tukevat lasten ja nuorten kasvua. Keskusteluja käyty lissä 33 kpl vuoden 2021 aikana.
Opetus- ja varhaiskasvatustalvet			
Avoin varhaiskasvatus	Osallisuuden edistäminen	- lasten ja perheiden määrä avoimen varhaiskasvatuksen toiminnassa	Toteutunut. Osallisuuden kehittäminen jatkuva teemana varhaiskasvatuksen toiminnassa.
Laadukkaat varhaiskasvatustalvet	Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen. Harrastusten ja vapaaajantoinnin kehittäminen osaksi lasten, nuorten ja perheiden terveellisiä, luovia ja virikkeellisiä elämäntapoja.	- varhaiskasvatustalveluja tarjolla kysyntää ja tarvetta vastavasti. Laadunarviointi kyselyjen tulos hyvä/kiitettävä.	Toteutuneet ainakin osin. Korona-aika kovasti haastanut laadukasta varhaiskasvatusta. Jonossa päiväkotiryhmän verran lapsia.
Ikäihmiset mukaan koulujen ja päiväkotien arkeen. Yhteistyö erilaisten kyläyhdistyksen, urheilu- ja metsästysseurojen ja vanhempainyhdistysten kanssa kouluissa ja varhaiskasvatuksessa	Perusopetuksensa päättävä iiläinen nuori on hyvinvoiva, valoisasti elämänsä ja ihmisiin suhtautuva ja pääsee haluamaansa jatko-opiskelupaikkaan.	- koulu- ja päiväkotivierailujen määrä	Yhteistyö on ollut vähäistä koronatilanteen vuoksi. Eri yhdistysten vierailut kouluilla. Yhteistyötä aktiivisten kyläyhdistysten kanssa.
Kerhotoiminnan kehittäminen		-kerhotunnit	Aktiivista kerhotoimintaa on lähes kaikissa kouluissa. Harrastamisen Suomen mallinkerhotoiminnan kautta lukukausittain yli 20 kerhoa.
Laadukas perusopetus ja lukio-koulutus		- peruskoulun päättötodistuksen saaneet %	Peruskoulun päättötodistuksen saaneet 100%,
		- peruskoulun jälkeisen jatko-opintopaikan saaneet %	peruskoulun jälkeisen jatko-opintopaikan saaneet 98%,
		-perusopetuksen päättäneistä oman kunnan lukion hakenneet %	perusopetuksen päättäneistä omaan lukioon hakeneet 40%
		- ylioppilastutkinnon suorittaneet %	Ylioppilastutkinnon suoritti hyväksytysti 95% abiturienteista.
		-lukion arviointikyselyn tulokset	

li-instituutti			
Järjestetään kuntalaisille yhteisöllisiä ja osallistavia tapahtumia ja työpajoja kunnan eri alueille/kylillä	Luodaan tilaisuuksia ja ihmisten kohtaamiseen ja innostetaan osallisuuteen.	Kävijöiden määrä	Kotiseutuviikon pääjuhla 30 kävijää. Itsenäisyyspäivä 60 henkilöä+striimaus 497 katsojakerää. Valonjuhla 350 kävijää.
Järjestetään kuntalaisille liikuntaneuvontaa ja ns. matalan kynnyksen liikuntamahdollisuuksia	Kuntalaisten hyvinvoinnin lisääminen	Liikuntaan liittyvä neuvonta ja ohjaus, kävijöiden määrä ja % asukkaista	Liikuntaneuvontaker-toja 8 kpl, kevät 2021. Liikuntaneuvojan va-kanssi täyttämättä 1.8.21 lukien.
Kansalaisopisto ja taidekoulu tarjoavat kaikenikäisille kuntalaisille laadukkaita ja edullisia harrastus- ja opiskelumahdollisuuksia koko kunnan alueella	Kuntalaisten hyvinvoinnin, oppimisen, aktiivisuuden ja osallisuuden mahdollistaminen	Kansalaisopiston opiskelijoiden lkm ja %asukkaista	1679 netto-osallistujamäärä, 15% lin kunnan asukkaista
		Kansalaisopiston opetustuntimäärä/vuosi ja /asukas	9266 ot, 1,02 ot/ asukas
		Maantieteellinen kattavuus - jokaisella 4 alueella kursseja	28 toimipistettä
Tuotetaan monipuoliset, saavutettavat ja laadukkaat kirjastopalvelut koko kunnan alueella.	Kirjasto tarjoaa kaikille kuntalaisille pääsyn aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin sekä asiakkaiden opastuksen tiedon hankinnassa sekä riittävät tilat.	Kokonaislainaus ja kokonaislainaus/asukas	kokonaislainaus: 168 089, lainaus/asukas: 17,1
		kirjastokäynnit/asukas	5,6 kirjastokäyntiä/asukas
		kirjaston tapahtumiin osallistuneiden lkm ja lkm/asukas	Tapahtumiin osallistuneet: 3195, tapahtumien osallistujamäärä /(asukasluku/1000): 324
lin aterial- ja puhtauspalvelut			
Kannustetaan koulujen ja päiväkotien lapsia/nuoria osallistumaan ruokaraateihin ateriapalvelun kehittämiseksi.	Jokaisella koululla on nimettynä ruokaraati.	- perustetut ja toimivat ruokaraadit	toimivia ruoka raateja 2
	Haetaan yhdessä koulujen ja päiväkotien kanssa kouluruoka- ja päiväkotiruoka diploma	Koulu- ja päiväkotiruokadiplomit 2/vuosi	ei toteutunut -> koronan vuoksi

Vahva kunta

Kuntakonsernissa on terve talous ja kunta seisoo vahvalla osaamisen perustalla.

Tavoite: talouden tasapaino ja sitoutunut henkilöstö
Mittari: ylijäämäinen tilinpäätös, parempi työyhteisökysely

Päämäärän saavuttamiseksi lin tulee varmistaa:

Kestävä konsernitalous

Talous, arvot ja strategia kulkevat lissä käsi kädessä. Kunnan luottamushenkilöt ja henkilöstö sitoutuvat talouden, arvojen ja strategian kolmikantaan ja jokainen voi vaikuttaa talouden hallintaan omalla työpanoksellaan. Omistajapolitiikka- ja ohjaus ovat kestäväällä pohjalla. Velkaantuminen on katkaistu ja investoinnit tukevat kasvua, joka on vahvan talouden kivijalka. Tulopohjaa on laajennettu. Kunta kasvaa kehittämällä.

Toimenpiteet	tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Koko kunta			
	konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde yli 80 %	%	87,50 %
	- tuloveroprosentti vähintään 1,0 %-yksikköä korkeampi kuin kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti	-vertailu keskimääräiseen prosenttiin	Painotettu keskimääräinen 20,02%, kunnan 21,5%
	- konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate yli 0,8	-tunnusluku	0,72
	- ylijäämäinen tilinpäätös	€	-436 035€
Henkilöstön sitoutuminen strategian kehityskeskusteluihin	Henkilöstön sitouttaminen strategiaan kehityskeskusteluihin	- kehityskeskustelujen toteuma-% 100	arvio toteutumasta 80 %, sähköinen hr-järjestelmä poistui käytöstä v 2021
Sosiaali- ja terveystalot			
Soten osalta taloutta seurataan kuukausittaisilla taloustiedotteilla ja kolme kertaa vuodessa tehtävillä laajemmilla toiminnan ja talouden käsittävillä osavuosikatsauksilla. Toimintaa kehitetään jatkuvasti, jotta resurssit ovat tehokkaassa käytössä.	Tasapainoinen talous varmistaa pitkäjänteisen palvelujen kehittämisen. Resurssit vahvistuvat peruspalveluissa.	- suorite- ja eurotiedot (Horisontti)	Taloutta seurataan aktiivisesti ja raportointi on toteutunut sovitusti vuoden 2021 aikana.
Opetus- ja varhaiskasvatustalot			
Hankerahoituksen hyödyntäminen varhaiskasvatuksen ja koulujen toiminnassa.	Hankkeilla ja projekteilla tuetaan keskeisiä toiminnan tavoitteita.	Toteutuneet hankkeet ja rahoituksen määrä Hankekoordinoinnista vastaavan henkilön työpanos	Koulut mukana lin kunnan opetustoimen hankkeissa. lin opetuspalveluissa on alakoulujen ja Valtarin koulun yhteinen kielikoordinaattori kielten opetuksen kehittämisen hanketyössä yhteensä 20h / vko. Hankerahoituksen avulla toteutettiin erilaisia lisätoimintoja useilla kouluilla. Lukiossa koronataukea lukion oppimisvajeen täyttämiseksi, satsaus sijaisuuksiin ja erityisopetukseen. Varhaiskasvatuksessa hankerahoja haettu ja saatu v.2021.
lin vesiliikelaite			
Toimitaan vesihuoltolain mukaisesti. jolloin vesihuollosta	Investointien rahoittaminen	Toiminnan ja investointien	Toiminnan ja investointien rahavirta on positiivinen 195.334 euroa (v. 2020 negatiivinen 72.801 euroa)

aiheutuvat kustannukset peritään maksuina asiakkailta	toiminnan tuloksella	rahavirta positiivinen	
Investointien rahoittaminen toiminnan tuloksella			

Osallistuvat kuntalaiset

Kuntalaiset saavuttavat kunnan palvelut. Kunnan toiminta on avointa ja päätöksenteko perustuu aitoon kuulemiseen. Kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia kehitetään jatkuvasti vastaamaan nopeasti muuttuvan ympäristön edellytyksiä. Helposti käytettävät ja ennakoivat digipalvelut ovat yksinkertaiseneet kuntalaisten palveluja siten, että asiointi kunnan kanssa on helppoa, nopeaa ja miellyttävää. Kuntalaiset pääsevät itse suunnittelemaan palveluitansa ja kyläyhdistysten aktiivisuuden tukemiseksi käytössä on osallistava budjetointi osana kunnan talousarviota.

Toimenpiteet	Tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Sosiaali- ja terveystoimen palvelut			
Sote-palveluista kerätään asiakaspalautetta ja kehitetään toimintaa sen pohjalta. Kehittäjäasiakkaat, asiakasraadit ja foorumit toimivat aktiivisesti. Palveluja kehitetään niin, että digitaaliset palvelut ovat joustavia ja laajassa käytössä. Digipalvelujen käytössä tarjotaan tukea kuntalaisille.	Kuntalaisille tarjotaan monipuolisia mahdollisuuksia osallistua Oulunkaaren palvelujen kehittämiseen.	- asiakastytyväisyys	Koronaepidemian takia kosketusnäytöllä toimivat asiakaspalautelaitteet on poistettu käytöstä, joten asiakaspalautetta ei ole voitu kerätä yhtä systemaattisesti kuin ennen. Kuntalaiset voivat jättää palautetta toiminnasta ja palveluista Oulunkaaren nettisivujen sekä kunnan oman palautekanavan kautta.
		- asiakasraatien, asiakasfoorumien kokoontumiset	Koronaepidemian takia myös erilaiset asiakasfoorumien kokoontumiset ovat olleet haasteellisia ja niitä on toteutettu vaihtelevasti koronatilanteen mukaan. Asukkailla ja asiakkailta on ollut mahdollisuus osallistua sote-palveluiden kehittämistyöhön hyvinvointialueen valmistelun kautta erilaisten asukas- ja järjestökyselyiden ja -tapaamisten kautta.
		- Digitaalisten palvelujen käyttäjämäärät	Digitaalisten palveluiden määrä ja käyttäjämäärät ovat lisääntyneet ja vakiintuneet koronaepidemian aikana.
Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut			
Osallisuuden toteuttaminen valmisteluvaiheessa.	Osallisuuden edistäminen.	-monialaiset työryhmät ja edustuksellisuuden toteutuminen valmisteluelimissä	Osallisuutta on edistetty hankkeilla ja osallisuuden näkökulma on esillä koulun arkisten asioiden suunnittelussa. Aktiivisia oppilaskuntia useimmilla kouluilla. Oppilaat ja huoltajat ovat osallistuneet yhteisöllisen oppilashuollon toimintaan.
Lapsivaikutusten arvioinnin toteuttaminen opetus ja varhaiskasvatuspalveluissa.		-toteutetut arvoinnit/määrä	Ei erillisiä lapsivaikutusten arviointeja vuonna 2021 kouluissa tai niiden päätöksenteossa. Hallinnossa arviointeja tehty koulukuljetuspäätöksissä, palveluverkkoa koskevissa päätöksissä, oppilashuollon arvioinnissa sekä poikkeusolojen arvioinnissa. (erillisiä arviointeja 14 kpl). Toteutettu arviointia myös varhaiskasvatuksessa. Tuloksia arvioita ja palautteita käsitellään

			varhaiskasvatuksessa, sekä tehdään korjaavia toimenpiteitä. Kyselyä kehitetään. Kiusaamisen ehkäisy-suunnitelma ja turvallisuussuunnitelma toteutetaan varhaiskasvatuksessa.
Varhaiskasvatuksen huoltajien arviointikyselyjen tulosten ja toimenpiteiden käsittely päätöksenteossa.	Ennako- ja lapsivaikutusten arvioinnin käyttöönotto vuodelle 2021 aikana.	- vastausprosentit ja tulokset kyselyissä	Kyselyn tuloksia käsitellään ja kehitetään edelleen toimintaa saatujen arviointien ja tulosten pohjalta. Tavoite lisätä vastaajien määrää.
Huoltajien osallisuus toiminnan suunnittelussa kouluissa ja varhaiskasvatuksessa.	Suunniteltujen kyselyjen ja palautekäytäntöjen toteuttaminen sekä niiden arviointi.	-toteutuneet tilaisuudet/tapahtumat	Vanhempaintapahtumat olleet vähäisiä korona-aikaan. Huoltajia kuultu koulutoiminnan kehittämisessä. Kyselyitä huoltajille. Vanhempainillat, vanhempainyhdistys Vanhempain tapaamiset, pienimuotoiset ulkojuhlat ja -tapahtumat kouluilla. Varhaiskasvatuksessa ovensuukyselyt huoltajille, kevätkuuhlat, vanhempainillat
Tiedottamisen parantaminen		-viestintäsuunnitelma/-strategia	Tiedottaminen aktiivista Wilman kautta.
li-instituutti			
Kuntalaisten hyvinvointityöpajat	Mahdollistaa kuntalaisvaikuttaminen.	Osallistujien lukumäärä	Järjestöillat 7 kpl kävijöitä 73 henkilöä
Kulttuurikauppila osatoteuttaja Oulunkaaren Lähde! Taiteesta osallisuutta ESR -hankkeessa – tavoitteena parantaa heikommassa asemassa olevien kuntalaisten mahdollisuutta osallisuuteen ja kulttuuriseen hyvinvointiin.	Nuorten ja erityisryhmien hyvinvoinnin edistäminen kulttuurin keinoin.	Osallistujien lkm	Lähde -studio nuorille 40 osallistujaa.
Asiakkaiden osallistaminen työllistämispalveluiden toiminnan kehittämistyöhön	Hyvä yhteistyö eri toimialojen välillä työllistämässä	Tapahtumien/Osallistujien määrä, palautteet.	lipajan asiakkaat osallistuneet 6 eri hankkeen toimintaan: osallistumispäiviä 15/84 henkilöä. Korttikoulutus/7 hlöä, muut koulutukset 3/49 hlöä, muu kehittämistoiminta 4 asiakasta
Työllistämisen ESR-hanketta valmistellaan yhteistyössä eri toimialojen ja kylä- ym. yhdistysten kanssa	Kartoitetaan toimintaympäristö ja mukaan lähtevät yhdistykset, hankesuunnitelma valmis	Hankerahoitus saatu ja hanke aloitettu	lin kylillä mejän porukasa- ESR-hankkeelle myönnetty hankerahoitus ajalle 1.7.2021-30.6.2023. Hanke käynnistetty 16.8.2021.
Kiinteistö- ja ympäristötekniiset palvelut			
Kuntalaisia osallistuvat maankäytön ja lähipalveluiden suunnitteluun.	Kaavoitusvalitusten vähäinen määrä	Valitusten määrä nolla	Kaavavalituksia 2 kpl Kunnallisvalitus Sikalanjärven lähivirkistysaluetta koskevasta päätöksestä.
lin vesiliikelaitos			
Uusissa asemakaavoissa merkitään tarpeelliset johtoalueet kaavamerkinnoin.	Maanomistajasopimukset / MRL:n mukaiset	Sijoituslupapäätökset 0 kpl	Tavoite toteutui tarpeellisilta osin

	sijoituslupapäätökset 0 kpl		
Asemakaavojen ulkopuolella putkien ja niihin liittyvien laitteiden sijoittaminen tapahtuu maanomistajien lupien / sopimuksien perusteella.			Sijoituslupapäätökset 0 kpl; tavoite toteutui

Osaavat tekijät

Kuntaa johdetaan tiedolla. Henkilöstön ammattitaitoa ja osaamista kehitetään jatkuvasti. Jokainen on sitoutunut yhteisiin tavoitteisiin, joita kohti kuljetaan työyhteisöjen välisellä yhteistyöllä. Jokainen voi vaikuttaa omaan työhönsä ja kokea ylpeyttä siitä, että työ tuottaa laadukasta tulosta. Uuden henkilöstön perehdytys on selkeää ja kaikki toiminta perustuu avoimuudelle. Osaava henkilöstö tuottaa kustannustehokasta ja laadukasta työn tulosta, joka palvelee kuntalaisia entistä paremmin.

Toimenpiteet	Tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Koko kunta			
Osaamisen kehittäminen (perehdyttäminen, työhön opastus, koulutus, työnohjaus)	Party-kokonaisluvun pysyminen kuntakeskiarvon yläpuolella	Sairauspoissaolot 2021 < 2020	pysyivät samassa tasossa (11,7/11,)
Sisäinen tiedotus	Kokonaissairauspoissaolojen pysyminen kuntakeskiarvon alapuolella	Koulutuspäivien määrä/työntekijä >= 3	keskimäärin 1,5 tpv (ilman vesoja)
Kehityskeskustelut	Kaikkien työntekijöiden kanssa käydään vähintään yksi kehityskeskustelu vuodessa.	Käytyt kehityskeskustelut 100 %	arvio toteutuksesta 80 %
Yhteistoiminta			

Resurssiviisas li -tiekartta

Tavoitteena:

1. Ei ilmastopäästöjä – kunta toimii hiilineutraalisti eikä tuota ilmastomuutosta aiheuttavia kasvihuonepäästöjä.
2. Ei jätettä – kunta toimii kiertotaloudessa, jossa materiaalit kiertävät eikä jätettä synny.
3. Ei ylikulutusta – kunnassa kulutetaan luonnonvaroja maapallon kantokyvyn rajoissa.

Energiantuotanto ja kulutus

- Fossiiliton ja hiilineutraali sähkön- ja lämmöntuotanto
- Energian säästäminen kotitalouksissa, julkisella sektorilla ja yrityksissä
- Energiatehokkuus. Tilatehokkuus.

lin tavoitetila 2050

- uusiutuva energia on halvin vaihtoehto kaikkiin tarpeisiin
- suurten energiamäärien teknisesti ja taloudellisesti kannattava varastointi lissä laajasti käytössä
- uudet rakennukset tuottavat vähintään käyttämänsä energian
- lilaakso on uusiutuvan energian globaali yritystoiminnan keskittymä

Toimenpiteet	Tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Koko kunta			
Energian säästäminen	Toimipisteet sitoutuvat energiansäästö-sopimukseen	- toimitilojen kulutus 2020 < 2019	Sähkö 7175852kwh/a (v.2020), 7299865kwh/a (v.2021)

		- sopimuksen tehneiden toimipisteiden määrä/toimipisteiden määrä	Tavoite ei ole edennyt
Elinvoimapalvelut			
Kysyntäjoustopohjustus ja tiedotus; virtuaalivoimalaratkaisujen, kunnan kiinteistönhallintajärjestelmien ja lin Energian yhteistyön selvitys laskelmineen.		- selvitys	Tavoitteet toteutuneet osin, selvitys kesken.
50/50-mallin koordinointi.	Kannattavuuslaskelma.	- selvitys	Tavoitteet toteutuneet.
Geotermisen energian jatkokartoitus.			Tavoitteet toteutuneet osin, selvitys kesken.
Paikallista-merkin ympäristölupaukset:	Uusia ympäristölupauksia + 20 %.	paikallista –yritykset	Tavoitteet toteutuneet.
Energiatehokkuussopimuksen koordinointi ja energiayhteisön konseptointi.	Energiatehokkuuskuntakonsernissa, yrityksissä ja kotitalouksissa.	energiansäästö	Tavoitteet toteutuneet.
Resurssiviisas li – työn koordinointi.	Kunta toimii ilmastoystävällisesti uuden päästövähennystavoitteen mukaisesti.	CO2-päästövähennys	Tavoitteet toteutuneet.
Sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut			
Yhteistyössä kunnan kanssa arvioidaan sote-tilojen tehokasta, muuntojoustavaa ja energiatehokasta käyttöä.	Sote-tilat ovat terveet, turvalliset ja tehokkaassa käytössä.	muutokset sote-tilojen kokonaisneliömäärässä	Vähennystä 800 m2.
Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut			
Energian tuotanto ja kulutus paikallisesti tasapainossa.	Tilojen ja materiaalien optimoitu ja energiatehokas käyttö	- energiankulutuksen seuranta yksiköittäin	Energiankulutuksen seuranta ei ole saatu vielä toimimaan joillakin kouluilla. Seurataan koulun energiankulutusta (mm. sisälämpötilat), jalkautetaan säästötoimenpiteitä luokkiin. Koulun ja kiinteistönhuollon yhteistyö on aktiivista ja tehokasta. KeKe-tiimit ja ympäristötiimit ohjaavat energiankulutuksen seurantaa. Varhaiskasvatuksessa osittain toteutunut: vesihanoja säädetty, opetettu huolelliseen käsien pesuun ja pieneen lämpimän veden kulutukseen, kierrätetty kalusteita ja välineitä.
Tilat tehokkaassa käytössä		-opetus- ja varhaiskasvatussuunnitelmassa yksilöllisiä tavoitteita	Tilojen käyttöaste koulupäivinä korkea kaikilla kouluilla, iltakäyttöä myös kouluilla paljon. Iltaisin mm.

		-tilojen käyttöaste päiväkodeissa ja kouluissa	kansalaisopiston ja kuntalaisten toimintaa. Varhaiskasvatuksessa kaikki tilat tehokkaassa, maksimi käytössä, päivittäin ja viikoittain.
Kiinteistö- ja ympäristötekniset palvelut			
Uudisrakennukset energialuokkaan A	Kunnan rakennusten energiatehokkuus	Energiatehokkuustodistus	Alarannan koulu on energialuokkaa A.
Rakennusvalvonta antaa opastusta ja neuvoja energiataloudelliseen rakentamiseen.	Asuinrakennusten energiatehokkuus	AO-lupien energianluokka vähintään B	Opastusta on annettu.
Kunnan katuvalaistus uusitaan energiatehokkaaksi	Energian säästö	Katuvalaistuksen elohopeavalaisimia vähennetään 25 %.	Noin 25% katuvalaistuksesta muutettu. Yksittäisiä vaihtoja vuosittain noin 100 kpl.
lin ateria- ja puhtauspalvelut			
Aurinkoenergian tuottaminen kiinteistöjen sähkön käyttöön	Seurataan Merta-keittiön aurinkovoimaloiden sähkön tuottoa	Kwh/v	35 870 kWh/v

Liikkuminen ja yhdyskuntarakenne

- Älykäs, uusiutuvilla polttoaineilla toimiva liikenne
- Turvallisen, terveellisen ja kestävästä liikkumisesta mahdollista yhdyskuntarakenne

lin tavoitetila 2050

- Liikenne on halvinta uusiutuvista luonnonvaroista valmistetuilla polttoaineilla
- lissä on käytössä uudet edulliset vähäpäästöisten ajoneuvojen haltijamallit
- lissä on säilynyt monimuotoista luontoympäristöä ja lähivirkistysalueita

Toimenpiteet	Tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Elinvoimapaalvelut			
Sähköautot. Sähköautojen käytön laajennus kuntalaisille.	Kuntalaiset käyttävät uusia liikkumisen ratkaisuja. Käyttö-/osallistumisaste 5 %.	sähköautoilla ajatut km:t	Korona estää yhteiskokeilujen käynnistymisen.
Kimppakyytikokeilu koronatilanteen salliessa.		liikkumisen kokeilut	Korona esti toiminnan testaamisen suuremmalla joukolla.
Yritysyhteistyö uusiutuvien polttoaineiden tankkauspaikkojen lisäämiseksi.		uusiutuvien polttoaineiden tankkauspaikat	Tavoitteet toteutuneet.
Uusien asuinalueiden energia- ja jäteratkaisujen tuki.			Tavoitteet toteutuneet.
Sosiaali- ja terveystoimenpiteet			
Soteen liittyvissä henkilö- ja tavarankuljetuksissa pyritään logistiikan tehostamiseen ja vähäpäästöisyyteen.	Etäyhteyksien ja (sähköisten) yhteiskäyttöautojen ja yhteiskäyttöjen	soten yhteiskäyttöautojen hyödyntämisaste	Yhteiskäyttöautoilla (2 kpl) ajettu noin 27 900 km. Korona on vaikuttanut yhteiskäyttöautojen

	hyödyntäminen vahvistuu. Lähdepuiston rakentaminen etenee.		käyttöön, eikä niitä ole käytetty vuonna 2021 niin laajasti esimerkiksi etätyökäytäntöjen takia.
Hyödynnetään esim. palveluliikenteen uudet mahdollisuudet ja kumppanuudet kuljetuksissa.		sote-palveluihin liittyvät henkilöstön ja asiakkaiden matkat	
Luontoympäristö ja lähivirkistysalueet toimivat osana terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä.		kotihoidon toiminnanohjausjärjestelmän mittarit	Kotihoidossa on käytössä toiminnanohjausjärjestelmä, jolla seurataan ja optimoidaan työntekijöiden siirtymät. Kotihoidon välitön hoitotyön aika on yli 60 %, mikä osoittaa, että hoitajan työmatkoihin käyttämä aika on optimoitu hyvin pitkien välimatkojen alueella.
		palveluliikenteen käyttöaste	Yhteistyötä päivätoiminnan ja palveluliikenteen välillä tehdään ja toimintaa pyritään sovittamaan liikenteen aikatauluihin. Tämä on vaikuttanut positiivisesti sosiaalihoitolain mukaisten kuljetuspalveluiden myöntämiseen.
Lähde! Taiteesta voimaa arkeen –hankkeessa aloitettu, yhteistyö kunnan kanssa jatkuu.		Lähde! Taiteesta osallisuutta 2020-2023 –hankkeen toimenpiteet	Toiminnassa on hyödynnetty luontoympäristöä ja lähivirkistysalueita, esim. Suvantolan hyvinvointipuisto mahdollisuuksien mukaan.
Lähde! Taiteesta osallisuutta 2020-2023 –hankkeessa mm. Suvantolan hyvinvointipuistoon liittyen.			
Kiinteistö- ja ympäristötekniset palvelut			
Kaavoituksella täydennetään yhdyskuntarakennetta.	Palveluiden saavutettavuus	Maanhankinta	Vuonna 2020 hyväksyttiin Leipojantien

		keskusta-alueelta	asemakaava ja käynnistettiin Timpurintien asemakaavan laatiminen.
Liikunta ja -virkistysalueet sijoitetaan tiiviiseen yhdyskuntarakenteeseen.	Autoton liikuminen	Keskusta-alueiden korkea hoitoluokka	Sikalanjärven lähivirkistysalueen suunnittelu käynnistettiin.
Kunnan puisto- ja talousmetsät hoidetaan metsätaloussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti.	Luonnon monimuotoisuuden huomioiminen ja metsien hiilinielujen kasvattaminen	Hiilinielulaskelmat	Suunnitelmaa toteutettu soveltuvin osin.

Kulutus ja materiaalikierrot

- Neitseellisten raaka-aineiden kulutus kestävä ja kierrätysmateriaalien käyttö maksimoitu. Uudelleenkäyttö ja uusiokäyttö otettu huomioon jo tuotesuunnittelussa.
- Uudet kulutusmallit kotitalouksissa ja julkisessa taloudessa; tuotepalvelut, yhteisomistaminen, vuokraus ja lainaus

lin tavoitetila 2050

- Resurssiviisauden ja teollisen ekologian esimerkkialue

Toimenpiteet	Tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Koko kunta			
Siirtyminen postilähetysten frankeeraamisesta valmiiksi maksettuihin kuoriin	Postituskulut pysyvät ennallaan tai vähenevät, vaikka palvelun tuottajat korottaisivat hintoja	kirjekuorten ja postimaksujen hinta 2021 < 2020	Postimaksut 60.161 e (v. 2020), 51.902 e (v. 2021)
Siirtyminen lappupohjaiseen tulostukseen (ts. ei makseta enää laitevuokria)	Kopioinnin vähentäminen	Vertailuluku saadaan vuoden 2020 kopiomääristä	Kopiomäärät 228.957 kpl (v.2020), 236659 kpl (v. 2021)
Elinvoimapalvelut			
Kiertotalouden CircLab-demonstraatioympäristö Micropoliksella ja laajennus Sääskenharjuun.	CircLab avataan, Sääskenharjun kehittäminen käynnistyy uusia yrityksiä lihin.	CircLabin avaaminen, yritysten lkm	Tavoitteet toteutuneet, kiertotalousalueen selvitystyö käynnissä.
Luontaisten materiaalien korvaaminen ylijäämämaterialleilla kunnan ja yritysten toiminnassa.	Kiertotaloudesta liiketointaa ja kasvua.	Kiertoon saatu ylijäämämateriali kumppaneilla	Saamassa rahoituksen maakuntaliitolta / EU:ta
Resurssiviisas li -mallin koordinointi.	Kunta toimii resurssiviisaasti ja	kiertotaloustoimenpiteissä mukana	Tavoitteet toteutuneet.

	kiertotaloutta hyödyntäen.	olevien yritysten lkm	
Yhteishankintojen koordinointi. tuki lainaamotoiminnan laajenuksessa.		jakamistalouden kokeilut	
Sosiaali- ja terveystoimen palvelut			
Kierrätys toteutuu myös sote-palveluissa.	Kierrätys lisääntyy sote-yksiköissä.	kierrätystä toteuttavien sote-toimintayksiköiden määrä ja kierrätyksen laajuus	Kierrätystä on pyritty hyödyntämään ja tehostamaan kaikissa toimintayksiköissä. Turhaa tulostusta pyritään välttämään ja vain tarvittavat asiakirjat tulostetaan.
Arvioidaan yhteistyössä kunnan kanssa mahdollisuuksia uusien kulutusmallien hyödyntämiseen.		-mahdollisten uusien kulutusmallien käyttöönotto ja nykyisten mallien hyödyntämisaste	Jätteiden lajittelu ja kierrätystä on parannettu ja mahdollisuuksia tähän on kehitetty yhteistyössä kiinteistöistä vastaavan kunnan kanssa.
Opetus- ja varhaiskasvatus			
Yhteishankinnat / kierrättäminen koulujen ja päiväkotien materiaalihankinnoissa, olemassa olevien materiaalien hyödyntäminen.	Kierrätyksen ja kiertotalouden edistäminen.	kierrättämällä hankittujen tavaroitten arvo euroissa	Kouluissa hyödynnetään paljon kierrätettyjä kalusteita. Opetuksessa ja kerhotoiminnassa otetaan huomioon jo koululla olevat materiaalit ja uusiokäytetään niitä. Olemassa olevia materiaaleja käytetään ensisijaisesti ja uusia toissijaisesti. Oppikirjoja kierrätetään mahdollisuuksien mukaan. Koulutarvikkeet hankitaan kilpailutetuilta toimittajilta yhteishankintana. Säästöjen rahallinen arvo vaihtelee kouluittain muutamasta sadasta eurosta n. 1500 euroon lukukaudessa. Varhaiskasvatuksessa sisäistä kierrättämistä
		säästöt euroissa	
	Kiertotaloutta perehdyttävä, kestävä kulutuksen tavoitteiden oppiminen	Kierrätysteemat, Kiertokaareen tutustumiset	

			kalusteissa ja käyttötarkoituksen ja sijoituspaikan uudelleen harkintaa. Lainataan ylimääräisiä kalusteita myös toisiin päiväkoteihin. Pakkausmateriaali, pahvi, paperi ja tölkit hyödynnetään askarteluissa ja käytetään kierrätysmateriaaleja.
li-instituutti			
Kansalaisopisto tarjoaa kuntalaisille vähintään 6 kulutukseen ja materiaalikiertoihin liittyvää kurssia. Lisäksi opisto tarjoaa yhteistyössä kirjaston kanssa kestävä kehityksen mukaisia luentoja kaksi.	Tarjota kestävä kehitystä edistävää kurssitoimintaa. Ympäristö- ja luontoarvojen arvostaminen ja toimiminen ympäristöä arvostaen	osallistuneiden lukumäärä	13 kurssia, 123 osallistujaa
Ympäristötietouden edistäminen kansalaisopiston ja taidekoulun toiminnassa.	Kestävä kehityksen tavoitteiden sisäistäminen ja toimiminen tavoitteiden suuntaisesti.	Kansalaisopiston ja taidekoulun kestävä kehityksen toimintasuunnitelman valmistuminen v. 2021	Sovittu, että instituutti tekee yhteisen
Käynnistetään ekotukihenkilökoulutus.		Ekotukitoiminnan koulutus, osallistujien lkm	Ei toteutunut. Korona vaikuttanut.
Työllistäminen: kunnan irtaimen kierrätys, tuunaus ja käytöstä poistetun materiaalin uusiokäyttö.	Irtaimen kierrätys arkipäiväistä toimintaa, kestävä kehitys	Toiminta laajennetaan myös muille toimijoille	Käytettyjen liikuntavälineiden lainaamatoiminnan suunnittelu kuntalaisille toiminnan käynnistämiseksi alkuvuodesta 2022.
Yhdistyksille tarkoitettujen ääni- ja valo, telttä ym. lainaus	Omaehtoinen tapahtumien tuottaminen	Lainauskerrat	5 lainauskertaa. Korona vaikuttanut yhdistysten toimintaan. Tapahtumia ei ole järjestetty.
Kiinteistö- ja ympäristötekniset palvelut			
Jätejakeiden ja kierrätyksen lisääminen kunnan kiinteistöihin	Jätehuollon kehittäminen	Kierrätysasteen nosto	Selvitettävä jätehuoltoyrityksen kanssa miten eriliskeräys

			onnistuu, ja kiinteistöihin liittyvät uuden jätelain vaatimukset. Kierätyskokeilun käynnistäminen kunnan kiinteistöissä vuonna 2021, tuloksena osassa kiinteistöjä biojätteen erilliskeräys.
lin ateria- ja puhtauspalvelut			
Toimitaan yhteistyössä koulujen ja kiinteistöjen kanssa kiinteistöillä tapahtuvassa pienkompostoinnin kokeiluissa.	Kokeilupaikkojen kompostoinnin käytön/täytön seuranta	aloitettuja ja toimivia kokeiluja/vuosi	Uusia paikkoja 0, toiminnassa 3

Ruoan tuotanto ja kulutus

- Yhden maapallon rajoissa tuotettu ja kulutettu ruoka luo hyvinvointia, terveyttä ja taloudellista kasvua

lin tavoitetila 2050

- li on keskeinen toimija pohjoissuomalaisen ruokatuotannon renkaassa etenkin kalan osalta
- lissä tuotettujen ja kulutettujen elintarvikkeiden hiili- ja vesijalanjälki huipputasoa

Toimenpiteet	Tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Elinvoimapaalvelut			
Kalatalouden yritysyritys yhteistyö.	Kalatalouslissä vahvistuu.	Kalatalouden kehittämisessä mukana olevien yritysten lkm	Tavoitteet toteutuneet. Aloitettu.
Ruokahävikki viikon koordinointi, lähiruokakampanja.	Tuodaan ruokahävikki ja lähiruoka näkyväksi.	Ruokahävikkikampanjaan osallistuneet kuntalaiset.	
lin ateria- ja puhtauspalvelut			
Seurataan biojätteeseen menevän ruoan määrää kaikissa toimipisteissä.	Testataan koulu- ja päiväkotikiinteistöissä biojätteen erilliskeräystä.	kg/v	33 814 kg/v
Käytetään ruoanvalmistuksessa paikallisia raaka-aineita.	Paikallisten raaka-aineiden käytön osuus.	€/v	n. 193 107€/v
Ylijäämäruoan myynti kasvaa	Markkinointia tehostetaan myynnin kasvattamiseksi.	% ylijäävästä	n. 8,4% myynnistä

Veden käyttö ja luonnonvedet

- Puhtaat luontovedet, kestävä vedenkulutus, ravinteiden talteenotto ja kierrätys

lin tavoitetilä 2050

- lin jokien biologinen ja kemiallinen tila vastaava kuin 1950
- li tunnetaan puhtaiden vesien antimista

Toimenpiteet	Tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Koko kunta			
	Toimipisteet sitoutuvat vedensääntösopimuksiin	vedenkulutus 2021 < 2020	36475 m3/v (v. 2020), 40039 m3/v (v. 2021), korona vaikuttanut vuoden 2020 kulutukseen
		sopimuksen tehneiden toimipisteiden määrä/toimipisteiden määrä	Ei ole viime vuonna lisääntynyt
Elinvoimapaalvelut			
lijoen yhteistyöverkoston koordinointi ja hankkeiden käynnistys; koskikunnostukset, soiden ennallistaminen ja vesiensuojelukohteikot kärkenä.	lijoen vedenlaatu paranee ja vaelluskalojen avustettu luonnonkierto käynnistyy; tuetaan luonnon monimuotoisuutta, estetään ravinteiden valumista jokeen ja vahvistetaan hiilinieluja.	lijoki-sopimuksen edistämistoimet	Tavoitteet toteutuneet, aloitettu.
Kiertotalouden CirLab- ympäristö teollisuuksien sivuvirtojen puhdistukseen ja ravinteiden talteenottoon	CirLabissa käytetään levää ravinteena ja vesien puhdistuksessa.	Puhdistettujen vesien tilavuus ja ravinteiden talteenotto.	Tavoitteet toteutuneet, aloitettu.
Kiinteistö- ja ympäristötekniset palvelut			
Vaelluskalojen lisääntymismahdollisuuksien parantaminen	Virtavesien kunnostaminen	Kunnostettuja koskiosuuksia 10 kpl	Vanhaa uomaa kunnostettu 2021. ELY-keskus myönsi avustukset Kuivajoen sekä Olhavanjoen kutualueiden kunnostamisen vaiheen 2 jatkamiseksi, Kuivajoella tullaan kunnostamaan seitsemän koskea ja

			Olhavanjoen osalta laaditaan toimenpidesuunnitelma kunnostamattomille koskipaikoille Oijärvelle asti. Työnjohdon ollessa varattuna muihin projekteihin vaiheen 2 jatkon toteuttaminen siirtyi vuodelta 2021 vuoteen 2022.
Metsäsuunnitelman toteuttaminen	Luonnonvesien ravinnepitoisuuksien lasku	Metsämaanmuokkauksen hehtaarimäärä	Palautettu valmisteluun Khall 29.06.2021 §209
Iin Vesiliikelaitos			
Veden kulutuksen ja jäteveden tuotannon tarkkailu.	Tuotettujen vesimäärien suhde laskutettuihin määriin: talousvesi 1,2 ja jätevesi 1,3.	Toteutuneiden vesimäärien suhde laskutukseen.	Talousvesi 1,25 (tavoite 1,2), Jätevesi 1,48 (tavoite 1,3)
Viemäriverkoston laajentaminen	Uutta jv-verkosta 1,5 km	km / vuosi	Ei laajennuksia
Verkostojen saneeraus	Vj 1 km ja jv 1,5 km	km / vuosi	Vj 2,41 km ja jv 2,51 km

4. Talousarvion toteutuminen

4.1.1. Keskushallinto

Palvelun tehtäväkuvaus:

Tehtäväalueet:

Vaalit, kunnanjohto, kunnanvaltuusto, kunnanhallitus jaoksineen, kuntayhteistyö, verotus, varautuminen ja valmiussuunnittelu, maaseutuviranomaispalvelut, rahoitus, tietopalvelut ja tarkastus.

Toiminnalliset tavoitteet ja arvio niiden toteutumisesta:

Sitovat tavoitteet:

Tietopalveluihin sisältyy määrärahavaraus selainpohjaisen sähköisen asiointipalvelun käyttöönottoon osana Dynasty-asianhallintajärjestelmää. Sähköinen asiointipalvelu mahdollistaa mm. yksityishenkilöiden ja yhdistysten anomusten käsittelyn sähköisesti prosessin alusta loppuun.

Vuonna 2021 järjestetään kuntavaalit. Kuntavaaleihin varattu raha on ennallaan verrattuna edellisiin kuntavaaleihin huolimatta äänestysalueiden vähenemisestä, koska koronatilanne saattaa vaatia erityisjärjestelyitä.

Muuten keskushallinnon toiminnot ovat ennallaan. Toimielinten (valtuusto, hallitus ja jaostot) toimintakuluihin on tehty varovainen leikkaus, jonka on arvioutu toteutuvan joko toimielinten koon vähentämällä, palkkioiden ja matkakulujen pienenemisellä tai hankintojen vähennyksenä.

Ostot Oulunkaarelda

Kuntapalvelutoimiston talousarvioon sisältyvät henkilöstö- ja talouspalveluiden järjestelmämuutokset/laajennukset ja tietopalveluilla uusi, yhteinen tietoliikenneverkko sopimus, jonka on arvioitu laskevan kunnan meno tietohallinnon talousarviossa 30 000 €. Sopimuksen kustannukset on jaettu suoraan kuntaan kohdistuvien kustannusten osalta tuotteelle "Tietoliikenneverkko organisaatio" ja kaikkia koskevat kustannukset tuotteelle "Tietoliikenneverkko jaettavat", jonka osuus määräytyy työasemien suhteessa.

Oulunkaaren kuntapalvelutoimisto (kunta ja liikelaitos)	TA 907 719	TP 969 920	Erotus 62 201
Tietopalvelut	543 379	551 798	8 419
Talous	235 275	238 096	2 821
Henkilöstöpalvelut	129 065	180 026	50 961

Kuvaus talouden toteutumisesta ja olennaisten poikkeamien syyt:

Tulojen ylitys johtuu aluevaaleista saadusta korvauksesta. Menojen alitus kohdentuu pääosin muihin yhteistoimintaosuuksiin (kuntaosuudet alitus 155.000 €).

Käyttötalouden toteutuminen (€)	TA2021	TA muutos	TA+muutos	TP2021	Poikkeama
Toimintatuotot	16 000	0	16 000	45 088	-29 088
Toimintakulut	-1 696 494	0	-1 696 494	-1 552 520	-143 974
Toimintakate/jäämä	-1 680 494	0	-1 680 494	-1 507 432	-173 062
Poistot ja arvonalentumiset	-107 096	0	-107 096	-107 190	94
Tilikauden tulos	64 368 358	1 882 000	66 250 358	66 463 711	-213 353

Henkilöstön kehitys:

	TA2021	Lisäys	Vähennys	TP2021	Perustelut
kunnanjohtaja	1			1	
hallintojohtaja	1			1	
toimistos sihteeri	1			1	
tietopalveluasiantuntija	1			1	
Yhteensä	4			4	

4.1.2. Elinvoimapaalvelut

Palvelun tehtäväkuvaus:

Lin elinvoimapaalveluista vastaavat toimijat toteuttavat lin kuntastrategia 2025:n tavoitteita elinkeinon osalta. lissä tavoitellaan kasvun ja vetovoiman vahvistamista. li tarjoaa elinkeinoelämälle puitteet toimia kestävästi osana globaalia taloutta. Ympäristö- ja energiaosaaminen kasvattaa liiketoimintaa, työpaikkoja ja investointeja. li toimii elinkeinoelämä edellä.

- Kasvu

Kuntamarkkinointi

Kuntamarkkinoinnilla tavoitellaan kasvua, joka syntyy uusista asukkaista, yrityksistä ja vierailijoista. Markkinoinnissa käytetään rohkeasti luovia ja monimediaisia viestimutoja, joilla tuodaan esille lin vetovoimatekijöitä ja nostetaan alueen tunnettavuutta kuten palkittua ilmastotyötä. Asukashankinnassa toteutetaan asuinalueiden, kylien ja -tonttien markkinointia

keinoina mm. tonttipörssin/varausjärjestelmän kehittäminen, Rakentajan ja muuttajan opas -2020/2021, li tutuksi -palveluopas 2020/2021, some- ja hakukonekampanjat sekä kiinteistövälittäjille ja talopakettifirmoille li tutuksi -tilaisuudet. Kuntalaisten osallistamista, aktivointia ja sitouttamista toteuttaa kunnan tiedotelehdessä ja uutiskirjeen toimitus, kuntalaisbarometri 2021, verkkosivustojen / intranetin / kunnan sähköisten asiointi- ja viestintäpalveluiden kehittäminen, kuntalaiskyselyiden koordinointi ”Osallistuva li” -merkin alla, sekä uuden asukkaan tervetulo-paketin sisällön kehittäminen yhteistyössä alueen yritysten ja yhdistysten kanssa.

Open Agenda -hankkeen saadessa rahoitus ministeriöstä kuntalaisten strategisen osallisuuden vahvistaminen digitalisaation keinoin yhdessä kumppanikuntien kanssa.

IlmastoAreena 2021

Järjestetään Suomen merkittävin, kaikille avoin IlmastoAreena 20.-21.8.2021 ja ympäri vuoden netissä IlmastoAreenan johtokunnan teemoituksen mukaisesti. IlmastoAreenan rahoittaa 95 %:sti Maaseuturahasto.

Alueiden kehittäminen

Edistetään työn alla olevan elinkeino-ohjelman linjausten mukaisesti kärkialueiden kehittämistä Kiinteistö- ja ympäristötekniikan palveluiden kanssa.

Matkailu

Vahvistetaan matkailualaa lissä. Verkotetaan matkailutoimijat. Visit li:n luonto-, retkeily- ja vierailukohteita markkinoidaan tienvarsitauluihin ja opasteihin, verkkokampanjoin sekä esitteillä, karttajulkaisuilla ja mökkiläiskirjeellä.

- Elinkeinoelämä edellä

Tehdään listä paras paikka yrittää tavoitteena uusien yritysten syntyminen, yritysten toiminnan kehittyminen, investointihalukkuus ja yritysten verkostoituminen. Korona-ajassa yritysten tukineuvonta ja avustusten jalkauttaminen lihin. Yrittäjyysilmapiiri, aloittelevien yritysten neuvonta (uusyrityksperustanta), tilat&tontit (yhteistyössä lilaakso Oy ja tekniset palvelut), kasvupalvelut rahoitusneuvontoinen, uuden ilmeen markkinointiviestintä yhden luukun kokonaisuutena sekä reippaalla myyntiotteella. Paikallista-merkkiä viedään eteenpäin yhdessä yrittäjien kanssa. Säännöllistä vuoropuhelua yrittäjäyhdistysten ja kunnanjohton välillä koordinoidaan.

- Ympäristö ja energia

Avataan Micropolis 3.0 eli kiertotalouden innovaatiokeskittymä CircLab teollisuuden sivuvirtojen puhdistamiseen mikrolevätekniikalla yhteistyössä Oulun yliopiston kanssa (päärahoitus EAKR:sta ja yrityksiltä). Resurssiviisauden toimenpiteillä tavoitellaan liiketoimintaa, investointeja ja työllisyyttä. Kiertotaloudella tavoitellaan uutta liiketoimintaa yrityksille. Lisätään edelleen uusiutuvan energian hyödyntämistä sähkön ja lämmön tuotannossa. Suunnitellaan kysyntäjoustopilotti ja tehdään alueellisen virtuaalivoimalan selvitys. Edistetään liikenteen uusiutuvien polttoaineiden käyttöönottoa ja tavoitellaan lihin tankkauspisteitä. Kehitetään älykkäitä järjestelmiä uusiutuville energioille yhdessä alan yritysten kanssa. Aktivoidaan kuntalaisia sekä yrityksiä ilmastotoimiin (yhteistyössä lilaakso Oy) mm. Elämäntapakiihdyttämöllä. Koronatilanteen salliessa käyttöön otetaan kimpakyytisovellus ja uusien liiketoimintamallien etsimisellä. Käynnistetään lijoen laatua parantavia hankkeita, edistetään vaelluskalojen palauttamista ja vesistömatkailua. Toimitaan kansainvälisellä kentällä linnetoiminnan vahvistamiseksi.

Toiminnalliset tavoitteet ja arvio niiden toteutumisesta:

- Kasvu

Kuntamarkkinointi

Vuonna 2021 lin väestönkehitys on jatkanut kasvua. Asukashankintaa toteutettiin suunnitelman mukaisesti.

Kuntalaisten osallistamista, aktivointia ja sitouttamista toteutti kunnan tiedotelehden toimitus. Lähidemokratian kehittämisen ja osallisuuden Open agenda -hanke aloitti toiminnan yhdessä Inarin, Tuusulan, Lapinjärven ja Pietarsaaren kanssa – li kunnianhimoisen hankkeen vetäjänä.

Matkailu

Visit li!:n verkkosisältö ja lin matkailukohteiden markkinointi. Toteutettu yhteistyössä Visit Oulun kanssa kampanjointia (Wanha Hamina, Hiastinhaara ja Ympäristötaidepuisto). Oltiin mukana Pohjolan Rengastie kohteena. Matkailuhanke saatiin valmisteltua, tavoitteena 100% rahoitus Maaseuturahastolta.

Keskustan ja Pentinkankaan kehittäminen

Pentinkankaan kaavamuutos on ollut edellytys alueen elinvoiman kehittämiseksi. Elinkeino-ohjelmassa nostettu Pentinkangas kehittämisen kohteeksi, kaavamuutos alueella vireillä. Keskustan kehittäminen eteni yksityisten sijoittajien ratkaisulla, joita kannustettiin ja pyrittiin saamaan keskustaan sijoittumaan yrityksiä tarjoamaan palveluita.

Kuivaniemen biotalousalue ja Vatunki

Edistetty Kuivaniemen biotalousalueen ja Vatungin elinkeinojen kehittymistä.

- Elinkeinoelämä edellä

Vuosi 2021 oli toinen kokonainen toimintavuosi uutta lin yrityspalvelumallia. Neuvonnan piirissä ollut yli kaksisataa iiläistä yritystä ja oltiin mukana luomassa 34 uutta työpaikkaa. lihin perustettiin 62 uutta yritystä ja viisitoista yritystä sijoittui lihin. Kehittämis- ja investointi tukia jalkautui iiläisille yrittäjille ja yrityspalvelut on ollut mukana avustamassa rahoituksia. Koronan ja henkilömuutosten vuoksi useita tapahtumia ei pystytty toteuttamaan suunnitellusti. Toteuttamatta jääneiden toimien osalta palautettu kuntaan 25537 euroa.

- Ympäristö ja energia

CircLab eli teollisuuden sivuvirtoja tulevaisuuden teknologioilla kuten mikroleväteknologialla puhdistava kiertotalouden ympäristö käynnistettiin ja sille hankittiin kumppanit sekä jatkorahoitus. Tavoitteena on kiertotalouden investointien lisääntyminen lihin ja on käynnistetty selvitys kiertotalousalueesta yhteistyössä teknisten palveluiden kanssa. Kiertotaloutta tukevat alkaneeet hankerahoitukset Kaski ja Virke. Iijoki-sopimus on toteutunut suunnitellusti.

Kuvaus talouden toteutumisesta ja olennaisten poikkeamien syyt:

Käyttötalouden toteutuminen (€)	TA2021	TA muutos	TA+muutos	TP2021	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0	0	63 711	-63 711
Toimintakulut	-580 210	0	-580 210	-580 689	479
Toimintakate/jäämä	-580 210	0	-580 210	-516 978	-63 232
Poistot ja arvonalennukset	-3 905	0	-3 905	-11 680	7 775
Tilikauden tulos	-584 115	0	-584 115	-528 658	-55 457

4.1.3. Hallintopalvelut

Palvelun tehtäväkuvaus:

Tehtäväalueet:

Hallinnon tukipalvelut, postitus ja kopiointi, tietohallinto, asiointipiste, talouspalvelut, henkilöstöpalvelut, työkykyä ylläpitävä toiminta, työterveyshuolto, yhteistoiminta, yhteinen koulutus, työsuojelu, viestintä ja markkinointi sekä Vetoa ja Pitoa kuntatyöhön -hanke.

Toiminnalliset tavoitteet ja arvio niiden toteutumisesta:

Sitovat tavoitteet:

Tieto ja talouspalveluiden digitalisointia jatketaan etupäässä valtion asettamien kriteereiden saavuttamiseksi. Rakenteellisen muutoksena on ateria- ja tilapalveluliikelaitoksen kuntapalvelu-toimiston maksuosuuksien sisältyminen hallintopalveluihin. Niin ikään rakenteellisena muutoksen on työterveyskulttuurien ja -tulojen jakaminen toimialoille palveluiden kustannuslaskennan mahdollistamiseksi. Peräkkäiset vuodet eivät näin ollen ole vertailukelpoisia tieto-, talous- ja henkilöstöpalveluiden hallinnon osalta. Säästöpainneiden vuoksi hallintopalveluihin ei ole voitu asettaa muita kuin lainsäädännön edellyttämiä kehittämistavoitteita.

Talousarvio sisältää vuonna 2021 alkaneen lin kunnan hallinnoiman kaksi ja puolivuotisen Vetoa- ja pitoa kuntatyöhön esr-hankeen kustannukset. Hankeen on saanut 80 %:n rahoituksen. Hanke toteutetaan yhteistyössä osatoteuttajina toimivien Oulunkaaren kuntayhtymän sekä Pudasjärven, Utajärven ja Vaalan kuntien kanssa.

Kuvaus talouden toteutumisesta ja olennaisten poikkeamien syyt:

Merkittävimmät (126.500 €) ylitykset ovat palkka- ja taloushallinnossa; ohjelmistovaihdosten kustannukset ovat olleet arvioitua korkeammat. Niitä ei ole kuitenkaan voitu välttää, koska esimerkiksi palkkahallinnon aikaisempien ohjelmistojen tuki ja päivitykset päättyivät. Vuokrat ylittyivät 53.300 €, josta 33.300 € liittyi valokuitujen vuokriin, loppuosa pääosin sähköautojen leasing -vuokriin.

Tulojen ylitys liittyy Vetoa ja pitoa -hankkeeseen.

Käyttötalouden toteutuminen (€)	TA2021	TA muutos	TA+muutos	TP2021	Poikkeama
Toimintatuotot	168 311	0	168 311	272 483	-104 172
Toimintakulut	-1 714 866	0	-1 714 866	-1 941 164	226 298
Toimintakate/jäämä	-1 546 555	0	-1 546 555	-1 668 681	122 126
Poistot ja arvonalentumiset	-53 800	0	-53 800	-53 800	0
Tilikauden tulos	-1 600 355	0	-1 600 355	-1 722 481	122 126

Henkilöstön kehitys:

Vuosi	TA2021	Lisäys	Vähennys	TP2021	Perustelut
Hallintopalvelut					
taloussihteeri-controller	1			1	
talousassistentti	1			1	
henkilöstösuunnittelija	1			1	
tietohallintosuunnittelija	1			1	
toimistos sihteeri	1			1	
virastomestari	2			2	
projektipäällikkö	1			1	
Yhteensä	8			8	

4.1.4. Sosiaali- ja terveystalvet

Palvelun tehtäväkuvaus:

Kuntayhtymän johtajan katsaus

Oulunkaaren kuntayhtymä on vastannut kaksitoista vuotta jäsenkuntiensa lin, Pudasjärven, Utajärven ja Vaalan sosiaali- ja terveystalvetujen järjestämisestä ja tuottamisesta. Simon kunta liittyi kuntayhtymän jäseneksi vuoden 2011 alusta. Kuntayhtymä on tuottanut myös seudullisen kuntapalvelutoimiston palvelut vuodesta 2009 lähtien. Elinkeinojen kehittämistoiminta kuntayhtymän tuottamana päättyi vuonna 2019.

Kuntayhtymän strategia on voimassa vuoteen 2024 saakka. Kesäkuussa 2021 eduskunta hyväksyi hyvinvointialueuudistusta koskevat lait ja pitkään valmisteilla ollut sote-uudistus on nyt toteutumassa. Tämän seurauksena sosiaali- ja terveystalvetujen järjestämisvastuu siirtyy uusille hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta lähtien ja samalla kuntayhtymän sote-tehtävät nykymuotoisena päättyvät. Kuntayhtymän strategian visiona on hyvinvointi syntyä yhdessä. Strategisiksi tavoitteiksi on määritelty oman ja läheisten hyvinvoinnin ja turvallisen arjen rakentaminen, vaikuttavat ennaltaehkäisevät ja varhaisen tuen palvelut sekä sujuvat, yhteen toimivat ja palvelutarpeita vastaavat palveluketjut. Lisäksi kuntayhtymätasoinen vaikuttavuus tukee yhteistyötä ja tasapainoista taloutta. Yhtenä strategisena tavoitteena on myös uudistuvat lähipalvelut. Yhteisenä päämääränä on kuntayhtymä haluttuna työpaikkana ja yhteistyökumppanina. Kuntayhtymässämme kehittäminen kuuluu kaikille. Digitaaliset palvelut turvaavat osaltaan arjen sujuvuutta. Arjen tuen palvelukokonaisuutta ryhdyttiin pilotoimaan vuonna 2021. Arvojamme ovat yhdessä tekeminen, vaikuttava osallisuus sekä rohkea kehittäminen. Kuntayhtymän strategisissa päämäärissä on huomioitu kansalliset linjaukset sote-uudistuksen tavoitteisiin liittyen. Strategian toimeenpano konkretisoituu kuntien yhteisessä palvelujen järjestämissopimuksessa ja palvelutuotannon valmistelemissa palvelujen toimeenpano-ohjelmassa.

Koronpandemian hoitamisen haasteet jatkuivat myös vuonna 2021 ja sillä on ollut vaikutusta kuntalaisten palvelutarpeisiin, henkilöstömenoihin ja työntekijöiden työssä jaksamiseen. Osalla kuntayhtymän työntekijöistä on etätyöjakso jatkunut jo keväästä 2020 lähtien. Sote-toiminnan sisällöllinen kehittäminen on kytkeytynyt Tulevaisuuden sote -keskushankkeiden kehittämistyöhön. Kehittämissiimi uudistui ja kehittämistoimintaa toteutettiin kolmen teeman mukaisesti omistajaohjauksen neuvottelukunnan, kuntien ja Oulunkaaren hyvinvointijohtamisen verkoston ja Oulunkaaren kehittäjäverkoston toimesta.

Vuoden 2021 tilinpäätös on koko kuntayhtymän tasolla ylijäämäinen 1.610.444,27 euroa. Sosiaali- ja terveystalvetujen kulut kasvoivat vuoden 2020 tilinpäätökseen verrattuna 3,0 %. Erikoissairaanhoidon kulut nousivat 1,1 % ja oman toiminnan kulut kasvoivat 3,8 %. Koronasta aiheutui vuodelle 2021 lisämenoja 1,5 M€ eli saman verran kuin vuodelle 2020. Vuodelle 2021 ei ole arvioutu koronan hoidosta aiheutuneita tulomenetyksiä. STM:n myöntämää korona-avustusta vuodelle 2021 on arvioutu saatavan 3,2 M€.

Kuntatalouden haasteet heijastuvat Oulunkaarelle mm. ikääntyvän väestön palvelutarpeiden kysynnän kasvun myötä. Oman toiminnan ostopalvelujen kysyntää kasvattaa erityistä tukea tarvitsevien kuntalaisten palvelutarpeet mm. lastensuojelussa. Väestön palvelutarpeiden kasvu edellyttää jatkuvaa palvelurakenteen tarkastelua. Lastensuojelussa ja oppilashuollossa on ollut käynnissä valtion rahoittamia erillishankkeita. Myös henkilöstömääriä on tarkistettu henkilöstömitoitussuositukseen liittyen.

Kiitos kaikille kuluneesta vuodesta ja hyvästä yhteistyöstä kuntalaisten palvelujen turvaamisessa. Vuosi 2022 jatkuu työntäyteisenä hyvinvointialueuudistuksen toimeenpanoon valmistautuessa.

Kuntapalvelutoimiston tulevaisuus -projektissa vuoden 2022 aikana selviää kuntapalvelutoimiston jatko ja mikäli jäsenkunnat siirtävät kuntapalvelutoimiston palvelut in house -toimijoille vuoden 2023 alussa, käynnistää se kuntayhtymän purun. Simon palvelujen tuottaminen osana Lapin hyvinvointialueen järjestämisvastuuta selvitetään vuoden 2022 kevään aikana.

Leena Pimper-Koivisto
kuntayhtymän johtaja

Toiminnalliset tavoitteet ja arvio niiden toteutumisesta:

Laskelma kuntien soten tuotannon maksuosuuksista 2020-2022

(TA2021 on alkuperäinen talousarvio ja ei sisällä kuntien myöntämiä lisämäärärahoja)

	TP 2020	TA 2021	TP 2021	POIKKEAMA LOPULLISEEN TALOUSARVIOON	KÄYTTÖ- %	ERO TP 2020 - 2021		TA 2022	ERO TP 2021 - TA 2022	
						€	%		€	%
II										
Oma tuotanto	22 050 000	22 024 000	22 359 000	335 000	101,5	309 000	1,4	23 120 000	761 000	3,4
Erikoissairaanhoido	12 572 000	11 570 000	13 383 000	1 813 000	115,7	811 000	6,5	12 500 000	-883 000	-6,6
YHTEEN SÄ	34 622 000	33 594 000	35 742 000	2 148 000	106,4	1 120 000	3,2	35 620 000	-122 000	-0,3
PUDASJÄRVI										
Oma tuotanto	24 820 000	24 117 000	24 320 000	203 000	100,8	-500 000	-2,0	24 922 000	602 000	2,5
Erikoissairaanhoido	11 886 000	11 273 000	11 112 000	-161 000	98,6	-774 000	-6,5	11 298 000	186 000	1,7
YHTEEN SÄ	36 706 000	35 390 000	35 432 000	42 000	100,1	-1 274 000	-3,5	36 220 000	788 000	2,2
UTAJÄRVI										
Oma tuotanto	8 043 000	8 107 000	7 399 000	-709 000	91,3	-644 000	-8,0	8 519 000	1 121 000	15,2
Erikoissairaanhoido	3 427 000	3 355 000	3 345 000	-10 000	99,7	-82 000	-2,4	3 272 000	-74 000	-2,2
YHTEEN SÄ	11 470 000	11 462 000	10 744 000	-718 000	93,7	-726 000	-6,3	11 791 000	1 047 000	9,7
VAALA										
Oma tuotanto	9 595 000	9 844 000	9 179 000	-665 000	93,2	-416 000	-4,3	9 701 000	522 000	5,7
Erikoissairaanhoido	4 752 000	5 083 000	4 461 000	-622 000	87,8	-291 000	-6,1	4 650 000	189 000	4,2
YHTEEN SÄ	14 347 000	14 926 000	13 640 000	-1 287 000	91,4	-707 000	-4,9	14 351 000	711 000	5,2
SIMO										
Oma tuotanto	7 736 000	7 854 000	7 204 000	-649 000	91,7	-532 000	-6,9	8 141 000	937 000	13,0
Erikoissairaanhoido	4 534 000	5 000 000	5 123 000	123 000	102,5	589 000	13,0	5 000 000	-123 000	-2,4
YHTEEN SÄ	12 270 000	12 854 000	12 327 000	-526 000	95,9	57 000	0,5	13 141 000	814 000	6,6
YHTEENSÄ										
Oma tuotanto	72 244 000	71 945 000	70 461 000	-1 484 000	97,9	-1 783 000	-2,5	74 403 000	3 942 000	5,6
Erikoissairaanhoido	37 170 000	36 281 000	37 423 000	1 143 000	103,1	253 000	0,7	36 720 000	-703 000	-1,9
YHTEENSÄ	109 414 000	108 226 000	107 884 000	-342 000	99,7	-1 530 000	-1,4	111 123 000	3 238 000	3,0

Kuvaus talouden toteutumisesta ja olennaisten poikkeamien syyt:

Käyttötalouden toteutuminen (€)	TA2021	TA muutos	TA+muutos	TP2021	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0	0	104 481	-104 481
Toimintakulut	-34 109 952	-3 850 000	-37 959 952	-36 188 471	-1 771 481
Toimintakate/jäämä	-34 109 952	-3 850 000	-37 959 952	-36 083 989	-1 875 963
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	-935	935
Tilikauden tulos	-34 109 952	-3 850 000	-37 959 952	-36 084 924	-1 875 028

4.1.5. Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut

Palvelun tehtäväkuvaus:

Opetuspalvelut:

Toiminta sisältää keskeisesti perusopetuslain ja perusopetusasetuksen mukaisen opetuksen järjestämisen sekä siihen liittyvien tukipalveluiden toteuttamisen. Perusopetus turvaa alueellisesti tasapuolisen ja ajanmukaisen opetuksen ja antaa oppilaille hyvät valmiudet jatko-opintoihin sekä

itsensä kehittämiseen. Perusopetusta toteutetaan opetussuunnitelman mukaisesti oppilaiden yksilöllisyys, monipuoliset oppimisympäristöt ja lukuvuodelle asetetut painopisteet huomioiden. Lukion tavoitteena on antaa opiskelijalle jatko-opintojen, työelämän, harrastusten sekä persoonallisuuden kehittämisen kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja.

Opetuksen tulosalueen keskeisinä tavoitteina ovat lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen, osallisuuden vahvistaminen, oppimistavoitteiden saavuttaminen sekä laadukkaat ja monipuoliset arvioinnin tavat. Kuntastrategia, kestävä kehitys tiekartta ja Meidän li – hyvinvointimalli määrittävät myös toimialueen tavoitteita ja toimintaa. Vuoden 2021 lopussa perusopetuksen oppilaita oli 1486, koulujen yhteydessä olevissa esiopetusryhmissä oli esioppilaita 46 ja lukiossa opiskeli 186 opiskelijaa. Perusopetuksen yksiköitä oli yhteensä yhdeksän, näistä viidessä järjestettiin myös esiopetusta. Lin lukio järjesti lukiokoulutusta. Vuoden 2021 aikana iiläisistä oppilaista perusopetusta sai osa-aikaisesti tai pysyvämmiin 8 oppilasta lin kunnan ulkopuolella, kun vuoden 2020 lopussa oppilaita oli 15.

Varhaiskasvatuspalvelut:

Varhaiskasvatuspalveluiden toimialaan kuuluvat kunnallisissa ja yksityisissä päiväkodeissa toteutettava varhaiskasvatus ja esiopetus, ryhmäperhepäivähoito, perhepäivähoito kunnallisessa varhaiskasvatuksessa, avoin varhaiskasvatustoiminta, yksityisen hoidon tukien ja kuntalisten suorittaminen yksityisille palvelun tuottajille sekä kotihoidontuen suorittaminen kotitalouksille. Varhaiskasvatuksen keskeisinä tavoitteina ovat lasten ja perheiden hyvinvoinnin edistäminen, osallisuuden vahvistaminen, laadukkaat ja monipuoliset varhaiskasvatuspalvelut. Vuonna 2021 tammi-kuun alusta varhaiskasvatusta järjestettiin yhteensä seitsemässä kunnallisessa varhaiskasvatusyksikössä, syyskuun alusta kahdeksassa varhaiskasvatusyksikössä ja marraskuun alusta kunnallisia varhaiskasvatusyksiköitä oli yhteensä yhdeksän. Kunnallista varhaiskasvatusta järjestettiin myös perhepäivähoidossa. Vuoden 2021 alkupuolella toimintaa yksityisessä varhaiskasvatuksessa oli neljässä päiväkodissa ja syyskuusta 2021 alkaen kolmessa yksikössä ja marraskuusta 2021 alkaen kahdessa yksikössä. Vuoden 2021 lopussa kunnan järjestämään varhaiskasvatukseen osallistui 531 lasta ja yksityiseen varhaiskasvatukseen 40 lasta. Avoimessa varhaiskasvatuksessa oli vuoden 2021 lopussa yhteensä 45 lasta. Yhteensä varhaiskasvatuspalveluiden piirissä oli 616 iiläistä lasta, joka on noin 73% kaikista alle kouluikäisistä lapsista.

Varhaiskasvatuksen osallistumisaste lissä oli noin 66%, mikä on hieman yli maakunnallisen keskiarvon. Kolmesta ikävuodesta alkaen iiläiset lapset osallistuvat varhaiskasvatukseen yli kansallisen 74% keskiarvon. Varhaiskasvatustoimintaa määritteleviä lakeja ovat mm. varhaiskasvatuslaki, valtioneuvoston asetus varhaiskasvatuksesta, laki kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta, laki ja asetus yksityisen palveluiden valvonnasta, lastensuojelulaki, perusopetuslaki ja laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista. Varhaiskasvatusta toteutetaan perheiden tarpeista lähtevänä, lapsen hyvinvointia, kasvua, oppimista ja kehitystä edistävänä palveluna. Varhaiskasvatus perustuu valtakunnalliseen ja paikalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan. Varhaiskasvatussuunnitelmassa huomioidaan lasten yksilöllisyys ja palvelujen monimuotoisuus.

Lin kunnan varhaiskasvatus on mukana Opetus- ja kulttuuriministeriön ohjaamassa kaksivuotisen esiotuksen kokeilussa, joka alkoi elokuussa 2021. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilussa on mukana 92 lasta, joka on 63% 2016 vuonna syntyneistä iiläisistä lapsista. Kokeiluun osallistuvista lapsista 70% oli ennen kokeilua varhaiskasvatuksessa ja 30% lapsista olivat kotihoidossa. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu kestää vuoteen 2024 asti.

Tulosalueet ja sitovuustasot opetus- ja varhaiskasvatuspalveluissa

Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut jakaantuivat vuonna 2021 neljään tulosalueeseen ja sitovuustasoon:

- Opetuksen hallinto
- Varhaiskasvatuksen hallinto
- Opetuspalvelut
- Varhaiskasvatuspalvelut

Opetuksen ja varhaiskasvatuksen hallinto organisoivat ja johtavat henkilöstöä ja prosesseja sekä toimivat tukipalveluna opetuksen ja varhaiskasvatuksen organisaatiossa. Hallinto suunnittelee ja valmistelelee taloutta, päätöksiä, toimintaa, kehittämistä ja raportoi niistä opetus- ja varhaiskasvatustaloutakunnalle sekä kunnanhallitukselle ja kunnanvaltuustolle hallintosäännön ja muiden annettujen ohjeiden mukaisesti.

Opetuspalveluiden hallinnossa toimivat opetusjohtaja, laskennallisesti 3,5 toimisto- ja koulusihteeriä sekä määräaikaisena toimiva tuen koordinaattori (puoliksi varhaiskasvatuspalveluiden kanssa). Opetusjohtaja johtaa toimialaa, hallintoa, taloutta, keskeisiä prosesseja sekä toimii hallinnollisena lähijohtajana opetuksen yksiköiden johtajille ja toimistosihteereille. Varhaiskasvatuksen hallinnossa toimii varhaiskasvatusjohtaja ja laskennallisesti 1,5 toimistosihteeriä. Opetuksen ja varhaiskasvatuksen yksiköiden johtajat vastaavat yksiköidensä taloudesta ja hallinnosta sitovuustasojen, hallintosäännön ja delegoinnin mukaisesti.

Opetusjohtaja ja varhaiskasvatusjohtaja toimivat koko hallintokunnan osalta vastuuhenkilöinä ja tarvittaessa myös toimivat toistensa varahenkilöinä. Yksiköiden osalta vastuuhenkilöinä ovat rehtorit, koulunjohtajat ja päiväkodinjohtajat. Jokaisella lähijohtajalla on nimetty varajohtaja, vararehtori tai turvallisuudesta vastaava varahenkilö. Viime kädessä opetusjohtaja ja varhaiskasvatusjohtaja toimivat kaikkien alaistensa (yksiköiden johtajien) varahenkilöinä.

Toiminnalliset tavoitteet ja arvio niiden toteutumisesta:

Koulujen ja varhaiskasvatuksen tehtävänä ja tavoitteena on edistää sivistystä ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä oppilaiden edellytyksiä osallistua koulutukseen ja muutoin kehittää itseään elämänsä aikana. Opetuksen tavoitteena on lisäksi turvata riittävä yhdenvertaisuus.

Opetus ja varhaiskasvatus järjestetään lakien ja asetusten mukaisesti tasapuolisesti, tarkoituksenmukaisesti ja mahdollisimman laadukkaasti. Tavoitteena on turvata alueellisesti tasapuolinen ja ajanmukainen opetus ja varhaiskasvatus kaikille iällisille lapsille ja nuorille. Lisäksi tavoitteena on luoda mahdollisimman hyvät valmiudet toisen asteen opintoihin ja työelämään, tukea lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia ja mahdollistaa ja edistää osallisuutta.

Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut muodostuivat neljästä sitovuustasosta – opetuksen hallinnosta, varhaiskasvatuksen hallinnosta, opetuspalveluista sekä varhaiskasvatuspalveluista. Hallinnon tavoitteena on toimia tukipalveluna, henkilöstö- ja taloushallinnan organisoijana sekä toimia valmistelevana ja toimeenpanevana päätösprosesseissa. Toimialajohtajat vastaavat myös hallinnon johtamisesta.

Opetuspalveluiden toiminnot toteutuivat tilinpäätösajaksi suunnitellusti. Oppilaat esiopetuksessa, perusopetuksessa ja lukiossa saivat opetusta, oppilashuoltoa ja tarvitsemaansa tukea käytettävissä olevilla resursseilla. Peruskoulun päättötodistuksen sai 156 oppilasta. Päättötodistuksen saaneista kaikki saivat toisen asteen opiskelupaikan. Elokuussa 2021 toimintansa aloitti myös pilotoitu TUVA – ryhmä, jossa opiskeli perusopetuksen lisäopetuksen oppilaita. Ylioppilastutkinnon suoritti vuoden aikana 58 kokeilasta.

Kunnallisen varhaiskasvatuksen tarve nousi vuoden 2021 aikana johtuen pääasiassa yksityisen varhaiskasvatuksen vähenemisestä. Vuoden aikana perustettiin uusia ryhmiä ja yksiköitä ja otettiin vastaan liikkeenluovutuksena päiväkotit Harjuntähti. Kaikille paikkaa hakeneille järjestettiin varhaiskasvatuspaikka lakisääteisessä järjestelyajassa.

Koronaepidemian vaikutukset toimintaan

Vuoden 2021 toimintaan ja talouteen vaikutti suuresti vuonna 2020 alkanut koronaepidemia ja sen aiheuttamat muutokset. Varautuminen, toiminnan sopeuttaminen, rajoitukset ja tilanteen ympärille tarvittavat suunnitelmat ja toimenpiteet veivät paljon aikaa ja huomiota. Hallinnon ja henkilöstön tavoitteena on koko ajan ollut peruspalvelujen turvaaminen ja sitä kautta lasten, nuorten ja

perheiden toimivan arjen mahdollistaminen. Suosituksia, rajoituksia ja ohjeistuksia on pyritty noudattamaan mahdollisimman hyvin ja muutoinkin toimimaan siten, että henkilöstö voi poikkeustilanteesta huolimatta mahdollisimman hyvin tehdä työtään ja toimia lasten ja nuorten kanssa hallintokunnalle, toiminnalle, yksikölle ja yksilöille asetettujen tavoitteiden suunnassa. Tässä onnistuttiin varsin hyvin. Tehtyjen kyselyjen ja selvitysten perusteella henkilöstö, perheet sekä lapset ja nuoret ovat kokeneet, että poikkeusoloissa kunnan peruspalveluja on johdettu hyvin ja johdonmukaisesti, asioista on tiedotettu hyvin ja yksiköissä on huomioitu ja toteutettu rajoituksia ja suosituksia oikein. Terveysviranomaisten suosituksista ja määräyksistä johtuen yksittäisen oppilaan tai opetusryhmän opetusta on järjestetty myös etäopetuksena tai monimuoto-opiskeluna. Kouluissa on turvattu ja erityisellä tavalla huomioitu oppilashuoltoa, oppilaiden hyvinvointia ja seurattu opinnoissa edistymistä. Iin kunnan alueella koronatilanne oli vuoden 2021 aikana kokonaisuutena rauhallinen. Opetusta voitiin järjestää pääasiassa tehtyjen suunnitelmien mukaisesti.

Opetuspalveluiden toiminnassa on pyritty keskittymään laadukkaaseen opetukseen ja hyvinvoinnin yhteisön rakentamiseen myös poikkeusoloissa. Opetussuunnitelmiin, lukuvuosisuunnitelmiin, kuntastrategiaan, resurssiviisauden tiekarttaan ja Meidän li – hyvinvointimalliin asetetut tavoitteet on pyritty saavuttamaan. Ulkopuolisten yhteistyötahojen, vierailujen, koulujen välisen toiminnan ja tapahtumien osalta on jouduttu tekemään paljon muutoksia - siirtämään, perumaan tai toteuttamaan suunnitelmia pienimuotoisemmin tai etäyhteyksiä hyödyntäen. Kokonaisuutena opetuksen tavoitteet ja toiminta ovat toteutuneet keskeisiltä osin.

Varhaiskasvatustalvet ovat toimineet koko koronan ajan tarjoten palvelua samalla laajuudella kuin normaalioloissa. Varhaiskasvatuksen järjestäjille ei tullut koronan vuoksi lievennyksiä varhaiskasvatustalvin ja -asetusten noudattamiseen. Varhaiskasvatuksessa laadittiin toimintaohjeet ja varautumissuunnitelmat koko varhaiskasvatukseen ja kaiken aikaa on toimittu ohjeiden ja suositusten mukaisesti. Varhaiskasvatusta tuli järjestää suositusten mukaan välttämättä lapsiryhmien yhdistämisistä ja henkilökunnan tarpeetonta siirtymistä yksiköiden ja ryhmien välillä. Iin varhaiskasvatuksen yksiköitä ei ole yhdistetty poikkeusajan päättymisen jälkeen eikä muina loma-aikoina. Tämä on lisännyt haasteita varhaiskasvatustalven henkilöstön riittävytydessä, loma-aikojen suunnittelussa sekä vaikuttanut varhaiskasvatustalven henkilöstön kuormitukseen.

Kehittäminen ja painopisteet

Huolimatta poikkeuksellisista olosuhteista toimialaa kehitettiin ja painopisteitä vietiin eteenpäin myös vuonna 2021. Oppilas- ja opiskelijahuoltoa kehitettiin edelleen ja siinä toteutettiin oppilashuollon vuosikelloa poikkeusolot huomioiden. Jelparit – toimintaa jatkettiin ja kehitettiin. Yhteistyötä Oulunkaaren eri toimijoiden kanssa toteutettiin suunnitellusti. Opetusjohtaja toimi LAPE – ryhmän sekä oppilashuollon ohjausryhmän puheenjohtajana.

Opetuksen ja varhaiskasvatuksen yksiköissä toteutettiin hyvinvoinnin kasvuyhteisön prosessia kaikissa yksiköissä. Hyvinvoinnin kasvuyhteisön kehittäminen on prosessi, joka nostaa keskiöön lasten ja nuorten ja heidän perheidensä sekä työntekijöiden hyvinvoinnin. Kehittämistyössä korostuvat tuen ja avun toteuttaminen kasvu- ja kehitysympäristöissä, kohtaamisen ja osallisuuden edistäminen sekä arjen sujuvuus.

Kunnan tukipalvelujen osalta yhteistyötä on tehty erityisesti li-instituutin, teknisten palveluiden, kiinteistöhuollon sekä ateria- ja tilapalveluiden kanssa. Yhteistyö on sujunut suunnitellusti. Poikkeusolot ovat vaatineet tiivistä yhteistyötä ja tietojen vaihtoa. TVT- tukipalveluita on käytetty hankintoja tehtäessä ja oppimisympäristöjä kehittäessä.

Vuonna 2021 esiopetusta järjestettiin kaikilla muilla alakouluilla paitsi Alarannan, Ojakylän ja Pohjois-Iin kouluilla, joiden esioppilaat oli sijoitettu muiden koulujen esiopetusryhmiin. Pienillä kouluilla esioppilaat olivat pääosin yhdysluokissa ja isommissa kouluissa erillisluokissa. Varhaiskasvatusta tarvitsevien lasten osalta esiopetus toteutettiin Nikkarin, Lakson, Alarannan, Haminan ja Tikkasen varhaiskasvatuksen yksiköissä sekä kolmessa yksityisessä päiväkodissa, joissa ei esiopetusta järjestetty enää syyslukukaudella 2021. Kaksivuotisen esiopetuskokeilun koeryhmiä oli Alarannan, Lakson, Haminan, Nikkarin ja Tikkasen varhaiskasvatustalven yksiköissä. Kuivaniemessä

ja Olhavassa esiopetus toteutettiin varhaiskasvatuksen ja koulun yhteistyönä. Koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestettiin Haminan ja Kuivaniemen koulujen yhteydessä. Toiminta järjestettiin koulujen lukuvuosikalenterin mukaan ja siihen osallistui yhteensä 49 lasta.

Varhaiskasvatuksen yhtenä painopistealueena oli yksityisen palvelutuotannon lisäämisen linjassa. Tavoitteena on mahdollistaa pitkäkestoinen ja taloudellisesti vakaa yksityinen palveluverkon kunnallisen palveluverkon rinnalla. Yksityisen palvelutuotannon kasvamista mahdollista Opetus- ja Varhaiskasvatuslautakunnassa joulukuussa 2021 tehty päätös yksityisen varhaiskasvatuksen palvelusetelin käyttöönotosta 1.8.2022 alkaen.

Opetuksen ja varhaiskasvatuksen yhteinen Palvelusuunnitelma 2020-2025 hyväksyttiin lautakunnan syyskuun 2020 kokouksessa. Suunnitelmassa on esitetty ennusteita, tietoja, suunnitelmia, yksiköiden tilannetta, henkilöstörakennetta ja erilaisia työryhmän luomia vaihtoehtoja palveluiden järjestämiseksi. Työryhmä ja lautakunta hyväksyivät sekä opetuksen että varhaiskasvatuksen osalta tiekartan ja keskeiset toimenpiteet etenemiseksi. Keskeisenä nousee esille varhaiskasvatuksen osalta vuodelle 2022 uuden päiväkodin suunnittelun aloittaminen ja siihen liittyvien suunnitelmien, selvitysten, henkilöstöpäätösten ja talouden valmistelu. Opetuksen osalta erityisesti yläkoulujen oppilasmäärien muutokset ja muutamien koulukiinteistöjen kuntoarvioinnit vaativat vuonna 2021-2022 tarkempaa selvittämistä.

Kuvaus talouden toteutumisesta ja olennaisten poikkeamien syyt:

Kunnassa toteutettiin talouden tasapainottamistoimia myös vuoden 2021 aikana. Opetuksen ja varhaiskasvatuksen osalta tämä tarkoitti toiminnan ja palveluverkon tarkastelua. Varhaiskasvatuksen osalta kunnallisen varhaiskasvatuksen asiakasmäärien ennakoimaton kasvu johtuen yksityisten palveluntuottajien vähenemisestä loi kasvua myös menoille. Varhaiskasvatuksessa jouduttiin tekemään vuoden 2021 aikana useita muutoksia hyväksytyyn talousarvioon lisähenkilöstön, uusien yksiköiden ja ryhmien perustamisen sekä niistä aiheutuvien menojen johdosta.

Opetuksen ja varhaiskasvatuksen talousvuosi 2021 toteutui opetuksen osalta varsin suunnitellusti ja varhaiskasvatuksen osalta tilinpäätösvouden aikana tuli monia muutoksia. Toimialueilla pitäydettiin tarkassa taloushallinnassa. Vuoden 2021 talousarvioon varattiin opetukseen ja varhaiskasvatukseen toimintakuluiksi alkuperäisessä talousarviossa koko palvelualueella 24 853 679 euroa. Tilinpäätösvouden aikana talousarviota toimintakulujen osalta nostettiin 25 165 078 euroon (nousu 311 399 e). Toimintatuotoiksi budjetoitiin 1 342 485 euroa ja toimintakatteeksi 23 822 593 euroa. Toteutumat olivat tilinpäätösvoutena toimintakulujen osalta 25 012 902 euroa, toimintatuottojen osalta 2 056 822 euroa ja toimintakatteeksi muodostui näin 22 956 080 euroa. Toimintakate alittui siis 866 513 euroa. Tilikauden tulos oli 23 081 293 euroa eli se alittui 812 170 euroa.

Kokonaisuutena varhaiskasvatus alitti oman talousarvionsa 584 634:lla eurolla. Varhaiskasvatuksen kokonaisuuden alitusta selittävät erityisesti yksityisen hoidon tukien toteutuminen selvästi arvioitua pienempänä, koska yksityisen palvelutuotanto laski vuoden 2021 aikana 65 %. Talousarvion alitukseen vaikutti myös maksutuottojen puolella asiakasmaksukertymän kasvu 53 000 eurolla sekä valtion erityisavustukset, joita saatiin 267 000e. Kokonaisuudessaan varhaiskasvatuksen toimintatuotot olivat talousarvioon verraten 287 407 e enemmän.

Opetuksen tilikauden 2021 toimintakate oli 15 347 103 euroa ja se alittui 267 795:lla eurolla. Kulut olivat yhteensä 16 652 052 euroa. Talouden tasapainottamista toteutettiin tehtyjen linjausten ja päätösten mukaisesti. Vuoden 2021 talouteen vaikuttivat poikkeusoloista johtuvat lisääntyneet sijaiskulut sekä suojaantumiseen ja hygieniaan liittyvät kuluerät.

Opetuksen hallinnossa kulut olivat yhteensä 344 722 euroa ja ne alittuivat 60 117 euroa. Suurin alitus tuli henkilöstökuluista, 55 230 euroa. Toimintakatteeksi muodostui 296 522 euroa, joka alitti talousarvion 108 317:llä eurolla. Tätä selittää myös saadut toimintatuotot, kun erityisavustusten hankehallintoihin voitiin myös jyvittää tuottoja hallinnon kustannuspaikalle.

Käyttötalouden toteutuminen (€)	TA2021	TA muutos	TA+muutos	TP2021	Poikkeama
Toimintatuotot	1 325 985	16 500	1 342 485	2 056 822	-714 337
Toimintakulut	-24 853 678	-311 400	-25 165 078	-25 020 303	-144 775
Toimintakate/jäämä	-23 527 693	-294 900	-23 822 593	-22 963 481	-859 112
Poistot ja arvonalentumiset	-70 870	0	-70 870	-125 022	54 152
Tilikauden tulos	-23 598 563	-294 900	-23 893 463	-23 088 695	-804 768

Merkittävimmät muutokset ja valmistelut 2022:

Haminan uuden päiväkodin suunnittelu ja toiminnan käynnistämisen valmistelut
 Varhaiskasvatuksen tarpeen lisääntyminen ja sen vaikutukset
 Touhula Leikit Oyn Harjuntähden päiväkodin sulkeutuminen ja liikkeenluovutus lin kunnan varhaiskasvatukselle
 lin päiväkotiyhtiön litalan sulkeutuminen
 Lakson päiväkodin toiminnan lakkauttaminen
 Kaksivuotisen esiopetuskokeilun jatkuminen
 Päätös yksityisen palvelusetelin käyttöönotosta 1.8.2022 alkaen
 Opetuksen ja varhaiskasvatuksen palvelusuunnitelman 2020-2025 mukaiset toimet.
 Yläkouluopetuksen järjestämiskäytännöt.
 Kiinteistöselvitykset Valtarin, Aseman ja Jakun kouluille
 Olhavan koulun lakkauttaminen 1.8.2022
 Koronaepidemian aiheuttamat vaikutukset ja korona-exit
 Talouden tasapainottamisen toimenpiteet

lin kunnan väestönkehitys on kokonaisuutena hieman laskeva pitkällä aikavälillä. Syntyvyyden lasku on hieman tasaantunut ja myös hienoinen muuttovoitto on saanut kunnan asukasmäärän jopa kasvamaan vuonna 2021. Syntyvyyden lasku kuitenkin aiheuttaa tulevina vuosina sepeuttamistarpeita palvelurakenteeseen. Kunnan pohjoisosassa lapsimäärät ovat selkeimmin laskevia, ja se johtaa myös palveluiden tarkasteluun. Yläkouluikäisten määrä Valtarin koulussa on kasvava vielä seuraavien kahden vuoden aikana ja samanaikaisesti yläkoululaisten määrä laskee Kuivaniemen koululla. Tämä tulee huomioida huolellisella valmistautumisella tilojen ja resurssien osalta. Opetuksen ja varhaiskasvatuksen laadun takaamisen ehtona on riittävät resurssit. Muuttuvat palvelutarpeet, väestönkehitys ja talouden näkymät edellyttävät opetus- ja varhaiskasvatuspaleluilta tarkkaa suunnittelua ja erilaisten vaihtoehtojen selvittelyä.

Varhaiskasvatus

Käyttötalouden toteutuminen (€)	TA2021	TA muutos	TA+muutos	TP2021	Poikkeama
Toimintatuotot	447 965	16 500	464 465	751 872	-287 407
Toimintakulut	-8 496 760	-175 400	-8 672 160	-8 368 251	-303 909
Toimintakate/jäämä	-8 048 795	-158 900	-8 207 695	-7 616 378	-591 317
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	-14 070	14 070
Tilikauden tulos	-8 048 795	-158 900	-8 207 695	-7 630 463	-577 232

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA				Perustelut
VARHAISKASVATUS JA VARHAISKASVATUKSEN HALLINTO				
Vuosi	TA2021	Muutos	TP2021	
Varhaiskasvatusjohtaja	1		1	

Toimistosihteeri	1,25		1,25	
Tuen koordinaattori	0,5		0,5	
Päiväkodinjohtaja	4		4	
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	3		3	
Kiertävä varhaiskasvatuksen opettaja (varahenkilö)	4		4	
Varhaiskasvatuksen opettaja	33	2	35	toiminnan laajeneminen (2) määräaikaista tehtäviä
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	41	6	47	toiminnan laajeneminen (4) liikkeenluovutus (2)
Avustaja	19	2	22	pph avustajan tehtävään (1) liikkeenluovutus (1)
Kiertävä perhepäivähoitaja (varahenkilö)	1		1	
Perhepäivähoitaja (oma koti)	11	-1	10	pph avustajan tehtävään
Perhepäivähoitaja ryhmäperhepäiväkoti	6		6	
valtionavustuksilla		8		
Yhteensä	124,75	9	133,75	+8 varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa valtionavustuksilla

Varhaiskasvatuksen henkilöstömäärä kasvoi yhdeksällä henkilöllä. Tämän lisäksi varhaiskasvatukseen palkattiin kahdeksan työntekijää valtion erillisavustuksilla. Henkilöstömäärän lisääntyminen johtui kunnallisen varhaiskasvatuksen kysynnän kasvuna. Kysynnän kasvuun vaikutti yksityisen palvelutuotannon lakkaaminen Harjuntähden päiväkodissa (31.8.2021) ja litulan päiväkodissa (31.10.2021).

Opetuspalvelut

Käyttötalouden toteutuminen (€)	TA2021	TA muutos	TA+muutos	TP2021	Poikkeama
Toimintatuotot	878 020	0	878 020	1 304 949	-426 929
Toimintakulut	-16 356 918	-136 000	-16 492 918	-16 652 052	159 134
Toimintakate/jäämä	-15 478 898	-136 000	-15 614 898	-15 347 103	-267 795
Poistot ja arvonalentumiset	-70 870	0	-70 870	-110 952	40 082
Tilikauden tulos	-15 549 768	-136 000	-15 685 768	-15 458 233	-227 535

Henkilöstön kehitys:

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA				Perustelut
OPETUS JA OPETUKSEN HALLINTO				
Vuosi	TA2021	Muutos	TP2021	
Opetusjohtaja	1		1	
Rehtori	4		4	
Luokanopettaja (sis.koulunjoht.)	49		52*	*sisältää erityisavustuksilla palkatut resurssiopettajat ja tuntiopettajat
Lehtori	54		55	*sisältää erityisavustuksilla palkatut resurssiopettajat ja tuntiopettajat
Erityisopettaja	10		13	*sisältää erityisavustuksilla palkatut resurssiopettajat ja tuntiopettajat
Esiopettaja	5		5	

Kk-ohjaaja	28		29	*erityisen vaativat opetusryh- mät, hankerahoitus
Toimistos sihteeri	3,5		3,5	
Tuen koordinaattori	0,5		0,5	
Erityisopettaja (pilotti)	2		2	
Yhteensä	155,0		165*	*sisältää erityisavustuksilla palkattua henkilöstöä yh- teensä 11 htv

4.1.6. li-Instituutti

Palvelun tehtäväkuvaus:

Johtaminen ja hallinto

li-Instituutin hallinto- ja tukipalvelut, kokonaisvastuu instituutin johtamisesta, taloudesta, suunnittelusta ja kehittämisestä, li-instituutti -lautakunnan asioiden valmistelu ja päätösten toimeenpano.

Avustukset

Hyvinvointi-, liikunta-, tapahtuma-, nuorisotyö-, seniorikortti- ja kulttuuriavustukset, veteraaniraha sekä työllistämisen kuntalisä, liRekry-tuki, koululaisten kesäseteli ja kesäyrittäjyystuki.

Hyvinvointityö

Hyte -työ, nuorten ohjaus- ja palveluverkosto, LaPe -työryhmä, järjestöyhteistyö ja -avustukset, Vanhus- ja vammaisneuvosto, lin kylien neuvottelukunta ja ehkäisevä päihdetyö.

Kirjasto, Taidekeskus KulttuuriKauppila ja yleinen kulttuuritoiminta

Kirjasto- ja tietopalvelujen järjestäminen ja kehittäminen lin ja Kuivaniemen kirjastoissa ja kirjastoauto (kirjastoauto lakkautettu 1.4.2021 lukien) sekä hakeutuvat kirjastopalvelut.

Taidekeskus KulttuuriKauppila: kansainvälinen residenssitoiminta, ympäristötaidepuisto, keskustan ja puistojen kehittäminen taiteen keinoin, taiteesta hyvinvointia -toiminta, kansainvälinen Art li Biennaali joka toinen vuosi.

Kulttuuri- ja kotiseututyö sekä museotoiminta.

Kansalaisopisto, taidekoulu

Kansalaisopiston opetuksen ja lasten taiteen perusopetuksen (taidekoulu), näyttelyiden, konserttien ym. tilaisuuksien ja tapahtumien suunnittelu, järjestäminen ja kehittäminen.

Vapaa-aika

Nuorisotyö: nuorisotilatyo, liikkuva nuorisotyö, sosiaalinen nuorisotyö, nuorisotiedotus, nuorisovaltuustotoiminta, koulunuorisotyö, leirit ja retket sekä etsivä nuorisotyö.

Liikuntapalvelut: liikuntahallin toiminnasta vastaaminen, liikuntapalvelujen sekä -tapahtumien järjestäminen ja kehittäminen yhteistyössä eri yhdistysten ja järjestöjen kanssa, kuntalaisten liikunta- ja ravintoneuvonta. Liikunta-asiainneuvottelukunta.

Tapahtumapalvelut: Liikunta-, kotiseutu-, nuorisotyö- ym. tapahtumien sekä Museokahvila Huilingin kahvilatoiminnan järjestäminen ja kehittäminen yhteistyössä eri yhdistysten ja järjestöjen kanssa. lin kunnan tapahtumien ja juhlien järjestäminen.

Työllistäminen

Osallistuminen julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden tuottamiseen Oulun seudun työllisyyden kuntakokeilussa ajalla 1.1.2021-30.6.2023 kokeilulaissa määritellyn asiakaskohderyhmän osalta.

Palkkatuki, työkokeilu ja kuntouttava työtoiminta, työpajatoiminta, nuorten kesätyöllistäminen, yhteisöjen ja yritysten tukeminen työttömien työllistämässä, kehittämishankkeet.

Toiminnalliset tavoitteet ja arvio niiden toteutumisesta:

Yleistä instituutin toiminnasta

Hyvinvointityö

Hyvinvointityön tehtävänä on tehdä laaja-alaisesti yhteistyötä kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi niin lin kunnassa kuin Pohjois-Pohjanmaan laajuisesti.

lissä toteutettiin vuonna 2021 osallistavan budjetoinnin pilotti. Osallistavassa budjetoinnissa asukkaat otetaan mukaan pohtimaan ja myös päättämään siitä, mihin taloudelliset resurssit käytetään. Määrärahalta, 20 000 eurolla, saatiin toteutettua kolme eniten ääniä saanutta hanketta. Osallistavan budjetoinnin pilotista saatiin hyvä kokemus ja palaute, joten toimintaa jatketaan vuonna 2022.

lin kyläen neuvottelukunta kokoontui vuonna 2021 yhteensä kahdeksan kertaa. Avoimet kylät tapahtuma järjestettiin 12.6.2021 virtuaalisena ja siihen osallistuivat kaikki 11 kylää.

Vanhus- ja vammaisneuvosto kokoontui kaksi kertaa ja vanhus- ja vammaisneuvoston tapahtumatyöryhmä kokoontui kahdeksan kertaa. Vanhustenviikko ja mielenterveysviikko tapahtumineen järjestettiin syksyllä. Esteettömyyskartoitustyöryhmä kokoontui kaksi kertaa. Kesäkuussa järjestettiin esteettömyyskartoitukset lisi areenalle ja Lähde- puistoon sekä Kuivaniemen kirkkoon ja Oijärven uimarannalle.

Ikäarvokas hankkeeseen liittyen Oulunkaaren, seurakunnan ja lin kunnan työryhmä kokoontui viisi kertaa. ”Yhdessä ja etänä” -tapahtuma kesäkuussa järjestettiin yhteistyössä Poplin ”Yhdistyksistä” -toimintamallin mukaisesti.

Vuonna 2021 toteutettiin myös järjestöyhteistyön pilotti, jonka tavoitteena oli testata käytännössä kolmannen sektorin, kunnan ja soten välistä yhteistyötä, sitä miten kuntalaisille voidaan tarjota ennaltaehkäiseviä hyvinvointipalveluja. Pilotissa kehitettiin ”Järjestöilta” -toimintamalli. Järjestöiltoja järjestettiin seitsemän kertaa.

Syksyllä pilotoitiin ehkäisevän päihdetyön nuorten teemaryhmä. Tällä pilotilla lähdettiin käynnistämään ehkäisevän päihdetyön suunnitelmatyötä käytännön kautta. Ehkäisevän päihdetyön nuorten teemaryhmä kokoontui säännöllisesti lasten ja nuorten ajankohtaisten asioiden pariin.

Kansalaisopisto ja taidekoulu

Koronapandemia vaikutti kaikkiin toimintoihin kansalaisopistossa ja taidekoulussa. Liikunnan ja tanssin ryhmät opetettiin lähes koko kevätlukukauden etänä ja kaikkea opetusta ei voitu toteuttaa. Syyslukukauden opetus toteutettiin normaalisti lähiopetuksena. Verkkokursseja toteutui kuusi. Opetusta oli 28:ssa toimipisteessä eri puolilla litä. Ryhmäkoot pidettiin syyslukukauden alussa pienempinä, jotta THL:n esittämät turvavälisuositukset pystyttiin opetustiloissa ottamaan huomioon. Tämä vähensi arviolta 400 osallistujapaikkaa normaalivuoden maksimiosallistujamäärästä. Koronapandemia on vaikuttanut kurssi-ilmoittautumismääriin ja osallistujien sitoutumisasteeseen. Koronarajoitustoimien vuoksi suuri osa tapahtumista siirrettiin sosiaalisen median kanaville.

Kansalaisopistossa toteutui 7299 tuntia ja taidekoulussa 1958 tuntia Kursseja toteutui opistossa 332 ja taidekoulussa 100. Osallistujamäärä kansalaisopiston kursseilla oli 1511 henkilöä ja taidekoulussa oli 273 lasta.

Musiikki oli ylivoimaisesti suosituinta, sillä yli puolet opiston ja taidekoulun tunneista oli musiikin opetusta. Lisäksi liikunta ja tanssi, kuvataiteet ja kädentaidot olivat suosittuja.

lin kansalaisopisto osallistui aktiivisesti Meri-Pohjolan opistopiirin toimintaan. Opistopiirin PMSK-

hankkeen hakerahoilla tuotettiin mm. verkkomateriaalia taiteen perusopetukseen sekä suunniteltiin ja toteutettiin erilaisia lyhytkursseja ja työpajoja mm. kouluille koulupäivän yhteyteen.

Kansalaisopisto järjesti vuoden 2021 aikana lukuisia tapahtumia sekä lähitapahtumina että virtuaalisesti liVisio YouTube -kanavalla: mm. konsertteja, näytelmiä, näyttelyitä ja vaali-iltoja

Yleinen kulttuuritoiminta (Kirjasto ja Taidekeskus Kulttuurikauppila)

Kirjastoauto Akselin toiminta lakkautettiin maaliskuun alussa. Lin kokoisessa kunnassa kirjastoautopalvelu on ollut merkittävä asia tasa-arvoisten kirjastopalvelujen saavutettavuudessa lin kylillä. Vuoden aikana aloitettiin kirjaston kotipalvelu ikäihmisille ja kehitettiin koulujen ja päiväkotien kirjastopalveluja ”Kierrän kaarran kirjaston kylille” -hankkeessa.

Kirjaston lainaus/asukas oli lähes samalla tasolla kuin vuonna 2019 (17,3 lainaa/asukas). Lainamäärät ovat siis palautumassa ennalleen koronan jälkeen. Vuonna 2021 kirjasto järjesti 98 tapahtumaa, 23 kirjavinkkausta ja 25 tiedonhaun tai kirjastonkäytön opetusta. Henkilötyövuosien määrä tällä hetkellä on 7,5 eli toiminta on tehokasta. Kirjaston hankkeet lisäävät mahdollisuutta ja resursseja kehittää toimintaa ja järjestää erilaisia tapahtumia ja koulutuksia kuntalaisille. Pohjois-Pohjanmaan eKirjastossa oli käytössä 13 e-aineistopalvelua vuonna 2021.

Lukemiskasvatus on kirjaston merkittävimpiä tehtäviä. Tavoitteena on innostaa lapsia ja nuoria lukemaan ja vahvistaa heidän monilukutaitoaan. Lukutaidon tärkein perusta luodaan varhaiskasvatuksessa, eri kouluasteilla sekä kirjastoissa (Kansallinen lukutaitostrategia 2030, s. 21). Varhaiskasvatus ja koulut ovatkin kirjaston tärkeitä yhteistyökumppaneita. Paikalliseen opetussuunnitelmaan kirjattu Kirjastopolku on lin kirjaston ja koulujen välinen yhteistyösuunnitelma. Sen tavoitteena on, että lapset ja nuoret oppivat käyttämään kirjastoa apuna tiedonhaussa ja saavuttavat monipuoliset tiedonhallintataidot.

Taidekeskus KulttuuriKauppilan päätoimintoja ovat kansainvälinen residenssitoiminta, hyvinvointipisteiden ylläpitäminen (Ympäristötaidepuisto ja Lähde! -puisto) sekä keskustan ja puistojen kehittäminen taiteen keinoin. KulttuuriKauppila vastaa lin julkisen taiteen hankinnoista, kehittää ja toteuttaa taiteesta hyvinvointia -toimintaa ja järjestää kansainvälisen Art li Biennaalin joka toinen vuosi.

KulttuuriKauppila järjestää kaikille avoimia osallistavia kulttuuritapahtumia. Vuonna 2021 yleisölle suunnattuja tapahtumia oli yhteensä 11. Kävijämäärä tapahtumissa oli 1424. (näyttelyt, työpajat ja tapahtumat kuten Valonjuhla). Kävijämäärä Ympäristötaidepuistossa oli 1750 ja Lähde-puistossa 1600.

Huhtikuussa 2021 koottiin julkisen taiteen ohjausryhmä. Ohjausryhmän tehtävänä on toteuttaa seuraava lin julkisen taiteen hankinta. Kesäkuussa Taike myönsi lin kunnalle 40.000 euroa taidehankinnan toteuttamiseksi. Teoksen paikaksi vahvistettiin lin tori ja hankintaprosessia alettiin valmistella.

KulttuuriKauppila toteutti kansainvälistä residenssitoimintaa kahden residenssiohjelman kautta (KKAiC ja KKAiR). Koronasta huolimatta residenssissä oli yhteensä 10 taiteilijavierasta 5 eri maasta. Vuoden aikana toteutui yhteensä 4 sosiaalisen taiteen projektia eli yhteisöä osallistavaa toimintaa. Taike myönsi vuoden 2021 residenssitoimintaan tukea 20.000 €.

Vuonna 2021 KulttuuriKauppila toteutti kahta isoa hanketta: Lähde! – taiteesta osallisuutta -hanketta (pää toteuttaja Oulunkaaren kuntayhtymä) ja KRIPA-hanketta (Kansainvälinen residenssien innovaatioverkosto Pohjois-Pohjanmaalle). KRIPA hanketta rahoittaa Maaseuturahasto / ELY-keskus.

Taidekeskus KulttuuriKauppila vastasi vuoden 2021 alusta alkaen lin kotiseutumuseon toiminnasta. Kesäajan museonhoitajan lisäksi kotiseutumuseossa työskenteli yhteensä 8 kesätyöllistettyä nuorta. Kotiseutumuseo oli avoinna kävijöille 8.6. – 1.8.2021. Kesän kävijämäärä nousi 1400 kävijään. Yleisötyön lisäksi museolla toteutettiin kahta museoviraston tukemaa hanketta: museolaukkua (tuki myönnetty 2020) ja uittinäyttelyn uudistamista (tuki myönnetty 2021). Valonjuhlan yhteydessä marraskuussa pidettiin Uittomuseon uusitun näyttelykokonaisuuden avajaiset. Vuoden 2021 kävijämäärä

museoissa nousi kaikkienensa 1520 kävijään.

Vapaa-aika

lissä toimii kaksi nuorisotilaa, Löhölä lisi areenalla ja Majakka Kuivaniemitalossa. Nuorisotilat olivat auki tiistaista perjantaihin viikoittain, poikkeuksena tietysti koronarajoitukset, loma-ajat, sekä kesätoiminnat. Löhölässä kävi 1959 ja Majakassa 1003 lasta ja nuorta. Liikkuvat nuokkarit jalkautuivat lin sivukylille. Jokikylän, Olhavan, Jakkukylän ja Oijärven liikkuvissa nuokkareissa kävi yhteensä 212 lasta ja nuorta syksyllä 2021. Liikkuvat nuorisotilat toimivat kerran kuukaudessa/kylä. Liikkuvaa nuorisotyötä ei voitu järjestää koronan vuoksi keväällä -21.

Nuorisotyötä tehtiin aktiivisesti myös sosiaalisessa mediassa. Toimintamuotoina lähinnä TikTok, sekä instagram. Näiden kanavien kautta tavoitettiin 1600 nuorta. Kesäkerhot ja uimakoulut toteutettiin kesäkuussa. Kesäkerhoihin osallistui 333 ja uimakouluihin 204 lasta. Nuorisotyö järjesti lin koulujen 7. luokkalaisille ryhmäytyspäivä elokuussa lisi areenalla ja niihin osallistui 219 oppilasta. Nuorisotyö järjesti monenlaista toimintaa myös koulujen hiihto- ja syyslomalla. Näissä toiminnoissa oli yhteensä 233 lasta ja nuorta. Nuorisovaltuusto kokoontui kymmenen kertaa. Koronan vuoksi nuorisotyössä ei voitu järjestää keväällä -21 kouluolkkaritoimintaa.

Etsivä nuorisotyö on erityisnuorisotyötä, jonka tavoitteena on tavoittaa alle 29 -vuotiaita nuoria, jotka ovat koulutuksen tai työelämän ulkopuolella tai tarvitsevat tukea saavuttaakseen tarvitsemansa palvelut. Vuonna 2021 lin etsivään nuorisotyöhön tuli 60 yhteydenottoa. Heistä tavoitettiin 45 henkilöä. Koronavuodet ovat vähentäneet yhteydenottoja. Nuorille on pyritty olemaan läsnä sosiaalisessa mediassa, mutta kontakti on usein jäänyt ohueksi. Kasvokkain kohtaamista tarvitaan selkeästi.

Liikuntapalveluissa toteutettiin liikuntaneuvontaa yhteensä kahdeksalle eri henkilölle. Kehon koostumusmittauksiin osallistui yhteensä 136 henkilöä. Mittauksia tehtiin lissä ja Kuivaniemellä. Kesäjumppia järjestettiin kesäkuussa myöskin lissä ja Kuivaniemellä. Osallistujia jumppiin oli yhteensä 132. Liikuntaneuvoja irtisanoutui kesäkuussa. Liikuntaneuvojan vakanssi jätettiin täyttämättä.

Korona vaikutti liikuntahallin toimintaan. Toiminnasta ja käyttöasteesta ei olla vielä saatu normaalivuoden kokemusta. Liikuntahallin asiakasmäärät olivat tasaisessa nousussa vuoden 2021 aikana. lisi areenan liikuntasalin lohkot ovat lähes täyteen varattuja arki-iltais. Viikonloppuna hallilla on turnauksia mm. lentopallossa, sekä futsalissa. Muiden tilojen, kuten kuntosali käyttökapasiteetti ei ole vielä täysi. lisi areenalla kävi vuonna 2021 yhteensä 60309 asiakasta. Vapaa-aikapalvelut hallinnoi koulujen ilta- ja viikonloppukäyttöä. Koulujen saleissa liikkui vuoden 2021 aikana n. 8700 henkilöä.

Kuivaniemen kuntosalia käyttävät kuntalaisten lisäksi koulut, yhdistykset, sekä kansalaisopisto. Käyttöaste on hyvä. Nykyinen kulunvalvontaohjelma ei anna reaaliaikaista tietoa käyttäjämääristä.

Tapahtumapalveluissa vuonna 2021 järjestettiin kotiseutuviikko ja itsenäisyyspäivän juhla.

Työllistäminen

lin kunta osallistui 1.3.2021 käynnistyneeseen Oulun seudun työllisyyden kuntakokeiluun (1.3.2021-30.6.2023) yhteistyössä Oulun kaupungin, Hailuodon, Kempeleen, Limingan, Lumijoen, Muhoksen ja Tyrnävän kanssa. Työllisyyden kuntakokeiluilla pyritään lisäämään työllisyyspalveluiden vaikuttavuutta ja sujuvuutta yhdistämällä uudella tavalla valtion ja kuntien resursseja, osaamista ja palveluja. Kuntakokeilujen tavoitteena on edistää tehokkaasti työttömien työnhakijoiden työllistymistä ja koulutukseen ohjautumista sekä tuoda uusia ratkaisuja osaavan työvoiman saatavuuteen. Kokeilujen tarkoituksena on parantaa erityisesti pidempään työttömänä olleiden ja heikossa työmarkkina-asetuksessa olevien pääsyä työmarkkinoille. Yhteistyösopimuksellaan kunta on sitoutunut kehittämään toimintaa kokeilulle asetettujen yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Osapuolet vastaavat Kokeilun kohderyhmään kuuluvien työttömien työnhakijoiden lähipalveluiden järjestämisestä oman kuntansa osalta.

Maaliskuussa 2021 alkaneen työllisyyden kuntakokeilun myötä osa TE-toimiston tehtävistä siirtyi asiakkaan kotikunnan vastuulle. Asiakkaat siirrettiin TE-toimistosta massasiirtona maaliskuun puolivälissä ja tämän jälkeen varsinainen asiakaspalvelutyö saatiin ripeästi käyntiin. Merkittävin kuntakokeilun mukanaan tuoma muutos asiakkaan näkökulmasta on ollut henkilökohtainen yhteyshenkilö, omavalmentaja, joka auttaa asiakasta etenemään kohti henkilökohtaisia tavoitteitaan. Työllistymis- ja aktivointi-suunnitelmien päivittämisen lisäksi omavalmentajat ovat opastaneet asiakkaita työnhaussa sekä koulutuksiin ja muihin palveluihin hakeutumisessa. Lisäksi on tarjottu konkreettista apua esimerkiksi sähköisten palveluiden käytössä, työhakemusten tekemisessä ja CV:n päivittämisessä. Palvelua on tarjottu paikallisesti lin toimipisteessä ja tarpeen mukaan omavalmentajat ovat jalkautuneet myös Kuivaniemeen ja työpaikoille.

Kuntakokeilun asiakasryhmien kohdalla korostuu verkostoyhteistyön merkitys, jossa vuoden 2021 aikana esiintyi ajoittain suuriakin haasteita, johtuen mm. yhteistyökumppaneiden henkilöstövaihdoista ja -vajeista. Kuntakokeilun työnantaja asiakkaiden palvelujen kehittämistä on suunniteltu yhteistyössä lin Micropolis Oy:n yrityspalveluiden kanssa.

Kunta työllisti palkkatuella omiin yksiköihinsä 63 henkilöä (28,3 htv), joista kunnan velvoitetyöllistämisen piiriin kuuluvia 10 ja 10 alle 29-vuotiasta nuorta. Kuntouttavaan työtoimintaan osallistui yhteensä 70 asiakasta. Kuntouttavaa työtoimintaa järjestettiin työpajatoiminnan eri osastoilla lin keskustaajamassa, ryhmätoimintana Kuivaniemitalolla ja Oulunkaaren kuntayhtymän toimintayksiköissä. Työkokeiluun osallistui 10 henkilöä.

Koronan vuoksi edellisenä vuonna 2020 peruutetut nuorten kesätyöt kunnan ja Oulunkaaren kuntayhtymän toimipisteissä pystyttiin toteuttamaan aiempien vuosien tapaan. Kunta työllisti omiin ja Oulunkaaren kuntayhtymän yksiköihin yhteensä 97 nuorta. Lisäksi 94 nuorta työllistyi yrityksiin ja yhdistyksiin kunnan kesäseteli-tuella ja 6 nuorta pääsi kokeilemaan yritystoimintaa Micropolis Oy:n yrityskehittäjän sparraamina ja kunnan työllistämispalvelujen kesäyrittäjä -tuella.

Tuunataan työtä –hankkeessa jatkettiin Tavarat kiertoon varastojärjestelmän ja sirpaletyömallin kehittämistä mm. hyödyntämällä palvelumuotoilua. Koronan vuoksi monia suunniteltuja tapahtumia ja toimintoja jouduttiin edelleen perumaan tai muuttamaan toteutustapaa. Hankkeen loppuseminaari pidettiin 24.8.2021.

lin kylillä meidän porukasa ESR hankehakemusta valmisteltiin kevään aikana yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Hankkeelle myönnettiin rahoitus ajalle 1.7.2021-30.6.2023. Hanke käynnistyi rekrytointien jälkeen 16.8.2021. Hankkeen tavoitteena on rakentaa kunnan työllisyyspalvelujen ja kolmannen sektorin välille yhteistyömuotoja, pilotoida palkkatukityöllistämistä kolmannelle sektorille ja luoda iiläinen yhteisöllisen työllistämisen malli. Hankkeella halutaan synnyttää paikallista kohtaantoa työtehtävien ja työnhakijoiden välille vahvistamaan kylien elinvoimaisuutta, edistää osallisuuden kokemuksia ja tukea työkykyä. Hanke tarjoaa yhdistystoimijoille tukea ja koulutusta työnantajana toimimiseen.

Kuvaus talouden toteutumisesta ja olennaisten poikkeamien syyt:

Toimintatuotot

Instituutissa saatiin toimintatuottoja yhteensä 213.247 euroa enemmän kuin arvioitiin.

Vapaa-aikapalveluissa toimintatuottoja saatiin noin 101.000 euroa enemmän kuin arvioitiin. Tämä selittyy sillä, että liikuntahallin sisäiset vuokrat tuloutettiin instituutille. Näitä ei oltu arvioitu talousarvioon.

Kirjasto- ja kulttuuripalveluissa toimintatuottoja saatiin reilu 41.000 euroa enemmän kuin arvioitiin. Kirjaston ja Taidekeskus kulttuurikauppilan hanketuloja, museo- ja residenssiavustusta tuli arvioitua enemmän. Lisäksi kirjastoauton myynnistä saatiin tuloja noin 6.400 euroa.

Työllistämispalveluissa saatiin toimintatuottoja lähes 73.000 euroa enemmän kuin arvioitiin. Tuunaan työtä -hankkeessa saatiin lähes 48.000 euroa ja Koutsakko nää mua hankkeessa reilu 28.000 euroa tuottoja arvioitua enemmän.

Toimintakulut

Instituutissa alitettiin talousarvio yhteensä 521.447 euroa

Kansalaisopistossa ja taidekoulussa säästy noin 75.000 euroa. Säästöjä tuli eniten, lähes 44.000 euroa, henkilöstökuluissa, koska koronan vuoksi ei kaikkia kursseja voitu toteuttaa. Siksi säästöjä tuli myös palvelujen ostoissa sekä aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa yhteensä vajaa 29.600 euroa.

Vapaa-aikapalveluissa säästy lähes 150.000 euroa. Säästö syntyi tasaisesti kaikkien yksiköiden toiminnasta, liikuntapalveluista, nuorisotyöstä, tapahtumista, lin juhlista ja avustuksista. Korona vaikutti merkittävästi siihen, että kaikkea toimintaa ei voitu toteuttaa. Eniten säästöä tuli liikuntapalveluista vajaa 51.000 euroa mm. siksi, että liikuntaneuvojan tehtävä jätettiin täyttämättä, palvelujen ostosta ja aineista, tarvikkeista ja tavaroista säästöä syntyi myös nuorisotyössä yhteensä noin 16.000 €, mm. koska liikkuvaa nuorisotyötä ja nuorisotyön matkoja ja retkiä ym. toimintaa ei voitu toteuttaa. Samasta syystä myös tapahtumista ja lin juhlista säästy vajaa 11.000 euroa. Korona vaikutti myös erilaisten yhdistysten toimintaan ja avustuksia ei haettu. Liikunta-, tapahtuma- ja nuorisotyöavustuksista säästy siten lähes 25.000 euroa.

Hyvinvointityöstä säästy yhteensä vajaa 28.000 euroa. Suurimmat säästöt tulivat henkilöstökuluissa säästövapaiden vuoksi sekä hyvinvointiavustuksissa.

Kirjastossa ja kulttuuripalveluissa säästy yhteensä lähes 46.000 euroa. Suurimmat säästöt tulivat palveluiden ostoissa (mm. kirjastoautopalvelut) sekä henkilöstökuluissa, koska sekä kirjaston että kulttuuripalveluiden työntekijät olivat säästövapailla.

Työllistämispalveluiden toimintakulut alittuivat 204 053 €. Merkittävimmät säästöt tulivat henkilöstömenoista, yhteensä noin 113 000 €, mikä koostuu suurimmaksi osaksi palkkatukityöllistämisen palkoista ja palkkojen sivukuluista. Koronan vaikutukset heijastuivat edelleen myös palkkatukityöllistämiseen, koska osassa kunnan yksiköissä toimintoja jouduttiin vieläkin rajoittamaan. Kuntakokeilun valmistelu ja aloitusajakohdan siirtyminen vaikeuttivat työnhakijoiden palkkatukityöhön ohjautumista TE-palveluiden toimesta, koska työtarjoajia työnhakijoille muutostilanteessa ei juurikaan tehty.

Käyttötalouden toteutuminen (€)	TA2021	TA muutos	TA+muutos	TP2021	Poikkeama
Toimintatuotot	953 838	0	953 838	1 167 085	-213 247
Toimintakulut	-5 428 684	0	-5 428 684	-4 907 237	-521 447
Toimintakate/jäämä	-4 474 846	0	-4 474 846	-3 740 152	-734 694
Poistot ja arvonalentumiset	-67 307	0	-67 307	-49 661	-17 646
Tilikauden tulos	-4 542 153	0	-4 542 153	-3 789 831	-752 322

Henkilöstön kehitys vuonna 2021

	TA2021	Lisäys	Vähennys	TP2021	Perustelut
<u>Nimike</u>	0,25			0,25	yhteinen opetuspalveluiden kanssa
Toimistosihteerit 0,25					
Hyvinvointijohtaja	1			1	
Hyvinvointikoordinaattori	1			1	
Kansalaisopiston rehtori	1			1	
Opistosihteerit	1			1	
Musiikinopettaja	1	+1		2	vakinaistaminen

Suunnittelijaopettaja	1			1	
Vapaa-aikapäällikkö	1			1	
Vapaa-aikasihteeri	1			1	
Vapaa-aikaohjaaja	1			1	
Vapaa-aikaohjaaja	1			1	
Nuorisotyöntekijä	0,5			0,5	yht. Valtarin koulun
Etsivä nuorisotyöntekijä	2			2	
Liikuntaneuvoja	1		-1	-	täyttämättä 1.8.21 lukien
KulttuuriKauppilan vastaava tuottaja	1			1	
Kirjastonjohtaja	1			1	
Kirjastonhoitaja	2			2	
Kirjastosihteeri	4	+0,5		4,5	17.5.21 lukien
Liikuntahallivalvoja	2			2	
Työllistämispäällikkö	1			1	
Työnsuunnittelija	1			1	
Palvelusihteeri	0,5			0,5	tehtävä/nimike muutettu
Palveluohjaaja	1			1	tehtävä/nimike muutettu
Yksilövalmentaja	1			1	tehtävä/nimike muutettu
Työvalmentaja	2,9	+0,1		3	tehtävä/nimike muutettu
Kuntouttavan työtoiminnan ohjaaja	1,6		-0,1	1,5	tehtävä/nimike muutettu
Työvalmentaja, määräaik.	2			2	
Ohjaaja/kenttätyö, määräaik.	1			1	työvalmentaja/ympäristötyöt vakinaistettu
Yhteensä	35,75			36,25	

Toteutuma 2021 / henkilöstö

Kansalaisopisto ja taidekoulu

Kansalaisopiston pitkäaikainen musiikin tuntiopettaja vakinaistettiin 1.8.2021 lukien.

Vapaa-aika

Liikuntaneuvoja irtisanoutui ja tehtävä jätettiin täyttämättä 1.8.2021 lukien

Kirjasto- ja yleinen kulttuuritoiminta

Kirjastoauto lakkautettiin 1.3.2021 lukien ja kirjastoon perustettiin 0.5 kirjastosihteeri vakituinen.

Määräaikaiset hanketyöntekijät

- Kierrän kaarran kirjaston kylille - kiertävän kirjaston toimintamalli 50% hanketyöntekijä 1.4.-31.12.2021
- Lähde2! -hanke 50% asiantuntijakoordinaattori 1.1.-31.12.2021, hanke jatkuu v. 2022
- KRIPA -hanke 100% projektipäällikkö 1.1.-31.12.21, hanke jatkuu v. 2022

Työllistäminen

Työllistämisen palvelukeskuksen henkilöstön tehtävien muutokset:

- Kuntakokeilun tehtävien vuoksi työllistämisen henkilökuntaa ja tehtäviä on tarkasteltu vuoden 2021 vaihteessa ja henkilöstön tehtävät ja nimikkeet on muutettu kuntakokeilun tarpeiden mukaisiksi (päätökset on tehty vuoden 2020 lopussa)
- Vuoden 2021 lopussa työllistämisen palvelukeskuksen henkilöstö

(henkilöstömäärä vuoden 2021 lopussa on sama kuin vuoden 2021 alussa):

- Työllistämispäällikkö 1
- Työnsuunnittelija 1
- Omavalmentaja 4
- Työvalmentaja 4
- Määräaikainen työvalmentaja 2 (avustuksella)
- Kuntakokeilun vuoksi työllistämispäällikkö, työnsuunnittelija ja omavalmentajat ovat määräaikaisissa viroissa 1.12.2020-30.6.2023

Määräaikaiset tehtävät

Työvalmentaja/Nuorten työpajatoiminta 2 (valtionavustus)

lin kylillä mejän porukasa ESR-hanke 1.7.2021 alkaen (30.6.2023 saakka)

1. projektipäällikkö 16.8.2021 alk.
2. projektityöntekijä 23.8.2021 alk.

Hallinto

Käyttötalouden toteutuminen (€)	TA2021	TA muutos	TA+muutos	TP2021	Poikkeama
Toimintatuotot	15 900	0	15 900	16 586	-686
Toimintakulut	-163 047	0	-163 047	-144 219	-18 828
Toimintakate/jäämä	-147 147	0	-147 147	-127 632	-19 515
Poistot ja arvonalennukset	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-147 147	0	-147 147	-127 650	-19 497

Kansalaisopisto ja taidekoulu

Käyttötalouden toteutuminen (€)	TA2021	TA muutos	TA+muutos	TP2021	Poikkeama
Toimintatuotot	138 700	0	138 700	136 172	2 528
Toimintakulut	-778 264	0	-778 264	-703 188	-75 076
Toimintakate/jäämä	-639 564	0	-639 564	-567 016	-72 548
Poistot ja arvonalennukset	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-639 564	0	-639 564	-567 016	-72 548

Vapaa-aika

Käyttötalouden toteutuminen (€)	TA2021	TA muutos	TA+muutos	TP2021	Poikkeama
Toimintatuotot	116 020	0	116 020	217 103	-101 083
Toimintakulut	-996 349	0	-996 349	-846 402	-149 947
Toimintakate/jäämä	-880 329	0	-880 329	-629 298	-251 031
Poistot ja arvonalennukset	-32 108	0	-32 108	-17 719	-14 389
Tilikauden tulos	-912 437	0	-912 437	-647 018	-265 419

Kirjasto ja yleinen kulttuuritoiminta

Käyttötalouden toteutuminen (€)	TA2021	TA muutos	TA+muutos	TP2021	Poikkeama
Toimintatuotot	159 677	0	159 677	200 855	-41 178
Toimintakulut	-975 442	0	-975 442	-929 552	-45 890
Toimintakate/jäämä	-815 765	0	-815 765	-728 697	-87 068

Poistot ja arvonalentumiset	-9 006	0	-9 006	-6 154	-2 852
Tilikauden tulos	-824 771	0	-824 771	-734 851	-89 920

Hyvinvointi

Käyttötalouden toteutuminen (€)	TA2021	TA muutos	TA+muutos	TP2021	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-140 450	0	-140 450	-112 798	-27 652
Toimintakate/jäämä	-140 450	0	-140 450	-112 798	-27 652
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-140 450	0	-140 450	-112 798	-27 652

Työllistäminen

Käyttötalouden toteutuminen (€)	TA2021	TA muutos	TA+muutos	TP2021	Poikkeama
Toimintatuotot	523 541	0	523 541	596 368	-72 827
Toimintakulut	-2 375 132	0	-2 375 132	-2 171 079	-204 053
Toimintakate/jäämä	-1 851 591	0	-1 851 591	-1 574 711	-276 880
Poistot ja arvonalentumiset	-26 193	0	-26 193	-25 787	-406
Tilikauden tulos	-1 877 784	0	-1 877 784	-1 600 498	-277 286

Henkilöstön kehitys:

	TA2021	Lisäys	Vähennys	TP2021	Perustelut
Nimike				1	
Hyvinvointijohtaja	1				
Hyvinvointikoordinaattori	1			1	
Kansalaisopiston rehtori	1			1	
Opistos sihteeri	1			1	
Musiikinopettaja	1	+1		2	vakinaistaminen
Suunnitteli ja opettaja	1			1	
Vapaa-aikapäällikkö	1			1	
Vapaa-aikasihteeri	1			1	
Vapaa-aikaohjaaja	1			1	
Vapaa-aikaohjaaja	1			1	
Nuorisotyöntekijä	0,5			0,5	yht. Valtarin koulun
Etsivä nuorisotyöntekijä	2			2	täyttämättä 1.8.21
Liikuntaneuvoja	1		-1	-	lukien
KulttuuriKauppilan vastaava tuottaja	1			1	
Kirjastonjohtaja	1			1	
Kirjastonhoitaja	2			2	
Kirjastos sihteeri	4,5			4,5	
Liikuntahallivalvoja	2			2	
Työllistämispäällikkö	1			4	
Työnsuunnittelija	1			4	
Palvelusihteeri	0,5			0,5	tehtävä/nimike muutettu
Palveluohjaaja	1			1	tehtävä/nimike muutettu
Yksilövalmentaja	1			1	tehtävä/nimike muutettu
Työvalmentaja	2,9	+0,1		3	tehtävä/nimike

Kuntouttavan työtoiminnan ohjaaja Työvalmentaja, määräaik.	1,6 2		-0,1	1,5	muutettu tehtävä/nimike muutettu
Ohjaaja/kenttätyö, määräaik.	1			1	työvalmentaja/ym- pääristötyöt vakinaistettu
Yhteensä	36,25			36,25	

Toteutuma 2021 / henkilöstö

Kansalaisopisto ja taidekoulu

- Kansalaisopiston pitkäaikainen musiikin tuntiopettaja vakinaistettiin 1.8.2021 lukien.

Vapaa-aika

- Liikuntaneuvoja irtisanoutui ja tehtävä jätettiin täyttämättä 1.8.2021 lukien

Kirjasto- ja yleinen kulttuuritoiminta

- Kirjastoauto lakkautettiin 1.3.2021 lukien ja kirjastoon perustettiin vuoden 2020 lopussa 0.5 kirjastosihteeri vakituinen tehtävä kirjastoauton palveluja korvaavaan toimintaan. Tehtävä täytettiin 17.5.2021 lukien.

Työllistäminen

Työllistämisen palvelukeskuksen henkilöstön tehtävien muutokset:

- o Kuntakokeilun tehtävien vuoksi työllistämisen henkilökuntaa ja tehtäviä on tarkasteltu vuoden 2021 vaihteessa ja henkilöstön tehtävät ja nimikkeet on muutettu kuntakokeilun tarpeiden mukaisiksi (päätökset on tehty vuoden 2020 lopussa)
- o Vuoden 2021 lopussa työllistämisen palvelukeskuksen henkilöstö (henkilöstömäärä vuoden 2021 lopussa on sama kuin vuoden 2021 alussa):
  - Työllistämispäällikkö 1
  - Työnsuunnittelija 1
  - Omavalmentaja 4
  - Työvalmentaja 4
  - Määräaikainen työvalmentaja 2 (avustuksella)
- o Kuntakokeilun vuoksi työllistämispäällikkö, työnsuunnittelija ja omavalmentajat ovat määräaikaisissa viroissa 1.12.2020-30.6.2023

Määräaikaiset tehtävät

Työvalmentaja/Nuorten työpajatoiminta 2 (valtiovavustus)

lin kylillä meijän porukasa ESR-hanke 1.7.2021 alkaen (30.6.2023 saakka)

1. projektipäällikkö 16.8.2021 alk,

2. projektityöntekijä 23.8.2021 alk.

4.1.7. Kiinteistö- ja ympäristötekniiset palvelut

Palvelun tehtäväkuvaus:

Kiinteistö ja ympäristötekniisten palveluiden hallinto: Johto ja toimistopalvelut.

Kiinteistöpalvelut: Rakennuttaminen. Kiinteistönhoito.

Maankäytön suunnittelu: Yleis- ja asemakaavoitus. Kunnan omistamien metsätilojen hoito, tonttivaranto sekä mittaus- ja kartoitus.

Ympäristötekniset palvelut: Asemakaavateiden, liikunta-alueiden, satamien, puistojen ja muiden yleisten alueiden hoito ja kunnossapito sekä yksityistieavustukset.

Ateria- ja puhtauspalvelut: Ateria ja puhtauspalvelujen tuottaminen kunnan strategisten tavoitteiden mukaisesti. Keskiössä kuntalaisten hyvinvointi aina vauvasta vaariin, asiakasturvallisuus, henkilöstön hyvinvointi ja osaamisen kehittäminen.

Rakennustarkastus: Rakennustarkastus ja -valvonta

Toiminnalliset tavoitteet ja arvio niiden toteutumisesta:

Teknisten- ja käyttäjäpalveluiden investoinnit

Kiinteistö- ja ympäristötekniset palvelut vastaavat valtaosin kunnan investoinneista. Kunnanvaltuusto teki vuoden 2021 investointien talousarviomuutoksen 29.11.2021 §205. Talousarvion muutosten jälkeen kunnan investointikuluihin oli varattuna 2.06 M€. Investointikulujen toteutuma oli 2.124 M€ ja toteutumisaste 103 %.

Suurimpia investointikohteita olivat Jakkukylän sillan valmistuminen (779 t€), Alarannan kuivatuksen parantaminen (257 t€, yhteishanke vesiliikelaitoksen kanssa), Alarannan koulun Puustellin muutostyöt (176 t€), Leipojantien jatkeen saattaminen loppuun ja Vatungin satama-alueen kehittäminen (uusi laiturit ja suuaukon muutos).

Talousarvion muutosten jälkeen investointikohteiden lukumäärä oli 15, joista toteutui 14 kohdetta. Maan hankintaa ennätettiin toteuttamaan ainoastaan 42 t€:lla. Investoinnit toteutuivat myönnettyjen määrärahojen puitteissa lukuun ottamatta Haminan päiväkotia, jonka työmaa eteni ennakoitua nopeammin, ja vuoden 2021 laskutus oli 299 t€, kun määrärahaa oli varattuna 150 t€. Valtuusto (29.11.2021 §205) myönsi investointeihin lisämäärärahaa vuodelle 2021 Jakkukylän siltaan 460 t€, kunnallistekniikkaan 200 t€ ja Sosiaalipalveluiden uudisrakennukseen 13 t€ sekä Maalimaan kevyenliikenteen väylään 30t€.

Merkittävimpiä ulkopuolisen rakennuttajan hankkeita olivat pyöriteiden viitoituksen uusiminen, katuvalaistuksen omistusmuutos Kuivaniemellä, sekä Maalismaantien kevyen liikenteen väylän suunnittelun valmistuminen.

Kuvaus talouden toteutumisesta ja olennaisten poikkeamien syyt:

Käyttötalouden toteutuminen (€)	TA2021	TA muutos	TA+muutos	TP2021	Poikkeama
Toimintatuotot	9 780 300	0	9 780 300	10 264 035	-483 735
Toimintakulut	-9 876 406	0	-9 876 406	-9 470 729	-405 677
Toimintakate/jäämä	-96 106	0	-96 106	793 306	-889 412
Poistot ja arvonalennukset	-2 976 377	-140 000	-3 116 377	-3 042 680	-73 697
Tilikauden tulos	-3 072 483	-140 000	-3 212 483	-2 249 435	-963 048

Kiinteistö- ja ympäristötekniisten palveluiden hallinto

Toiminnalliset tavoitteet ja arvio niiden toteutumisesta:

Vuoden 2021 alussa tapahtui hallinnollinen uudistus, jossa ateria- ja tilapalvelut liitetään osaksi kiinteistö- ja ympäristötekniisiä palveluita.

Kuvaus talouden toteutumisesta ja olennaisten poikkeamien syyt:

Hallinnon toiminta oli talousarvion mukaista ilman merkittäviä poikkeamia, lukuun ottamatta 31 t€ suurempia KuEL-maksuja, joiden määrä toimitetaan talousarvion teon jälkeen.

Käyttötalouden toteutuminen (€)	TA2021	TA muutos	TA+muutos	TP2021	Poikkeama
Toimintatuotot	4 770	0	4 770	2 585	2 185
Toimintakulut	-293 149	0	-293 149	-306 032	12 883
Toimintakate/jäämä	-288 379	0	-288 379	-303 447	15 068
Poistot ja arvonalennukset	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-288 379	0	-288 379	-303 447	15 068

Kiinteistöpalvelut

Toiminnalliset tavoitteet ja arvio niiden toteutumisesta:

Vuoden 2021 alusta astui voimaan hallinnollinen uudistus, jossa muodostui uusi kiinteistötekniisten palveluiden toimintayksikkö, johon kuuluvat kiinteistöpalvelut, rakennuttaminen, kiinteistöt ja kiinteistöhoito. Hallinnollinen uudistus saatiin toteutettua suunnitellusti.

Kiinteistötekniisten palveluiden toiminnallisten tavoitteiden saavuttamista häiritsi henkilöstön vaihtuvuus ja henkilöresurssin puutteet. Nämä vaikuttivat etenkin rakennuttamisen investointeihin, joiden osalta jouduttiin tekemään talousarviomuutos.

Kuvaus talouden toteutumisesta ja olennaisten poikkeamien syyt:

Kiinteistötekniisten palveluiden talouden toteuma vuonna 2021 oli lähellä talousarviota. Toimintatuotot ylittivät hieman talousarvion (192 t€, 4%). Ylitys syntyi pääasiassa ennakoitua korkeimmista sisäisistä vuokrista (124 t€, 4%). Toimintakulut alittivat havaittavasti talousarvion (237 t€, 6%). Alitusta tapahtui tasaisesti seuraavilla tiliryhmillä; palveluiden ostossa (197 t€, 13%), aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa (25 t€, 2%) ja muissa toimintakuluissa (63 t€, 29%). Ylitystä tapahtui henkilöstökuluissa (47 t€, 10%) kiinteistöpäällikön viran perustamisesta ja osalle kalenterivuotta aiheutuneista palkkakuluista johtuen. Toimintatuottojen ylityksestä ja toimintakulujen alituksesta johtuen toimintakate ylitti talousarvion 429 tuhannella eurolla.

Käyttötalouden toteutuminen (€)	TA2021	TA muutos	TA+muutos	TP2021	Poikkeama
Toimintatuotot	4 830 470	0	4 830 470	5 022 433	-191 963
Toimintakulut	-3 676 783	0	-3 676 783	-3 439 382	-237 401
Toimintakate/jäämä	1 153 687	0	1 153 687	1 583 051	-429 364
Poistot ja arvonalennukset	-2 167 706	-140 000	-2 307 706	-2 274 823	-32 883
Tilikauden tulos	-1 014 019	-140 000	-1 154 019	-691 833	-462 186

Maankäytön suunnittelu

Toiminnalliset tavoitteet ja arvio niiden toteutumisesta:

lin rannikon ja saarten osayleiskaavan tarkastus Karhussa eteni. Kunnanhallituksen päätöksellä Karhun asemakaavoitus keskeytettiin helmikuussa 2021. Kunnanvaltuusto hyväksyi Jakkukylän osayleiskaavan. Pentinkankaan asemakaavan ja yleiskaavan muutokset etenivät kaavaehdotuksiksi. Strategisen yleiskaavan 2040 laatiminen eteni. Asemakaavamutoksista hyväksyttiin Kirkonseudun asemakaavan muutos korttelissa 31b ja lin kirkonseudun asemakaavan muutos Kauppap tien alueella. Seljänperän asema- tai yleiskaavoitus eivät edenneet.

Tuulivoimayleiskaavojen osalta kunnanvaltuusto hyväksyi Yli-Olhavan tuulivoimapuiston osayleiskaavan, ja kunnanhallitus hyväksyi Ollinkorven tuulivoimapuiston osayleiskaavan.

Vuonna 2021 vuokrattiin:

- Rakentamattomia omakotitalojen tontteja 11 kpl.
- Rakennettuja, joissa vuokrasopimus päättyi, on tehty jatkovuokraus uudella hinnalla 1 kpl.
- Liiketontteja, joissa vuokrasopimus päättyi, on tehty jatkosopimus uudella hinnalla 1 kpl.
- Rivitalotontteja, joissa vuokrasopimus päättyi, on tehty jatkosopimus uudella hinnalla 1 kpl.

Vuonna 2021 myytiin:

- Rivitalotontteja 3 kpl, joiden maanvuokrasopimus oli päättymässä ja vuokrahinta nousemassa ja jotka oli jo rakennettu.
- Omakotitalojen tontteja 15 kpl, joiden maanvuokrasopimus oli päättymässä ja vuokrahinta nousemassa ja jotka oli jo rakennettu.
- 31.12.2021 vapaita rakentamattomia omakotitalotontteja oli yhteensä 104 kpl (Liesharju 51 kpl, Alaranta 10 kpl, Tikkasenharju 18 kpl, Illinsaari 2 kpl, Olhava 6 kpl, Kaakkuriniemi 3 kpl, Kuivaniemen asemakylä 14 kpl)

Kuvaus talouden toteutumisesta ja olennaisten poikkeamien syyt:

Käyttöomaisuuden myyntivoitot olivat 183 t€ ennakoitua suuremmat, ollen 258 t€. Tonttien hinnat päivitettiin Khall 06.09.2021 § 253, ja oletettavasti vuoden 2022 alusta nousseet vuokrahinnat innoittivat ostamaan tontteja normaalivuosia enemmän.

Maa- ja vesialueiden vuokrat ylittivät 23 t€, ja puunmyyntitulot alittuivat 38 t€ verrattuna talousarvioon.

Käyttötalouden toteutuminen (€)	TA2021	TA muutos	TA+muutos	TP2021	Poikkeama
Toimintatuotot	725 000	0	725 000	895 518	-170 518
Toimintakulut	-187 439	0	-187 439	-167 747	-19 692
Toimintakate/jäämä	537 561	0	537 561	727 771	-190 210
Poistot ja arvonalennukset	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	537 561	0	537 561	727 771	-190 210

Ympäristötekniset palvelut

Toiminnalliset tavoitteet ja arvio niiden toteutumisesta:

Liikenneväylien, yleisten alueiden ja urheilualueiden hoitotaso oli tavoitteiden mukainen. Erityistä huomiota kiinnitettiin kunnan tonttitarjonnan ulkoasuun ostajan näkökulmasta sekä myrskytuhoille alttiiden puiden karsintaan.

Olhavanjoen kalataloudellinen kunnostusta ja Kuivajoen kutualueiden kunnostaminen ei pystytty jatkamaan työnjohtoresurssin saatavuudesta johtuen.

Käyttötalouden tasapainotusta edistettiin muun muassa hankkimalla traktori ja suorittamalla omana työnä liikunta- ja ulkoilupaikkojen kunnossapitoa.

Polttonesteitä myytiin seuraavasti Rantakestilän ja Vatungin asemilta:

[dm ³]	2020	2021
benssiini	5307	14999
diesel	4259	7981

Kuvaus talouden toteutumisesta ja olennaisten poikkeamien syyt:

Toimitantatuotoista myyntituotot olivat budjetoitua suuremmat johtuen polttoaineen menekistä. Tukia ja avustuksia budjetoitiin jokihankkeisiin 75 t€. Näitä ei haettu, eikä toisaalta kulujakaan syntynyt.

Toimintakulut alittuivat 100 t€:llä, koska yhtä viranhaltijaa ei ole tehtävässä (40 t€) ja palveluiden osto oli kohtalaista esimerkiksi lumitilanteesta johtuen (85 t€). Aineita ja tarvikkeita hankittiin 26 t€:llä enemmän, syynä esimerkiksi lisääntynyt ilkivalta.

Pilaantunutta maata jouduttiin vaihtamaan jälkitorjuntana. Projektin kustannus tähän saakka on 107 t€ ja merkittävää lisäystä ei ole odotettavissa.

Poistot olivat merkittävästi suuremmat. Talousarvioon ei ole kirjattu kaavateistä ja yksityisteistä aiheutuva 31 t€ poistoa. Lisäksi poistot kiinteistä rakenteista ja laitteista ovat 50 t€ budjetoitua suuremmat.

Käyttötalouden toteutuminen (€)	TA2021	TA muutos	TA+muutos	TP2021	Poikkeama
Toimintatuotot	104 500	0	104 500	49 185	55 315
Toimintakulut	-1 706 197	0	-1 706 197	-1 605 728	-100 469
Toimintakate/jäämä	-1 601 697	0	-1 601 697	-1 556 542	-45 155
Poistot ja arvonalentumiset	-661 240	0	-661 240	-738 741	77 501
Tilikauden tulos	-2 262 937	0	-2 262 937	-2 295 283	32 346

Ateria- ja puhtauspalvelut

Toiminnalliset tavoitteet ja arvio niiden toteutumisesta:

Hallinnonuudistuksen myötä perustettiin Kiinteistö- ja ympäristötekniikan palvelualueelle Ateria ja puhtauspalvelun tulosityksikkö. Ateria ja puhtauspalvelujen tehtävänä on huolehtia ja vastata omalla osaamisalueillaan kuntalaisten hyvinvoinnista. Huolehdimme palvelulupauksemme mukaisesti terveellisistä ja turvallisista ateriakokonaisuuksista vauvasta vaariin, sekä kiinteistöjen arvon säilyttämisestä ja asiakkaidemme viihtyisyydestä siivouksellisin keinoin.

Merkittävimmät talouden poikkeamat on toimintatuottojen ylitys 88t€. Ylitys johtuu sisäisten ateriamäärien kasvusta, ruokalipputulosten ja ulkoisten tarjoilupalvelujen kasvusta. SOTE-palvelun ateria ja puhtauspalvelun ja sisäisten kokouspalvelujen myynti laski koronasta johtuen.

Toimintakuluissa budjetti alittui 53t€. Alitus johtui henkilöstökulujen, palvelujen oston ja aineiden ja tavaroiden ostoissa. Muut toimintakulut, kuten sisäiset vuokrat ylittivät budjetoidun 178t€.

Tulosityksikölle ei talousarvion yhteydessä erikseen asetettu toiminnallisia tavoitteita. Talousarvion yhteydessä olevat taloudelliset tavoitteet ja sitovuustaso on osa kiinteistö- ja ympäristötekniikan palvelujen kokonaisuutta.

Vaikka tavoitteita ei erikseen määritelty Ateria- ja puhtauspalveluissa on jo ennen hallinnonuudistusta mitattu toiminnan vaikuttavuutta mm. raportoimalla ateriamääristä, siivottavista neliöistä sekä seurattu oman ja ostopalveluna toteutettavien palvelujen osuutta.

Vuoden 2021 ateriamäärien toteutuma ylittää merkittävästi aikaisempien vuosien ateriatuotannon. Ensimmäisen kerran ylitettiin miljoonan tuotetun ateriatuotteen määrä. Erityyppisiä ateriatuotteita tehtiin 1 092 535 kappaletta, vuonna 2020 määrä oli 663 374 kappaletta. Määrän kasvu johtuu merkittävästä varhaiskasvatuksen asiakasmäärien noususta ja oppilaiden määrän kasvusta. Vuoden 2020 alhainen määrä taas koronan vuoksi keskeytetyistä palveluista. SOTE-palveluissa ateriamäärä hieman laski koronasta johtuvista syistä ja hoivahoidossa olevien asiakaspaikkojen laskusta.

Puhtauspalvelussa siivottavat tilat vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna 989m² koronasulusta johtuvien palvelujen keskeytysten vuoksi. Päivittäin siivottavia neliöitä oli 43 395m², joista oman tuotannon osuus 37 324m² ja ostopalvelun osuus 7 264m². Uusien varhaiskasvatusyksiköiden perustamisen myötä kiinteistöjen määrä kasvoi.

Määrä- ja toimintatietoja:

- 1) Oulunkaaren osuus tuotoista ateriat 710 919€, puhtaus 523 066€, Vuonna 2020 ateriat 710 663€, puhtaus 534 524 €. Huom! vuonna 2020 korona ja uusi SOTE:n H-rakennus otettiin käyttöön, keskeytettyinä mm. Kuivaniemen TA, hammashoitola ym. Soten siivottavat neliöt vähentyneet vuodelle 2021, lisäksi onnistunut kilpailutus.
- 2) Oulunkaaren ateriat 159 051 kpl
- 3) Oulunkaarelle siivottavat neliöt 7 958,1 m²
- 4) Pela neliöt 695,5 m²

Siivouspalvelut 43 395 m², josta omana toimintana 37 324m²

Ateriapalveluiden tuotantolukuja:

Ateriatuotteet 1,092 milj. ateriatuotetta,

SOTE 159 051 kpl (ap, lo, pv, ip, pakatut kotiateriat)

Koulut 601 557 kpl (ap, lounas, vp) -> suurin lounastuote

Päiväkodit 319 124 (ap, lo, vp, ip, pv) -> suurin lounastuote

henkilökunnan ruokaliput 2 793 -> kaikki lounaita

muut tilatut tuotteet/ateriat 10 010 -> salaattilounaat, kahvitukset, ylijäämäruokaliput, erikseen tilatut tarjoilut mm. joulupuuroja, synttärakahveja, eläkeläksiäisiä ym.

Käyttötalouden toteutuminen (€)	TA2021	TA muutos	TA+muutos	TP2021	Poikkeama
Toimintatuotot	4 005 560	0	4 005 560	4 093 549	-87 989
Toimintakulut	-3 837 765	0	-3 837 765	-3 785 387	-52 378
Toimintakate/jäämä	167 795	0	167 795	308 162	-140 367
Poistot ja arvonalentumiset	-141 778	0	-141 778	-23 463	-118 315
Tilikauden tulos	26 017	0	26 017	284 699	-258 682

Rakennustarkastus

Toiminnalliset tavoitteet ja arvio niiden toteutumisesta:

Rakennuslupia myönnettiin vuonna 2021 116 kappaletta (vuonna 2020 103 kappaletta). Uusia asuntoja luvitettiin 40 kappaletta (vuonna 2020 45 kappaletta), joista 21 kappaletta oli asemakaava-alueella (vuonna 2020 33 kappaletta).

Toimenpide-, purku-, maisematyö- ja jatkoaikalupia myönnettiin vuonna 2021 yhteensä 94 kappaletta (vuonna 2020 100 kappaletta).

Suunnittelutarveratkaisuja ja poikkeamisia rakennuslautakunta käsitteli vuonna 2021 51 kappaletta (vuonna 2019 20 kappaletta).

Kuvaus talouden toteutumisesta ja olennaisten poikkeamien syyt:

Toimintatuottojen arvioitua suurempi, 90 t€, kertymä johtuu pääasiassa viiden tuulivoimalan luvittamisesta Isokankaan tuulivoimapuistoon, poikkeamisten ja suunnittelutarveratkaisujen isosta määrästä, sekä rakennuslupamäärän kasvusta. Rakennusvalvonnan tulosta on vaikea ennakoida lupien myöntämisen luonteesta johtuen.

Käyttötalouden toteutuminen (€)	TA2021	TA muutos	TA+muutos	TP2021	Poikkeama
Toimintatuotot	110 000	0	110 000	200 764	-90 764
Toimintakulut	-175 073	0	-175 073	-166 453	-8 620
Toimintakate/jäämä	-65 073	0	-65 073	34 311	-99 384
Poistot ja arvonalentumiset	-5 653	0	-5 653	-5 653	0
Tilikauden tulos	-70 726	0	-70 726	28 658	-99 384

Henkilöstön kehitys:

	TA2021	lisäys	vähennys	TP2021	Perustelut
Nimike					
Hallinto					
Tekninen johtaja	1			1	
Ateria- ja puhtauspalvelujohtaja	1			1	
Toimistosihteerit	2			2	
Kiinteistöpalvelut					
Rakennuttajainsinööri	1			1	Kiinteistöpäällikkö
Kiinteistöpalveluesimies	1			1	
Kiinteistönhoitaja	9			9	irtisanoutuminen & eläköityminen sittemmin
Maankäyttö					
Maankäytön asiantuntija	0			1	uusi virka Khall 29.3.2021 §92
Maankäytön suunnittelija	1		1	0	tehtävä lakkautettu
Ympäristötekniset palvelut					
Ympäristöpalvelupäällikkö	1		1	0	tehtävä täyttämättä irtisanoutuminen sittemmin
Ympäristönhoitaja	1			1	
Kunnallistekninen työntekijä	4			4	
Ateria- ja puhtauspalvelut					
Palveluesimies	2			2	
Ateriatyönjohtaja	1			1	
Kokki	5			5	
Ruokapalvelutyöntekijä	9			9	
Ateria- ja puhtauspalvelutyöntekijä	16			16	
Toimitilahuoltaja	20			20	
Rakennustarkastus					
Rakennustarkastaja	2			2	
Yhteensä	77			76	

Ateria ja puhtauspalveluissa on ollut henkilöstön saatavuudessa haasteita koronasta johtuvien lyhyiden poissaolojen vuoksi.

Henkilöstössä osa-aikaisen henkilöstön määrä toimialueella on neljän henkilötyövuoden työpanoksen suuruinen.

Ateria ja puhtauspalveluissa henkilöstön osaamiseen kehittämiseen ja työhyvinvoinnin edistämiseen on panostettu. Osallistuimme Vetoa ja pitoa kuntatyöhön hankkeeseen, jossa Uran huippuvuodet valmistukseen osallistui työuransa loppupuolella olevia henkilöitä. Lisäksi toimialueella alkoi oppisopimuskoulutuksena moniosajakoulutus, johon osallistui 12 henkilöä.

Työhyvinvoinnin kyselyt QWL neljä kertaa vuodessa ja koko kuntaa koskeva Signi työhyvinvointikysely antoivat kuvaa henkilöstömme työhön ja hyvinvointiin liittyvistä asioista. Sähköisen työhyvinvointitarkastuksen käyttöä pyrittiin edistämään ja oman toimialueemme mentori auttaa työntekijöitä ongelmatilanteissa esimiesten lisäksi.

Kiinteistö- ja ympäristötekniikan henkilöstöön liittyi korostuneesti suuri vaihtuvuus. Kunnanvirastolla normaaleista toimivista henkilöistä vaihtui valtaosa. Osa vaihtuvuudesta on normaalia, mutta työhyvinvointiin kuitenkin vaikuttaa sisäisten kyselyjen perusteella ainakin kasvava työmäärä ja lähityön vähäisyys. Jaettu asiantuntijuus on kuitenkin ilmiönä työyhteisössä vahva ja riittävät tietoliikennetyökalut mahdollistavat paikkaan sitomattoman työskentelyn.

4.2. Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Ulkoinen, sisäinen. Ei sisällä liikelaitoksia	TA 2021	TA muutos	TA+muutos	TP 2021	Poikkeama
Toimintatuotot	12 244 434	16 500	12 260 934	13 973 704	-1 712 770
Myyntituotot	4 666 356	0	4 666 356	4 814 574	-148 218
Maksutuotot	692 500	16 500	709 000	835 551	-126 551
Tuet ja avustukset	1 577 504	0	1 577 504	2 425 919	-848 415
Muut toimintatuotot	5 308 074	0	5 308 074	5 897 660	-589 586
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-78 260 290	-4 161 400	-82 421 690	-79 661 112	-2 760 578
Henkilöstökulut	-22 509 896	-241 000	-22 750 896	-22 778 437	27 541
Palvelujen ostot	-44 780 895	-3 861 600	-48 642 495	-46 690 968	-1 951 527
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 641 328	-26 000	-3 667 328	-3 567 763	-99 565
Avustukset	-2 340 000	0	-2 340 000	-1 761 242	-578 758
Muut toimintakulut	-4 988 171	-32 800	-5 020 971	-4 862 702	-158 269
Toimintakate/jäämä	-66 015 856	-4 144 900	-70 160 756	-65 687 407	-4 473 349
Verotulot	35 660 000	1 748 000	37 408 000	37 463 402	-55 402
Valtionosuudet	30 608 955	134 000	30 742 955	30 697 585	45 370
Rahoitustuotot ja -kulut	-113 007	0	-113 007	-82 925	-30 082
Korkotuotot	8 010	0	8 010	10 742	-2 732
Korkotulot antolainoista liikelaitok.	7 000	0	7 000	1 969	5 031
Muut rahoitustuotot	170 383	0	170 383	191 897	-21 514
Liikelaitosten peruspääoman tuotto/sis	113 383	0	113 383	113 383	0
Korkokulut	-288 900	0	-288 900	-275 507	-13 393
Muut rahoituskulut	-2 500	0	-2 500	-10 057	7 557
Vuosikate	140 092	-2 262 900	-2 122 808	2 390 655	-4 513 463
Poistot ja arvonalentumiset	-3 279 355	-140 000	-3 419 355	-3 390 967	-28 388
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 279 355	-140 000	-3 419 355	-3 390 967	-28 388
Kertaluonteiset poistot	0	0	0	0	0
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-3 139 263	-2 402 900	-5 542 163	-1 000 312	-4 541 851
Poistoeron muutos	42 303	0	42 303	63 386	-21 083
Varausten muutos	0	0	0	0	0
Rahastojen muutos	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-3 096 960	-2 402 900	-5 499 860	-936 927	-4 562 933

	TA 2021	TA muutos	TA+muutos	TP 2021	Poikkeama
Verotulot	35 660 000	1 748 000	37 408 000	37 463 402	-55 402
Kunnan tulovero	29 332 000	1 423 000	30 755 000	30 897 024	-142 024
Kiinteistövero	4 543 000	52 000	4 595 000	4 517 738	77 262
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 785 000	273 000	2 058 000	2 048 640	9 360

Vuosi	Tuloveroprosentti	Verotettava tulo, milj. euroa	Muutos
2017	21,25	123 514	-1,60%
2018	21,25	126 457	2,40%
2019	21,25	133 940	5,90%
2020	21,25	138 354	3,30%
2021	21,50	143 654	3,80%

	TA 2021	TA muutos	TA+muutos	TP 2021	Poikkeama
Valtionosuudet	30 608 955	134 000	30 742 955	30 697 585	45 370
Verotulomenetysten kompen- saatio	4 253 210	0	4 253 210	4 131 283	121 927
Peruspalveluiden valtionosuus	18 406 285	134 000	18 540 285	18 415 280	125 005
Verotuloihin perustuva valt.os. tasaus	8 105 946	0	8 105 946	8 288 055	-182 109
Osakuntaliitoksen osuus perus- palv.vos	0	0	0	0	0
Järjestelmän tasaus	0	0	0	0	0
Opetus- ja kulttuuritoimen muut VOS	-156 486	0	-156 486	-137 033	-19 453

Ulkoinen, sisältää liikelaitok- set	TA 2021	TA muutos	TA+muutos	TP 2021	Poikkeama
Toimintatuotot	8 046 335	16 500	8 062 835	9 426 609	-1 363 774
Myyntituotot	3 752 704	0	3 752 704	3 783 755	-31 051
Maksutuotot	692 500	16 500	709 000	835 551	-126 551
Tuet ja avustukset	1 579 624	0	1 579 624	2 427 664	-848 040
Muut toimintatuotot	2 021 507	0	2 021 507	2 379 640	-358 133
Valmistus omaan käyttöön	6 000	0	6 000	0	6 000
Toimintakulut	-73 189 926	-4 161 400	-77 351 326	-74 341 538	-3 009 788
Henkilöstökulut	-22 888 518	-241 000	-23 129 518	-23 153 498	23 980
Palvelujen ostot	-42 510 640	-3 861 600	-46 372 240	-44 351 987	-2 020 253
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 736 454	-26 000	-3 762 454	-3 705 466	-56 988
Avustukset	-2 340 000	0	-2 340 000	-1 761 147	-578 853
Muut toimintakulut	-1 714 314	-32 800	-1 747 114	-1 369 440	-377 674
Verotulot	35 660 000	1 748 000	37 408 000	37 463 402	-55 402
Valtionosuudet	30 608 955	134 000	30 742 955	30 697 585	45 370
Rahoitustuotot ja -kulut	-232 090	0	-232 090	-195 082	-37 008
Korkotuotot	1 010	0	1 010	8 773	-7 763
Muut rahoitustuotot	59 000	0	59 000	82 491	-23 491
Korkokulut	-289 600	0	-289 600	-276 288	-13 312
Muut rahoituskulut	-2 500	0	-2 500	-10 058	7 558
Vuosikate	899 274	-2 262 900	-1 363 626	3 050 976	-4 414 602
Poistot ja arvonalentumiset	-3 734 955	-140 000	-3 874 955	-3 892 626	17 671
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 734 955	-140 000	-3 874 955	-3 892 626	17 671
Kertaluonteiset poistot	0	0	0	0	0
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-2 835 681	-2 402 900	-5 238 581	-841 650	-4 396 931
Poistoeron muutos	60 813	0	60 813	81 896	-21 083
Varausten muutos	0	0	0	0	0
Rahastojen muutos	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-2 774 868	-2 402 900	-5 177 768	-759 755	-4 418 013

4.3. Investointien toteutuminen

lin kunnanvaltuusto teki vuoden 2021 investointien talousarviomuutoksen 29.11.2021 §205.

Talousarvion muutosten jälkeen kunnan investointikuluihin oli varattuna 2.060 tuhatta euroa. Investointikulujen toteutuma oli 2.124 tuhatta euroa ja toteutumisaste 103 %.

Suurimpia investointikohteita olivat Jakkukylän sillan valmistuminen (779 t€), Alarannan kuivatuksen parantaminen (257 t€) ja Alarannan koulun Puustellin muutostyöt (176 t€).

Talousarvion muutosten jälkeen investointikohteiden lukumäärä oli 15, joista toteutui 14 kohdetta.

Investoinnit toteutuivat myönnettyjen määrärahojen puitteissa lukuun ottamatta Haminan päiväkotia, jonka työmaa eteni ennakoitua nopeammin, ja vuoden 2021 laskutus oli 299 t€, kun määrärahaa oli varattuna 150 t€. Valtuusto (29.11.2021 §205) myönsi investointeihin lisämäärärahaa vuodelle 2021 Jakkukylän siltaan 460 t€, kunnallistekniikkaan 200 t€ ja Sosiaalipalveluiden uudisrakennukseen 13 t€.

	Edellisten vuosien käyttö	Budjetti 2021	Bu-muutos 2021	Budjetti + muutos	Toteutuma 12.1.2021	Poikkeama	Kustannus arviosta käytetty
*)sitova taso							
900001 Kiinteä omaisuus ja osakkeet							
INVESTOINTIMENOT					-1 706	1 706	
KÄYTTÖOMAISUUDEN MYYNTI					49 143	-49 143	
INVESTOINNIT NETTO		0	0		47 438	-47 438	
*)900002 lijoen voimaloiden investointien kuntaos							
INVESTOINTIMENOT		-10 000		-10 000	-10 463	463	
INVESTOINNIT NETTO		-10 000	0	-10 000	-10 463	463	
*)944223 Maan hankinta							
INVESTOINTIMENOT		-100 000	55 000	-45 000	-41 743	-3 257	
INVESTOINNIT NETTO		-100 000	55 000	-45 000	-41 743	-3 257	
944240 Iisiverkko							
INVESTOINTIMENOT					-500	500	
INVESTOINNIT NETTO		0	0		-500	500	
0000791 Yleishallinnon investoinnit							
INVESTOINTIMENOT		-110 000	55 000	-55 000	-54 412	-588	
KÄYTTÖOMAISUUDEN MYYNTI					49 143	-49 143	
INVESTOINNIT NETTO		-110 000	55 000	-55 000	-5 268	-49 732	
*)930032 Sosiaalipalveluiden uudisrakennus							
INVESTOINTIMENOT			-13 000	-13 000	-12 200	-800	
INVESTOINNIT NETTO		0	-13 000	-13 000	-12 200	-800	
*)930035 Sos. ja terveystalv. korjausrakentaminen							
INVESTOINTIMENOT		-150 000	135 000	-15 000	-743	-14 257	
INVESTOINNIT NETTO		-150 000	135 000	-15 000	-743	-14 257	
0000792 Sos.- ja terv.palveluiden investoinnit							
INVESTOINTIMENOT		-150 000	122 000	-28 000	-12 943	-15 057	
INVESTOINNIT NETTO		-150 000	122 000	-28 000	-12 943	-15 057	
*)941105 Haminan uusi päiväkotiki 2020-							
INVESTOINTIMENOT		-1 800 000	1 650 000	-150 000	-299 231	149 231	
INVESTOINNIT NETTO		-1 800 000	1 650 000	-150 000	-299 231	149 231	
*)942073 Opetus. ja vk korjausrakentaminen							
INVESTOINTIMENOT		-300 000	30 000	-270 000	-75 370	-194 630	
INVESTOINNIT NETTO		-300 000	30 000	-270 000	-75 370	-194 630	
944017 Alarannan koulu/Puustelli 2019							
INVESTOINTIMENOT					-176 313	176 313	
INVESTOINNIT NETTO		0	0		-176 313	176 313	
*)00007914 Opetus- ja varh.kasv:n korjausinvest.							
INVESTOINTIMENOT		-300 000	30 000	-270 000	-251 683	-18 317	
INVESTOINNIT NETTO		-300 000	30 000	-270 000	-251 683	-18 317	

00000793 Opetus- ja varh.kasvatuksen investoinnit							
INVESTOINTIMENOT		-2 100 000	1 680 000	-420 000	-550 914	130 914	
INVESTOINNIT NETTO		-2 100 000	1 680 000	-420 000	-550 914	130 914	
*)942074 Instituutin korjausrakentaminen							
INVESTOINTIMENOT		-50 000	15 000	-35 000	-28 286	-6 714	
INVESTOINNIT NETTO		-50 000	15 000	-35 000	-28 286	-6 714	
00000794 li-Instituutin investoinnit							
INVESTOINTIMENOT		-50 000	15 000	-35 000	-28 286	-6 714	
INVESTOINNIT NETTO		-50 000	15 000	-35 000	-28 286	-6 714	
*)943000 Kunnan monitoimitaloa							
INVESTOINTIMENOT		-100 000	100 000				
INVESTOINNIT NETTO		-100 000	100 000		0		
*)950042 Jakun riippusilta							
INVESTOINTIMENOT	-502 326	-385 000	-460 000	-845 000	-779 475	-65 525	-1 281 801
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN	50 000	275 000	120 000	395 000	370 000	25 000	420 000
INVESTOINNIT NETTO	-452 326	-110 000	-340 000	-450 000	-409 475	-40 525	-861 801
*)950056 Maalismaan kevyen liikenteen väylä							
INVESTOINTIMENOT			-30 000	-30 000	-31 207	1 207	
INVESTOINNIT NETTO		0	-30 000	-30 000	-31 207	1 207	
970011 Leipojantien jatke							
INVESTOINTIMENOT	-249 863				-97 469	97 469	-347 332
INVESTOINNIT NETTO	-249 863	0	0		-97 469	97 469	-347 332
*)00007916 Kiint.- ja ymp.tekn:n palv:n uusinvest.							
INVESTOINTIMENOT		-485 000	-390 000	-875 000	-908 150	33 150	
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN		275 000	120 000	395 000	370 000	25 000	
INVESTOINNIT NETTO		-210 000	-270 000	-480 000	-538 150	58 150	
942077 Teknisen korjausrakentaminen							
INVESTOINTIMENOT		-100 000	70 000	-30 000	-24 002	-5 998	
INVESTOINNIT NETTO		-100 000	70 000	-30 000	-24 002	-5 998	
942078 Alarannan koulun pihan korjaus							
INVESTOINTIMENOT					-2 005	2 005	
INVESTOINNIT NETTO		0	0		-2 005	2 005	
944216 Kunnallistekniikka							
INVESTOINTIMENOT		-300 000	-200 000	-500 000	-433 449	-66 551	
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN			155 000	155 000	94 478	60 522	
INVESTOINNIT NETTO		-300 000	-45 000	-345 000	-338 971	-6 029	
950055 Pyöräteiden viitoitus							
INVESTOINTIMENOT		-50 000	14 000	-36 000	-34 172	-1 828	
INVESTOINNIT NETTO		-50 000	14 000	-36 000	-34 172	-1 828	

970008 Urheilualueiden parantaminen							
INVESTOINTIMENOT		-20 000	20 000				
INVESTOINNIT NETTO		-20 000	20 000		0		
970012 Katuvalaistuksen omistusmuutos							
INVESTOINTIMENOT	-51 461	-87 000	21 000	-66 000	-64 900	-1 100	-116 361
INVESTOINNIT NETTO	-51 461	-87 000	21 000	-66 000	-64 900	-1 100	-116 361
970013 Kuivaniemen keskustan kehittäminen							
INVESTOINTIMENOT		-20 000	20 000				
INVESTOINNIT NETTO		-20 000	20 000		0		
970014 Ulkoilualueiden kunnostaminen							
INVESTOINTIMENOT		-40 000	25 000	-15 000	-10 780	-4 220	
INVESTOINNIT NETTO		-40 000	25 000	-15 000	-10 780	-4 220	
*)00007917 Kiint.-ja ymp.tekn. palv:n korjausinvest							
INVESTOINTIMENOT		-617 000	-30 000	-647 000	-569 308	-77 692	
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN			155 000	155 000	94 478	60 522	
INVESTOINNIT NETTO		-617 000	125 000	-492 000	-474 829	-17 171	
00000795 Kiint.- ja ymp.tekn.palv:n investoinnit							
INVESTOINTIMENOT		-1 102 000	-420 000	-1 522 000	-1 477 458	-44 542	
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN		275 000	275 000	550 000	464 478	85 522	
INVESTOINNIT NETTO		-827 000	-145 000	-972 000	-1 012 979	40 979	
*)00000790 INVESTOINNIT 2021							
INVESTOINTIMENOT		-3 512 000	1 452 000	-2 060 000	-2 124 012	64 012	
KÄYTTÖOMAISUUDEN MYYNTI					49 143	-49 143	
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN		275 000	275 000	550 000	464 478	85 522	
INVESTOINTITULOT		275 000	275 000	550 000	513 622	36 378	
INVESTOINNIT NETTO		-3 237 000	1 727 000	-1 510 000	-1 610 390	100 390	

*)=sitovataso valtuustoon nähden

Haminan päiväkodin kustannuksissa on sisäinen vesiliittymä lin vesiliikelaitokselta 28.791 euroa.

4.4. Rahoitusosan toteutuminen (sisältää liikelaitokset)

Ulkoinen	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio-muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	899 273	-2 262 900	-1 363 627	3 050 976,09	-4 414 603
Satunnaiset erät					0
Tulorahoituksen korjauserät	0		0	-884 153,60	884 154
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-4 382 000	1 452 000	-2 930 000	-2 560 208	-369 792
Rahoitusosuudet investointimenoihin	275 000	275 000	550 000	464 478	85 522
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0	0	460 294,49	-460 294
Toiminta ja investoinnit, netto	-3 207 727	-535 900	-3 743 627	531 386,96	-4 275 014
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset			0	0	0
Antolainasaamisten lisäykset muille	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten lisäykset liikelaitoksille	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset muille	0	0	0	8745,77	-8745,77
Antolainasaamisten vähennykset liikelaitoksille	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset	0	0	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	8 600 000	0	8 600 000	0	8 600 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 405 000	0	-5 405 000	-6 626 000	1 221 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	1 750 000	-1 750 000
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset			0	1 047 787,44	-1 047 787
Rahoituksen rahavirta	3 195 000	0	3 195 000	-3 819 467	7 014 467

4.5. Yhteenveto valtuuston määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	määrärahat						tuloarviot					
	Sitovuus	alkup. TA	TA-muutos	TA yht.	tot.	poikk.	alkup. TA	TA-muutos	TA yht.	tot.	poikk.	
Käyttötalousosa												
Kunnanhallitus												
Keskushallinto	B	-1 697		-1697	-1 553	-144	16		16	45	-29	
Elinvoimapaalvelut	N/B	-580		-580	-581	1		0	0	63	-63	
Hallintopalvelut	B	-1715		-1715	-1941	226	168		168	272	-104	
<u>Sosiaali- ja terveyspalvelut</u>				0								
Palvelusopimus ym.	N/B	-34110	-3850	-37960	-36188	-1772			0	104	-104	
<u>Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut</u>									0		0	
Varhaiskasvatus	B	-8 497	-175	-8672	-8 368	-304	448	16	464	752	-288	
Opetuspalvelut	B	-16 357	-136	-16493	-16 652	159	878		878	1 305	-427	
Li-instituutti												
Hallinto	B	-163		-163	-144	-19	16		16	17	-1	
Kansalaisopisto ja taidekoulu	B	-778		-778	-703	-75	139		139	136	3	
Vapaa-aika	B	-996		-996	-846	-150	116		116	217	-101	
Kirjasto/Yleinen kulttuuritoiminta	B	-975		-975	-930	-45	160		160	201	-41	
Hyvinvointi	B	-141		-141	-113	-28			0		0	
Työllistäminen	B	-2 375		-2375	-2 171	-204	523		523	596	-73	
<u>Kiint- ja ymp.tekniset palvelut</u>												
yhdysk- ja ymp.tekisten palvel. Hallinto		-293		-293	-306	13	5		5	3	2	
Kiinteistöpalvelut	B	-3677		-3677	-3439	-238	4830		4830	5022	-192	
Maankäytön suunnittelu	B	-187	0	-187	-168	-19	725		725	896	-171	
Ympäristötekniset palvelut	B	-1706	0	-1706	-1606	-100	104		104	49	55	
Aterian- ja puhtauspalvelut	B	-3838		-3838	-3785	-53	4006		4006	4094	-88	
Rakennustarkastus	B	-175		-175	-166	-9	110		110	201	-91	
Yhteensä		-78260	-4161	-82421	-79660	-2761	12244	16	12260	13973	-1713	
Tuloslaskelmaosa											0	
Verotulot	B			0		0	35660	1748	37408	37463	-55	
Valtionosuudet	B			0		0	30609	134	30743	30698	45	
Korkotulot	B			0		0	8		8	11	-3	
Muut rahoitustulot	B			0		0	170	0	170	192	-22	
Korkomenot	B	-289		-289	-275	-14			0		0	
Muut rahoitusmenot	B	-2		-2	-10	8			0		0	
Satunnaiset erät	B			0		0			0		0	
		-291	0	-291	-285	-6	66447	1882	68329	68364	-35	

Investointiosa											
Keskushallinto	B	-110	55	-55	-54	-1			0	0	0
Sosiaali- ja terveyspalveluiden	B	-150	122	-28	-13	-15			0		0
Opetus ja varh.k.palv. investoinnit	B	-2100	1680	-420	-551	131	0	0	0	2	-2
li-instituutin investoinnit	B	-50	15	-35	-28	-7					
Teknisten palveluiden investoinnit	B	-1102	-420	-1522	-1477	-45	275	275	550	464	86
Yhteensä		-3512	1452	-2060	-2123	63	275	275	550	466	84
				0		0			0		0
Rahoitusosa											
				0		0			0		0
Antolainauksen muutokset				0		0			0		0
*Antolainausaamiste n lisäykset	B			0		0			0		0
*Antolainausaamiste n vähennykset	B			0		0	0		0	9	
Lainakannan muutokset	B			0		0			0		0
*Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B			0		0	8600	0	8600	0	8600
*Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	-5405	0	-5405	-6610	1205			0		0
*Lyhytaikaisten lainojen muutos	B		0	0		0				1750	-1750
Oman pääoman muutokset				0		0			0	0	0
Muut muutokset				0	0	0			0	0	0
Toimeksiantojen varojen muutos				0		0				3	
Pitkäaikaisten saamisten muutos				-214		-214					
Lyhytaikaisten saamisten muutos				-464		-464					
Korott. Pitkä- ja lyhytaik. Velkojen muutos						0				2388	
Yhteensä		-5405	0	-6083	-6610	527	8600	0	8600	4150	6850
				0		0					
KAIKKI YHTEENSÄ		-87468	-2709	-90855	-88678	-2177	87566	2173	89739	86953	5186

5. Tilinpäätöslaskelmat

5.1. Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	31.12.2021	31.12.2020
Toimintatuotot	9 426 609	8 078 725
Myyntituotot	3 783 755	4 050 686
Maksutuotot	835 551	630 313
Tuet ja avustukset	2 427 664	1 314 558
Muut toimintatuotot	2 379 640	2 083 169
Valmistus omaan käyttöön	0	0
Toimintakulut	-74 341 538	-70 951 691
Henkilöstökulut	-23 153 498	-20 963 811
Palkat ja palkkiot	-18 687 045	-16 852 648
Eläkekulut	-4 116 880	-3 774 275
Muut henkilösivukulut	-686 245	-572 615
Palvelujen ostot	-44 351 987	-42 611 459
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 705 466	-3 581 078
Avustukset	-1 761 147	-2 115 539
Muut toimintakulut	-1 369 440	-1 679 805
Toimintakate/jäämä	-64 914 929	-62 872 966
Verotulot	37 463 402	34 438 834
Valtionosuudet	30 697 585	33 758 888
Rahoitustuotot ja -kulut	-195 082	-246 358
Korkotuotot	8 773	8 983
Muut rahoitustuotot	82 491	53 571
Korkokulut	-276 288	-308 804
Muut rahoituskulut	-10 058	-108
Vuosikate	3 050 976	5 078 398
Poistot ja arvonalentumiset	-3 892 626	-4 039 567
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 892 626	-3 712 246
Kertaluonteiset poistot	0	-327 320
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0
Satunnaiset tuotot	0	0
Satunnaiset kulut	0	0
Tilikauden tulos	-841 650	1 038 832
Poistoeron muutos	81 896	83 893
Varausten muutos	0	0
Rahastojen muutos	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-759 755	1 122 725

5.2. Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA	2021	2020
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	3 050 976,09	5 072 937,11
Satunnaiset erät, netto		
Tulorahoituksen korjauserät	-884 153,60	-60 124,76
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 560 208,42	-4 805 173
Rahoitusosuudet investointeihin	464 478,40	50 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	460 294,49	57 242,39
Toiminnan ja investointien rahavirta	531 386,96	314 881,74
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainauksen vähennykset	8745,77	0
Lainakanna muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	19 100 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 626 000,00	-7 831 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 750 000,00	-7 590 000
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	2 727,95	-21 079,89
Vaihto-omaisuuden muutos	-5 058,54	1 253,28
Pitkäaikaisten saamisten muutos	-214 412,18	-179 452,36
Lyhytaikaisten saamisten muutos	-505 237,00	485 017,11
Korottomien velkojen muutos	1 769 767,21	1 829 380,72
Rahoituksen rahavirta	-3 819 466,79	5 794 118,86
Rahavarojen muutos	-3 288 079,83	5 623 983,49
Rahavarat 31.12.	4 936 519,53	8 224 599,36
Rahavarat 1.1.	8 224 599,36	2 600 615,87
Rahavarojen muutos	-3 288 079,83	5 623 983,49

5.3. Tase

VASTAAVAA	31.12.2021	31.12.2020
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet		
Muut pitkävaikutteiset menot	7 518 991,85	7 749 977,00
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	7 518 991,85	7 749 977,00
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	7 076 071,07	7 035 691,76
Rakennukset	34 822 868,83	36 751 833,13
Kiinteät rakenteet ja laitteet	14 901 645,53	13 963 332,70
Koneet ja kalusto	1 548 773,82	1 717 674,58
Muut aineelliset hyödykkeet	33 948,08	33 948,08
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	452 928,58	950 515,94
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	58 836 235,91	60 452 996,19
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	13 416 325,03	13 414 619,50
Muut lainasaamiset	881 078,50	889 824,27
Sijoitukset yhteensä	14 297 403,53	14 304 443,77
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	80 652 631,29	82 507 416,96
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	8 312,65	12 609,43
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	12 662,76	7 830,58
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	20 975,41	20 440,01
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	49 968,18	44 909,64
Vaihto-omaisuus yhteensä	49 968,18	44 909,64
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	604 416,58	390 004,40
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	604 416,58	390 004,40
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	488 081,34	756 834,42

Lainasaamiset	165 608,06	96 864,44
Muut saamiset	159 231,42	182 431,59
Siirtosaamiset	1 199 989,51	471 542,88
Lyhytaik. saamiset yhteensä	2 012 910,33	1 507 673,33
Saamiset yhteensä	2 617 326,91	1 897 677,73
Rahat ja pankkisaamiset	4 936 519,53	8 224 599,36
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	7 603 814,62	10 167 186,73
VASTAAVAA YHTEENSÄ	88 277 421,32	92 695 043,70
VASTATTAVAA	31.12.2021	31.12.2020
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	22 094 168,82	22 094 168,82
Arvonkorotuspääoma	4 654 596,62	4 654 596,62
Muut omat rahastot	576 837,08	576 837,08
Ed. tilikausien yli-/alijäämä	2 823 838,03	1 701 113,05
Tilikauden yli-/alijäämä	-759 754,83	1 122 724,98
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	29 389 685,72	30 149 440,55
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
VARAUKSET		
Poistoero	1 079 533,36	1 161 428,91
Vapaaehtoiset varaukset	809 114,12	809 114,12
POISTOERO JA VAPAAEHT. VAR. YHT	1 888 647,48	1 970 543,03
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	991 112,07	1 464 114,63
PAKOLLISET VARAUKSET	991 112,07	1 464 114,63
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	8 312,65	12 609,43
Lahjoitusrahastojen pääomat	96 907,76	92 075,58
Muut toimeksiantojen pääomat	90 971,79	88 243,84
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	196 192,20	192 928,85
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaito	32 741 000	39 367 000
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0

Muut pitkäaikaiset velat	3 239 864,89	3 134 039,93
Pitkäaik. velka yhteensä	35 980 864,89	42 501 039,93
Lyhytaikainen		
Lyhytaikainen joukkovelkakirjalaina	4 000 000	2 000 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaito	6 626 000	6 876 000
Lainat julkisyhteisöiltä		
Saadut ennakot	1 239 206,34	857 786,22
Ostovelat	2 544 354,50	1 810 930,65
Muut lyhytaikaiset velat	386 992,58	356 401,34
Siirtovelat	5 034 365,54	4 515 858,50
Lyhytaik.velka yhteensä	19 830 918,96	16 416 976,71
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	55 811 783,85	58 918 016,64
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	88 277 421,32	92 695 043,70

5.4. Konsernilaskelmat

5.4.1. Konsernin tuloslaskelma

	2021	2020
TULOSLASKELMA		
TOIMINTATUOTOT	67 707 745,54	64 481 058,79
TOIMINTAKULUT	-131 801 723,48	-125 353 645,98
Osuus osakkuusyhtiön voitosta	44 764,00	-28 454,40
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-64 049 213,94	-60 901 041,59
Verotulot	37 463 401,92	34 438 834,42
Valtionosuudet	33 556 339,58	36 646 899,24
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	12 470,76	14 762,64
Muut rahoitustuotot	127 131,41	179 644,76
Korkokulut	-404 314,44	-496 179,96
Muut rahoituskulut	-159 623,04	-50 800,67
Rahoitustuotot ja -kulut	-424 335,31	-352 573,23
VUOSIKATE	6 546 192,25	9 832 118,84
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 481 189,73	-7 590 590,84
Arvonalentumiset	0,00	-21 965,43
Poistot ja arvonalentumiset	-7 481 189,73	-7 612 556,27
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	472 999,50	
Satunnaiset erät	472 999,50	
TILIKAUDEN TULOS	-461 997,98	2 219 562,57
Tilinpäätössiirrot	43 335,19	34 495,73
Tilikauden verot	-2 424,91	-2 233,07
Laskennalliset verot	4 057,98	-113 819,70
Vähemmistöosuudet	-19 004,84	-8 865,44
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-436 034,56	2 129 140,09

5.4.2. Konsernin rahoituslaskelma

5.4.2. Konsernin rahoituslaskelma	2021	2020
9310 TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
9315 TOIMINNAN RAHAVIRTA		
9320 VUOSIKATE	6 546 192,25	9 832 118,84
Satunnaiset erät	0,00	0,00
9326 Tilikauden verot	-2 424,91	-2 233,07
9330 TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT		
9331 Pakolliset varaukset	-495 554,18	-11 733,64
9332 Muut tulorahoituksen korjauserät	-116 234,93	83 112,53
9330 TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	-611 789,11	71 378,89
9315 TOIMINNAN RAHAVIRTA	5 931 978,23	9 901 264,66
9350 INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
9355 INVESTOINTIMENOT	-9 280 446,82	-11 471 256,50
9360 RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN	480 507,95	148 716,36
9365 PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖD. LUOVUTUSTUL		
9366 KÄYTTÖOMAISUUDEN VARS.MYYNTITULO	196 816,79	245 482,86
9370 KÄYTTÖOMAISUUDEN MYYNTIVOITOT	411 151,04	-10 025,17
9365 PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖD. LUOVUTUSTUL	607 967,83	235 457,69
9350 INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-8 191 971,04	-11 087 082,45
9310 TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-2 259 992,81	-1 185 817,79
9400 RAHOITUKSEN KASSAVIRTA		
9410 ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET		
9411 ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYKSET	0,00	-16 792,72
9415 ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	603 824,27	597 409,50
9410 ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET	603 824,27	580 616,78
9460 LAINAKANNAN MUUTOKSET		
9461 PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	6 610 900,00	23 166 300
9465 PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-9 228 082,95	-10 506 773,67
9468 LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	1 808 560,66	-7 146 638,90
9460 LAINAKANNAN MUUTOKSET	-808 622,29	5 512 887,43
9470 OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET	-29 818,98	-17 102,03
9480 MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
9481 TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOM. MUU	2 105,25	-20 403,71
9482 VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	-31 786,42	-191 302,58
9485 SAAMISTEN MUUTOS	6 712,92	2 401 616,99
9486 KOROTT. PITKÄ- JA LYHYTAIK.VELKOJEN M	2 500 380,77	756 299,74
9480 MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	2 477 412,51	2 946 210,44
9400 RAHOITUKSEN KASSAVIRTA	2 242 795,52	9 022 612,62
9490 RAHAVAROJEN MUUTOS	-17 197,30	7 836 764,83
9500 RAHAVARAT 31.12.	15 434 167,70	15 451 364,98
9501 RAHAVARAT 1.1.	15 451 364,99	6 714 570,16

9502 KASSAVAROJEN MUUTOS

-17 197,29

7 836 764,82

5.4.3. Konsernitase

TASE

VASTAAVAA	2021	2020
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	281 627,82	261 349,52
Muut pitkävaikutteiset menot	7 606 168,37	7 846 055,56
Ennakkomaksut	209 986,15	147 381,23
Aineettomat hyödykkeet	8 097 782,34	8 254 786,31
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	8 511 258,29	8 457 006,39
Rakennukset	53 223 453,23	56 416 029,83
Kiinteät rakenteet ja laitteet	29 657 667,13	29 088 437,15
Koneet ja kalusto	3 608 004,88	3 761 038,00
Muut aineelliset hyödykkeet	57 310,99	52 221,82
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	9 886 961,20	5 747 046,27
Aineelliset hyödykkeet	104 944 655,72	103 521 779,46
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet		
Osakkeet ja osuudet osak.ja omist.yht.	57 673,58	61 972,04
Muut osakkeet ja osuudet	5 805 168,76	5 806 210,75
Osakkeet ja osuudet	5 871 187,35	5 834 618,42
Muut lainasaamiset	286 653,41	295 399,18
Muut saamiset	38 478,69	38 478,69
Sijoitukset	6 196 319,45	6 168 496,29
PYSYVÄT VASTAAVAT	119 238 757,51	117 945 062,06
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	165 445,44	129 661,10
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	20 705,67	15 213,30
Muut toimeksiantojen varat	196 471,84	254 734,92
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	382 622,95	399 609,32
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	441 155,78	388 707,46
Keskeneräiset tuotteet	1 591,88	1 411,04
Valmiit tuotteet/tavarat	157 125,02	177 967,76
Vaihto-omaisuus	599 872,68	568 086,26
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	29 719,96	

Muut saamiset	426 837,96	223 837,96
Siirtosaamiset	23 172,11	14 529,92
Pitkäaikaiset saamiset	479 730,03	238 367,88
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	4 694 549,63	5 246 602,57
Lainasaamiset	837 136,99	1 118 047,62
Muut saamiset	1 135 962,97	755 505,41
Siirtosaamiset	2 716 229,72	778 224,41
Lyhytaikaiset saamiset	9 383 879,31	7 898 380,01
Saamiset	9 863 609,34	8 136 747,89
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	271,05	271,05
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	416 252,86	194 867,96
Rahoitusarvopaperit	416 523,91	195 622,36
Rahat ja pankkisaamiset	15 017 643,79	15 256 225,97
VAIHTUVAT VASTAAVAT	25 897 649,72	24 156 199,13
VASTAAVAA	145 519 030,18	142 500 870,51
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	22 094 168,82	22 094 168,82
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat	4 356,07	4 356,07
Arvonkorotusrahasto	4 654 596,62	4 654 596,62
Muut omat rahastot	2 475 197,94	2 520 653,13
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	13 066 127,25	11 347 075,36
Tilikauden yli-/alijäämä	-436 034,57	2 129 140,09
OMA PÄÄOMA	41 858 412,13	42 749 990,09
VÄHEMMISTÖOSUUDET	156 305,01	227 608,03
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero		
Vapaaehtoiset varaukset		
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	1 785 623,35	1 808 174,97
PAKOLLISET VARAUKSET	1 785 623,35	1 808 174,97
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	165 445,44	129 661,10
Lahjoitusrahastojen pääomat	105 166,89	99 702,92
Muut toimeksiantojen pääomat	292 193,68	348 323,10
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	562 806,01	577 687,12
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	56 682 785,56	58 490 185,61
Lainat julkisyhteisöiltä	0,01	0,01

Lainat muilta luotonantajilta	285 919,47	285 919,47
Siirtovelat	84 843,06	
Muut velat	8 438 581,57	7 776 423,21
Pitkäaikainen	65 492 129,67	66 552 528,30
Lyhytaikainen		
Lyhytaikaiset joukkovelkakirjalainat	4 000 000,00	2 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	8 357 226,41	8 519 051,31
Lainat julkisyhteisöiltä		
Saadut ennakot	1 360 526,32	996 751,31
Ostovelat	7 888 159,57	5 445 036,63
Muut velat	1 726 175,97	2 178 046,72
Siirtovelat	10 888 310,93	10 000 703,27
Laskennalliset verovelat	1 443 354,78	1 445 292,76
Lyhytaikainen	35 663 753,98	30 584 882,00
VIERAS PÄÄOMA	101 155 883,65	97 137 410,30
VASTATTAVAA	145 519 030,18	142 500 870,51

6. Tilinpäätöksen liitetiedot

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja –menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja –menetelmät.

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistot on tehty kunnanvaltuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti ja uusissa viime vuonna valmistuneissa hyödykkeissä on käytetty uusia poistojen perusteita, jotka kunnanvaltuusto on hyväksynyt 27.2.2017 (§7). Tuossa kokouksessa uudet vahvistetut poistot tulivat voimaan 1.1.2016 alkaen.

Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vesiliikelaitoksen vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen painotetun keskihintahankinnan tai sitä alemman todennäköiseen hankintamenoon tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintahintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty hyödykkeen hankintamenoa vähennykseksi.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat tiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt lukuun ottamatta lin Palvelusäätiötä ja osakkuusyhteisö Vatungin Pookia niiden vähäisen merkityksen vuoksi. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty omistusyhteisyhteisö Kuiva-Turve Oy sekä kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Poistoero sekä vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset on jaettu konsernitaseessa vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa ja vähemmistö-osuuksien erottamisessa.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen rakennusten poistot tehdään suunnitelman mukaisesti.

Aikaisempien tilikausien poistojen oikaisu on kirjattu konsernitaseeseen edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisö

Vuonna 2020 on yhdistelty ensimmäisen kerran osakkuusyhteisö Oulunkaaren Työterveys Oy pääoma osuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT**Toimintatuotot kunnan määrittelemänä tehtäväkokonaisuuksina**

Toimintatuotot tehtäväalueittain (ulkoiset)				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Yleishallinto	1 794 407,93	1 339 342,10	956 186,98	774 011,08
Sosiaali- ja terveystoimet	48 576 609,32	48 069 933,99	0	0
Opetus- ja kulttuuripalvelut	3 218 020,55	1 922 932,84	2 520 685,27	1 375 864,34
Yhdyskuntapalvelut				
Muut palvelut	14 118 707,74	13 148 849,87	5 949 736,84	5 928 849,64
Toimintatuotot yhteensä	67 707 745,54	64 481 058,80	9 426 609,09	8 078 725,06

Verotulot eriteltyinä kunnan tuloveroon, osuuteen yhteisöveron tuotosta ja kiinteistöveroon

Verotulojen erittely	2021	2020
Kunnan tulovero	30 897 024,00	28 921 581,52
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 048 640,00	1 521 402,95
Kiinteistövero	4 517 738,00	3 995 849,95
Verotulot yhteensä	37 463 402,00	34 438 834,42

Valtionosuudet eriteltyinä

Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus ja siirtymätasaus sisältyvät laskennallisiin valtionosuuksiin

Valtionosuuksien erittely	2021	2020
Kunnan peruspalveluiden valtionosuus	26 703 335,00	29 738 177,00
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	8 288 055,00	8 976 432,00
Siitä: Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		700 000,00
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-137 033,00	-87 754,00
Verotulomenetyksen korvaus	4 131 283,00	4 108 465,00
Valtionosuudet yhteensä (kunta)	30 697 585,00	33 758 888,00

Konsernin valtionosuuksissa Oulun seudun koulutuskuntayhtymän yksikköhintarahoitus noin 2,9 milj.€ (v. 2020) on kirjattu valtionosuuksiin

Palvelujen ostot eriteltyinä asiakaspalvelujen ostoihin ja muiden palvelujen ostoihin

Palvelujen ostojen erittely	Kunta	
	2021	2020
Asiakaspalvelujen ostot	36 562 142	35 020 793
Muiden palvelujen ostot	7 789 844,60	7 590 666,08
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	44 351 987,06	42 611 459,08

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet 1.1.2016

YLEISOHJE	Tasa- poisto	Meno- jäännöspoisto
Aineettomat hyödykkeet		
Kehittämismenot	2 - 5 vuotta*	ei suositella
Aineettomat oikeudet	5 - 20 vuotta	ei suositella
Liikearvo	2 - 5 vuotta*	ei suositella
Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	2 - 5 vuotta	ei suositella
Osallistuminen toisen yhteisön		ei suositella
-tiehankkeisiin	15 - 20 vuotta*	ei suositella
-ratahankkeisiin	30 - 40 vuotta*	ei suositella
-väylähankkeisiin (sovelletaan vastaavanlaisen hyödykkeen hankintamenoa koskevia poistoaikoja*)		
Osake- ja vuokrahuoneistojen peruseräparannusmenot	5 - 10 vuotta*	ei suositella
Muut	2 - 10 vuotta*	ei suositella
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa	
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	20 - 50 vuotta	
Hallinto- ja toimistorakennukset, kiviset	25 - 40 vuotta	
Hallinto- ja toimistorakennukset, puiset	20 - 30 vuotta	
Koulurakennukset, kiviset	25 - 35 vuotta	
Koulurakennukset, puiset	20 - 30 vuotta	
Päiväkodit, kiviset	25 - 30 vuotta	
Päiväkodit, puiset	20 - 25 vuotta	
Sairaalarakennukset, kiviset	25 - 30 vuotta	
Sairaalarakennukset, puiset	20 - 30 vuotta	5 % - 10 %

Uimahallit	20 - 30 vuotta	
Liikuntahallit	25 - 35 vuotta	
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 - 30 vuotta	
Keskuskeittiö	25 - 30 vuotta	
Pesula	20 - 30 vuotta	10 % - 15 %
Taloussrakennukset	10 - 20 vuotta	
Varastot, kiviset	30 - 40 vuotta	
Varastot, puiset	25 - 30 vuotta	10 % - 20 %
Vapaa-ajan rakennukset	20 - 30 vuotta	
Urheilukenttien huoltorakennukset	25 - 35 vuotta	
Virkistysalueen mökit/saunamökit	30 - 40 vuotta	10 % - 15 %
Asuinrakennukset	30 - 50 vuotta	5 % - 10 %
Kerrostalot, kiviset	30 - 40 vuotta	
Rivi- ja pientalot, kiviset	30 - 40 vuotta	
Rivi- ja pientalot, puiset	30 - 45 vuotta	
Kallioluolat ja -tunnelit, väestösuojat	30 - 70 vuotta	4% - 10%
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 - 20 vuotta	15 % - 20 %
Sillat, laiturit ja uimalat	10 - 30 vuotta	10 % - 25 %
Muut maa- ja vesirakenteet	15 - 30 vuotta	10 % - 20 %
Vedenjakeluverkosto	30 - 40 vuotta	7 % - 10 %
Viemäriverkko	30 - 40 vuotta	7 % - 10 %
Kaukolämpöverkko	20 - 30 vuotta	10 % - 15 %
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15 - 20 vuotta	15 % - 20 %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	10 - 12 vuotta	20 % - 22 %
Maakaasuverkko	20 - 25 vuotta	12 % - 15 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 - 20 vuotta	15 % - 20 %
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	10 - 20 vuotta	15 % - 25 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 - 20 vuotta	15 % - 20 %
Liikenteen ohjauslaitteet	10 - 15 vuotta	20 % - 25 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 - 15 vuotta	20 % - 25 %
Koneet ja kalusto		
Rautaiset alukset	15 - 20 vuotta	15 % - 20 %
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8 - 15 vuotta	20 % - 27 %
Muut kuljetusvälineet	4 - 7 vuotta	25 % - 30 %
Muut liikkuvat työkoneet	5 - 10 vuotta	25 % - 30 %
Muut raskaat koneet	10 - 15 vuotta	20 % - 25 %
Muut kevyet koneet	5 - 10 vuotta	25 % - 30 %
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5 - 15 vuotta	20 % - 30 %
Atk- laitteet	3 - 5 vuotta	30 % - 40 %
Muut laitteet ja kalusteet	3 - 5 vuotta	30 % - 40 %

Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa	ei poistoa
Osakkeet ja osuudet	ei poistoa	ei poistoa

Selvitys tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä pakollisten varausten muutoksista

Pakollisten varausten muutokset				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Kaatopaikkojen maisemointivaraus 1.1.	991 112,07	1 000 000	991 112	1 000 000
Vähennykset tilikaudella	0,00	-8 887,93		-8 887,93
Kaatopaikkojen maisemointivar. 31.12.	991 112,07	991 112,07	991 112,07	991 112,07
Kuntayhtymien alijäämän kattaminen 1.1.	473 002,56	0	473 002,56	473 002,56
Lisäykset/vähennykset tilikaudella	-473 002,56	0	-473 002,56	
Kuntayhtymien alijäämän katt. 31.12.	0	0	0,00	473 002,56
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	817 062,90	819 908,61		
Lisäykset tilikaudella	-22 551,62	-2 845,71		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	794 511,28	817 062,90		

Selvitys olennaisista muihin toimintatuottoihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitoista ja olennaisista muihin toimintakuluihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappioista

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	257 999,92	173 950,70	257 999,92	51 236,83
Muut myyntivoitot	279 565,89		153 151,12	
Myyntivoitot yhteensä	537 565,81	173 950,70	411 151,04	51 236,83
Muut toimintakulut				
Myyntitappiot pys. vast. myynnistä	0,00	101 673,93	0,00	0,00
Myyntitappiot yhteensä	0,00	101 673,93	0,00	0,00

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Arvonkorotusten periaatteet ja arvonmäärittäminen (KPA 2:4.1 § 6 kohta)

Arvonkorotukset	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
	Muut pitkävaikutteiset menot			
Arvo 1.1	3 327 925,80	3 327 925,80	3 327 925,80	3 327 925,80
Arvo 31.12	3 327 925,80	3 327 925,80	3 327 925,80	3 327 925,80
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1	1 326 670,82	1 326 670,82	1 326 670,82	1 326 670,82
Arvo 31.12	1 326 670,82	1 326 670,82	1 326 670,82	1 326 670,82
Arvonkorotukset yhteensä	4 654 596,62	4 654 596,62	4 654 596,62	4 654 596,62

Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet
lin kunta (ja liikelaitokset)

Aineettomat hyödykkeet			
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	53 319,96	7 696 657,04	7 749 977,00
Lisäykset tilikauden aikana		10 463	10 463,00
Rahoitusosuudet tilikaudella			0,00
Siirrot erien välillä			0,00
Tilikauden sumupoisto	-5 979,84	-235 468,31	-241 448,15
Poistamaton hankintameno 31.12.	47 340,12	7 471 651,73	7 518 991,85
Arvonkorotukset			
Kirjanpitoarvo 31.12.	47 340,12	7 471 651,73	7 518 991,85

Aineelliset hyödykkeet							
	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkom. ja keskener. työt	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	7 035 691,76	36 751 833,13	13 963 332,70	1 717 674,58	33 948,08	950 515,94	60 452 996,19
Lisäykset tilikauden aikana	51 043,09	241 780,05	1 792 760,35	180 474		281 982,90	2 548 039,89
Rahoitusosuudet tilikaudella			-464 478,40				-464 478,40
Vähennykset tilikauden aikana	-10 663,78			-38 479,67			-49 143,45
Siirrot erien välillä			779 570,26			-779 570,26	0
Tilikauden sumupoisto		-2 170 744,35	-1 169 539,38	-310 894,59			-3 651 178,32

Tilikauden kerral. poistot		0,00	0,00				0,00
Arvonlennukset ja niiden palaut.							0
Poistamaton hankintameno 31.12.	7 076 071,07	34 822 868,83	14 901 645,53	1 548 773,82	33 948,08	452 928,58	58 836 235,91
Arvonkorotukset							0
Kirjanpitoarvo 31.12.	7 076 071,07	34 822 868,83	14 901 645,53	1 548 773,82	33 948,08	452 928,58	58 836 235,91

Aktivoitujen liittymismaksut	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	1 044 659,76	1 028 648,39	450 208,35	440 908,35
Muut maa- ja vesialueet	7 466 599	7 428 358	6 625 862,72	6 594 783,41
Maa- ja vesialueet yhteensä	8 511 258,29	8 457 006,39	7 076 071,07	7 035 691,76

Hyödykkeet, joilla ei ole tasearvoa

lin kunnalla on lahjoituksena saatuja maa-alueita:

- Heikkilä 72:31
- Niemelä 18:26
- Keski-Kyröläinen 3:84
- Väli-Sikala 2:91
- Hietalampi 15:41
- Järkkälä 19:1
- Valtari 12:256
- Rintala 10:36

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Osakkeet ja osuudet					
	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kuntayhtymä osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	5 349 760,59	154 659,13	6 555 982,12	1 354 217,66	13 414 619,50
Lisäykset tilikauden aikana				1 705,53	1 705,53
Rahoitusosuudet tilikaudella					0,00
Vähennykset tilikauden aikana					0,00
Tilikauden kerral. poistot					0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	5 349 760,59	154 659,13	6 555 982,12	1 355 923,19	13 416 325,03
Arvonkorotukset					0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	5 349 760,59	154 659,13	6 555 982,12	1 355 923,19	13 416 325,03

Joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset			
	Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1. Lisäykset tilikauden aikana Rahoitusosuudet tilikaudella Vähennykset tilikauden aikana	595 078,50	294 745,77	889 824,27
Poistamaton hankintameno 31.12.	595 078,50	294 745,77	889 824,27
Arvonkorotukset			
Kirjanpitoarvo 31.12.	595 078,50	294 745,77	889 824,27

Omistukset muissa yhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt						
Nimi	Koti- paikka	Kunnan omistus- osuus- %	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus 1000 €		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	Tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
lin Energia Oy	li	100%	100%	4 782	12 557	-120
lilaakso Oy	li	100%	100%	2 673	3 357	-18
lin Vuokratalot	li	100%	100%	172	6 213	0
Kiinteistö Oy Kuivaniemen Sotavete- raani	li	57,14%	57,14%	140	35	9
lin Micropolis Oy	li	46,15%	69,23%	90	528	47
			Yhteensä	7 857	22 690	-82
Omistusyhteisyhteisö						
Kuiva-Turve Oy	li	50%	50%	375	3	-16
Kuntayhtymät						
Oulun Seudun koulutus ky	Oulu	3,91%		3 488	1 346	-142
Pohjois-Pohjanmaan SHP ky	Oulu	2,59%		5 112	16 162	142
Pohjois-Pohjanmaan liitto ky	Oulu	1,99%		39	21	6
Oulunkaaren kuntayhtymä ky	li	30,92%		75	5 687	498
			Yhteensä	8 714	23 216	504
Osakkuusyhteisö						
Oulunkaaren Työterveys Oy	li	32,57%	32,57%	8	132	42
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt						

Kiinteistö Oy Vatumgin Pooki	li	26,32%	0	0
lin palvelusäätiö	li	80%		
		Yhteensä		

Saamisten erittely				
	2021		2020	
	Pitkäaik	Lyhytaik	Pitkäaik	Lyhytaik
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		149 967,81		452 554,60
Lainasaamiset	185 089,96	29 614,44	214 704,40	29 614,44
Yhteensä	185 089,96	179 582,25	214 704,40	482 169,04
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		4 806,05		37 212,74
Siirtosaamiset		0,00		18 314,41
Yhteensä	0,00	4 806,05	0,00	55 527,15
Saamiset yhteensä	185 089,96	184 388,30	214 704,40	537 696,19

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot	23 172,11	14 529,92	21 883	10 300
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	23 172,11	14 529,92	21 883,34	10 300,00
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Kelan korvaukset työterveyshuollosta	266 648,70	246 757,36	138 063	120 077
Tuet ja avustukset	756 749,25	182 244,22	756 749,25	182 244,22
Tasausrahastolaskutus	86 297,19	70 083,04		
Muut tulojäämät	1 825 989,99	279 139,80	305 177,74	169 221,66
Tulojäämät yhteensä	2 935 685,13	778 224,42	1 199 989,51	471 542,88
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	2 935 685,13	778 224,42	1 199 989,51	471 542,88

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
	Peruspääoma 1.1	22 094 168,82	22 094 168,82	22 094 168,82
Peruspääoma 31.12	22 094 168,82	22 094 168,82	22 094 168,82	22 094 168,82

Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 1.1.	4 356,07	4 356,07		
Yhd. ja säätiöiden peruspääoma 31.12.	4 356,07	4 356,07	0	0
Arvonkorotusrahasto 1.1	4 654 596,62	4 654 596,62	4 654 596,62	4 654 596,62
Arvonkototusrahasto 31.12	4 654 596,62	4 654 596,62	4 654 596,62	4 654 596,62
Muut omat rahastot				
Kehittämisrahasto 1.1	567 113,78	567 113,78	567 113,78	567 113,78
Vakuutusmaksurahasto 1.1	9 723,30	9 723,30	9 723,30	9 723,30
Vararahasto 1.1. (lin energia)	1 513 691,34	1 513 691,34		
Ylikurssirahasto 1.1. (lin Vuokratalot Oy) (eliminoitu)	62 585,09	62 585,09		
Ylikurssirahasto 1.1. (lilaakso Oy) (eliminoitu)	1 175 551,69	1 175 551,69		
Svop-rahasto 1.1. (lilaakso Oy) Siirto rahastoon (eliminoitu)	673 000	673 000		
Svop-rahasto 1.1. (lin Vuokratalot Oy) Lisäys rahastoon (eliminoitu)	86 042,71	86 042,71		
Muu oma rah. 1.1 (Kuivan. Vuokratalot Oy) Siirto lin Vuokratalot (eliminoitu)		0,00		
Muut omat rahastot 31.12.	2 090 528,42	2 090 528,42	576 837,08	576 837,08
Muu oma rahasto 1.1 (Ppshp)	251 984,37	226 796,75		
Siirrot rahastoon	28 158,69	45 550,80		
Siirrot rahastosta	-24 277,05	-20 363,18		
Muu oma rahasto 31.12	255 866,01	251 984,37		
Muu oma rahasto 1.1. (OSAO)	165 563,72	227 080,87		
Siirrot rahastoon		0		
Siirrot rahastosta	-47 963,60	-61517,15		
Muut omat rahastot 31.12	117 600,12	165 563,72		
Muu oma rahasto 1.1. (P-P Liitto)	12 576,61	7 366,82		
Siirrot rahastoon	0	5970		
Siirrot rahastosta	-1373,23	-760,21		
Muu oma rahasto 31.12	11 203,39	12 576,61		
Muut omat rahastot yhteensä 31.12	2 475 197,94	2 520 653,12	576 837,08	576 837,08
Edellisten tilikausien yli/alijäämä 1.1	13 476 215,45	11 370 471,26	2 823 838,03	1 701 113,05
muutokset edell. tk:ien yli/alijäämässä	62 914,36	-23 395,90		0
Edellisten tilikausien yli/alijäämä yht 31.12	13 539 129,81	11 347 075,36	2 823 838,03	1 701 113,05

Tilikauden yli-/alijäämä	-909 037,13	2 129 140,09	-759 754,83	1 122 724,98
Oma pääoma yhteensä	41 858 412,14	42 749 990,10	29 389 685,72	30 149 440,55

Tase-erien mukaan eritelty tieto sellaisista pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvista veloista,

jotka eräänntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Pitkäaikaiset velat	2021	2020
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 365 000	6 775 000
Pitkäaikaiset velat yhteensä	3 365 000	6 775 000

Erittely olennaisista pakollisiin varauksiin merkityistä eristä

Pakolliset varaukset	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Muut pakolliset varaukset				
Ympäristövastuut	991 112,07	991 112,07	991 112,07	991 112,07
Potilasvahinkovastuut; P-P:maan Sairaanhoidopiiri ky	794 511,28	817 062,90		
Oulunkaaren ky alijäämän kattaminen, eliminoitu	0	0	0,00	473 002,56
lin Energia Oy	0	0		
Muut pakolliset varaukset yhteensä	1 785 623,35	1 808 174,97	991 112,07	1 464 114,63

Pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä osakkuus- ja muille omistusyhteisöille

Vieras pääoma	2021		2020	
	Pitkäaikainen	Lyhyt-aikainen	Pitkäaikainen	Lyhyt-aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		112 497,40		109 616,27
Liittymismaksut ja muut velat	7 421,04		7 421,04	
Siirtovelat				
Yhteensä	7 421,04	112 497,40	7 421,04	109 616,27
Velat kuntayhtymille				
Ostovelat	0	397,52	0	6 214,93
Siirtovelat		685 438,07		758 127,90
Yhteensä	0	685 835,59	0	764 342,83
Vieras pääoma yhteensä	7 421,04	798 332,99	7 421,04	873 959,10

Muiden velkojen erittely

Pitkäaikaisten muiden velkojen erittely	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Muut velat				
Liittymismaksut	8 053 673,24	7 759 279,40	3 239 864,89	3 134 039,93
Muut velat	384 908,33	17 143,81		
Muut velat yhteensä	8 438 581,57	7 776 423,21	3 239 864,89	3 134 039,93

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	258 658,48	243 076,17		
Menojäämät				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaks.	6 913 827,24	6 439 344	2 240 390,53	1 999 859,75
Korkojaksotukset	49 591,29	60 058,10	39 042,43	47 090,50
Muut menojäämät	3 666 233,94	3 258 224,99	2 754 932,58	2 468 908,25
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	10 888 310,95	10 000 703,26	5 034 365,54	4 515 858,50
Siirtovelat yhteensä	10 888 310,95	10 000 703,26	5 034 365,54	4 515 858,50

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitokselta	8 243 643,78	6 330 566,50		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	16 781 309,00	16 781 309,00		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	16 781 309,00	16 781 309,00	0,00	0,00

Vuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteissumma

Vuokravastuut	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Koulurakennuksen vuokravastuu	78 183,36		6 595 023,24	8 179 478,55
SHP:n toimitilojen vuokravastuu	625 413,08	599 428,12		
Oulunkaaren ky:n vuokravastuu	879 406,54	978 031,58		
Osekk:n vuokravastuut	21 611,03	47 033,78		
Pohjois-Pohjanmaan liiton vuokravastuu	12 297,28	8 458,50		
Vuokravastuut yhteensä	1 538 727,93	1 632 951,98	6 595 023,24	8 179 478,55

Siitä seuraavalla tilikaudella maksettavat	423 590,65	1 043 485,80	596 077,92	602 421,60
Leasingvastuut	2 580 539,26	2 458 122,43	1 127 689,74	1 005 272,91
Siitä seuraavalla tilikaudella maksettavat	1 095 867,55	978 573,99	471 586,09	354 292,43
Leasingsopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.				

Vastuusitoumukset	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Takaussitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	240 870,00	240 870,00	17 744 000,00	15 044 000,00
Jäljellä oleva pääoma	122 698,71	122 698,71	11 891 672,72	9 385 523,24
Takaussitoumus osakkuusyhteisön puolesta				
Alkuperäinen pääoma	65 140,00	65 140,00	65 140,00	65 140,00
Siitä käytössä	0,00	27 355,94	0,00	27 355,94
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	2 000 000,00	2 000 000,00	2 000 000,00	2 000 000,00
Jäljellä oleva pääoma	142 857,18	285 714,32	142 857,18	285 714,32

Takaukset eliminoidaan konsernilta, koska lainat ovat jo konsernin veloissa

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	2021	2020
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuusta 31.12.	69 627 520	65 665 570
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0	0
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskesk. rahastosta 31.12.	45 610	40 916

Muut kuntaa koskevat taloudelliset vastuut, joita ei ole merkitty taseeseen

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Järjestelyjen luonne ja liiketoiminnallinen peruste	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
lin Energia/Pohjola Pankin limiittisop. käytössä	2 500 000	2 500 000		
	0	0		
SHP:n vammaispalvelulain mukaisen tuetun asumisen vastuu	0,00			
Osekk:n muut sopimusvastuut	164 488,15	384 628,93		
Sopimusvastuut yhteensä	2 664 488,15	2 884 628,93		
Arvonlisäveron palautusvastuut	595 103,24	829 115,25		
Osekk ja lilaakso				

Johdannaisopimukset lin Energia			
Sähkön hintariskin suojaamiseksi, päättyy 31.3.2022			
Käypäarvo	247715,37		
Koronvaihtosopimus lin Energia			
Lainan korkoriskin suojaamiseksi, päättyy 2032			
Markkina-arvo	-392 805	-594 785	
Koronvaihtosopimus lilaakso Oy			
Vaihtuvakorkoisen pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi, erääntyy 2023			
Kohde-etuuden arvo	2 236 366	2 563 638	
Käypä arvo	-82 245	-152 612	
Koronvaihtosopimukset PPSHP			
Lainojen korkoriskin suojaamiseksi, erääntyy vuosina 2019-2020			
Lainapääoma yhteensä	0	259 000	
Käypä arvo yhteensä	0,00	-3 121,68	

Ympäristömenoja koskevat kulut ja tuotot

Tiedot esitetty tilinpäätöstietojen kohdassa 2.2.6. Ympäristöasiat

Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä	2021	2020
Yleishallinto	12	11
Opetus - ja varhaiskasvatus	349	276
Yhdyskuntapalvelut	77	12
Instituutti	36	36
Liikelaitokset	7	73
Yhteensä	481	408

Henkilöstökulut	2021	2020
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	23 153 497,99	20 963 811,07
Aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	0	0
Henkilöstökulut yhteensä	23 153 497,99	20 963 811,07

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2021	2020
Kansallinen Kokoomus	3 121,96	2 637,41
Suomen Keskusta	9 423,99	11 126,78

Vasemmistoliitto	3 779,08	4 208,64
Suomen Sosiaalidemokraatit	1 485,50	1 546,50
Vihreä piirijärjestö	2 437,05	2 541,55
Perussuomalaiset	296,5	0
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yht.	20 544,08	22 060,88

Tilintarkastajan palkkiot	2021	2020
KPMG Oy Ab		
Tilintarkastuspalkkiot	7 200,00	10 270,00
Tilintarkastajan lausunnot	800,00	1 445,00
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	3 200,00	3 570,00
Muut palkkiot	1 200,00	1 001,00
Palkkiot yhteensä	12 400,00	16 286,00

lissä 17.03.2022

Sylvi Ruonakangas

7. lin vesiliikelaitoksen tilinpäätös

Vesiliikelaitoksen johtajan katsaus

lin vesiliikelaitos on vuonna 2021 ollut ainoa lin kunnan liikelaitos, jolle talousarviossa on hyväksytty omat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet. Tavoitteilla pyritään toteuttamaan Kuntastrategiaa 2021 ja niitä on johdetukin voimassa olevasta kuntastrategista ja Resurssiviisas li –tiekartasta. Talousarviovuoden (2021) olennaisia tavoitteita ovat olleet mm seuraavat:

Talousvesi

Tavoite: tuotetun talousveden määrä on enintään 1,2 x laskutetun talousveden määrästä.

Jätevesi

Tavoite: puhdistettavaksi toimitetun jäteveden määrä laskee pysyvästi alle 1,3 x laskutetun jäteveden määrästä.

Talousvesi / toteutuma:

	<i>Tuotetun talousveden määrä m³:</i>	<i>Laskutetun talousveden määrä m³</i>
2017:	635.610 (1,39)	458.900
- li	458.581 (1,27)	361.036
- Kn	177.029 (1,81)	97.864
2018	617.621 (1,21)	511.560
- li	463.284 (1,21)	380.071
- Kn	154.337 (1,17)	131.498
2019	602.309 (1,29)	465.339
- li	447.684 (1,21)	368.035
- Kn	154.625 (1,59)	97.304
2020	584.630 (1,27)	459.836
- li	456.766 (1,28)	357.849
- Kn	127.864 (1,25)	101.987
2021	598.528 (1,25)	477.509
- li	476.163 (1,26)	376.112
- Kn	122.365 (1,21)	101.397

Jätevesi / toteutuma

	<i>Pumpattavan jäteveden määrä m³:</i>	<i>Laskutetun jäteveden määrä m³:</i>
2017:	328.785 (1,28)	256.307
- li	267.975 (1,18)*	227.379
- Kn	60.810 (2,10)**	28.928
2018:	332.851 (1,24)	268.289
- li	267.909 (1,12)*	237.744
- Kn	64.942 (2,13)**	30.545
2019	359.925 (1,39)	258.020
- li	292.906 (1,27)*	229.585
- Kn	67.019 (2,36)**	28.435
2020	436.405 (1,71)	255.286
- li	365.343 (1,61)*	226.019
- Kn	71.062 (2,43)**	29.267
2021	398.796 (1,48)	268.592
- li	348.846 (1,45)*	240.155
- Kn	49.950 (1,75)**	28.437

* pumpattu Ouluun

** käsitelty Kuivaniemen jätevedenpuhdistamolla

Laitoksen oma käyttö huuhteluihin noin 12.558 m³ sisältyy tuotettuihin talousvesimääriin.

Talousveden valvontatutkimusohjelman toteuttamiseksi on ollut sopimus Eurofins Ahma Oy:n kanssa. Vuoden 2021 aikana otetuissa näytteissä ei havaittu toimenpiteisiin johtavia poikkeamia talousvesi-asetuksen mukaisista laatuvaatimuksista / -tavoitteista. Kuivaniemen jätevedenpuhdistamon

kuormitustarkkailun on hoitanut Afry Finland Oy (ent. Pöyry Finland Oy). Tarkkailun perusteella laitos on toiminut lupaehtojen ja valtioneuvoston asetuksen 888/2006 (asetus yhdyskuntajätevesistä) mukaisesti lukuunottamatta ensimmäistä vuosipuoliskoa, jolloin kok. P ja BOD7 suhteellinen puhdistustulos jäi alle lupaehtojen.

Vesiliikelaitoksen oma talousvedentarkkailu perustuu aistinvaraisiin havaintoihin ja asiakaspalautteeseen. Vuoden 2021 aikana havaittiin lähinnä lin keskustan alueella sakkautuneen raudan ja mangaanin aiheuttamaa veden samentumista, jotka korjattiin huuhtelemalla. Laitoksella on oma valmius näytteidenottoon ja vesijohtoverkoston desinfiointiin siirrettävällä laitteistolla. Laitokselle hankittiin vuoden 2021 alussa varavoimalaite pitkäkestoisten sähkönjakeluhäiriöiden aiheuttamien ongelmien vähentämiseksi.

Vuonna 2021 maapalolla vallinnut pandemia (covid-19 virus) haittasi vain vähäisessä määrin liikelaitoksen palvelutoimintaa. Viruksen tarttumista ja mahdollista leviämistä torjuttiin korostetulla hygienialla (käsienpesu, desinfiointi, kasvomaskit, työkalujen ja kulkuneuvojen puhtaus, jne) sekä jakamalla työntekijät fyysisesti eri työyksiköihin.

Yhteenvedon voidaan todeta, että talous- ja jätevesiverkostot ja Kuivaniemen jätevedenpuhdistamo ovat toimineet suunnitellulla tavalla ja asetetut toiminnalliset tavoitteet ovat lähes toteutuneet. Kuivaniemen keskustan jätevesiverkon saneerauksen vaikutukset näkyvät pienentyneinä käsittelymäärinä. Kuivaniemen Vatungin jätevedenpuhdistamolla ei ole tarkkailuvelvoitetta pienen vesimäärän johdosta.

Investoinnit

Merkittävimmät investoinnit vuoden 2021 talousarviossa olivat:

- Aseman alueen viemäroinnin suunnittelu
- Kotakankaan pohjavesialueen tutkimukset, suunnittelu ja ympäristölupa
- Karhun asemakaavan vesihuolto
- Kuivaniemen jv-puhdistamon muutokset
- Pauhu-Hiue-Ykspensainen vesijohdon rakentaminen
- Viemäriverkoston saneeraukset
- Jätevesipumppaamoiden saneeraus
- Jokisuuntien – Jakkilanojan saneeraus
- Luola-aavan vesijohdon saneeraus, loppuosa
- Muut investoinnit

Investointien toteutuminen

Aseman alueen viemäroinnin suunnittelua jatkettiin vaihtoehtoisen viettoviemärintiratkaisun perusteella. Suunnittelua jatkoi Afry Finland Oy. Paineviemäroinnin suunnitelmien viimeistelemiseksi pidettiin hankkeesta yleisötilaisuus 9.1.2020 ja saadun palautteen perusteella päädyttiin rakentamissuunnitelmat laatimaan myös viettoviemäroinnille. Vaihtoehtoiset suunnitelmat ovat valmistuneet vuoden 2021 lopussa ja niiden käsittely aloitetaan vuoden 2022 alkupuolella.

Kotakankaan pohjavesialueen tutkimukset, suunnittelu ja ympäristölupa. FCG Suunnittelu ja Tekniikka Oy laatinut ympäristölupahakemuksen aluehallintovirastolle mutta sen tarkastaminen on vielä kesken. Hanke sisälsi varavoimalaitteen hankinnan, joka kilpailutettiin ja hankintapäätös tehtiin vuoden 2020 aikana mutta hankinta siirtyi vuodelle 2021. Varavoimalaitteella voidaan esimerkiksi suorittaa mahdolliset koepumppaukset Kotakankaan alueella ja laitetta voidaan tarvittaessa käyttää erityistilanteiden yhteydessä.

Karhun asemakaavan vesihuoltoa ei ole ryhdytty toteuttamaan koska kunnanhallitus on 22.2.2021 päättänyt lopettaa asemakaavan laatimisen Karhun saaren keskiosan alueelle. Yleiskaavan laatiminen saareen on meneillään mutta toistaiseksi ei ole tullut esiin erityisiä tarpeita vesihuollon suunnitelmiseksi kaavan toteutusta varten.

Kuivaniemen jv-puhdistamon muutokset ovat odottaneet Vaasan hallinto-oikeuden ratkaisua ympäristölupa-asiaan tehdystä valituksesta. Hallinto-oikeus antoi asiasta päätöksen 2.7.2021 ja loppuvuodesta tehtiin vain vähäisiä kunnostustöitä. Puhdistetun veden purkuoja perkattiin / siivottiin

loppuosaltaan ja purkuputken sijainti tutkittiin ja mitattiin Kuivajoesta. Hanketta jatketaan vuoden 2022 aikana.

Pauhu-Hiue-Ykspensainen vesijohdon rakentamisesta vesiliikelaitoksen johtokunta teki hankkeesta ehdollisen päätöksen 2.6.2021. Lopullinen rakentamispäätös tehdään, kun liittymissopimukset on allekirjoitettu ja urakkahinta varmistunut. Liittymissopimusten laatiminen on meneillään.

Viemäriverkoston saneeraukset jakaantuivat kahteen osaan. Ensimmäisessä osassa saneerattiin 19 jätevesiverkkoon liittyvää vanhaa betonikaivoa. Tämän ja aiemmin suoritettujen saneerausten vaikutus on selvästi näkyvässä Kuivaniemen puhdistamolle tulevassa jäteveden määrässä. Toinen saneeraus liittyi Jokisuuntien – Jakkilanojan vesihuollon saneeraukseen, josta myöhemmin.

Jätevesipumppaamoiden saneeraus kohdistui Alarannan pumppaamoon, joka uusittiin vuoden 2021 lopussa. Hanke toteutettiin osittain omana työnä saneeraamalla pumppaamo vanhan pumppaamon 'sisälle'.

Jokisuuntien – Jakkilanojan saneeraus sisälsi alueen vesihuollon saneerauksen kokonaisuudessaan. Vesijohto-, viettoviemäri- ja paineviemäriverkkoa saneerattiin yhteensä noin 1 km matkalla. Lisätöiden johdosta hankkeen valmistuminen siirtyi vuoden 2022 puolelle. Lisäksi kesällä 2022 joudutaan tekemään kaivualueiden viimeistelyt ja teiden pinnoitukset.

Luola-aavan vesijohdon saneeraus, loppuosa käsitti vuoden 2020 lopussa aloitetun saneeraushankkeen lopettamisen, Kuivajoen alituksen rakentamisen ja kaivualueiden viimeistelyn. Hankkeessa saneerattiin kahden vuoden aikana yhteensä noin 3,8 km vesijohtoa.

Investointeihin oli talousarviossa 2021 varattu 830.000 € ja toteutuma on -464 987,38 €. Rahoituslaskelma osoittaa toiminnan ja investointien rahavirran olleen positiivinen 195 333,70 euroa. Laitoksen rahavarojen muutos oli +164 992,23 €

Hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Vesiliikelaitoksen johtokunta on kokoontunut vuoden 2021 aikana 10 kertaa.

Johtokunnan kokoonpano:

jäsen (varajäsen)	
31.7.2021 saakka	1.8.2021 alkaen
Hannes Hekkala pj (Matti Turtinen)	Mika Hast pj (Kimmo Juopperi)
Maire Turtinen 1. vpj (Marja-Leena Liimatta)	Noora Huotari 1. vpj (Helka Tapio)
Tiina Vuononvirta 2. vpj (Jorma Kokko)	Annika Peltovuoma 2. vpj (Inka Laurila)
Aili-Maria Alaraasakka (Minna Paakkola)	Juuso Pyörälä (Simo Paakkola)
Kimmo Juopperi (Aini Autio)	Jukka Jussila (Jarkko Kärki)
Juuso Pyörälä (Jaakko Höyhtyä)	Sirpa Varanka (Satu Nevatalo)
Veera Kuha (Oili Kaleva)	Pentti Matila 12.12.2021 saakka, Veliheikki Hyvärinen 13.12.2021 alkaen (Kirsti Keränen)
Juho Tauriainen (Mika Jeronen)	Ville Veijola (Juho Kaakinen)
Mikael Pietilä (Tapani Teppo)	Aila Wiik (Maire Turtinen)

Johtokunnan esittelijänä ja lin vesiliikelaitoksen johtajana on toiminut Pekka Paaso. Kunnanhallituksen edustaja johtokunnassa on ollut Mika Hast 31.7.2021 saakka ja sen jälkeen Heli-Hannele Haapaniemi.

Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Kunnan talouden tasapainottamistavoitteet ja yleinen taloudellinen kehitys eivät ole olennaisesti vaikuttaneet vesiliikelaitoksen talouden kehittymiseen. Laitoksen talous on kehittynyt suunnitelmien (talousarvio ja –suunnitelma) mukaisesti.

Olennaiset muutokset liikelaitoksen taloudessa ja toiminnassa

Uusia liittymissopimuksia tehtiin vuoden 2021 aikana 46 kpl (2019 / 51 kpl), joista:

	<u>2021</u>	<u>2020</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
vesi- ja viemäri liittymiä	14	25	14	13	16
vesiliittymiä	30	21	17	19	22
viemäri liittymiä	2	5	11	6	19
yhteensä	46	51	42	38	57

Kiinteistökauppojen ym. syiden johdosta hyväksyttiin liittymissopimusten siirtoja asiakkaalta uudelle asiakkaalle 137 kpl.

Vesiliikelaitoksen asiakkaana oli 31.12.2021 noin 9700 henkilöä. Asiakasmäärässä on tapahtunut vähäistä lisäystä vuosien varrella.

Talouden tasapainottaminen

Kunnan talouden tasapainottamiseen liittyen on tekninen toimi, vesiliikelaitos ja lin Energia Oy ryhtyneet selvittämään yhteisen varikkoalueen muodostamista vanhan jätevedenpuhdistamon alueelle. Hankkeen tarveselvitys on aloitettu eikä investointipäätökselle ole vielä perusteita.

Vesiliikelaitoksen henkilöstö

Vesihuoltolaitoksen palveluksessa on vuoden 2021 aikana ollut 7 henkilöä; johtaja, vesihuoltomestari, toimistosihiteeri ja 4 asentajaa. Laitoksella on yksi täyttämätön asentajan vakanssi.

Taloushallinnon, palkkalaskennan ja atk-huollon palvelut ostetaan Oulunkaaren kuntapalvelutoimistolta sen eri toimipisteistä.

Vesiliikelaitoksella ei ole omaa rakentamiskalustoa vaan palvelut ostetaan yrityksiltä. Samoin erikoislaitehuolto, sähkölaitehuolto, kaukokäyttöjärjestelmän / -valvonnan huolto jne ostetaan alan erikoisliikkeiltä.

lin vesiliikelaitoksen henkilöstösuunnitelma

Vuosi	henkilömäärä	Lisäys/vähennys		2021 tp
	2020 tp	Lisäys	Vähennys	
Vesiliikelaitoksen johtaja	1	-	-	1
Toimistosihiteeri	1	-	-	1
Vesihuoltomestari	1	-	-	1
Asentajat	4	-	-	4
Yhteensä	7	-	-	7

Ympäristötekijät

Jätevesien ohijuoksutuksiin ei ole ollut tarvetta lähtöpumppaamon ja li – Haukipudas - Oulu siirtoviemäri aloitettua toimintansa. Samoin Kuivaniemellä ja Vatungissa on välttytty ohijuoksutuksilta koska niiden kapasiteetti on huomattavan suuri kuormitukseen nähden.

Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon jätetystä lupahakemuksesta Kuivaniemen jätevedenpuhdistamon toiminnan jatkamiseksi saatiin päätös 23.12.2019. Lupapäätöksestä valitettiin ja Vaasan hallinto-oikeus antoi valituksesta päätöksen 2.7.2021. Hallinto-oikeus hylkäsi valituksen.

Arvio todennäköisesti tulevasta kehityksestä, merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

lin kunnan alueella toimii lin vesiliikelaitoksen lisäksi seuraavat vesihuoltolaitokset: Käyränkankaan vesiosuukunta, Jakkukylän vesiosuuskunta ja Oijärven Vesi Oy. Näistä vain lin vesiliikelaitoksella on talousveden ottamista ja tuotantoa ja se myydään muille toimijoille. Vesihuoltoa jatketaan edelleen yhteistoiminnassa eri toimijoiden kanssa ja tarvittaessa voidaan neuvotella myös tiiviimmistä yhteistyöstä tai laitosten yhdistymisestä.

lin vesiliikelaitoksella on tällä hetkellä 11 pohjavedenottamo. Pitkäaikainen otto nostaa raakaveden raudan ja mangaanin määrää siten, että niiden taso voi nousta korkealle. Tämän hetkiset käsittelyjärjestelmät pystyvät takaamaan vaatimukset ja suositukset täyttävän talousveden laadun mutta raakaveden laatu vaikuttaa laitteistojen huollon tarpeeseen. Tuleva Kotakankaan vedenottamo tulee vähentämään raakaveden oton tarvetta muilta eteläisen lin vedenottamoilta, joka puolestaan turvaa veden laatua.

Vesiliikelaitoksen riskit on arvioitu WSP-ohjelmalla (**Water Safety Plan**) ja sitä on käytetty perusteena laitoksen varautumissuunnitelmaan. Ohjelman perusteella varautumissuunnitelma on päivitetty 22.2.2021.

Toiminnan luonne vaatii henkilökunnan erityisosaamista, joka tällä hetkellä on hyvällä tasolla. Mahdollisissa uuden henkilökunnan rekrytointitilanteissa ei tulevaisuudessa tulla ehkä saamaan 'valmiita' vesihuoltoalan ammattilaisia vaan joudutaan itse kouluttamaan / kurssittamaan uusia työntekijöitä.

Sisäisen valvonnan järjestäminen

Vesiliikelaitoksen johtajan päätökset on saatettu sähköisesti tiedoksi johtokunnan puheenjohtajalle sekä kokouksissa koko johtokunnalle.

Vesiliikelaitoksen johtokunnan päätöksistä ei ole vuoden 2021 aikana valitettu hallinto-oikeuteen eikä markkinaoikeuteen.

Käräjäoikeudessa ei ole käsiteltävän lin vesiliikelaitosta koskevia riita- eikä muita asioita.

Vesiliikelaitoksen johtokunta on käsitellyt laitoksen olennaisia riskejä talousarvion laatimisen yhteydessä sekä niiden toteutumista ja suunniteltujen toimenpiteiden vaikutuksia tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä. Lisäksi laitoksen riskejä on arvioitu WSP-ohjelmalla.

Tilikauden tuloksen käsittely

Vesiliikelaitoksen johtokunnan esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

lin vesiliikelaitoksen tilikauden taloutta ja tulosta on esitelty tuloslaskelmassa, rahoituslaskelmassa, taseessa ja tilikauden toteumavertailussa. Luvut on esitetty ottaen huomioon sisäiset tuotot ja kulut koska sen voidaan katsoa paremmin kuvaavan laitoksen taloutta kuin pelkästään ulkoisten tuottojen ja kulujen tarkastelu.

lin vesiliikelaitoksen liikeylijäämä ennen poistoeron muutosta ja varausten muutoksia on 158.661,80 euroa

lin vesiliikelaitoksen johtokunta esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

1) lin vesiliikelaitoksen poistoeroa vähennetään 18.509,97 euroa:	
- Vatungin kalasataman jätevedenpuhdistamon poistoeron vähennys	12.366,43 €
- Yhdysvesijohto Oijärvi-Kuivaniemi poistoeron vähennys	6.143,53 €
Poistoeron vähennys yhteensä	18.509,96 €

2) Edellä olevien poistoeron vähennyksien jälkeen lin vesiliikelaitoksen tilikauden ylijäämäksi muodostuu 177.171,76 euroa ja johtokunta esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että se siirretään vapaaseen omaan pääomaan tilikauden ylijäämäksi.

Strategiset tavoitteet ja toimenpiteet niiden saavuttamiseksi

li 2025

Läpileikkaavat teemat ja tavoitetilat

Kunnan kehityksessä on mukana kolme läpileikkaavaa teemaa. Ne ohjaavat arjen työtä kuten arvot kiinnittäen lin ympäröivään maailmaan omalla erikoistumisellaan.

Kestävä kehitys

li sitoutuu kestävään kehitykseen. Kunta toimii resurssiviisaasti paremman, puhtaamman ja eettisen yhteiskunnan nimissä. Paikalliset ratkaisut ja lähipalvelut tukevat aluetaloutta niin ruoan- kuin energiantuotannossakin. Hankinnoissa hyödynnetään paikallista osaamista. Rakentamista ohjaavat kestävät säännöt ja infran tukee kestävää arkea. Liikkuminen on vähäpäästöistä. Vedet puhtaita. Turha kulutus karsitaan ja materiaalien osalta tehostetaan kiertoja. Muovittomuus on arkea. Kaikki osallistuvat ilmastotalkoisiin. Ilmastomuutokseen valmistaudutaan. li toimii viisaasti.

Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
lin vesiliikelaitos		
Verkostojen kunnon ylläpito	Saneeraus vj 1000 m ja jv 1500 m	Vj 2,41 km, jv 2,51 km, yht.2,92 km; saneerauksen tavoite toteutui
Kuivaniemen jätevedenpuhdistamon hoitaminen lupaehtojen mukaisesti	Ohijuoksutusten määrä 0 m ³	Käsittely 49.950 m ³ , laskutus 28.437 m ³ ; suhde 1,75, tavoite 1,3. Ei ohijuoksutuksia, tavoite toteutui osittain.
	Rikkeiden määrä kpl / vuosi	Ei rikkeitä

Digitalisaatio

Palvelujen uudelleen järjestäminen digitalisaation avulla on osattu hyödyntää lissä. Kömpelöt ja aikaa vievät palvelurakenteet on muokattu yhteensopiviksi ja kuntalaisia laadukkaasti hyödyttäväiksi palvelu-
poluiksi. Erillisten ohjeiden ja lomakkeiden rinnalla lissä toimivat älykkäästi ohjautuvat ja keskustele-
vat digitaaliset palvelut. Sähköiset järjestelmät sujuvoittavat palvelua, mikä vähentää rutiinityötä, jol-
loin henkilöstöllä on aikaa kuntalaisten kohtaamiseen. Kuntalaiset ja yritykset osaavat käyttää sähköi-
siä palveluita. Kattava digitaalisuus tarjoaa yrityksille liiketoimintamahdollisuuksia ja lille kilpailuetua.
Valokuitua hyödynnetään tehokkaasti.

Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
lin vesiliikelaitos		
Etäluennan palveluita kehitetään ja laajennetaan	Häiriötilanteiden ilmoittaminen asiakkaille	Etäluenta palveluna toimii mutta häiriö - tilanteisiin ei ole pystytty vaikutta- maan.

Mahdollistava ja rohkea li

lissä uskalletaan olla mukana muutoksessa. li tarjoaa elinkeinoelämälle puitteet toimia kestävästi osana globaalia taloutta. lissä on lupa kokeilla ja iiläiset yritykset ovat rohkeasti mukana kasvussa.

Tavoite: *uusyrityspenustanta ja yritysten liikevaihdon kehitys kasvussa*

Mittari: *uusyrityspenustanta ja yritysten liikevaihto*

Päämäärän saavuttamiseksi lin tulee varmistaa:

-

Viihtyisä koti

lissä on hyvä elää. Kunta on kuntalaisia varten. Kaikista pidetään huolta – naapureista, ympäristöstä ja yhteisestä hyvästä. Viihtyisät puitteet ja monipuolinen tekemisen tarjonta innostavat aktiiviseen elämään. Kaikkia kannustetaan hyvän elämän polulla. li on onnellisten asukkaiden koti.

Tavoite: *kuntalaisten kokemus hyvästä elämästä nouseva
positiivinen väestönkasvu*
Mittari: *kuntalaisbarometrin hyvän elämän arviointi
tulo- ja lähtömuuttotilasto*

Päämäärän saavuttamiseksi lin tulee varmistaa:

Terve elämä

lissä on monipuolisesti erilaista asuintarjontaa elämän kaikkiin vaiheisiin. Terveellinen elinympäristö kannustaa omaehtoiseen toimintaan koko kunnan kattavine pyöräilybaanoineen ja monipuolisine liikuntamahdollisuuksineen. Liikuntatilojen käyttöä tuetaan monipuolisin käytäntein ja jokaisella asuinalueella on lähiliikuntatarjotin. Luonto on kaikkien saavutettavissa ja ympäristöarvot näkyvät taajamien siistityssä ilmeessä. Laajat vesistöalueet näkyvät kuntalaisten arjessa ranta-asumisen ja virkistäytymisen alueina. Raasakka – Vihkosaari – Vanha Hamina – Rantakestilä - Karhu -akselille avataan inspiroiva rantojen elämyskokonaisuus, joka tukee kuntalaisten viihtymistä. Keskustasta pääsee rannalle. Jokisuistot ovat vetovoimaisia vapaa-ajanviettoalueita. Joet on ennallistettu ja kalastus kannattaa. Iin rannat tunnetaan valtakunnallisesti ja kaikki pääsevät niistä nauttimaan.

Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
lin vesiliikelaitos		
Häiriötilanteiden (jakelu) määrä ja kesto	Lukumäärä alle 50 kpl / vuosi; häiriötilanteiden kesto	Häiriötilanteet 73 kpl. Yli 24 h / 1 kpl (tav. 0); yli 12 h / 0 kpl (2); yli 2 h / 17 kpl (10)
Talousveden laadun (väri, haju, maku, jne.) häiriötilanteet	Lukumäärä / vuosi (tav. 10)	11 kpl
	- kesto	0-2 vkoa

Lisäksi suoritettiin 13 vesijohdon vuodon korjausta, joista ei ollut jakelu- tai laatuhäiriötä asiakkaille.

Vahva kunta

Kuntakonsernissa on terve talous ja kunta seisoo vahvalla osaamisen perustalla.

Tavoite: *talouden tasapaino ja sitoutunut henkilöstö*
Mittari: *ylijäämäinen tilinpäätös
parempi työyhteisö -kysely*

Päämäärän saavuttamiseksi lin tulee varmistaa:

Kestävä konsernitalous

Talous, arvot ja strategia kulkevat lissä käsi kädessä. Kunnan luottamushenkilöt ja henkilöstö sitoutuvat talouden, arvojen ja strategian kolmikantaan ja jokainen voi vaikuttaa talouden hallintaan omalla työpanoksellaan. Omistajapolitiikka- ja ohjaus ovat kestäväällä pohjalla. Velkaantuminen on katkaistu ja investoinnit tukevat kasvua, joka on vahvan talouden kivijalka. Tulopohjaa on laajennettu. Kunta kasvaa kehittämällä.

Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
lin vesiliikelaitos		
Toimitaan vesihuoltolain mukaisesti. jolloin vesihuollosta aiheutuvat kustannukset peritään maksuina asukkailta	Toiminnan ja investointien rahavirta positiivinen	Toiminnan ja investointien rahavirta on positiivinen 195.334 euroa (v. 2020 negatiivinen 72.801 euroa)
Investointien rahoittaminen toiminnan tuloksella		

Osallistuvat kuntalaiset

Kuntalaiset saavuttavat kunnan palvelut. Kunnan toiminta on avointa ja päätöksenteko perustuu aitoon kuulemiseen. Kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia kehitetään jatkuvasti vastaamaan nopeasti muuttuvan ympäristön edellytyksiä. Helposti käytettävät ja ennakoivat digipalvelut ovat yksinkertaiseneet kuntalaisten palveluja siten, että asiointi kunnan kanssa on helppoa, nopeaa ja miellyttävää. Kuntalaiset pääsevät itse suunnittelemaan palveluitansa ja kyläyhdistysten aktiivisuuden tukemiseksi käytössä on osallistava budjetointi osana kunnan talousarviota.

Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
lin vesiliikelaitos		
Uusissa asemakaavoissa merkitään tarpeelliset johtoalueet kaavamerkinnöin.	Uusien kaavojen putkiva- rausmerkinnät	Tavoite toteutui tarpeellisilta osin
Asemakaavojen ulkopuolella putkien ja niihin liittyvien laitteiden sijoittaminen tapahtuu maanomistajien lupien / sopimuksien perusteella.	MRL:n mukaiset sijoituslu- papäätökset 0 kpl	Sijoituslupapäätökset 0 kpl; tavoite toteutui

Resurssiviisuus li tiekartta

Tavoitteena:

- **Ei ilmastopäästöjä – kunta toimii hiilineutraalisti eikä tuota ilmastomuutosta aiheuttavia kasvihuonepäästöjä.**
- **Ei jätettä – kunta toimii kiertotaloudessa, jossa materiaalit kiertävät eikä jätettä synny.**
- **Ei ylikulutusta – kunnassa kulutetaan luonnonvaroja maapallon kantokyvyn rajoissa.**

Veden käyttö ja luonnonvedet

- Puhtaat luontovedet, kestävä vedenkulutus, ravinteiden talteenotto ja kierrätys

lin tavoitetila 2050

- *lin jokien biologinen ja kemiallinen tila vastaava kuin 1950*
- *li tunnetaan puhtaiden vesien antimista*

Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
lin vesiliikelaitos		
Veden kulutuksen ja jäteveden tuotannon tarkkailu.	Toteutuneiden vesimäärien suhde laskutukseen.	Talousvesi 1,25 (tavoite 1,2), Jätevesi 1,48 (tavoite 1,3)
Viemäriverkoston laajentaminen	km / vuosi	Ei laajennuksia
Verkostojen saneeraus	km / vuosi	Vj 2,41 km ja jv 2,51 km

Hyvinvoiva kuntainen – kokemus hyvästä elämästä

”lissä on hyvä elää. Kunta on kuntalaisia varten. Kaikista pidetään huolta – naapureista, ympäristöstä ja yhteisestä hyvästä. Viihtyisät puitteet ja monipuolinen tekemisen tarjonta innostavat aktiiviseen elämään. Kaikkia kannustetaan hyvän elämän polulla. li on onnellisten asukkaiden koti.” (lin kuntastrategia 2018-2025 s. 8)

lin tavoitetila 2050

- *liläisellä lapsella on hyvä kasvuympäristö - lapsi/nuori on hyvinvoiva ja hänellä on edessään valoisa tulevaisuus*
- *liläinen työikäinen on hyvinvoiva ja hän jää eläkkeelle hyvinvoivana 65-vuotiaana*
- *liläinen erityislapsi, -nuori ja -aikuinen (vammainen) elää aktiivista ja esteetöntä elämää.*
- *liläinen vanhus on aktiivinen ja hyvinvoiva 75 –vuotiaana*

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteiden toteutuminen
Vesiliikelaitos	Puhtaan veden markkinointi – lin kunnan alueella juodaan pohjavettä	viestinnän määrä	Viestintää veden laadusta kotisivujen kautta
	Mahdollistetaan vesipisteet kaikkiin lin kunnan toimipisteisiin viestillä ”Täytä oma pullosi hanasta”	vesipisteiden määrä	Ei toteutunut.

Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut

T U L O S L A S K E L M A

	Ta 2021	Muutokset	Ta yhteensä 2021	1.1 - 31.12.2021 toteutuma	Poikkeama
	€	€	€	€	€
LIIKEVAIHTO	1 895 182		1 895 182	1 876 680,98	18 501,02
Liiketoiminnan tuotot					
valmistus omaan käyttöön	6 000		6 000	0,00	6 000,00
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-174 570		-174 570	-210 007,12	35 437,12
Varastojen lisäys (+)	0		0	5 058,54	-5 058,54
Palvelujen ostot	-456 715		-456 715	-499 434,31	42 719,31
Materiaalit ja palvelut	-631 285	0	-631 285	-704 382,89	73 097,89
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-305 291	0	-305 291	-300 866,23	-4 424,77
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-61 731	0	-61 731	-62 568,14	837,14
Muut henkilösivuku	-11 600	0	-11 600	-11 626,14	26,14
Henkilösivukulut	-73 331	0	-73 331	-74 194,28	863,28
Henkilöstökulut	-378 622	0	-378 622	-375 060,51	-3 561,49
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukais	-455 600		-455 600	-501 659,28	46 059,28
Liiketoiminnan muut kulut	-13 010		-13 010	-24 759,00	11 749,00
LIIEKEYLIJÄÄMÄ	422 665	0	422 665	270 819,30	-151 845,70
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	0		0	0,00	0,00
Muut rahoitustuotot	2 000		2 000	3 976,60	-1 976,60
Muille maksetut korko	-7 700		-7 700	-2 749,31	-4 950,69
Korvaus peruspääom	-113 383		-113 383	-113 383,00	0,00
Muut rahoituskulut			0	-1,79	1,79
Rahoitustuotot ja -kulut	-119 083		-119 083	-112 157,50	-6 925,50
YLIJÄÄMÄ ENNEN VARAUS	303 582		303 582	158 661,80	144 920,20
Poistoeron muutos	18 510		18 510	18 509,96	0,04
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	322 092	0	322 092	177 171,76	-144 920,24

lin vesiliikelaitoksen tuloslaskelma ja tunnusluvut

T U L O S L A S K E L M A

1.1.-31.12.2021

1.1.-31.12.2020

LIKEVAIHTO

Liiketoiminnan tuotot

1 876 680,98

1 856 510,49

Valmistus omaan käyttöön

LIKETOIMINNAN KULUT

Materiaalit ja palvelut

Aineet, tarvikkeet ja tavarat

Ostot tilikauden aikana

-210 007,12

-210 946,07

Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)

5 058,54

-1 253,28

Palvelujen ostot

-499 434,31

-520 883,65

Materiaalit ja palvelut

-704 382,89

-733 083,00

Henkilöstö-
kulut

Palkat ja palkkiot

-300 866,23

-298 897,52

Henkilösivukulut

Eläkekulut

-62 568,14

-60 783,41

Muut henkilösivukulut

-11 626,14

-10 199,64

Henkilösivukulut

-74 194,28

-70 983,05

Henkilöstö-
kulut

-375 060,51

-369 880,57

Poistot ja arvonalentumiset

Suunnitelman mukaiset poistot

-501 659,28

-488 500,01

Liiketoiminnan muut kulut

-24 759,00

-70 086,53

LIIEYLIJÄÄMÄ

270 819,30

194 960,38

Rahoitustuotot ja -kulut

Korkotuotot

0,00

5 340,02

Muut rahoitustuotot

3 976,60

133,46

Muille maksetut korkokulut

-2 749,31

-3 358,79

Korvaus peruspääomasta

-113 383,00

-113 383,00

Muut rahoituskulut

-1,79

0,00

Rahoitustuotot ja -kulut

-112 157,50

-111 268,31

LIIEYLIJÄÄNÄ ENNEN VARAUKSIA

158 661,80

83 692,07

poistoeron lisäys tai vähennys

18 509,96

18 509,97

TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ

177 171,76

102 202,04

LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

Sijoitetun pääoman tuotto, %

0,62

-0,15

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %

5,01

3,83

Voitto, %

9,44

5,51

VASTAAVAA	31.12.2021	31.12.2020
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot	53 901,90	66 443,82
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	129 492,63	129 492,63
Rakennukset	22 683,04	51 793,49
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 200 311,80	6 177 557,32
Koneet ja kalusto	1 082 438,89	1 118 551,51
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	189 284,29	170 945,68
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	7 624 210,65	7 648 340,63
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet		
Muut osakkeet ja osuudet	90,00	90,00
Sijoitukset	90,00	90,00
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	7 678 202,55	7 714 874,45
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	49 968,18	44 909,64
Vaihto-omaisuus yhteensä	49 968,18	44 909,64
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	143 824,82	103 404,42
Muut saamiset	0,00	0,00
Siirtosaamiset	1 839,82	825,00
Lyhytaik. saamiset yhteensä	145 664,64	104 229,42
Saamiset yhteensä	145 664,64	104 229,42
Rahat ja pankkisaamiset	1 967 029,98	1 802 037,75
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	2 162 662,80	1 951 176,81
VASTAAVAA YHTEENSÄ	9 840 865,35	9 666 051,26

VASTATTAVAA	31.12.2021	31.12.2020
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	2 834 568,71	2 834 568,71
Ed. tilikausien yli-/alijäämä	2 787 517,32	2 685 315,28
Tilikauden yli-/alijäämä	177 171,76	102 202,04
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	5 799 257,79	5 622 086,03
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	92 153,01	110 662,97
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	92 153,01	110 662,97
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Muut toimeksiantojen pääomat		
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ		
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	16 000,00	32 000,00
Muut pitkäaikaiset velat	3 402 673,98	3 311 808,02
Pitkäaik. velka yhteensä	3 418 673,98	3 343 808,02
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	16 000,00	16 000,00
Lainat muilta luotonantajilta	43 750,00	43 750,00
Ostovelat	251 877,71	230 799,93
Muut lyhytaikaiset velat	5 855,30	6 450,48
Siirtovelat	213 297,56	292 493,83
Lyhytaik.velka yhteensä	530 780,57	589 494,24
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	3 949 454,55	3 933 302,26
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	9 840 865,35	9 666 051,26
Omavaraisuusaste, %	58,9	58,2
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	210,4	211,9
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista	210,2	211,7
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	2 965	2 788
Lainakanta 31.12., 1000 €	3 478	3 404
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	0	0

lin vesiliikelaitoksen rahoituslaskelma ja tunnusluvut

Toiminnan rahavirta	2021	2020
Liikeliiketoiminta	270 819,30	194 960,38
Poistot	501 659,28	488 500,01
Rahoitustuotot ja -kulut	-112 157,50	-111 268,31
Toiminnan rahavirta yhteensä	660 321,08	572 192,08
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-464 987,38	-644 992,87
Rahoitusosuudet investointeihin		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		
Investointien rahavirta yhteensä	-464 987,38	-644 992,87
Toiminnan ja investointien rahavirta	195 333,70	-72 800,79

Rahoituksen rahavirta

Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	-59 750,00	-59 750,00
Pitkäaik.lainojen vähennys	0,00	-36,00
Lyhytaik.lainojen muutos		
Lainakannan muutokset yht.	-59 750,00	-59 786,00
Oman pääoman muutokset		0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen muutos	0,00	-225,99
Vaihto-omaisuuden muutos	-5 058,54	1 253,28
Saamisten muutos	-41 435,22	51 452,20
Korottomien velkojen muutos	75 902,29	324 818,32
Muut maksuvalmiuden muutokset	29 408,53	377 297,81
Rahoituksen rahavirta	-30 341,47	317 511,81

Rahavarojen muutos	164 992,23	244 711,02
---------------------------	-------------------	-------------------

---

Rahavarojen muutos

Rahavarat 31.12	1 967 029,98	1 802 037,75
Rahavarat 01.01	1 802 037,75	1 557 326,73
Rahavarojen muutos	164 992,23	244 711,02

LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000€	195	216
Investointien tulorahoitus, %	145,99	91,58
Pääomamenojen tulorahoitus, %	147,21	96,98
Lainanhoitokate	5,42	5,31
Kassan riittävyys, pv	957	708
Asukasmäärä	9915	9850
Quick ratio	3,98	3,23
Current ratio	4,07	3,31

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (euroina):

	TA 2021 alkuperäinen	TA muutokset	TA 2021 yht.	TOT 2021 €	Poikkeama €	TP 2020
Toimintatulot	1 895 182		1 895 182	1 876 680,98	-18 501	1 856 510,49
Valmistus omaan käyttöön	6 000		6 000	0,00	6 000,00	0,00
Toimintakulut	-1 022 917		-1 022 917	-1 104 202,40	81 285	-1 173 050,10
Toimintakate	878 265		878 265	772 478,58	-105 786	683 460,39
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvон alentumiset	-455 600		-455 600	-501 659,28	46 059	-488 500,01
Laskennalliset erät						
Tehtävän kokonaiskustannus	303 582		303 582	270 819,30	144 920	194 960,38

Toimintakulujen ylitys (81.285 € / 8,0 %) johtuu arvioitua suuremmista korjauskustannuksista vesijohto- ja viemäriverkossa sekä jätevedenpumppaamoissa. Korjauskustannukset muodostuvat palvelujen ostosta (maanrakennuskoneet, sähkö- ja automaatiotyöt) ja aineista / tavaroista (rakennusmateriaalit, pumput, putkistot, instrumentaatio). Nämä muodostavat yhteensä 81.171,31 € (99,9 %) ylityksestä.

Edellä esitettyyn summaan sisältyy mm:

- valtatie 4:n parannuksesta johtuneen putkisiirron kustannuksia 3.446,21 €, jotka Väylävirasto on kokonaisuudessaan korvannut
- vesijohdon runkojohdon vuodosta johtuneita omakotitalon vesivahingon korjauksia 11.739,44 €, josta vakuutusyhtiö korvasi 59,4 %

Investointien toteutuminen

	Ed. vuosien käyttö	Budjetti 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Kokonais- toteuma
lin vesiliikelaitos					
900204 Kotakankaan vedenottamon rakentaminen					
INVESTOINTIMENOT	-1 600	-10 000	-25 239,70	15 240	-26 840
INVESTOINNIT NETTO	-1 600	-10 000	-25 239,70	15 240	-26 840
00002200 Vedenottamot/investoinnit					
INVESTOINTIMENOT	-1 600	-10 000	-25 239,70	15 240	-26 840
INVESTOINNIT NETTO	-1 600	-10 000	-25 239,70	15 240	-26 840
900014 Karhu, asemakaava-alueen vesihuoltotyöt					
INVESTOINTIMENOT	0	-30 000	0,00	-30 000	0
INVESTOINNIT NETTO	0	-30 000	0,00	-30 000	0
900016 Pauhu-Hiue_Ykspensainen vesijohdon raken					
INVESTOINTIMENOT	0	-80 000	0,00	-80 000	0
INVESTOINNIT NETTO	0	-80 000	0,00	-80 000	0
900017 Luola-aavan vesijohdon saneeraus					
INVESTOINTIMENOT	0	-100 000	-103 954,70	3 955	-103 955
INVESTOINNIT NETTO	0	-100 000	-103 954,70	3 955	-103 955
900052 VT4 parantamisen johtosiirrot					

INVESTOINTIMENOT	0	-50 000	0,00	-50 000	0
INVESTOINNIT NETTO	0	-50 000	0,00	-50 000	0
900160 Jokisuuntie-Jakkilanoja saneeraus					
INVESTOINTIMENOT	0	-100 000	-183 050,10	83 050	-183 050
INVESTOINNIT NETTO	0	-100 000	-183 050,10	83 050	-183 050
00002300					
Vesijohtoverkostot/investoinnit					
INVESTOINTIMENOT	0	-360 000	-287 004,80	-72 995	-287 005
INVESTOINNIT NETTO	0	-360 000	-287 004,80	-72 995	-287 005
900121 Jätevesipumppaamoiden saneeraus Torvela					
INVESTOINTIMENOT	0	-80 000	-81 086,05	1 086	-81 086
INVESTOINNIT NETTO	0	-80 000	-81 086,05	1 086	-81 086
00002400 Pumppaamot/investoinnit					
INVESTOINTIMENOT	0	-80 000	-81 086,05	1 086	-81 086
INVESTOINNIT NETTO	0	-80 000	-81 086,05	1 086	-81 086
900030 Viemäröntien suunnittelu/saneeraus					
INVESTOINTIMENOT	-164 342	-100 000	-21 458,00	-78 542	-185 800
INVESTOINNIT NETTO	-164 342	-100 000	-21 458,00	-78 542	-185 800
900034 Asemakylän viemär. suunnit./toteutus					
INVESTOINTIMENOT	-93 280	-200 000	-18 338,61	-181 661	-111 619
INVESTOINNIT NETTO	-93 280	-200 000	-18 338,61	-181 661	-111 619
900101 Muut investoinnit					
INVESTOINTIMENOT	0	-20 000	-31 860,22	11 860	-31 860
INVESTOINNIT NETTO	0	-20 000	-31 860,22	11 860	-31 860
00002500					
Viemäriverkosto/investoinnit					
INVESTOINTIMENOT	-257 622	-320 000	-71 656,83	-248 343	-329 278
INVESTOINNIT NETTO	-257 622	-320 000	-71 656,83	-248 343	-329 278
900250 Kuivaniemen puhdistamon lupatyöt					
INVESTOINTIMENOT	0	-100 000	0,00	-100 000	0
INVESTOINNIT NETTO	0	-100 000	0,00	-100 000	0
00002600					
Jätevedenpuhdistamo/investoinnit					
INVESTOINTIMENOT	0	-100 000	0,00	-100 000	0
INVESTOINNIT NETTO	0	-100 000	0,00	-100 000	0
00002000 Investoinnit yhteensä					
INVESTOINTIMENOT	0	-870 000	-464 987,38	-405 013	-464987
INVESTOINNIT NETTO	0	-870 000	-464 987,38	-405 013	-464987

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvotusperiaatteet ja –menetelmät ja –menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelman mukaiset laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet. Valtuusto on 27.2.2017 hyväksynyt suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vesiliikelaitoksen vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti hankintamenoon tai sitä alemman todennäköiseen hankintamenoon tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintahintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty hyödykkeen hankintamenoon vähennykseksi.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat tiedot

- tiedot on esitetty vain kunnan tilinpäätökseen yhdistettävistä vesiliikelaitoksen liitetiedoista

Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Vesiliikelaitoksella ei ole tapahtumia, jotka vaikuttaisivat tilikauden tietojen vertailtavuuteen edelliseen tilikauteen nähden.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot lin vesiliikelaitoksen johtokunnan määrittelemänä tehtäväkokonaisuuksina

Toimintatuotot kustannuspaikoittain (sisältää myös tuotot kunnalta)

	2021	2020
Hallinto ja toimisto	1 839,82	825,00
Vedenottamot		
Vesijohtoverkosto	1 039 424,28	1 033 286,73
Viemärivereden pumppaamot	1 037,90	
Viemäriverkosto	787 625,44	773 109,48
Jäteveden puhdistamo	46 753,54	49 289,28
lin vesiliikelaitos yhteensä	1 876 680,98	1 856 510,49

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista
Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ovat erittelyn lopussa.

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi.

Poistojen määrittämisessä on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöön mukaan. Iin vesiliikelaitos noudattaa Iin kunnanvaltuuston 27.2.2017 §7 hyväksymiä suunnitelman mukaisten poistojen perusteita 1.1.2016 alkaen.

Erittely poistoeron muutoksista

Poistoero	2021	2020
Poistoero 1.1.	110.662,97	129.172,94
Vähennykset tilikaudella:		
-Vatungin kalasataman jätevedenpuhdistamo	-12.366,43	-12.366,44
-Yhdysvesijohto Oijärvi-Kuivaniemi	-6.143,53	-6.143,53
Poistoero 31.12.	92.153,01	110.662,97

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Tiedot pysyvien vastaavien aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden tase-eräkohtaisista eristä, esitetään taulukossa liitetietojen lopussa.

Maa- ja vesialueet:

	2021	2020
Maa- ja vesialueet		
Muut maa- ja vesialueet 1.1.	5.727,14	5.727,14
Muut maa- ja vesialueet 31.12.	5.727,14	5.727,14
Liittymismaksut 1.1.	122.765,49	122.765,49
Liittymismaksut 31.12.	122.765,49	122.765,49
Kiinteistöjen laajakaitaliittymät 1.1.	1.000,00	1.000,00
Kiinteistöjen laajakaitaliittymät 1.1.	1.000,00	1.000,00
Maa- ja vesialueen 31.12.	129.492,63	129.492,63

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana

Oman pääoman erittely

	2021	2020
Peruspääoma 1.1	2 834 568,71	2 834 568,71
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12	2 834 568,71	2 834 568,71
Arvonkorotusrahas		
Iin vesiliikelaitoksella ei ole arvonkorotusrahas		
Muut omat rahastot		

lin vesiliikelaitoksella ei ole muita omia rahastoja		
Muut rahastot		
lin vesiliikelaitos ei ole mukana muissa rahastoissa		
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	2 787 517,32	2 685 315,28
Tilikauden yli-/alijäämä	177 171,76	102 202,04
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	5 799 257,79	5 622 086,03

Tase-erien mukaan eritelty tieto sellaisista pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvista veloista, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua lin vesiliikelaitoksella erääntyvät velat viiden vuoden kuluttua 0 €.

Vuokrakohteen lunastusvelka (jos ei erillisenä tase-eränä)
lin vesiliikelaitoksen vuokrakohteen lunastusvelka sisältyy kunnan lunastusvelkaan.

Muiden velkojen erittely, jos liittymismaksuja ei ole eritelty taseessa
Jos liittymismaksu on palautuskelpoinen, se merkitään taseeseen erään Muut velat, jonka nimikkeenä suositellaan käytettäväksi nimikettä Liittymismaksut ja muut velat.

Muiden velkojen erittely

	2021	2020
Muut velat		
Sisäiset muut velat	21 893,00	65 643,00
Liittymismaksut	3 239 864,89	3 134 039,93
Liittymismaksut/ lin kunta	140 916,09	112 125,09
Muut velat yhteensä	3 418 673,98	3 311 808,02

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2021	2020
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Tuloennakot		
Menojäämät		
Palkkojen ja henkilöstösivukulujen jaksotukset	79 725,52	76 101,24
Korkojaksotukset		
Muut menojäämät	133 572,04	216 392,59
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	213 297,56	292 493,83
Siirtovelat yhteensä	213 297,56	292 493,83

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Muut vesiliikelaitosta koskevat taloudelliset vastuut, joita ei ole merkitty taseeseen (esim. pitkäaik. vuokrasopimukset, ympäristövastuu; jos ei voi ilmoittaa rahamäärää niin ilmoitetaan vastuun olemassaolo)

Kuivaniemen asemakylän jätevedenkäsittelylaitos

Sopimusvastuut

Talousveden toimittaminen Käyränkankaan ja Jakkukylän vesiosuuskunnille ja Oijärven Vesi Oy:lle.

Vuokravastuut

Aseman alavesisäiliön alueen vuokrasopimus VR:n kanssa

Arvonlisäveron palautusvastuut: ei ole

Perustamishankkeiden valtionosuuksien palautusvastuut: ei ole

Ympäristömenoja koskevat kulut ja tuotot

Tiedot on esitetty toimintakertomuksen kohdassa 5 Ympäristötekijät ja kulut/tuotot sisältyvät tuloslaskelmaan.

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä

Henkilöstön lukumäärä	2021	2020
toistaiseksi palkatut		
Liiketoiminta	7	7
Yhteensä	7	7

Liitetietojen erittely (KPL 3:13.1 §)

Aineettomat hyödykkeet			
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	53 319,96	13 123,86	66 443,82
Lisäykset tilikauden aikana	0,00		0,00
Rahoitusosuudet tilikaudella			0
Siirrot erien välillä		0	0
Tilikauden sumupoisto	-5 979,84	-6 562,08	-12 541,92
Poistamaton hankintameno 31.12.	47 340,12	6 561,78	53 901,90
Arvonkorotukset			
Kirjanpitoarvo 31.12.	47 340,12	6 561,78	53 901,90

Aineelliset hyödykkeet							
	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkom. ja keskener. työt	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	129 492,63	51 793,49	6 177 557,32	1 118 551,51	0,00	170 945,68	7 648 340,63
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	340 323,02	106 325,75	0	18 338,61	464 987,38
Rahoitusosuudet tilikaudella							
Vähennykset tilikauden aikana							
Siirrot erien välillä							
Tilikauden sumupoisto		-29 110,45	-317 568,54	-142 438,37			-489 117,36
Tilikauden kertal. poistot							
Arvonalennukset ja niiden palaut.							
Poistamaton hankintameno 31.12.	129 492,63	22 683,04	6 200 311,80	1 082 438,89		189 284,29	7 624 210,65
Arvonkorotukset							
Kirjanpitoarvo 31.12.	129 492,63	22 683,04	6 200 311,80	1 082 438,89		189 284,29	7 624 210,65

Osakkeet ja osuudet					
	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kuntayhtymä osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä

Poistamaton hankintameno 1.1.				90,00	90,00
Lisäykset tilikauden aikana					
Rahoitusosuudet tilikaudella					
Vähennykset tilikauden aikana					
Tilikauden kertal. poistot					
Poistamaton hankintameno 31.12.				90,00	90,00
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.				90,00	90,00

Joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainsaamiset			
	Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.			
Lisäykset tilikauden aikana			
Rahoitusosuudet tilikaudella			
Vähennykset tilikauden aikana			
Poistamaton hankintameno 31.12.			
Arvonkorotukset			
Kirjanpitoarvo 31.12.			

Vesiliikelaitoksen suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ovat samat lin kunnan poistojen perusteiden kanssa.

LUETTELOT JA SELVITYKSET

Luettelo käytetyistä kirjanpito kirjoista

Päiväkirja	tietokonetulosteena
Pääkirja	tietokonetulosteena
Tilinpäätös	paperisena
Tase-erittelyt	paperitulosteina

Tilinpäätös säilytetään pysyvästi muut asiakirjat 10 vuotta tilikauden päättymisestä.

Luettelo käytetyistä tositelajeista

Tositelaji Nimi

002	Muistio
003	Rondo/Muistiot
004	Rondo/Sisäiset laskut
101	Ostoreskontran suoritukset
151	Myyntireskontran suoritukset
201	Rahatilien kirjaus
370	Palkat
380	Luottamushenkilöiden palkkiot
401	Ostoreskontra
402	Ostolaskut/Rondo8
601	Vesilaitoksen saatavat
644	Vesi- ja jätevesisaatavat

- 655 Sisäiset vesi- ja jätevesisaatavat
- 701 Sumupoistot
- 702 Käyttöomaisuuden myynnit
- 703 Käyttöomaisuuden romutukset
- 750 Jaksotukset

Kirjanpitoaineiston säilytystapa:

Ostoreskontran tositteet ja sähköiset muistiotositteet säilytetään sähköisessä Rondo-ostolaskuohjelmassa.

Muu tositteet säilytetään alkuperäisinä kirjallisessa muodossa lin kunnanviraston arkistossa.

Vuoden 2021 tilinpäätös on allekirjoitettu johtokunnan kokouksessa 1.3.2022

8. Liikelaitoksen vaikutus kunnan talouteen

8.1. Liikelaitoksen vaikutus kunnan tilikauden tuloksen muodostumiseen

2021	Sitovuustarkastelu Talousarvion toteutuminen		Eliminoinnit		Kokonaistarkastelu Tuloslaskelma
	Kunta	Liikelaitokset yhteensä	Kunta	Liikelaitokset yhteensä	kunnan tilinpäätöksessä
Toimintatulot					
Myyntitulot	2 037 498	1 746 257			3 783 755
Myyntitulot sisäiset	2 777 076	128 585	-2 777 076	-128 585	0
Maksutulot	835 551	0			835 551
Maksutulot, sisäiset	0	0			0
Tuet ja avustukset	2 425 824	1 840			2 427 664
Tuet ja avustukset, sisäiset	95	0	-95	0	0
Muut toimintatulot	2 379 640	0			2 379 640
Muut toimintatulot, sisäiset	3 518 021	0	-3 518 021	0	0
Toimintatulot yhteensä	13 973 704	1 876 681	-6 295 192	-128 585	9 426 609
Valmistus omaan käyttöön	0	0			0
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-22 778 437	-375 061			-23 153 498
Palvelujen ostot, ulkoiset	-43 865 330	-486 657			-44 351 987
Palvelujen ostot, sisäiset	-2 825 639	-12 777	2 825 639	12 777	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 500 518	-204 949			-3 705 466
Aineet, tarvikkeet ja tav., sisäiset	-67 245	0	67 245	0	0
Avustukset	-1 761 147	0			-1 761 147
Avustukset liikelaitoksille, sis.	-95	0	95		0
Muut toimintakulut	-1 345 167	-24 273			-1 369 440
Muut toimintakulut, sisäiset	-3 517 535	-486	3 517 535	486	0
Toimintamenot yhteensä	-79 661 112	-1 104 202	6 410 513	13 263	-74 341 538
Toimintakate	-65 687 407	772 479	115 322	-115 322	-64 914 929
Verotulot	37 463 402				37 463 402
Valtionosuudet	30 697 585				30 697 585
Rahoitustulot ja -menot:	0				
Korkotulot	8 773	0			8 773
<i>Korkotulot sisäiset</i>	1 969	0	-1 969		
Muut rahoitustulot	78 514	3 977			82 491
Muut rahoitustulot, sisäiset		0			0
<i>Korvaus peruspääomasta liikelaitosten</i>	113 383		-113 383	0	
Korkomenot, ulkoiset	-275 507	-780			-276 288
Korkomenot, sisäiset		-1 969		1 969	
<i>Korvaus peruspääomasta</i>	0	-113 383		113 383	0
Muut rahoitusmenot	-10 057	-2			-10 059
Rahoitustulot ja -menot yht.	-82 925	-112 158	-115 352	115 352	-195 082
Vuosikate	2 390 655	660 321	-30	30	3 050 976
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 390 967	-501 659			-3 892 626
Kertaluotoiset poistot					0
Satunnaiset erät					
Tilikauden tulos	-1 000 312	158 662	-30	30	-841 651

8.2. Liikelaitoksen vaikutus kunnan toiminnan rahoitukseen

LIKELAITOKSEN VAIKUTUS KUNNAN TOIMINNAN RAHOITUKSEEN

	Sitovuustarkastelu		Eliminoinnit		Kokonaistarkastelu
	Kunta	Liikelaitokset yhteensä	Kunta	Liikelaitokset yhteensä	Rahoituslaskelma kunnan tilinpäätöksessä
Toiminta ja investoinnit					
Tulorahoitus					
Vuosikate	2 390 655	660 321	-2 777 020	2 777 020	3 050 976
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	-884 154				-884 154
Tulorahoitus	1 506 501	660 321	-2 777 020	2 777 020	2 166 822
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-2 124 012	-464 987	118 277		-2 470 723
Rahoitusosuudet investointimenoihin	464 478	0			464 478
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	460 294	0		-118 277	342 018
Toiminta ja investoinnit, netto	307 262	195 334	-2 658 743	2 658 743	502 596
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset muille					0
Antolainasaamisten lisäykset liikelaitoksille					0
Antolainasaamisten vähennykset muille	8 746				8 746
Antolainasaamisten vähennykset liikelaitoksille					0
Lainakannan muutokset					0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0			0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 610 000	-59 750		43 750	-6 626 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 750 000	0			1 750 000
Lainakannan muutokset	-4 860 000	-59 750	0	43 750	-4 876 000
Oman pääoman muutokset	0	0	-26 990 180	27 177 415	187 235
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääoman muutos	2 728	0			2 728
Vaihto-omaisuuden muutos		-5 059			-5 059
Pitkäaikaisten saamisten muutos	-170 662		-43 750		-214 412
Lyhytaikaisten saamisten muutos	-386 149	-41 435	126 352	-3 024 097	-3 325 329
Korottomien velkojen muutos	1 645 003	75 902	3 024 097	-131 672	4 613 331
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 090 920	29 409	3 106 699	-3 155 769	1 071 259
Rahoituksen rahavirta	-3 760 334	-30 341	-23 883 480	24 065 396	-3 617 506
Rahavarojen muutos	-3 453 072	164 992	-50 873 660	51 286 560	-3 302 145
Rahavarojen muutos					
Rahavarat 31.12.	2 969 490	1 967 030	0		4 936 520
Rahavarat 1.1.	6 422 562	1 802 038			8 224 599
	-3 453 072	164 992	0	0	-3 288 080

9. Tytäryhtiöiden toiminnan taloudellinen tulos ja merkittävimmät riskit

lin Vuokratalot Oy

Toiminta-ajatus:

Asuntojen vuokraus

Painopistealueet:

Asukastyytyväisyys, nykyajan laatuvaatimukset, käyttöaste

Toiminnalliset tavoitteet:

Käyttöasteen parantaminen ja ylläpito. Korjausvelan ehkäisy. Uuden asuntokannan suunnittelun käynnistäminen ja kilpailutus.

Talous 1 000€

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021	Tot-%
Liikevaihto	973	1340	1350	1400	103
Liikevoitto	293	127	100	180	180
Tilikauden tulos	0	0	0	-0,2	100
Oma pääoma	172	172	172	172	100
Vieras pääoma -siitä lainakanta	2600	3150	7550	5415	71

Tunnusluvut

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021	Tot-%
Asuntoja kpl	134	202	202	202	100
Käyttöaste	96	96	96	96	100

Merkittävimmät riskit ja toimenpiteet riskien pienentämiseksi: Vuokrausmarkkinoista jälkeen jäänti. Jatkuva asuntojen perusparannus ja markkinointi. Vuokralaisten kato syö käyttökassan, varaudutaan tulevaisuudessa uuden rakentamiseen. Kuivaniemen kehitys voi olla yhtiölle riski. Tarjotaan omalta osalta hyviä asuntoja. Vuokra-asuntoselvityksellä pyritään tunnistamaan tulevaisuuden tarpeet.

Kuntastrategian toteutus (mitä strategisia tavoitteita on asetettu talousarviovuodelle):

Pyritään tarjoamaan sijoittautumis- mahdollisuudet asumisen menetelmillä. Uudella asuntokannalla parannetaan houkuttelevuutta muuttaa lihin ja pitää nykyiset asukkaat lissä. Asunnot liitetään lisiverkkoon, jolloin etätyöskentelyn mahdollisuudet paranevat.

lilaakso Oy

Toiminta-ajatus:

lilaakso Oy rakennuttaa ja vuokraa toimitiloja yrityksille ja yhteisöille sekä tekee kunnalle vuosittain palvelusopimuksen mukaisia energiatehokkuuteen liittyviä toimia.

Painopistealueet kuntastrategiaan perustuen:

Toimitilojen rakennuttaminen, isännöinti, hallinta ja vuokraus, uusiutuvien energiamuotojen käyttöönotto ja energiatehokkuustoimenpiteet.

Toiminnalliset tavoitteet:

Vuokrausasteen pitäminen korkealla, säästää energiankulutuksessa, talouden saaminen positiiviseksi. Merihelmen myynti. Suurien teknologiahankkeiden saanti lihin.

Vuokrausaste nousi tilikauden aikana huippuunsa. Käytännössä lähes kaikki isot tilat on muutettu toimistoiksi ja ne ovat menneet vuokralle välittömästi. Micropoliksessa on työn alla uudet lämmönvaihtimet, kiinteistöautomaation kilpailutus ja veden jäähdytyksen uudelleen suunnittelu. Toimenpiteillä uskotaan olevan suuri vaikutus energiatehokkuuteen.

Talous (1 000 €)

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021	Tot-%
Liikevaihto	1540	1475	1600	1640	102
Liikevoitto	41	145	250	75	30
Tilikauden tulos	-66	45	50	-17	-34
Oma pääoma	2645	2691	2600	2673	102
Vieras pääoma -siitä lainakanta	3495	3293	2600	2783	107

Tunnusluvut

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Henkilöstön lkm	3	3	3	3

Investoinnit

Investointi kohde	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021	Tot-%
Kiinteistöt	100	200	100	150	150
ICT-hankkeet	10	40	50	10	20
Muut hankkeet	10	10	10	30	300

Merkittävimmät riskit ja toimenpiteet riskien pienentämiseksi:

Vuokralaisten poistuminen ja siten vapautuvat tilat. Isot hallit keskimäärin vaikeampia vuokrata. Pidetään vuokrat kohtuullisena ja pyritään auttamaan vuokralaisia muutoksissa. Tuleva sote muutos voi vaikuttaa Micropoliksessa käyttöasteeseen.

Kuntastrategian toteutus (mitä strategisia tavoitteita on asetettu talousarviovuodelle):

Aktiivisesti hankitaan uusia sijoittuvia yrityksiä lihin. Nykyisiä vuokralaisia autetaan kasvussa. Testaamalla uusia innovatiivisia energiansäästö menetelmiä, voidaan säästää koko kunta tasolla.

lin Micropolis Oy

Toiminta-ajatus:

Yhtiö luo yrityksiä, työpaikkoja ja elinvoimaa Oulun seudulle

Painopistealueet:

Kestävä kasvu: taloudellisesti kannattava ilmastotyö

Toiminnalliset tavoitteet:

Kasvun vahvistaminen, iiläisten yritysten kehittyminen ja investointihalukkuus, asukas- ja yrityshankinta, lin vetovoima, osallistava viestintä ja markkinointi sis. yritysmarkkinointi, vähähiilisydestä, kierto-taloudesta ja resurssiviisaudesta kasvua, työtä ja liiketoimintaa, uusiutuvan energian käytön lisääminen, taloudellinen tulos positiivinen.

Talous (1 000 €)

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021	Tot-%
Liikevaihto	645	585	650	666	102
Liikevoitto	4	11	0	59	100
Tilikauden tulos	3	9	0	47	100
Oma pääoma	34	43	40	90	225
Vieras pääoma	454	537	410	528	129
-siitä lainakanta	286	286	286	286	100

Tunnusluvut

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Henkilöstön lkm	12	12	12	13

Merkittävimmät riskit ja toimenpiteet riskien pienentämiseksi:

Koronatilanne on haastanut yrityskenttää, millä on vaikutusta sekä yritysten kehittämiseen että hankkeiden yritysrahoitusten toteutumiseen. Yrityskehittämisessä kasvun rinnalla näkyy vahvasti olemassa olevien yritystoimintojen jatkuvuuden turvaaminen. Yritysneuvonnan tarve on kasvanut ja pyritään vastamaan neuvontatarpeeseen.

Yritysten kehittämisrahoituksissa haasteena ollut ohjelma kauden vaihdos. Pyritään löytämään kehittyville yrityksille oikeat rahoituskanavat oikeaan aikaan. Micropolis on aktiivisesti mukana yhteistyöverkostoissaan tiedonjaon ja kumppanuuksien varmistamiseksi.

Micropolis hyödyntää rahoituksessaan EU-ohjelmärahoitusta, uuden ohjelmakauden rahoitushaut ovat viivästyneet. Micropolis toteuttaa nykyiset hankkeet laadukkaasti, tuottaa rahoittajille, kumppaneille ja asiakkaille lisäarvoa, panostaa uusien hankkeiden tarvelähtöiseen suunnitteluvaiheeseen ja käynnissä olevien hankkeiden tulokset tulee osoittaa selkeästi.

Asiantuntijaorganisaationa Micropolis varmistaa, että sen henkilöstö on alansa paras ja motivoitunut. Henkilöstö on asiantuntijaorganisaation suurin voimavara edistämään alueen kehittämistä.

Pitkällä tähtäimellä: Maakuntaudistuksen uudelleen järjestelyyn on varauduttava. Osa elinkeinoneuvonnasta siirtyy todennäköisesti maakuntien ja/tai valtakunnallisten toimijoiden hoidettavaksi. Alueellisesti erikoistuneet elinkeinopalvelut voidaan jatkossakin tuottaa kuntien toimesta sekä kunnallisomisteisten osakeyhtiöiden kautta. Micropolis seuraa kehitystä ja tavoitteena on varmistaa iiläisten yritysten palvelujen jatkuvuus.

Kuntastrategian toteutus:

Micropolis tavoittelee kasvun ja vetovoiman vahvistamista, jotta li tarjoaa strategian mukaisesti elinkeinoelämälle puitteet toimia kestävästi osana globaalia taloutta. Alueen elinkeinotoimintojen vahvistaminen sekä ympäristö- ja energiaosaaminen kasvattaa liiketoimintaa, työpaikkoja ja investointeja. Li toimii elinkeinoelämä edellä.

Kuntastrategian 2025 tavoitteista elinkeinojen kehittämisen osalta Micropolis edistää vuoden 2022 aikana:

- kunta toimii elinkeinoelämä edellä houkuttellen alueelle uusia yrityksiä ja kannustaen olemassa olevia iiläisiä yrityksiä kasvuun: uusyrityksperustanta ja sijoittuvien yritysten kehitys ja syntyneet uudet

työpaikat ovat kasvussa. Laadukas yritysneuvonta ja kehittäminen keskittyy yritysten eri vaiheiden tunnistamiseen ja tukemiseen kasvuun ja jatkuvuuteen yritystoiminnan alkuvaiheessa, kasvussa ja omistajanvaihdoksissa. Micropolis jatkaa kunnan elinkeino-ohjelmantoimeenpanoa.

- Kestävän kehityksen eteenpäin vieminen kunnassa taloudellinen kannattavuus edellä: kiertotalous käyttöön liiketoiminnan ja uusien työpaikkojen mahdollistamiseksi. CircLab-ympäristö, kulutusjous-ton selvitys, Resurssiviisas li- ja Kiertotalouden tiekarttojen sekä 50/50-mallin koordinointi, vesien tilan edistäminen.
- Digitalisaation edistäminen: kunnan digiasteen nosto, yritysten digiosaamisen tukeminen, uudet älykkäät ratkaisut kuten älyliikenteen palvelut ja Open Agendan kuntalaisten osallistamisvaikutus-ten kokonaisvaltainen digitalisaatio.
- Rohkaiseva maankäyttö: uusien asuin-, yritys- ja palvelualueiden kehittäminen ja markkinointi työs-tettävän elinkeino-ohjelman mukaisesti
- Kuntalaisten osallistaminen

Kestävä konsernitalous: Micropolis hyödyntää monipuolisesti eri rahoituskanavia moninkertaistaen hankkeissaan lin kunnan siemenrahoituksen.

lin Energia Oy

Toiminta-ajatus:

- tuottaa, myydä ja siirtää sähköä kilpailukykyisesti ja häiriöttä

Painopistealueet:

- sähköntuotanto, -jakelu ja -myynti, laajakaistatoiminta

Toiminnalliset tavoitteet:

- sähköntuotannon omavaraisuus, verkkotoiminnan kehittäminen EMV:n valvontamallin mukaan, sähkömyynnin laajentaminen, laajakaistaverkon toiminnan saaminen kannattavaksi.

Talous (1 000 €)

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021	Tot-%
Liikevaihto	6024	5699	5900	6312	7
Liikevoitto	138	723	150	-188	-25,3
Tilikauden tulos	175	278	50	-120	-3,4
Oma pääoma	4623	4902	4870	4782	-1,8
Vieras pääoma	12597	12126	10500	12557	19,6
-siitä lainakanta	6840	5941	5400	5401	0,02

Tunnusluvut

	Henkilöstön lkm	Liikevoitto %/lv	Nettotulos %/lv	Sijoitetun pääoman tuotto %	Oman pääoman tuotto %	Omavaraisuus -aste %	Quick ratio
TP 2021	13	-2,98	-4,9	-1,57	-6,38	21,2	1,1

Investoinnit

Investointi kohde	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021	Tot-%
Sähköverkosto	1105	1239	1000	719	-28,1
lisiverkko	-485	12	50	23	-54

Merkittävimmät riskit ja toimenpiteet riskien pienentämiseksi:

- Iso myrsky tms. luonnon katastrofi
  - vakuutus
  - yhteistyö naapuri yhtiöiden kanssa
  - urakoitsijayhteistyö
  - johtokatuojen kunnossapito
- Sähkön hinnan äkillinen nousu
  - omat tuotanto-osuudet
  - hinta seuranta
- lisiverkko-hanke
  - iso laina – kunta takaa
  - laittilan tuhoutuminen – vakuutus

Kuntastrategian toteutus (mitä strategisia tavoitteita on asetettu talousarviovuodelle):

- Myymämme sähkö on 80 %:sti tuotettu uusiutuvalla energialla
- Viisaan energiakäytön neuvonta
- Hankinnoissa käytetään mahdollisuuksien mukaan paikallisia yrityksiä
- Siirtyminen sähköisiin järjestelmiin ja tallenteisiin
- Materiaalien kierrätys

10. Allekirjoitukset ja merkinnät

Vuoden 2021 tilinpäätöksen allekirjoitukset

lissä 28.3.2022

IIN KUNNANHALLITUS

Ilkka Pakonen, pj

Hannu Kaisto

Helka Tapio

Petri Hyvönen

Heli-Hannele Haapaniemi

Inka Laurila

Teijo Ljedes

Reijo Kehus

Sanna Valaja

Leena Tiiro-Johanna Jakku-Hiivala

Petri Tervonen

Anu Kosonen

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme tarkastaneet tilinpäätöksen

lissä 13.5.2022

KPMG Oy

Katri Hokkanen
JHT,KHT

11. Luettelot kirjanpitokirjoista ja tositelajeista

Päiväkirja sähköisesti arkistoituna
 Pääkirja sähköisesti arkistoituna
 Tilinpäätös paperisena arkistossa
 Tase-erittelyt paperisena arkistossa

lin kunta

Tositelajit	Nimi
001	Avaava tase
002	Muistiotositteet
003	Rondo/Muistiot
004	Rondo/Sisäiset laskut
100	Kassatositteet
101	Ostoreskontran suoritukset
105	Merta-keittiön kassa
106	Kirjaston kassa
151	Myyntireskontran suoritukset
152	Myyntireskontran muu suoritukset
201	Tiliotteet
370	Palkat
380	Populus-matkalaskut, loppunut 31.3.2021
401	Ostolaskut/I
402	Ostolaskut/Rondo8
601	Rakennusten vuokrasaatavat
602	Maanvuokrasaatavat
612	Teknisen toimen saatavat/I
615	Yleishallinnon laskutus
616	Sisäiset ateriapalvelut
618	Kansalaisopiston laskutus
619	Teknisen toimen s/II
621	Sivistysosaston laskutus
622	Kertalaskutus/kunta
626	Liikuntapaikkalaskutus
627	li-Instituutti/yleislaskutus
628	Aamu- ja iltapäivätoimintalaskutus
643	Aravalainat
654	Päivähoitosaatavat
655	Sisäiset vesilaskut
656	Sisäiset aterialaskut
660	Aterialaskutus
665	Ateria- ja puhtauspalvelut
688	Rakennusvalvontalaskutus
701	Sumu-poistot
702	Käyttöomaisuuden myynnit
703	Käyttöomaisuuden romutukset
750	Jaksotukset
801	Vyörytystapahtumat
999	Konversiosuoritukset

Kirjanpitoaineiston säilytystapa:

Ostoreskontran tositteet säilytetään sähköisessä Rondo-ostolaskuohjelmassa

Rondo-muistiotositteet säilytetään sähköisesti Rondo arkistossa

Muut muistiotositteet säilytetään alkuperäisinä kirjallisessa muodossa arkistossa.